

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_204498

UNIVERSAL
LIBRARY

AUM

Sree Jeeva Vatra.

BY

Sreemathi
Kanchanapalli Kanakamma

PUBLISHED BY

PANGANAMALA. TIRUMALA.
JAGANNADHA RAO.

PRINTED AT THE

SREEHARI PRINTING WORKS, MADRAS.

All Rights Reserved

Price Rs. 28-0]

[Postage Ex.

శ్రీ గణేశాయ నమః

శ్రీ భాగ్యమునమః.

శ్రీ జీవయాత్ర.

శ్రీమతి

కాంచనపల్లి. కనకాంబా ప్రణీతము

పంగనామాల తిరుమల జగన్నాథ రావుచే ప్రకటితము.

చెన్నపురి.

శ్రీహరి ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.

౧౯౨౧

సర్వస్వామ్యసంకలితము.

వెల. రూ. ౨-౦-౦.] [తపాలాకర్చులుప్రత్యేకము.

విజ్ఞాపనము

క॥ ఎక్కువమక్కునఁ జెంచి

కీర్తికి సచ్చాంతినొసఁగుక నకాంబరునిఁ

మ్రొక్కి భజించెదనతఁడే

దిక్కుగునిక్కుముగ మాకు స్థిరసర్వధర్మి ॥

క॥ అబ్బమృకుమాకందఱ

కబ్బయగు వేంక టేసుండతనిచరితనా

గబ్బంబచ్చొత్తించుట

కుబ్బఁడెయెనఁడేనివరమునొందెడు వేడ్క ॥

క॥ ఘనతేజోమానంబుల

ధనసంపూర్ణతనురామదాసులఁబ్రోవ

గనకముకనకమనిజముగఁ

గనకాంబుతోడిపుట్టుఁగాంచినకతన ॥

ఆ, వె॥ “చెట్టుకిందసక్షి జీవుండుపైనున్న

పక్షి నాత్మజూడఁబైకి నెగురఁ

దధ్యమాత్మయొక్కఁడు తానునీడయటంచుఁ

దెల్పుజీవయాత్రకల్పనగము. ॥”

క॥ వినిపింపఁగ బ్రహ్మార్పితవ

ముననీకృతిబ్రాహ్మణముఖమునశ్రీపతికి

బనివడియచ్చొత్తించుటఁ

గనినబొరపాటు దిద్దఁగలరుమహాత్ముల్ ॥

2/11, ఆలంగత్తపిళ్ళై వీధి,

తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

పం॥ తిరుమలజగన్నాథరావు,

సంపాదకుఁడు.

శ్రీ రామ

శ్రీ జీవయాత్రయనుమహాప్రబంధమును జూచితిని. అందుఁ గల “పదానాం సౌభ్రాతాదనిమిషనిషేవ్యం శ్రవణయోః” అను రీతినిఁబడసౌభ్రాతలాలిత్యములను గణయతిప్రాసలక్షణ పూర్తిని నమృతతుల్యార్థపౌష్ట్యమును “సారవద్విశ్వతోముఖమ్” అను రీతిని నేకార్థప్రదత్వమును “అర్హాభవనవద్యంచ” యనురీతిని నిరర్థకపదరాహిత్యనిర్దుష్టతలను సపూర్వాతివిచిత్రకథాసందర్భమును జూడగ “నిస్ససారసరస్వతీ” “ననువ్యాసప్రాచేతనపరిషదర్హాకృచ్చిదియం సుధాసిక్తానూక్తి స్వయముదయమన్విచ్ఛతిజనే” యనురీతిని నాపద్మభవునిరాణియతివిలాసంబున తానైయివిదుషీ రత్నము శ్రీమతికాంచనపల్లి కనకాంబముఖారవిందమునుండి యావిర్భవించినట్లు తోచుచున్న దేగానిలోకరీతిగవిద్యాభ్యాస మొనర్చుటచే నీ కవయిత్రి రచించిన ప్రబంధముగాదనఁగాఁ గేవలమాసరస్వతీ ప్రసాద మేయిగ్రంథరచనాముఖ్యకారణమని నానమ్మకము.

విద్యా. సేనాపతిసరిసింహాచార్యః.

నిజాం దేశస్థ
కురుట్లగ్రామం
13-9-1925

వేదాంతద్వయవర్ధిని సంస్కృతపాఠశాలా
శ్రీ రామ స్థాపకః

— శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః —

శతావధానబ్రహ్మ శ్రీ చల్లపిళ్ల వెంకట శాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన జీవగూతా ప్రశంసా

పద్య రత్న ములు

ఉ॥ భారతఖండమందుబ్రభవంబునుగాంచినమాత్రదేహిశృం ।
గారపుగబ్బమల్లిననుగాకమఱొక్కటిగట్టినబహి ।
స్సారముతోబనేమియది శాంతినో దాంతినోయంతరార్థవి ।
స్తారముచేతఁదెల్పుటయెత్తవ్వముగాఁగనుపట్టునెల్లడ౯ ॥

సీ॥ భారతమెన్నాళ్లఁజెరియించినను దాని
సారంబుతుదకు మోక్షంబుగాదె ।

భాగవతంబెంతగాగమనించిన
దానిసారముపరతత్వమకద
రామాయణంబెంతగామది నెంచినఁ
సారంబుముక్తిప్రశస్తియకద
ఎన్నిపురాణములెంతశోధించినఁ
దేలుసారంబొక్కదేవుడకద॥

గీ॥ అటవిసంద్రంబుముతురాజులయ్యనంగుఁ
డల్లచందురుడలమలయానిలుండు
వర్ణ్యమనుకొనువారుకావ్యపరమార్థ
మెఱుంగలేనిపండితులంటయేధ్యవంబు ॥

తే. గీ॥ అర్థవాదముగాఁగపదార్థమొకటి
యున్నదియొలేనిదియొట్టియొక్కవిషయ
మున కెఱుఁగెల్లఁగమచేసిమనకుపరము
ముఖ్యమునిబోధచేసిఁ మునులు మొదలు ॥

3

ఉ॥ ఇంతవచ్చిన నేలకడు నేవనునంబనుజారతాపరి
శ్రాంతికిగోపకామినులన్వాంతములఁ గుఱిచేసిదాననిం
తెంతనరానిముక్తి దమేకదసారముగాఁగఁదేల్పెన [టికి
శ్రాంతమువాన్యసమాని పెలుచఁ మఱియొండుగణింపనే

తే. గీ॥ ఒకటిచ్చెచ్చుమఱియునిగొకటిదెల్పు
టన్నమనవారికిదిసహజానుభవ
మైనసొత్తున నందమియ్యరనుద
యిమిషియుండెను వేదములింతనిజము ॥

౫

మ॥ ఇదియిట్లుండఁగఁగొంతసందితమకెదేబ్రీతియాదానికా
న్నదన నట్లుగ్రంథసారమునుసంపాదించఁగా నెంచిత
త్పదనాద్యంబులఁగల్గియున్నదివితత్విజ్ఞత్వముఁ జాటిన
మదికిఁ శాంతిఘటిచిట్టివిలసంభావింపనత్యల్పముత్ ॥ ౬

క॥ ఆకృతులకేమిమఱియూ
యీకృతులకునేమి కర్తలెల్లఁబురుషులై
నేకానిస్త్రీజనులలో
నేకొంచెమొకానిలేమియేయెల్లడలఁ ॥

2

ఉ॥ కారణమేనునంగమన కాలమునందు నెకాకమున్ననం
సారిఁబలాత్మనంసరణసాగరమిఁదుటయం దెగానివి
ద్యారమణీమణీహృదయతత్వమెఱుంగుటయందు లేశమున్
గూరుపైరిసేరుపునుగోటికినొక్కతెమున్ననేమగున్ ॥ ౮

ఉ॥ కోటికిగాదునూటికనుకొందముపోయినదేమియట్లువి
ద్యాటనమాచరించిననునందుఁగవిత్వముఁజెప్పనగ్గనా
క్పాటవమున్ననా రెవరు? పాండితిగల్గినఁగల్గుఁగాఁత
త్పాటవమబ్బినేమియగుఁదత్పదవిజ్ఞానసాధ్యమెట్లగున్ ॥ ౯

చ॥ వెనుకటికన్ననేటిప్రతివికవిమనఁబలెచ్చుఁగాఁగనుం
డినయదినిక్కమేయఁబుఱుటించినసౌఖ్యంబునృత్తిమే
పనుపడువిద్వేలజ్ఞానిఁపాఠనరించెనెకానిబాగుచే
సినయదిలేదునామదికసేయనికంచెడువారిపోకటిల్ ॥ ౧౦

తే. గీ॥ ఇట్టిమర్శిక్షకాలమందెపుడొపూర్వ
ముసనిషత్తులవినఁబడునువిదలతల
మానికంబులబోలెడిమగువయొకతే
పుట్టెమనభారతీయులపుణ్యమ ౧౧ ॥

చ॥ కలిమికితానకంబయిన కాంచనఁల్లికులంబునందుగాం
తలతలమానికంబయితనఁరెప్పడిరింగమకున్ముహూత్తరః
కలితుఁడురింగనార్యునకుగ దళికూతురుగాఁబనించెన్
సుంకునునక్కజంబుమదినుల్కొనఁజేయు వెలందపేరిమిన్

తే. గీ॥ ఆపినామంబుకనకమ్మయల్లజ్ఞాన
వతికి బాల్యమ్ముననదైననశతసంస
రణపుమూలంబుభర్తస్వర్గతికిబోయె
భాగ్యవశముతప్పింప నెవ్వరివశంబు ॥

౧౩

క॥ ఇలంగలతరుణులకదిదు
ర్బలతాహేతుననియెల్లవారెఱిగినదే
తొలిబామునగలవిజ్ఞా
నలపంబునకనగమకుమనముచెడదయ్యెన్ ॥

౧౪

క॥ ఆపదలనిసంపదలని
ప్రాపించినయపుడుదుఃఖిపడినుఖపడితా
నీపాడునంపుతినిబడి
యేపామరుండేఁగె రమీదంగలండే ॥

౧౫

క॥ ఆపదసంపదసంపద
యాపదగాఁదలచునట్టియనఘులులవముం
దాపంబన్నదియెఱుంగఁక
సోపానములన్ఘటిత్తునుఖభూమికకున్ ॥

౧౬

క॥ ప్రకృతమునునకనకాంబకు
వికలతికున్హేతువై నవిధురతవిద్యా
ధిశ్చికినాధసమయ్యెన్
ముకురమువలెనదియుజ్ఞానమూలముఁదెలిపెన్ ॥

౧౭

క॥ కలిగినజ్ఞానప్రతతికి

బలమునఁగెఁగురులఁగొలిచివడసినవిద్యా

విలసనమదియేతుదకి

మ్ములనీపొత్తమ్ముగాఁగఁబొడమెఁబుడమి॥

౧౮

ఉ॥ పొత్తములెన్నియోగలవపూర్వవిశేషములందునందువి

ద్వత్తములై నవారలకుఁదద్దయుబోధ్యములొచునుండునీ

విత్తముగల్గుపొత్తములుపుధ్వినిమృగ్యములొటదీనికి

విత్తములై నవారలువివేకముమైనతిసేయుటొప్పును॥ ౧౯

ఆ. వె॥ పేరుజీవయాత్రఘోరణిసరళంబు

తప్పుగానరాదుతత్వమెల్ల

యెడలవేద్యమిట్టియెడదయేసాధ్యకిఁ

గలుగుఁబున్నెమొతొనలుపకున్న॥

౨౦

ఉ॥ ఈయమపాండితీగరిమమీయమజ్ఞానవిశేషమీమహా

ధీయుతురాలివర్తనవిధేయతయోగ్యతనీతియుక్తియాం

స్థేయకళాప్రవృత్తమనీమనకార్యపరాజ్ఞుభిత్వము

ధీయుతుశ్రీకృతిగనినఁదెల్లముగాఁబొడకట్టునర్వము॥ ౨౧

ఉ॥ కావునవిప్రురింపకయిఁకొవిరమిం చెదఁగబ్బమిద్దిన

దృఢపులకుఁముదంబిడుచుభావికలాఘులభాగ్యరాశియై

యావిపులకయశమ్ముగనియెల్లెడలఁజయమందుగాఁయా

కోవిదురాలిపుట్టువునకుఁఫలమబ్బడిగాతఁబూర్ణమై॥

చెల్లపిళ్లవెంకటశాస్త్రి శతావధాని

బ్రహ్మశ్రీకవిరాజు శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే రచి
యింపఁబడిన జీవయాత్రా ప్రశంసాపద్య రత్నములు

ఉ॥ కాంచనపల్లివంశ మునఁగాంచనమైతగురంగమూర్తికి
గాంచనగంధిరంగమకుగాదిలికూతురుసద్గుణంబులన్
గాంచనమేయనంగఁగనకమ్మయనంగను బేరుగాంచిని
చౌంచితమూర్తియైన పరమాత్మమతి సతినన్నతింఁచెడన్॥

మైత్రకోకిల ।

వింటిఁగంటిఁగవిత్వముంగడువేడ్కమీఱరచించువా
ల్లంటులన్ భువివారలెవ్వరుగానియీకనకాంబకే
వెంట నేనియుసాటి రాని వేవిధంబులఁజెప్పగాఁ
నుంటినాయమజీవయాత్రమహోన్నతి గనియుండుటన్॥

క॥ గీతాశాస్త్రము వెనుకన్

సీతా రామౌజనేయచిరసంపాద

భాతలగ్రంథంబిపుడీ

భూతలమున జీవయాత్రఁబోలుంబొగడన్॥

౩

ఉ॥ పద్యములెల్ల హృద్యములుపండితసామర పేద్యముల్ పవి
త్రోద్యమబోధకంబులననొప్పెడు నెప్పుడునాత్మచింతయే
విద్యయటంచుఁజెప్పుగుణవిశ్రుతురాలలకొంచనాంబకా
చౌద్యముగారచించినమాహాత్మరత్నత్వముజీవయాత్రలొక్కన్॥

11. సాన్మృతాంధ్రంబుల్కనరణియెల్ల సజింగి
 విదుషీమణిత్యంబు వెలయుఁగాంచి
 జూలూగవిద్యావిశేషోచితత్వంబది
 సాకల్యముగ నేర్చి సౌరుగాంచి
 చెన్నపురంబునఁ శ్రీకళాశాల నాం
 ధ్రముననుపాధ్యాయితనువహించి
 నెద్దామినరుగాఁగ నెన్నుకోఁబడుచుండి
 తనదువైదుష్యంబుఁదనరఁజేసి ॥

12. పెక్కుగంధములను వ్రాసిపేర్చిఁగాంచి
 సతతపరమార్థచింతయే సద్వ్రతంబు
 గాఁగనిసాగరిష్ఠయైకాంతిగాంచు
 వినుతసమణనికురుంబ క నకమాంబ ॥

13. యమకమువచ్చునట్టి సమయంబున భాగవతంబుపోలికఁ
 గమకమురీతులఁ గనినకాలమునఁ మనువట్టులర్థచి
 త్రముగలచోటులఁ వసువుదారిని భావగభీరతఁహరి
 క్రమముసజీవయాత్రకుతుకంబుఘటించుఁగవీంద్రకోటికిఁ॥

14. మొదలుంబట్టిన దాదితుట్టతుదకుఁబోకంతయేఁగొంకిపా
 లొదవంజేయదుహాయిహాయియన నై యొప్పించు నెప్పట్టునఁ
 బదసందర్భముబూలదండగరిమంబాళింగుబాళించెడిఁ
 జద్రువంబూనిన జీవయాత్రజగతిఁ సంతానముంబాలెడిఁ॥ 2

చ॥ సహజముపాండితీగరిమసాధుతరంబుపురాజితార్థము
 సుహితముసర్వముఖ్యచుచొప్పునమెప్పొనగూరసజ్జనో
 ద్వహనమొనర్పనేర్పు మెయివ్రాసినకావ్యముజీవయాత్రతా
 నిహపరసాధనంబగుచునేర్పడునెల్లజగంబులబ్రభ॥ ౯

తే. గీ॥ సాధుసమృతముగనిట్లుసర్వమానః
 వోపయోగముగాఁదత్వముత్తమార్థ
 బోధకంబుగఁగనకాంబపొందుపటచె
 నెల్లరకుదీననానందమెనగుఁగాత ॥

శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

10-5-25రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీరస్తు

శ్రీభాగ్యాయనమః

విషయసూచిక.

ప్రథమోల్లాసము.

—: జీవాధికారము :—

విషయము.

పటసంఖ్య.

1	పీఠిక	1
2	కథాసంగ్రహము			5
3	స్వాత్మనివేదనశ్లోకసహిత శ్రీచేంకటేశ్వరస్వామి			26
4	జీవయాత్ర	27
5	కథాప్రారంభము	33
6	పినాకినీతీరంబున యోగిని యేకాంతంబున నీశ్వరు			
	ధ్యానించుట	33
7	హంసయోగినితో రాజశేఖరచరితంబునెప్పుట		...	38
8	రాజశేఖరుండు వేంకటేశ్వరస్వామిని స్తుతించుట		...	41
9	రాజశేఖరుండు జయంతోత్సవమునఁ బరమహంస			
	నుదర్శించి స్తుతించుట	47
10	పరమహంస గురుధ్యానరూపముగ రాజశేఖరునకుఁ			
	దత్తవ్రతముపదేశించుట	50
11	పరమహంసబోధవిని రాజశేఖరుండు కృతార్థులై			
	పూర్వకంబుగ స్తుతించి నిజపురంబునకురుగుట		...	60
12	రాజశేఖరుండు మార్గమున పారిహరులన్మృతించుట		...	64
13	రాజశేఖరుండు మంత్రికి గురుప్రభాసంగుల చానుట		...	65
14	పారిమార్గక స్నేహప్రశంస	66
15	రాజశేఖరునకుఁ బుత్రుండువయించుట		...	69

16 నిరంజనుండు తీవుడనునపరనామంబును బొందుట	...	70
17 రాజశేఖరుండు నిజకుమారుని గురుకులంబునకుఁ బంపుచు నీతిగఱపుట	...	71
18 వారాయణభట్టు నిజకుమారుడగు నన్నంభట్టును రాజసుతునితోఁ బంపుట	77
19 సుశీలుండు తీవునకు నన్నంభట్టునకు నీతిగఱపుట	...	78
20 తీవుడన్నంభట్టును విద్యార్థము దేశాంశరమునకుఁ నోపఁజేరిపెంచుట	...	82
21 రాజసుతుండు సుశీలునియొద్ద సైలవునడసి నిజపురిం బునకరుగుట	84
22 రాజశేఖరుండు జయంతంబునకు వెడలుట	...	85
23 రాజశేఖరుండు మాగ్గంబున గురుబోధము స్మరించుట	...	86
24 మంత్రి నిరంజనుని వివాహోన్మథునింజేయుట	...	98
25 నిరంజనుండు వివాహమువలదని స్త్రీనిందయొనర్ప మంత్రివారిండుట	101
* 26 నిరంజనుండు జయంతంబునకు రుగుట	...	114
27 నిరంజనునకు రాజశేఖరోపదేశము	...	118
28 ధర్మాంబ నిరంజనునిఁ బెండ్లియాడుమని ప్రోత్సహ పఱచుట	191

న్వితీయోల్లాసము.

—: సేవాధికారము :—

29 నిరంజనుండు గురుస్తవముఁజేయుట	...	196
30 నిరంజనుండు గురుబోధమును స్మరించుట	...	199
31 నిరంజనునివివాహము	...	216
32 నిరంజనుఁ బ్రేకాంతంబున భార్యతో స్త్రీప్రశంస చేయుట	...	217

విషయము,

పుటసంఖ్య,

33 నిరంజనుని సన్నిధికి నన్నంభట్టుగచ్చుట	... 220
34 నిరంజనుపన్నంభట్టును మందలించుట 225
35 అన్నంభట్టారకుని పశ్చాత్తాపము	... 245
36 నిరంజనుం డన్నంభట్టు ననుగ్రహించుట	... 251
37 నిరంజనుం డన్నంభట్టునకు మంత్రపదంబొసంగుట	... 256
38 శారదజయంత్రాశ్రమముఁజేయుట 257
39 శారదానాంబకుఁ దత్త్వోపదేశముఁజేయుట 261
40 నిరంజనుండు తీర్థయాత్రలకువెడలుట	
* కాంచీపురమున కామాక్షీనిస్తుతించుట 274
41 శ్రీరంగయాత్ర 287
42 మధురయాత్ర	... 294
43 కాశీయాత్ర 301
44 నిరంజనాదు లయోగ్యదర్శించుట	... 314

తృప్తియొగ్గానము.

—: పూర్ణాధికారము :—

45 వేంకటాచలయాత్ర	... 335
46 నిరంజనాదులు జయంతమునకుఁబోవుట	... 346
47 నారదాగమనము	... 348
48 శారదపూర్వవృత్తాంతము	... 350
49 అన్నంభట్టుపశ్చాత్తాపము	... 358
50 శారదభట్టునకుఁదత్త్వోపదేశంబుచేయుట	... 362
51 పరమబోధ	... 391
52 భట్టుశారదాంబనుస్తుతించుట	... 394
53 పరమహంస నన్నంభట్టుస్తుతియించుట	... 402
54 శ్రీకాళహస్తియాత్ర	... 408
55 కాంతివచనము	... 417

శ్రీ రా మ.

శుద్ధ పత్రిక.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు.
2	14	కందమైత్తి	కందమైతి
11	18	తోడ	తోడ
15	18	చిత్రఫలపుష్ప	చిత్రపత్రఫలపుష్ప
17	2	ఆతందున	ఆతందును
19	11	యందుది	యందును
19	13	వారి నెల్ల	వారి నెల్లర
20	16	నావుడున్నంభట్ట	నావుడునన్నంబట్ట
23	2	యానతీయ	యానతిచ్చెనన
24	15	భక్తుక	భక్తునక
27	6	గంగాదిస	గంగాలస
28	2	కర్ణికాంత	కర్ణికార
29	3	నూతము	నూతము
33	21	మేకాంత	మేకాంతం
41	3	లంక్రీ	లంక్రీ
42	1	మరచే	మఱచే
45	20	బ్రాహ్మణో	బ్రాహ్మణో
47	1	హంసన	హంసను
48	13	యొసంగెద	యొసంగదె
59	5	ప్రార్త	ప్రార్థ
61	31	భవసాగర	భవసాగర
63	10	నాడునునీకృప	తిగదయ్యనీకృప
		బడసి నాడ	బడసితయ్య
69	3	మది	మది

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
70	6	నంశసయం	నసంశయం
72	5	మూకన్న	మూకన్న
73	12	గ్రంథ	గ్రంథ
74	2	పండితుడు	పండితుడు
79	14	నొకటై	నొకటై
81	16	సమమలు	సమమలు
84	6	ఘనవిద్యలు	ఘనవిద్యలు
84	7	గీ॥	అ॥ వె॥
86	21	నిలిచినాడభక్తి	నిలుచువాడ
		గొలిచినాడ	భక్తిగొలుచువాడ
87	18	తదితరముతో	తదితరవిషయ
90	13	ప్రాప్తికి	ప్రాప్తికి
91	1	పరాయణు	పరాయణు
91	18	దానిచర్చింప	దానిజర్చింప
96	2	భక్తింపగ	భక్తింపగ
103	5	జప్సవి	జప్సవి
104	17	తే॥	అ॥ వె॥
105	19	శృంగారంబున	శృంగారంబున
107	3	పెద్దరిక	పెద్దరిక
108	9, 10	ఆలిండు, చాలించు	ఆలింపు, చాలింపు
113	7	నీ	నీ
114	4	స్వాత్మ	స్వగురు
114	16, 17	పంక్తులమగ్య	నిరంజనుడుజయంతమునకరుగుట
118	2	మేదో	మేమో
118	12, 13	పంక్తులమగ్య	నిరంజనునకు రాజశేఖ రోగదేశము

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
126	3	నందబిచ్చు	నందంబిచ్చు
131	16	దూరబోసు	దూఱబోసు
151	1	పాత్రను	పాత్రుని
151	11	వేటొండు	వేటొంఱు
152	19	వాత్స	నాత్స
167	3	పక్షి	పంక్తి
167	18	నాన్నలు	నాన్నట్లు
170	14	యొలుంగ	యొలుంగున
175	14	చెడుఁజే	చెడుఁజే
179	2	జీవుడా	జీవుఁడా
180	12	మమలంద	మమలంద
181	3	లీలగ	లీలగ
181	8	గడుచుకొ	గడచుకొ
184	15	దొఁచమి	దోఁచమి
185	13	ఆత్మ	ఆత్మ
186	4	కల్ల	కల్ల
189	2	గింపగ	గింపఁగ
182	17	స్వస్వ	స్వస్వ
189	18	లోలుకుల	లోకుల
191	6	కత్తియని	కాత్తొయనీ
191	6	కంజంబుల	కంజంబుల
192	4	ప్రపాద	ప్రపాద
193	5	పూర్ణ	పూర్ణ
199	12, 13	పంత్తులమగ్గవ	నిరంజనుఁడగుగుబోధమును స్మరించుట
209	4	మూర్తులు	మూర్తులును

పుట	పంక్తి	తప్ప	బిమ్మ
216	16	రింప	రింపు
217	13	జెంద్రుఁడు	బంద్రుఁడు
219	1	నారస	సారస
219	8	సరసామృత	మనసన్మధు
223	11	స్వోక్తి	సూక్తి
272	6	నీచుఁబాప	నీచుసాప
320	18	మార్జింపుట	మార్జించుటసత
232	13	స్వోక్తి	సూక్తి
233	10	శృంగా	శృంగా
233	20	దీనిక	దీనిక
236	18	సత్సేవయు	సాంబార్చన
237	8	దెలుపవె	దెలుపవె
239	10	చదువు	చదువు
241	22	చోటుల	చోటుల
244	16	నైకవ్రంతులు	నైకవ్రంతులు
248	18	సిరసం	సిరసం
250	14	సంసారబ	సంసారంబ
251	1	మొన	మొన
256	2	నడవడి	నడవ
265	13	శాంతినిబెంచు	శాంతిఁబెంచు
266	16	బాపుచుందురు	బాపఁజూతురు
267	3	నూటి	నూటి
267	20	కృపచూ	కృపఁజూ
269	18	స్వామి	స్వామి
280	7	బలికినాడ	బలుకునాడ
281	6	రసగలపట్ట	రసఁగలపట్ట

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
284	19	జనుల కొనిరాభిగ్య	పులనెట్లేడ్రిప్తు
290	2	నవ్వడు	నెవ్వడు
290	20	సత్యమె	న్యాయమె
292	8	నశిన	నాశీక
295	7	లవుగాము	లఁగావుము
302	19	చాఁతెడు	చాఁతెడు
305	8	యేలుకో	యేలుమో
308	12	ఁగెలుచు	గెలుచు
319	14	భక్తి	భక్తి
320	10	నల్లు	నయతు
350	17	శ్రీసద	శ్రీశ్రీతి
362	14	మేంతమ	మంత్రమ
364	11	తనతొడ	తనతొడ
371	19	చిత్తరవు	చిత్తరవు
379	17	పెంచుచు	పెంపుచు
383	11	వేర	వేర
383	20	మగుకివి	మగుఁగవి
399	20	ద్యద్వంబు	ద్యద్వంబు
407	12	ముదమునా	ముదముననా
415	3	సదమల	సదమల
417	17, 18	పంక్తులమధ్య	శాంతివచనము
418	16	హృదయము	హృదయము

N. B. తప్పులు. తిక్కనాచార్యుని సమాప్తమునను సహకారములను,

పకావకారములకును భేదము స్పష్టముగాఁ గనవచ్చుచున్న సందర్భము సారముగ దిక్కుకొనఁ బ్రార్థితులు.

అనుబంధము.

పుట.	పంక్తి.	తెప్ప	ఒప్ప.
2	19	బగుటకుఁ	బగుటకు
4	8	పెంచఁగ	పెంచఁగ
24	16	గలుగజేయుగద	గలుగఁజేయుఁగద
29	6	హరివిపద్యా	హరివిబద్యా
„	16	యుగాతప్రతి	యుఁగాతఁప్రతి
„	17	మెఱిఁ	మెది
36	10	ణంబుఁగా	ణంబుగా
36	5	నిడుకొని	నందిడి
41	17	గాంచు	కాంచు
45	4	జాఁచు	ఁజాచు
47	3	కితరి	కిదర
49	4	న్నబట్టి	న్నఁబట్టి
53	5	జ్ఞప్తికిత	జ్ఞప్తికిద
56	1-2	ఫలమగుతె	ఫలమగుఁదె
57	14	ఎఱ్ఱేబోనీ	ఎఱ్ఱఁబోనీ
72	11	చేత	చేత
74	14	లరుగమి	లఱుగమి
79	19	కయగుందు	కయకుంగు
86	11	మనతనయు	మనఁదనయు
89	10	మా!రామేశా	మారామేశా
90	9	చరాణా	చరణా
91	12	పొడమాపు	పొడమాపు
„	20	లినతద్భిన్న	లినఁదద్భిన్న
108	6	గొర	గొఱ
„	12	కర్మసలిపి	ధర్మమందు

104	12	మాతుడిక	మా (దుడిక
107	20	భాసింప	భాస్సిల్ల
112	15	వడకె	వడకె
118	4	తత్త్వమసి	తత్త్వమసి
122	12	టింపగ	టింపంగ
132	15	ప్రమసి	ప్రమసి
138	11	జనలు	జనము
145	9	క॥	గీ॥
148	5	డను	డను
148	3	ప్రహ్లాదేజ	ప్రహ్లాదేజ
155	2	జరిగెడు	జరిగెడు
156	15	గమపది	గమపథ
157	10	గతము	గతము
168	19	చనిన	గనిన
178	1	పెనుయ	పెనుయము
,,	20	చేత	చేత
181	15	గాలోచిత	గాలోచిత
189	16	గడిచి	గడచి
196	15	భక్తిబొగడెనుకృ	విభక్తిబొగడెంగు
201	19	గడిపె	కడపె
210	19	మండ	చేర
217	14	న్నేపాత్రుడ	న్నేపాత్రుడ
220	16	దోచు	దోచు
230	9	క॥	గీ॥
236	12	నెల్లుచెలి	నెల్లుతెలి
287	18, 19	పుణ్యలు... తనకు	బుణ్యలు... దనకు
239	16	మహనీయా	మహనీయా
250	7	పాజ్ఞత	పాప్తియ

254	11	హోఁద	హోఁద
259	1	క్రీఁమ	క్రీఁమ
264	11	మూఁతైన	మూఁతైన
265	8	నిశుము	గరిఁబె
,,	13	శాంతినిబెంచు	శాంతిఁబెంచు
266	14	పరిమదీ	పరిమదీ
276	9	నఁజనియిం	మునఁజనిం
300	11	గడిచిరి	గడచిరి
302	14	బూఁకములు	బూటకముల
314	13	తాడక్కుల్	తాడక్కుల్
322	1	శుప్తమైవ	శుప్తమయివ
326	7	కప్తమైల్	కప్తమైల్
,,	9	పోకలక	పోకలక
333	4	నిజ	నిని
338	12	కల్పన	కల్పన
343	13	సద్గురుడు	సద్గురు
345	9-10	మేమియుందోచకపూ-మెద్దియేందోచినఁబూ	
355	5	చెదకి	చెదకి
366	16	గురిగా	గుటిగా
376	10	రీతిత	రీతిఁద
380	4	విప్రనరా	విప్ర!హరిక
388	3	బనియె	బూనె
388	8	కుండునె	కుండును
390	20	హరినినెంచు	హరినెంచు
408	13	వాణిం	వాణిం
418	3	దోచమి	దోచమి
414	1	గొమరుఁడు	గుహుఁడోం
424	5	క్రింద	క్రింది

శ్రీ రా మ.

కం॥ నాథులువినిచినశ్రీహరి
గాథలుబోధలునుగాన్వ్యకిల్పనముననా
రాధనమొసరిచివేంకట
నాథునిసంప్రీతుఁజేసి నడపెదయాత్రై ॥

శ్రీ రా మ.

శ్రీరామ.

శ్రీభాస్వాయనమః. శ్రీవేంకటేశాయనమః.
శ్రీశారదాగురుభ్యోనమః. శ్రీమత్పరాధర్మారీకాయైనమః॥

పీ ఠ క .

గణపతికిని వాణికి

శ్రీగాంధీపతికి భక్తశేఖరగతికి

శ్రీగరుడవాహనుసమక్ష

శ్రీగురుమూర్తికిని భక్తి జేజేజేజే ॥

౧

శ్రీరఘుకులసోమంసీ

తారామం జీవ దశరథాత్మజ మాద్యమ్

సారాకారిం సకలా

ధారం వాయూత్మజవరదం భజ సతతమ్ ॥

౨

క॥ వరదుండు నాగాభరణుండు

పరమాప్తుండు యోగినుతుండు బ్రహ్మాంబుచలా

కరుండును బిల్వప్రియుండగు

తిరుమలహరిహరుండుమమ్ముదీరముతేర్పున్ ॥

౩

క॥ సంకల్పపంక జాతక

భంకుఁడు జీవుఁడు కర్మలాంఛనుఁ డంత

శృంగోపార్జితదేహుఁడు

మోకటపతిసర్వమనుచు విశ్వము మఱచున్ ॥

౪

క॥ శేషాచలపతికిన్ స

ద్యౌషలుగా భక్తికావ్యముల్ రచియింపన్

దోషంబుల నరయుట కవి

దోషాకరులకును శెల్లగు సకలభూషా ॥

౫

క॥ కందము కందగిబై యా

సందాబున నొచ్చు గురునిసందనుల సదా

విందగుఁ గవిజనముల చెవి

కిం దగుఁ గరిపూర్ణభోధకే గురుమూర్తి ॥

౬

క॥ కందమ్ముల సందమ్మై

కందమ్మైనట్టి చిట్టికావ్యమ్మున నా

కందమ్ముల కందమ్మగు

చుండునెను నీదుమ్మూర్తిఁ జూచెద నెందున్ ॥

౭

క॥ గురుమిత్రురచిని దెల్పుఁగఁ

బరమార్థమరింద మొనఁగ భక్తాళికి మో

క్షరమానిలయం బగుటకుఁ

సరవిదంబయ్యె సహృదయహృదయ మౌరా ॥

౮

క॥ గురుమిత్రచరణసేవా

చరణాతురశిష్యహృదయజలజము విచ్చుకొ

బరమా^{స్థి}రైకపరాయణ

వరభక్తాళి యమృతంబుఁ బడయుచు మెచ్చుకొ ॥ ౯

ఉ॥ తిక్కనఘక్కియండ్రు కవిధీరుఁడునన్నయ పండితుండు తా
నొక్కివదించెనండ్రురమణుకొని యాడంగ బోతనందుర
మ్మక్కప్రపూర్ణభావమున వృక్షులభేదములున్న యూరకా
ఘక్కినిబల్కుచుండ్రు తలచకొబుధకొటికి సదనంబులే
చక్కినిఁబొలుచున్నఁ గవిచండ్రులచంద్రిక యాట నేకమై
మక్కువగల్గఁ జేయునొగిమాన్యతఁగాంచునుడత్వవృష్టిచేకొ॥

ఉ॥ దేహివసించుదేహమున దీనునిభంగిఁ గృశించున శలో
నూహజనించు సద్గురునినుత్తముఁ గొల్వఁడదీయబోధచే
నీహనశించు యోగమున నెంతయుశాంతివహించుభక్తితో
శ్రీహరిసెంచు మించు భవసింధువు వేగఁదరించురాముడై॥

ఉ॥ కాంచనపల్లివంశమునఁ గాంచిరి రంగఁడురంగమాంబముకొ
గాంచనచేల నీకృపను గన్యలమువ్వుర వారిలోనన
భ్యంచితరీతిఁ బ్రీతిఁ గనకమ్మని పేరిడినాకు నామదికొ
నించిరి సీదుతత్త్వమవనిన్ననుఁ బోవగఁనిన్నుఁజూపి చా
లించిరి జన్మముల్ మఱలలేవు భవాబ్ధినివారిసేవ దా
టించితి మేలుమేలు ప్రకటించెద సీచరితల్ బుధాళియా

లీంచి సుఖించి యెంచి యవలీలఁగసాధులలీల నిన్నుబూ
జించి తరించి శాంతినిభజించుచు జల్లగఁజూచినన్ను దీ
వించి ముదమ్ముపెంచఁగఁ బవిత్రతగాంచెద లోననిన్ను ధ్యా
నించెద నేర్పుమైభవము నీకృపదాఁటి సదామదిన్ వినో
దించెద సద్గురూక్తులఁ ద్వదీయపదాబ్జ మధువ్రతంబనై॥

గీ॥ దుష్టకీర్తనకాంతారదూరగమన

పాంసులయగు వాక్కుల బహుభ్రష్టులు నిక

సూరికథాలాపగంగ రంగమృతల్లి

హేమకల్పకవల్లి సాధ్వీమతల్లి॥

౧౩

ఉ॥ రాముఁడుసద్గురుండు రఘురాముఁడుతండ్రిభ వాభిదాఁటుచో
రాముఁడుకర్ణధారుఁడు విరామమునిచ్చునురాముఁడాత్మకున్
రాముఁడు సర్వకామదుఁడు రాజులుసర్వముదానయాపరం
ధాముఁడు నిత్యరక్షనిజధర్మముఁబాయనిభక్తకోటికిన్॥౧౪

ఉ॥ కోరిభజించుసాధులకుఁ గోవిదులుజ్వలపూర్ణతత్త్వమున్
సారపువాక్కులందెలిపి శాశ్వతసాఖ్యమునిచ్చిప్రోచుచున్
బారముజేరునంతకు నపారకృపాకరదృష్టిచే సహ
స్రారమునందునిల్పఁగలరావులసాటియెవండఁ ధారుణిన్॥౧౫

క॥ బాల్యంబున నెట్టెటాహరి

కల్యాణ గుణములఁ బలుకఁ గలిగితి నవి సా

కల్యణంబుగ నేడిటన్

నల్యామృతపానకలసఁ బల్కెద భక్తిన్ ॥

౧౬

క॥ అచ్చపుభక్తిని ధీరుం

డిచ్చరితముఁ జదువ ముక్తియే సిద్ధించుకొ

సచ్చరితుల నడవడి గని

యుచ్చైఃపద మందుచుందు రుత్తములెందుకొ ॥

౧౭

క॥ అది గురుముఖాబ్జపదకొ

ముది యీదృగ్భోగసారపూరితమోక్షా

స్పదమగుశ్రీహరికరుణా

ర్ద్రాదృష్టిసంపూర్ణవృష్టి రహిఁదోష్పడఁగకొ ॥

౧౮

క॥ జీవుఁడు ముక్తిం గనియెడు

త్రోవల నన్నింటి భక్తితో వర్ణింపం

గా వ్రాసెదఁ గావ్యరిబు సు

ధీవర మానసగమన మదియ యొసరించుకొ ॥

౧౯

కథాసంగ్రహము

క॥ అంబాలనయునిగజముఖు

లంబోదరువిఘ్ననాథులక్ష్మీగణనా

ధుంబ్రహ్మపదవినిడిప్రో

వంబ్రార్థించెదనుభక్తవత్సలుసతిమున్ ॥

౨౦

ఆ-వె॥ పరమహంసవేద్య పదహంసకోజ్వల

హంసయాస రాజహంసయాస

సలినభవునికొమ్మ నారాయణుని కోడ

లమ్మ లోకములకు నాల్గు మాకు ॥

౨౧

శారదరాత్రి నిండుచందురుండు పండువెన్నెల గాయు
చుండెను. సోమశిలాక్షేత్రంబునఁ గార్తికోత్సవదీపంబులు
సహస్రగంబులుగ వెలుంగుచుండెను. జనులు కోలాహలంబుగహర
హరమహాదేవ యనుచు సోమేశ్వరుండర్చించుచుండిరి. ఆలయ
మునంటి యిసుక తిన్నెలనడుమఁ దేటసీటితోఁ బినాకీనీనది పాఱు
చుండెను. అయ్యేటియొడ్డున దేవళమునకనతిదూరింబున వైదిక
జనంబులు సంజవేళిల ననుష్ఠానంబులు సేయు తాతితిన్నెపై నొక
యోగిని దీర్ఘాలోచనతత్పరయై యుండెను. అట్లొకింతసే పొం
టరిపాటుననుండి తనలో “నెన్నిచదివిన, నేమి నేర్చిన, నెంతయున్న
నేమిప్రయోజనము? చిత్తశాంతియు నానందమ్ము లేనిజన్మమ్ము
వమ్ముగదా! ఈ సంసారదుఃఖసాగరంబుఁ దరించుమార్గం బేమి?
గురుమూర్తికరుణలేక సుఖమార్గంబులవడదని పెద్దలండ్రు.
నాకట్టి మహానుభావుడర్చించుసుకృతం బెట్లుసిద్ధించు ఆపాదమస్త
కంబుఁదపింపఁజేయు నీసం దేహదవానలం బేఘనుఁడు తన
బోధామృతవర్షంబున శాంతింపఁజేయునోకదా! అట్టివాఁడెందుండు
నో నాకేమియుం దోచకున్నది. భగవంతుండె నాకొక్కదారిఁ
జూపవలయు” ననుకొనుచుండెను.

అత్తటి జ్ఞానాంబయను బాలిక యొకప్పుక మెల్లనవచ్చి
యానారీమణికి నమస్కరించి “తల్లీ నీ కెవ్వరవో నేనెఱుంగను.
నీవు లక్ష్మీవో! పార్వతివో! ఆపరస్వతివో!... విన్నుంజూచి

నాటినుండియు నీకుంబరిచర్యనొనరించుచు నీచేతనుండిన నాకు
సకలార్థంబులు సిద్ధించునని తోచుచున్నది. సోమేశ్వరుండును
నిన్న స్వప్నంబునఁగనఁబడి నాకటులనానతిచ్చెను. నేను ప్రత్య
హంబు సోమేశ్వరునకుఁ దోమూలియలు రచియించి సమర్పించు
చుందు. నన్ను జ్ఞానాంబ యుందురు. దాసురాలింజేసికొను”
మని ప్రార్థించె. అదివిని యాకాంతారత్నంబు “అమ్మా! నిన్ను
జూచిన నాకును బ్రియంబుగలుగుచున్నది. నేనే గురుదర్యనంబు
గాంక్షించుచుఁ జిత్తశాంతి గుదరకయున్నదాన, నీకేమియొన
రింపఁగలుగుదు” ననియెను. అంత జ్ఞానాంబయు “తల్లీ! నీతో
డన నేనుందును. వలదనకుము. ఇతరచింతలేదు. నీకుంగలుగు
ఫలంబే నాకునుజాలును. చేకొను” మని యర్థించె. “ఇది దైవ
యోగంబుగ నున్నది. నిన్నుఁ బ్రియంబునఁ జూతు నేనింతియ
యిప్పుడు చెప్పఁదగినమాట” యని యాకాంతారత్నంబు పల్కు
చుండఁ బ్రేమింజి వాయువశంబున వీడిపడిన మబ్బు తునకయో
యననొప్పు నొక్కహంసరాజుగఁబో యంచయానచరణతలంబు
నకువ్రాలి మోమెత్తి మనుజభాషణంబుల “నన్యనీరంబొల్లకతొల
కరి చినుకులకై యెదురుచూచుచాతకంబుం బలె గురుబోధా
మృతమునకై తపించు నోసాధ్వీమణి! నీకుశుభంబగు. ఏలచింతిం
చెదవు. నీకుంబర మేశ్వరియనుగ్రహంబున మనోరథసిద్ధి శీఘ్రంబు
యగు” ననియె. ఆయంచలరాయని పలుకులాలించి యక్ష్మాంతా
మణి యచ్చేరువంది “హంసరూపంబున నాకు శుభసందేశము

దెలుపనున్న పుణ్యమూర్తీ! నీ యాగమనప్రకారంబు నీ మాటల
తెలుగును నాకు నబ్బురపాటు నానందంబు గలిగించు చున్నవి
దయగలదేని నామదిలోని కొదవీటు త్రోవ నీ వెలుగుదేని
నాకుందెల్పు” మని యడిగెను. ఆహంసరాజంబు నాసతీమణి
సమ్మానింపఁ జెంతనున్న తిన్నెపైఁ గూర్చుండి యిట్లని చెప్పఁ
దొడంగె.

“అమ్మా! నీ తత్వజ్ఞానకు మిక్కిలి యానందించితి. నీ
వంటిమహానుభావకు నాయెఱింగిన యుత్తమవిషయంబుందెల్పు
టయె పరమధర్మంబు జన్మపావనకరంబుం గావున నేనిప్పుడొక్క
వృత్తాంతంబు నీప్రయోజనంబున కనుకూలమగుదానిం బ్రకటిం
తు. సమాహితవై యాకర్షింపుము.

శ్రీచరణ శ్రీశరణసేవాచరణపరాయణ సకల సరస సు
కవికేసరివిరాజితంబై భారతీక్షీణోద్యానంబునాఁ బరంగుభరత
ఖండంబున నాంధ్రదేశంబున శేషాద్రియను నొక్కమహిధరంబు
గలదు. దానికాద్యంతంబులై యెఱుమల నలమలలొప్పు. ఆ
రెండుకొండలనడుమ సకల సంపదలచే విరాజల్లు కళ్యాణపురం
బను నపరనామంబుగల యానందపురమును రాజధానిగఁ జేసి
కొని రాజశేఖరుఁబోలు రాజశేఖరుఁడనురాజు పరిపాలించుచుం
డెను. ఆరాజశిఖామణికి సుదర్శనుఁడను మంత్రియు ధర్మాంబ
యను ధర్మసత్నియుఁ గలరు.

ఒక సమయమున రాజశేఖరుండు వేంకటాచలయాత్రజేయ
నిచ్చుగించి ధర్మాంబా సుదర్శనులతో బయలుదేటి నామిసన్ని
ధిజేరెను. శ్రీనివాసులదికాలార్చనల సేవించుచున్న యారాజ
శేఖరుండు యాతాయాతజనంబులచే సచటిక సతిదూరంబున
జాబాలితీర్థంబున జయంతాశ్రమంబొందుకలదనియు నందుఁబరమ
హంసయనుముసీంద్రుండు వసించుననియుఁ దత్త్విముదెలుపుటలో
నతఁడసమానుఁడనియు విని యామహర్నిజూడనేగెను. ఈతఁ
డేగునప్పటి కాపరమహంసయుఁ గొందఱుభక్తులకుఁ దత్త్వంబు
కరతలామలకంబుగ నుపన్యసించుట గాంచి, తన జన్మముసార్థ
కంబుగ నెంచి, భవంబుమించునుత్సహించి, ముత్రియుభౌర్యయుఁ
దన్ననుసరింప, మునికి సాష్టాంగప్రణామంబొనర్చి యొంగనిల్చి
యంజలిఘటించి “స్వామీ! నిరంతరమీభవాభి మునిగి దరి
గానక తపించునీదీనుని నీకటాక్షపీక్షణంబను తెప్పచే రక్షిం
పవే. ఇహసౌఖ్యములన్నియు, దుఃఖపరిణామంబులేయగుట నెం
దునుసారంబరయనైతిని. అనిత్యమైనకాయముతో నిత్యాసంద
మార్గము నవ్వేషింపవలయుఁగదా ! సంపదలరోసితిని. విషయ
మాలవినగితిని. తత్త్విమఁచితిని. కౌరునఁ బరమపదంబొనఁగి
నను బరిపాలింపవే మహాత్మా” యనిడగ్గుత్తితో వేఁడికొనెను.
మునియు సతనిమాటలయందలిసత్యమెఱింగి మహాత్ములమనం
బులతికోమలంబులగుట నారాజుంగరుణించి చేరఁబిలిచి లలిత
వాక్కులచే ధర్మాంబకునైతఁడు ఇక్కడోహభవమున్ను తత్త్విము

నీటింగించెను. అంతట మువ్వరునాతనికి నమస్కరించి యమ్మహా నుభావును పదేశంబునఁ గృతార్థులుగాఁదలఁచి మంత్రంబర్థింప నతడనుగ్రహించె. ఐదుదినము లాయాశ్రమంబున నివసించి బోధాకరుడగు నప్పరమహంసయనుగ్రహంబున విగతమోహం డైరాజునిజస్థానంబునకుఁబోఁదలఁచి, యాతనియనుజ్ఞవడసి పయన మయ్యెను. మాంసమధ్యమున మంత్రియుఁదాను నమ్మహాసీయుం డొనర్చినబోధలఁ బ్రశంసించుచు నీయాత్రచేఁ దమజన్మము, సార్థ క్యముగాంచెనని యెంచుకొనుచుఁ బూర్వమునలె వ్యావహారిక మైనమిత్రత్వమేకాక యింక నమ్మహాసీయునిచేఁ గలిగినపారమార్థికమైన స్నేహము కూడఁబోషించుచు జగమున నిందాస్తుతుల గణింపక యుండవలయుననుకొనుచు నిజపురంబునకరిగిరి.

వేంకటాచల మాత్రునుండి వచ్చినసంవత్సరములోఁపల ధర్మాంబుకొక్కసంసంగుపడయించెను. ఆబాలునకుఁ దండ్రినిరంజ నుండని నామకరణంబొనర్చెను. ఐదేండ్లప్రాయమున నొక్కనాఁ డు నిరంజనుండుమంత్రియొద్దకేగి తన్ను జనులునిరంజనుండని యేల పిలిచెదరు ? ఆనామంబునకర్థమేమని యడిగెను. మంత్రియు సబ్బలునితో నిరంజనుండనఁగా శివుండనియుఁ బాపరహితుండ గుట నాపేరతనికిఁగలిగినదనియుఁ జెప్పెను. అట్లైననేనుశివుండనా యనిబాలుడడిగెను. మంత్రియుఁ “నాయనా శివుండఁ దేవుండగు. మనముజీవుల”మని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అంతనక్కుమారుండు తాను దేవుడు కాఁడుగావునఁ దన్నేందఱు జీవుండనిపిలువవలెనని

చెప్పచురాగ నందతాబుడుతని గారాబముననట్లేజీవుడని పిలుచుచుండిరి.

విద్యాభ్యాసమునకుఁ దగినవయస్సు వచ్చిన కుమారుం గాంచి తండ్రి గురుముఖమున గురుకులమున విద్యనభ్యసించినఁ గాని పరిపూర్ణుఁడుకాడని శుశ్రూషావిధుల బోధించి నిరంజనుని సుశీలుఁడను పండితునికడకనిపెను. అస్థానపాఠాశికుండగు నారాయణభట్టుతన తనయుఁడగు నన్నంభట్టును రాజనందనునకు సహాయార్థము పంపెను. నిరంజనుఁడట నచిరకాలముననే తండ్రి ప్రోత్సాహమున సకలవిద్యలను సంప్రదాయానుసారంబుగ నభ్యసించుచున్ననులోకసంగ్రహబుద్ధిగలవాఁడగుటచేతాకికవిద్యలను మతాంతరము నన్వేషించుకోర్కె గలవాఁడుగ నుండెను. రాజకుమారుండగుటచే రాజాజ్ఞనుల్లంఘింపజాలక తనకుఁజెలికాఁజైనయన్నంభట్టు విద్యలం బ్రవీణుఁడేయనెంచి తనతోఁజదువుటమాన్పించి యితర గురువులయొద్దకుఁ బోయి విశేషబులు నేఱువఁ బ్రోత్సహపఱచెను. ఆతఁడావిద్యల నెఱిగి వచ్చినఁ దానాతని సాయంబున లోకంబును సంస్కరింపఁ దలంచి కొని యుండెను.

తనవిద్యాభ్యాసము పూర్తియైనతోడనే నిరంజనుండు గురుననుమతినిఁ బొంది నిజగృహంబునకరుగుదేగాఁ దండ్రియు సమ్మదంబందితానిశ్చయించుకొనినటులఁ గుమారునిపై రాజ్యభారముమోపి తానుభార్యాసహితముగఁ బరమహంసాశ్రమము

నకుఁ బోసమకట్టి మంత్రినిఁ బిలిచి “నిరంజనుఁడుబాలుఁడు రాజ్యపరిపాలనభారమంతయునీది. నేనుశాంతముగఁ బరమహంస సమీపంబునఁ గాలంబుంగడిపెద. నీవంటిమిత్రుఁడుండుట నేను నిశ్చింతగ మునిజనసన్నిధి నాత్మానుసంధానము గావింపనవకాశ ములభించెనని చెప్పి రాజ్యమును, నిరంజనుని సుదర్శనున కొప్పగించిభార్యాసహితుడై జాబాలితీర్థమునకేగెను.

ఇలసుదర్శనుఁడు రాజచక్రముదిప్పుచుండ నిరంజనుఁడు బరోపకారమునందును విద్యాగోష్ఠియందును గాలముగడపుచు రాజ్యమేలుచుండెను. రాజకుమారుఁడుయు క్తవయస్కుడైనందున వివాహముఁజేయుభారము తనపైనుండినందున మంత్రిసత్త ముఁడు రాజకుమారుని మేచమఱచెలగుబుద్ధిమతిని వివాహమా డుమని ప్రోత్సహపఱచెను. రాజనందనుండందులకునవ్వి వివా హముతనకు ముక్తికంతరాయంబనియు, విషయసుఖంబులునరక హేతువులనియు, బరోపకారమునజన్మముసార్థక్యముఁజెందునని యు భూతదయయే ప్రధానముగనుండవలసినగుణమనియు, సం ఘమిట్టి యధమస్థితి యందుండఁదాను వివాహమాడుట యన మంజస మనియు, బ్రహ్మచర్యమునందే తనజీవితము గడపనిశ్చ యించుకొంటి ననియు, జెప్పెను. మంత్రి యామాటలవిని తా నెంతబోధించినను బ్రయోజనముఁగానక బాలునికేమియులోక జ్ఞానములేదనియు, నతనిమనసుత్రిప్ప గురువులెతగుదురనియు నిశ్చయించియూతనిజాబాలితీర్థమునకుం గొంపోయెను.

రాజకుమారుడు తలిదండ్రులకు సమస్కరించి పిదప బద్మాసనస్థుండై యున్న పరమహంసపాదంబులకెరగి “మహాత్మా మాతలిదండ్రులందరింపఁజేసినమీకరుణ నాపైఁగొంతఁ బ్రసరింపఁజేయుఁడు. ఏమహాత్కార్యములఁ జేయుటచేజీవుండీభవవార్ధిఁదరించు. గమ్యస్థానంబెయ్యది యెఱింగింపవే” యనుఁడునప్పురమహంస “బాలకా! స్వాత్మధర్మమునిర్వహించుటలోజనకునింబోలు నీజనకుఁడే నీసందేహముల నన్నిటినిదీర్పఁగలఁడని” యానతి చెప్పెను. రాజశేఖరుండు తన్నర్థించిన కొమరునకు గృహస్థవిధుల నుపదేశించి యింటనుండియే ముక్తినిసాధించుమార్గము బోధించెను. తల్లియుఁ దనమేనకోడలగుబుద్ధిమతి బుద్ధిమతియనియు నతనికీదగినదనియు నామెనుబరిగ్రహింపుమనియుఁ జెప్పెను. నిరంజనుం డాబోధలవిని తనకన్నులపొరలువిచ్చినట్లు స్వస్వరూపానుసంధానంబున సర్వసిద్ధులంబడఁసెను. ప్రపంచమునంతయు నూతనముగఁ గనుఁగొనెను. రాజకుమారుడు తత్త్వబలసంపన్నుండై యానందపురమునకు మరలివచ్చి సుదర్శనుఁడు సంతోషింపఁ దల్లిచెప్పినబుద్ధిమతిందనకుధర్మసత్తిగ గ్రహించెను.

నిరంజనుండు వివాహముచేసికొనిన వార్త దేశాంతరము ననున్నయన్నంభట్టువినిరాజనందనునియొద్దకువచ్చి “ఏమోయీ మనము లోక సేవఁజేయ జీవితమువినియోగింప నెంచినమాటల వ్యర్థవుచ్చితివి. నిన్నుజూడ మునుపటివాడవుకావని తోచుచున్నది. నీవు పూర్తిగ మాటిపోయితివి, మఱచితి. మఱచితి ఈ

నడుమ జాబాలిత్తీర్థమునకుఁ బోయివచ్చితివట. అచటిపరమ
హంస సామాన్యుఁడుకాడని విందు. నీవుతప్పక తత్త్వోపదేశము
నాతనివలనఁబొందియుందువు కాబోలు. అతని దర్శించునంతటి
పుణ్యము నాకులభిషడయ్యెగదా!” యనుచుండ నిరంజనుండు
“ఔనౌను. అతఁడు శివపరావతారము. రాజశేఖరుండౌట మా
తండ్రి యాతని జేరఁగలిగెఁగాని యితరులెట్టులోవుదురు. తఱ
తృజుండనగుట నాకునమ్మహాత్మునిదర్శనములభించె”నని యూర
కుండెను. అన్నంభట్టు రాజకుమారునితో “మిత్రమా! మనము
యావజ్జీవము చెలికాండ్రుగనుండ నిశ్చయించుకొంటిమి గదా!
నీవు తత్త్వసిద్ధి గాంచియుండ నేనిట్టి యజ్ఞానదశయందుండిన
మనకెట్టులు సఖ్యముపొనఁగు. నాకును జ్ఞాననేత్రంబుం బ్రసా
దింపవే” యనుడు నిరంజనుండు తాను యూత్రార్థము మఱు
నాడు భార్యాసహితుండై బయలుదేలునట్లు చెప్పి యాతఁడు
కూడఁదనతోవచ్చినయెడలఁ ద్రోవలో నావకాశముగఁదావిన్న
బోధల నెల్ల విస్తరించెదనని చెప్పెను. అన్నంభట్టందుల కంగీ
కరించెను.

మంత్రియగుసుదర్శనుండు వృద్ధుండగుటచేతను, మంత్రి
త్వమునకుఁదగిన లక్షణంబులచే నన్నంభట్టాప్పాచుండుటచేతను,
నిరంజనుండన్నంభట్టును మంత్రిగానియమించితానుదీర్ఘయాత్రలఁ
జేసికొని తిరిగివచ్చువఱకు రాజ్యమును సుదర్శనునికొప్పగించి
మిత్రునితోడను గళత్రముతోడను దీర్ఘయాత్రలకు నిర్గమించి

తీర్థంబుల సేవించుచు నాయూత్తేత్రంబులందలి మాహాత్మ్యంబుల నెన్నుచు ముక్తులసందర్శించి ప్రశంసించుచుఁ గాలంబుగడపు చున్నాఁడు.

జయంతాశ్రమంబునఁ బరమహంసయు, రాజశేఖరుం డును సాధుబృందసేవితులై యున్నాఁడు. నీవునా వెంటవచ్చితి వేని నిఁగొనిపోయెద.

ఆపుణ్యాశ్రమంబున సమ్యహానీయులవలన నీకుసర్వసంశయంబులు వీడి స్వస్వరూపజ్ఞానంబు కలుగు నని హంస చెప్పిన ప్రత్యక్షకథా విధానంబున కాసాధ్యలలామ యద్భుతా సందంబులఁబొందుచు “ఆడఁబోయినతీర్థ మెదురయ్యెనన్నట్లు నామనోరథంబునకనుకూలంబగుస్థానంబును మహానీయుల నెఱింగించితివి. నాకొండుశంకయు నాలోచనయులేదు. సన్నాజయం తాశ్రమంబునకుం గొనిపోమ్ము. పుణ్యంబుఁ గట్టుకొమ్ము,” అనుచు, లేచి యయ్యండబంబునడుగులజాడంబడి జ్ఞానాంబత న్ను వెంబడింప నమందగమనంబున దేవతాజనాతిశయంబునఁ దెల్లనాటువఱకు జయంతాశ్రమప్రాంగణముం జేరెను.

ప్రశాంతంబగు నుపవసంబున మనోహర కాసారతటం బున విరాజిల్లువిశాలసర్వశాలయు, నల్లడల బహుచిత్రఫలపుష్ప విరాజితంబగు నారామంబుం గాంచిరి. ఆశ్రమంబున బ్రహ్మచారులు ప్రభాతంబున నుచ్చైస్వరంబున భగవత్కీర్తనంబుఁ.

శ్లో॥ శాంతాయ సాధువరదాయ పరాత్పరాయ
గోపాంగనాహృదయపంకజ భాస్కరాయ
యోగీంద్రవేద్యనటనాయ భవప్రియాయ
ధర్మాయ ధర్మనియమాయ నమోనమస్తే ॥

౧

శ్లో॥ సందాత్మజాయ నళినాయతలోచనాయ
దుర్యోధనాదినరవైరికృతాంతకాయ
రామానుజాయ పరితోషితదేశికాయ
ధర్మావలంబనధియూ మహాసేనమస్తే ॥

౨

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశాంఘ్రియుగ్మితానా
మన్మాక మాసంజభుజాం గురూణామ్
సత్సేవకానాం భవితారకాణామ్
కిందీయతే దీనజనేన కామ్యమ్ ॥

3

ఇట్లొసరించుచుండఁ దత్పరయై నిలువంబడియె. ప్రార్థనా
పర్యవసానంబున నల్లడలఁగలయఁజూచి హంసంబుంగానక ముం
దుఁజేయునదియుంగానక దిగ్భ్రమఁజెంది యుదయించుచున్న
మిత్రమూర్తి ధ్యానించుచుండె.

అంతలో లోపలసమాధిఁజూలించి కన్నులు తెఱచి పరమ
హంసయొక్క బ్రహ్మచారినిఁబిలిచియంగణముఁ గున్న యంగనా
మణి దోడ్కొనిరమ్మని నియమించెను. తిరుగుచువచ్చి నమస్కరించి
యాసతీమణిని లోనికిఁ దోడ్కొని పోయెను. జ్ఞానాంబ

వెంబడింప నామెయటకరిగి వినయాద్యుతంబులు సందడింప నా
 పరమహంసకు సమస్కరించెను. ఆతిండును, దిల్లీ! శారద! కృతా
 ర్థురాలవయితినని యాశీర్వదించెను. అంతలోఁ దనధ్యానంబు
 నుండివిరమించి రాజశేఖరుండును బరమహంసకు వందనంబాచి
 రింపవచ్చెను. పరమహంస యాశనింజూచి “రాజశేఖరా! నిన్నటి
 దినము సాయంసంధ్యోపాసనాంతంబున మనము ప్రస్తావనశం
 బున ననుకొనిన దీపుణ్యశీలయ సుమా!”య నెను. శారద లేచి
 రాజశేఖరునకు సమస్కరించెను.

అంత సూర్యోదయంబగుటయు, సమస్తహాసీయుఁడు శార
 దకు మంగళస్నానాదికంబు గావింప, దగువారలనియమించి
 మంచిముహూర్తంబుననుపదేశవిధిస్వస్వరూపనిరూపణ సమర్థిం
 బగు విజ్ఞానంబు గటాక్షించి యాశీర్వదించె. సకలవిద్యాస్వ
 రూపిణియు, వాగ్వధూచూడామణియు సనందగు నాశారదగురు
 కటాక్షమాశ్రంబున స్వస్వరూపంబుండెలిసికొని సర్వసంశయం
 బులడఁగ నిర్విచారంబుగ నయ్యాశ్రమంబున జ్ఞానాంబ శుశ్రూ
 షసేయుచుండఁ దపంబొనరించుచు సుఖంబుండె. జ్ఞానాం
 బయు సమయోచితముగ శారదాబోధామృతంబున సంశయ
 దవానలం బార్చికొనుచుండె.

ఇట్లుండఁ గొంతొక దినంబునఁ బ్రభాతసమయంబున జపా
 వసానంబువఁ బ్రతిహరియొక్కఁడు వచ్చి రాజశేఖరునితో

“మహాప్రభూ! రాజకుమారుండు సపరివారుండై తీర్థయాత్రలంబూర్తిగావించుకొని తెల్లవాలువలకుఁ దుంబురుకోనవిడిసి తత్తీర్థంబునఁ గృతస్నానండు పరివారంబునక్కడనయంచి తానును బట్టమహిషియు, నన్నంభట్టారకుఁడును దమదర్శనార్థము వచ్చుచున్నార”ని విన్నవించెను.

పరమహంసరాజశేఖరు లానందించిరి. రాజనందనుండు బుద్ధిమతియు, నన్నంభట్టును గతిపయవైశ్వాసిక పరిజనమాత్ర పరివృతులై పెద్దలకు నమస్కరించి యాశీర్వాదంబుఁబడసి లోని కింహాయి ధర్మాంబకు నందనంబొచరించి వచ్చి యందఱును బరమహంసంగొలిచి కూర్చుండిరి.

ధర్మాంబ బుద్ధిమతినిలాలించి, యన్నంభట్టును గుశలంబరసి, నిరంజనుని దీర్ఘయాత్రవిషయంబులడిగెను. నిరంజనుండు, తానుబట్టాభిషిక్తుడైన కొలఁదిదిసములకే యన్నంభట్టు తన యొద్దకువచ్చుట మొదలగు విషయంబులెఱిగించి యాయాదివ్యస్థలంబుల విశేషంబుల వర్ణించి యన్నంభట్టునకుఁ దానొనరించిన బోధలను గుఱించియుఁజెప్పెను.

అంతలో శారదయనుష్ఠానంబునుండివిరమించి మంత్రరాజంబులం బరమయోగానుభూతిం దేజరిల్లు తనదివ్యరూపంబుతో జ్ఞానాంబోసేవితయై యయ్యెడకువచ్చి పూజ్యులకు నమస్క-

రించి వారలసన్నిధిం గూనుచుండెను. నిరంజనుం డమ్మహాను
భావకు వందనంబొచరించెను. ఆతనివెంటబుద్ధిమతియు, నన్నం
భట్టును శారదకువందసంబులాచరించి దీవెనలుపడసిరి. రాజ
శేఖరుం డమ్మహానుభావురాలి విజ్ఞానవిశేషంబును, యోగాను
భూతియుఁ బ్రస్తుతించెను.

శారదాపరావతారంబుంబోలె వెలుంగు నీనారీమణి
యెవ్వరీ మహనీయురాలివృత్తాంతంబేమి యని యన్నంభట్టు
తనలో యోజించుచుండెను. అంశలో బ్రహ్మానందింబుగ వీణా
గానంబుసేయుచు నారదుండక్కడకు వచ్చెను. గోష్ఠియెల్ల
లేచి నమస్కరించి నారదుంబూజించి యర్హానంబునఁగూ
ర్చుండఁబెట్టి పరివేష్టించియుండిరి. నారదుండు పరమహంస
రాజశేఖరులం బ్రశంసించి, ధర్మాంబంగటాక్షించి మ్రొక్కిన
వారి నెల్లదీవించి శారదాంబను సబహుమానంబుగఁ జూచుచు
నిట్లనియె. “ఈగోష్ఠి నాకు నేత్రపర్వంబుఁగా నున్నది తాత
యనుగ్రహంబునఁగదామిమ్ముంగాంచుట. ఎట్లన నేటియుడియొ
య. ప్రహ్లాలోకింబునఁ బితామహునిం గాంచి లోకంబునఁ
గలివ్యాపకంబున వాటిల్లిన యధర్మంబునకు వగచి యక్క
డక్కడ ముక్తికాంక్షతోఁ దత్త్వాన్వేషణ పరులైనవారలకు
శరణంబేమియని యడిగితిని, నన్నుంగరుణించి విరించియిట్ల
నియెను. “వత్సా! అజ్ఞానావృత్తంబైన యీకలియుగంబున జిజ్ఞా

సువులకు విజ్ఞానంబొసంగుటకు జయంతాశ్రమంబు గల్పించి
 బడియె. అయ్యాశ్రమంబున నాదిశేషుండే పరమహంసగా నవ
 తరించె. కలియుగంబున నారాయణుండే వేంకటేశుండై శేషా
 చలంబున జాగౌలితీర్థంబుననున్న యీ జయంతాశ్రమంబు
 గటాక్షించుచుండు. ఆపరమహంసశేషుండగు రాజశేఖరుండు
 రాజశేఖరుండే. పరమేశ్వరుండు చూపరహితుండయ్యు బహు
 మాధూరిగాఁ గ్రీడించుట సహజంబుగదా!” నిరంజనుండు నార
 దుని మాటలాలించి “ఋషిపుంగవా! అస్మద్గురుపరిపరా ప్రభా
 వ బుదామువర్ణింపవినుటచేధన్యుండైనైతి” నని సమస్కరించెను,
 అన్నభట్టు నిరంజనునివైపు చూచెను నారదుండదిగాంచి “నీ
 సంశయంబు నేదీర్చెడి. ఈశారిదిచక్ర త్రివిణుగుతూహలంబు
 చున్నాడవు. ఈమె దివ్యచరితంబంతయు సర్వవిష్ణుమూర్తిలై స
 పరమహంస రాజశేఖరాదులెఱుంగుదురు. నీసంప్రన్నంబునకు
 సమాధానంబగునట్లుగ నేడెనలినభవునిచే విన్నవాడనగుట
 నీశారదదివ్యచరితంబుగీర్తించి సంతృప్తాంతరంగుండనగుదును”
 నావుడన్నంభట్టు మహాప్రసాదం బనియెను.

నారదుండంత “నీశారిది పూర్వభవంబున సకలవిద్యా
 స్వరూపిణియగు సరస్వతీదేవి సీమంతంబున జీవమణియై ప్రకా
 శించుచుండు. చతుర్ముఖుండొక్కనాడు తనకొలువుజాలించి
 లీలార్థంబుద్దేవింజూడఁబోయి సర్వాలంకారభూషితయగునా జగ

న్నాత సీమంతమున నున్నజీవమణిబ్రతిబింబించు తనరూపంబుం
 గాంచి భ్రమఁజెంది “ఏమేమి! వేటొక్కబ్రహ్మను శిరసావహిం
 చితివే” యని యలుకఁబూనెను. వాణీయు సందులకునవ్వి
 “నాథా! నాసీమంతమణిబ్రతిబింబితంబగు దేవరరూపంబదికాని
 వేటుకాదు” అనిసమాధానముఁ జెప్పెను. బ్రహ్మయుఁ దనభ్రా
 తికి విస్మయంబొంది “నాకుభ్రాంతియు నీకుదోషాకరత్వంబుం
 గలిగింపఁజాలు ప్రకాశముంగల యీసీమంతమణికించుక జడత్వం
 బొక్క ముహూర్తమాత్రంబు సిద్ధించిన బాగుండునుజుమా”
 అనియెను. ఆమాటలాల్పించి ప్రక్కననడచుచున్నహంస నవ్వెను.
 విరించి యదిగూలుతించి నీవేలనవ్వితివని యడుగ “సర్వజ్ఞులనం
 బ్రశస్తిగాంచిన దేవరక్షిత్రిభ్రాతృగిలుగుటఁజూడ సస్పృహచ్చిన
 దనెను. నీకుసప్రస్థునిన్నదా. నాయునుగిహవిశేషంబుననోదవినది
 నీకీకించిద్విజ్ఞానంబుని యెఱుంగవు. భ్రాంతిలోబాధ యించుకేని
 యుఁడెలియక నవ్వితివి నీకుఁగూడఁ గొంతభ్రాంతి యాజీవమణి
 జడత్వముతోడన యొక్క ముహూర్తము సిద్ధించిన బాగుండు
 నని తోచెడిని.” సరిస్వతి యీవాక్యంబులక చెప్పువంది “నాథా!
 ఎంతమాటాడితిరి. పరహాసమునకన్నను మీమాట నిక్కవంబు
 గాకుండునే. మదాశ్రయంబు వడసి నిత్యప్రకాశముగాంచు నీజీ
 వమణికిని, భవద్వాహనమై విజ్ఞానంబుననోష్ఠ నీరాజహంస
 మునకును, జడత్వభ్రాంతులు సిద్ధించుటకు నామనంబోర్వకు
 న్నయది. నాయందుఁగరుణించి యిందులకు బరిహారంబన్నగ్ర

హింపవే ”యనుటయుబ్రహ్మ యామాటలాల్పించి “ఆశ్రితపక్షపా
తంబు నీకితయొప్పునే! భూలోకంబుననాంధ్రదేశంబునఁ బినా
కినీతీరంబున నొమశిలాప్రాంతంబున నీసీమంతజీవమణి నీశిరము
నుండి చ్యుతంబై శారదనా నయోనిజయై జన్మించి, హంసా
పనీతంబై జయంతాశ్రమంబునఁ బరమహంస రాజశేఖరులచే
స్వస్వరూపంబుదెలిసి మనుష్యమానంబునంగల దేవముహూర్తి
శేషంబున జన్మపరీపూర్ణతకొఱకునిలిచి భక్తులకు జ్ఞానబోధంబు
చేసి లోకంబునసపారయశింబుంగాంచి యాపరమహంస మునీం
ద్రునికరుణవలన శారదాపీఠంబునిర్మించి తిరిగి నీకుశిరోభూష
ణంబుకొంగలదు. ఈహంసయు రాజర్షి సత్తిముఁడగు రాజశేఖ
రునకుం గుమారుండై యాతనివలనన స్వస్వరూపజ్ఞానంబును
సకలసిద్ధులను బడసి సురివారంబుగఁ దీర్థరాజంబులసేవించుచుఁ
గామరూపుండై హంసరూపంబున శారదను బరమహంసాశ్ర
మంబుం జేర్చి, మంత్రియగునన్నభట్టారకుండు తత్త్వమస్యాది
మహావాక్యములననుభవమునకుఁదెచ్చికొనిననీవునిరంజనండువే
గాని బిల్గుడిపఁకొనిని రాజాంబోగడి యాతని నిరంజననామధ
యమును లోకమునవ్యాపింపఁ జేయుచుండ నిజరాజ్యంబు
స్వధర్మపురిస్సరింబుగఁ బాలించి యార్తులకుజ్ఞానంబుపదేశించు
చు రాజధర్మంబున జయంతాశ్రమంబును రక్షించుచు నాక
డకుఁ జేరఁగలదు. కావున వీరలకుయశంబును, వీరలవలన జిజ్ఞా
సువులకు మోక్షంబును సిద్ధించును. అట్టికోకోపకారకంబులగు

జడత్వభాంతులు కేవలనిమిత్త మాత్రంబులుగాని దోషాకరంబులుకావు.” అని బ్రహ్మయానతీయవిని వారలసందర్శించుభగ్యము నాకెట్లులభించగలదని యడిగితిని. పితామహుండు “పరమహంసరాజశేఖరులు జయంతాశ్రమంబున బ్రహ్మనుభూతింబ్ర వర్తిల్లుచున్నారు. నిరంజనుండు సచివోత్తముడగునన్నంభట్టుతో స్వధర్మదీక్ష రాజ్యంబు బాలింపుచున్నాడు. శారద, పరమహంస రాజశేఖరులచే బోషింపబడుచు జ్ఞానాంబ సేవించుచుండ నాత్మానుభూతి దేజరిల్లుచున్నది. వీరందఱిపుడు జయంతంబున నున్నవారు. జాగుసేయక యుగైదేని యందఱ నచ్చటన కాంచనగు”ననియె. అనుటయ తడవుగ నేనిటకువచ్చి మిమ్మెల్లరింగాంచి యానందించితి ననుచు నారాయణ స్మరణ జేయుచు నానందంబుగ నీణమీటుచు నారదుండు బ్రహ్మలోకోన్ముఖుండయ్యె.

అంతనన్నంభట్టు శారదవలన నుపదేశంబు బడయు గోరి యర్థింప నామయు మంత్రము నుపదేశించి తత్త్విముఖు ధించెను. పిదప భట్టును, బుద్ధిమతీసహితుండైన నిరంజనుండును నానందపురినిజేరి నిజరాజ్యంబు సుఖంబుగఁ బాలించుచు సుదర్శనుని వానప్రస్థంబున కనుకూలంబుగఁ బనిచి జయంతాశ్రమంబున శారదాపీఠంబు తమకును, తాము పీఠంబునకును నన్యోన్య సంరక్షణంబుగాఁగఁ గాలంబు శాంతంబుగఁ గడపుచుండరి.

నిరంజనునకు జీవ్రండచునపరనామ ధేయము గల్గుటం
బట్టియు, నితనిచరిత్ర రాజమాత్రులొనర్చు దండయాత్రా
దులతోఁ, గూడియుండక తీర్థయాత్రాదులతో నిండియుండు
టంబట్టియు ననేకజీవు లాత్మాభిముఖులగుట యిందు వర్ణింపఁ
బడుటను జీవసుణియగు శారద జీవచరిత్ర యిందుగీర్తింపఁబ
డుట నీకతి జీవయాత్ర యనంబరఁగె.

ఈకథయందు ధర్మతత్త్వముల నుపదేశించు భాగంబు
లనెత్తి వ్రాయుచు నితరవర్ణనాదులు గలభాగంబుల సంగ్రహం
బుగా వ్రాయుటచే నీగ్రంథమునకు జీవయాత్రా సంగ్రహంబను
పేరొసంగఁబడియె.

క॥ నామోఽప్యతులను గృతులను
గామిం దుటక పులకుచలకవిహంసలకో
భూమాంబునద సగుశ్రీ
గామాతైత్త్వియోగరాజసంక్సేపినిక ॥

క॥ శ్రీనిజభక్తుకర్త
జ్ఞానాబ్ధిగలుగజేయుగదవాచాశ్రీ
హానగవియగునపులసన్
చూనంబేజపముసకలమధగళములకున్ ॥

క॥ నీర్మలమతి మాయువ్వన
లక్ష్మీలమ్మను దదీయ లలిత వచస్స
ధర్మము భజించి కవిత
నల్లలినాయమ్మనోత హరి!వినిపింతున్ ॥ ౨౪

క॥ ఆచంద్రార్కము వసుమతి
నీచల్లనిచూపుకలిమి నిలుచుచు శ్రీ శే
షాచలసతి జయమందెడు
నీచరితము నీచరితము నేదెల్పుటచే ॥ ౨౫

క॥ ఆశ్రితరక్షక! దీనిన
దాశ్రయముగఁజేయుమయ్యన్యాయమున దివి
శ్వశ్రేయఃకావ్యస్మిని
సుశ్రీలకబెంచు బెంచుశ్రోత్రప్రయమున్ ॥ ౨౬

క॥ శ్రీలక్ష్మీపతిసన్నిధిఁ
గాలక్ష్యసంబు సేయఁగల్గితి నల్పం
చే లక్షవిధంబులనా
కాలక్ష్యంబెఱుంగఁబల్కితాచార్యుడవై ॥ ౨౭

క॥ వేంకటకృష్ణకషోద్రుల
వేంకటరంగార్య నాప్తు విద్వత్కృతీ
వేంకటపతికృప నీకృతి
పొంకంబు - మదినిజేర్చుబుధులనుతీంతున్ ॥ ౨౮

కం॥ క న క మ్మ

మన్నారాయణచర
ణోష్ఠమతారూఢవృద్ధయనశివసంత
రామ! కరణంప్రపద్య
ధూమానందప్రదబహుసుమహాంత

శ్రీరస్తు.

జీవయాత్ర.

(సంగ్రహము.)

సీ॥ శ్రీపతిపదపద్మసేవానుభూతిః
శస్త్రమేమహానీయుహస్తయుగము
కాశీప్రయాగగంగాదిసత్తీర్థకృ
పావృష్టియెసనియపాంగదృష్టి
నిగమశాస్త్రపురాణనిర్మలనధర్మ
పుంవ్యక్తియెవ్వానిపుణ్యమూర్తి
తత్త్వమసిహరిచందనతత్త్వఫలసార
కలితవాగ్భూషయేఘనునిభాష ॥

గీ॥ యట్టిసుగుణాలవాలుదయానుశీలుఁ
బౌర్వప్రజ్ఞానిన్యుదుపాదపద్మలోలు
నతజనాననునిపన్యుతాచందనాథు
నతతమారాధనముఁజేసిశాంతినుండు ॥

క॥ శివకేశవవినుతంబై

కి విజనహృత్కమలకర్ణికాంతస్థంబై

ప్రవిమలమై భనహరమై

శివశంకరమై సపదముఁజేరి సుఖింతున్ ॥

౨

క॥ శివదంబును శాంతిదంబును

గవిజనభవనంబు జన్మకలుషహరంబున్

సవరసమృదునాదాత్మిక

నవయాననమోక్షలక్ష్మినాళీకంబున్ ॥

3

క॥ గురుచరణము గురుశరణము

సరిసము ప్రణవాస్థినారిసంగ్రహ మజరా

మరణము విముక్తకాంతా

పరిణయమందరమునందు భక్తివసించున్ ॥

౪

క॥ యోగులకును రోగులకును

భోగులకును నిమిగులకు బుధులకునొకఁడై

శ్రీగురునామసంబే

వేగూర్చున్ బలము దోషవితతి నడించున్ ॥

౫

క॥ శ్రీనాథుని గణనాథుని

మానాథుని విశ్వనాథు మాయానాథున్

దీనావనసద్బోధల

నానందరబిచ్చుకొఱకు నారాధింతున్ ॥

౬

క॥ ఆతేజము గజ మగజో

దూభము పంచాస్మస్తప్త తాకమెనరికే

నూతము ప్రత్యూహిత మో

జాతాహ మ్మాగ్నోలిచి శాంతభజితుఁ ॥

౭

క॥ పద్మససస్థై హృ

త్పద్మససను దు హాని పద్మసహితుఁ

బద్మమోక్ష ప్రేసి నిజముఖ

పద్మబాసనియాపుట లితానిని భజితుఁ ॥

౮

ఆ. పే॥ ఒక్కస్థానమందుఁ జెక్కు వాక్యంబులఁ

గొలఁది యక్కరిములఁ గొట్టసంక్తి

శిబ్బజాల మల్లుచెక్కిని రీతుల

గలుగఁజెయునుఁడు కమలభవుఁడు ॥

౯

ఆ. పే॥ చంద్ర శేఖరత్వ జలజాసనత్వముల్

గలిగిశ్రియనంగఁ జెలఁగులోక

మాతవాణి నన్ను మహనీయవైభవో

పేతఁజెయుగాత ప్రీతిచేత ॥

౧౦

క॥ ఆసేతుహిమూచలమెదిఁ

వాసిండుఁ జీవకోటివదనమున సజ్జా

యాసితారామపదం

పేసేతువు భవమహాబ్ధి కిలలో మాకుఁ ॥

౧౧

క॥ నేనెఱుంగనీసుతుఁగంటివి
 లే నీవని మేలమాడ లేనగవున మే
 లోనాథా! నీవేగద
 మేనాత్మయునొకఁడను శివమిధునముగొలుతున్ ॥ ౧౨

క॥ అజరాణిహంస వెంబడి
 ఋజువర్తనఁ గమలపట్కమే స్థానముగా
 భుజగాకృతిలోఁగనుఁద
 ద్భజన సహస్రారమందుఁ దత్త్వముగందున్ ॥ ౧౩

క॥ శక్తిత్రయమున కాదిమ
 శక్తి పరావాక్కు నైజశబలతఁబలుకన్
 శక్తిని నిచ్చెడుఁగద యా
 సక్తిం బూజింతుశక్తి సరసపుసూక్తిన్ ॥ ౧౪

క॥ లంకారిభక్తశేఖరు
 సంకటపరిహారు సాధుసంఘవిహారున్
 హ్రీంకారప్రియు లోకవ
 శంకరు హనుమంతుఁ బరమశాంతు భజింతున్ ॥ ౧౫

క॥ కుజనుల కెది చక్రంబై
 సుజనులకు సుదర్శనంబు శుభకరమయ్యెన్
 గజనరద దాని నీకళ
 భజించెద మెప్పుడుమాకు భద్రముకాఁగన్ ॥ ౧౬

౧॥ ధీరుంఁడై గురునాజన్

నీరధులడలంగ్గైరినికరమునడలన్

జూరలుచెదరంగ వెడలెడు

శూరుఁడుభద్రుండురక్షసుజనులకెందున్ ॥

౧౭

౨॥ అంజలిఁజేసి నుతింతుఁబ

తంజలి నద్వైద్య గురుని ధర్మాత్ముఁ డమో

భంజను నాగేంద్రుని యో

గాంజను శబ్దార్థవిదు సహస్రపదనునిన్ ॥

౧౮

౩॥ ఇనశశికుజరాహులనున్

ఘనగురుశనిబుధుల భక్తిఁ గవికేతులనా

జననమునఫలముఁ జేయఁగ

ననుకూలత నుండుఁకొఱకు నారాధింతున్ ॥

౧౯

౪॥ రంగస్మంగళవిగ్రహుఁ

డుం గరుణాభుండు రంగఁడు న్గురుఁడు న్నా

రంగాక్షి రంగమాంబయు

నంగని సౌఖ్యాభిఁ దేలినారట రంగా ॥

౨౦

౫॥ మంగళములుసమకూర్పుచు

సంగంబెడఁబాపి ముక్తిసంపదలీయన్

ముంగలముదమునఁదోచిన

యంగన రంగమ్మఁ గొల్తు నాత్మతభక్తిన్ ॥

౨౧

క॥ సుకపులనంస్మరియించుచు

వికలాత్ములనవ్వి వేదవిదుల నుభింతుఁ

సకలాభిప్రీతికినే

నొక కావ్యముఁ బుట్టుచో శుభోదయమొకఁగక ॥ ౨౨

క॥ వ్యాససశిష్యాదుల హరి

దాసుల నాల్పీకి కాళిదాసాదుల వా

క్వాసను దిక్కనను సుకవి

కేసరిసోమనను గవులఁ గీర్తింతు నదా ॥ ౨౩

క॥ పంచమమునఁ బాడుచు మ్రో

యించుచుఁడంతరికలను బరమేశ్వరిని ధ్యా

నించుచుఁ బ్రపంచముల్క

ల్పించునజనిరాణిఁగొలిచి లీల సుఖింతుఁ ॥ ౨౪

క॥ అక్షరమెఱుంగనినన్నిటు

లక్షలుపద్యములువల్కు లాలించెదు నీ

దక్షతఁజెప్పకవలెనా

నామోన్మేక్షప్రదానచతురనిదానా ॥ ౨౫

క॥ నీసత్సంకల్పంబే

నాసత్త్వంబైనకతన నాదీక్షభవ

ద్దాసాశీర్వచనంబునఁ

జేరెడుసఫలంబునైక్య సిద్ధిఁబలికెడక ॥ ౨౬

—: కథాప్రారంభము :—

క॥ శ్రీవేంకటగిరివల్లభ!
కావేరంగ! కనకకలితశుభాంగా!
సేవకతమఃపతంగ! స
దావాస! రమేశ! ఈశ!యనిమిషభూషా ॥ ౨౭

క॥ బాలికవలెఁబలుకుచు నీ
లీలల్ విబుధాళి మెచ్చులీలన్ నాలో
నాలింపుము నిన్నీవే
బాలేందుకలాపమిత్ర పరమపవిత్రా ॥ ౨౮

క॥ అప్పుతాబ్ధినిశయనించును
గమలాంతి యోగనిద్రఁ గమలజుడతఁ డై
సుమిస్మస్మించు సునజగము
తమిసగుప్రకృతిముఖశశి చందల వెలుఁగొందన్ ॥ ౨౯

క॥ ఆకాశము సహృదయహృద
యాకాశము మిబ్బుపోక హరిషదత్తీర్థం
బేకడఁజూడ నగస్తుని
రాఁక శివార్చనమునకు శరన్నిశిలందున్ ॥ 30

:వినాకినీతీరింబున యోగినియేకాంతంబుననీశ్వరు ధ్యానించుట:

క॥ సోమశిలాక్షేత్రంబును
సోమేశ్వరుదర్శనంబు శోభనగంగాం
భోమజ్జన మేకాంత
బేమహనీయుండుగూర్చె నెన్నెద నతనిన్ ॥ 3౧

క॥ అనుచున్నేత్రోత్సవముగఁ

గనుచుకొనెద్య కకోటి కాంతయొకత శాం

తిని గనక సర్వకళలక

గనియుఁ దమమానరించెనా శశిబోలెక ॥

32

క॥ శారదరాత్రిని నిగమవి

శారద యోగానుభూతిసారద నిజసం

సారదవాసలనీరద

ధీరదయాహృదయనన్నిధిఁ గోరిమదిక ॥

33

క॥ కననలెగురుచరణంబులు

వినవలెఁ దన్మృతిమునుండివేదాం తోక్తుల్

చనవలె నజ్ఞానంబుట

మనవలె సుజనాళిమెచ్చ మహిమలుపెచ్చక ॥

34

క॥ గురుమూర్తిని గురుభక్తిని

గురుకృపకై కొల్చుభక్తికోటులకెందుక

బరమాప్తుఁడు సరమాత్ముఁడు

ధరజీవుఁడు యోగశక్తిదగులుక వానిక ॥

35

క॥ జ్ఞానంబొక్కఁడు గురుకృపఁ

గానందగునంచు నెంచి కాఁబోలు నిట

జ్ఞానులు గురుచరణములక

గాన రనుభవమునకు గురుగాంతురు విజ్ఞుల్ ॥

36

క॥ అభిమానము నశియించిన
 శుభదంబగు గురునిపదముఁ జొప్పడుఁగాదే
 ని భయము శోకంబు గలుగు
 విభవంబుఁ బ్రభయుఁ జెడును వెట్టియపట్టు ॥ 32

క॥ గురుచరణము సుఖకరణము
 శరణము భవతారకంబు నత్పరుషులకా
 భరణము నిగమచయాలా
 కరణము భవహరణము శివశైవల్యదము ॥ 33

క॥ ఒకమాటైననులోలో
 వికలతఁగాంచంగవలెను విజ్ఞతలేమిఁ
 సకలార్థసిద్ధినొసఁగెడు
 ప్రకటితగురుభక్తి యవలఁబాప్తించవలె ॥ 34

క॥ దేశిక గాఢ్మఖమున నుప
 దేశవిధిఁ దత్త్వమెల్లఁదెలిసికొని తదా
 దేశమున మెలఁగవలెను స
 దాశీర్వాదంపుబలిమి నానందమున ॥ 35

క॥ గురునామస్మరణంబే
 గురుదోషంబడఁపఁజాలు గురుతరభక్తిఁ
 బరమాపదమని సేవిం
 తురుగదదానిని ఘనులు మునులు నీమహిలో ॥ 36

క॥ గురుభసముల సేవింపక

పరమార్థముకొఱకు గ్రంథభాంశాగారం
బరయుట వీణెప్పుదంగము
గరమర్థించెడుగలిగద గానంబునకై ॥

ర ౨

క॥ పాకమునొందనిజీవులు

లోకమునకా లోకవార్ధిలోమునుగంగ న
స్త్రీకానందంబొసంగుచు
సాకకా సవరింప శివుడు సద్గురుడౌరా ॥

ర ౩

క॥ తనపూర్ణతఁ దాఁగనుఁగొన

ఘనగురుఁడేకారణంబుఁ గావున నతనికా
గనునప్పుడె ముక్తిపదం
బునుగను భక్తుండు ధైర్యముంగని రామా ॥

ర ౪

క॥ అనియోజింపఁగ యోగినిఁ

గనిశుశూషయొనరింపఁ గాతుక మొప్పుకా
జని తచ్చరణంబుల శిర
మునఁదాఙ్గానాంబభక్తిమొక్కియిటుల నెకా ॥

ర ౫

క॥ ఆమ్మా! దయనాపై రా

నిమ్మా! నీసుతనుజమ్మ! యిహపర సౌఖ్యం
బిమ్మా! నాదాస్యముగై
కొమ్మా! భక్తులను నేలుకొమ్మా! యమ్మా! ॥

ర ౬

క॥ సామేశ్వరునకు భక్తి

దోమాలియలనచింప దురితము దొలగెన్

స్వామియు సంగరుణించెను

సీమూర్తింగొల్పబనిచె నిన్నటిరేయి ॥

౪౭

గీ॥ నన్నుజ్ఞానాంబయందురు కన్నతల్లి

పిన్ననాటనుగోలె సంప్రీతిమెఱయ

శివునిబూజించుచుందు నీక్షేత్రమందు

గోవెలనిడునసాదంబు గోరికొందు ॥

౪౮

క॥ అనివిన్నవించు జ్ఞానాం

బనుగని విస్మయముజెంది మానిని నాకే

ల సంతోషమునచ్చెదు నేనే

ఘనగురుదేవము మదినిగాక్షించియులుల్ ॥

౪౯

క॥ వసమధ్యమందుఁ దిరుగుచు

గన నెందున్ శాంతి నీవుకాంక్షించిన దా

నిని ముక్తినీయగల నా

ఘననొక్కనిగొల్పి శాంతిగనుమా వినమా ॥

౫౦

క॥ ఎందాఁక గురునివినవలె

నందాఁక శిష్యుకోటినందిన దుఃఖం

బందును సాధారుఁడు చే

నందినపాత్ర నుదకంబులల్లాడుననన్ ॥

౫౧

క॥ వినిసంభ్రమంబు మనమునఁ

బెనఁగొన జ్ఞానాంబయిట్లువిసయమ్మునఁదా

ననియెను మును నేవినిచిన

వినియునునాచరిత తగునె విడఁనాడ ననున్ ॥

౫౨

క॥ శివునాజ్ఞ శిరిమునిడుకొని

శివదంబగుసీదుపదముఁ జేరిననాకున్

భవమైన మోక్షమైనను

జవదాటున్ వశమై కిరుణ నాకుము జననీ ॥

౫౩

క॥ అనవిని యది దైవిక ముగ

మనమున గణించి మంచిమాటలతో నా

డెను బెనునెనరునఁ బంచుచు

ననుకూలతనుండఁదలచి యశానను నాలోన్ ॥

౫౪

—:హంస యోగినితో రాజశెఖరి చరితంబుఁ జెప్పట.:—

క॥ కంసాస్మరణంబున

సంసారముగడచుహంసచాయను జగమున్

హింసింపెను కష్టనము

ధ్వంసంబొనరించుహంస తలుకున వ్రాలెన్ ॥

౫౫

గీ॥ వ్రాలి మనుజభాషణముల వనితఁజూచి

పలుకదొడఁగెనఁ బ్రీతిసద్భక్తిమెఱయ

నమ్మసత్యమ్ము నీవాంఛితమ్ము తెలిసి

సచ్చరిత్రంబుఁదెలిపి నీ సంశయంబుఁ
దీర్చిదేశికస్వామినిఁ జేర్చుకొఱకు
వచ్చితిని దాని వినుచుమ్మ హెచ్చుశుభము ॥

౧౬

క॥ జననంబాదిగ నివ్విధి
జననీ సర్వార్థసారసంగ్రహమరయన్
వనిమునిజనములఁగనుఁగొనఁ
జనుదెంచెదు నిన్నుఁబోలు సాధులు గలరే ॥

౧౭

క॥ అనవినియోగిని హంసం
బునుఁగని విధివశముననిటు పుణ్యాత్మా!నా
జననముసఫలముఁజేయఁగఁ
జనుదెంచితి చెప్పు మట్టిచరిత్ర యనననెన్ ॥

౧౮

క॥ శ్రీశేషాచలమందునఁ
గాశికిఁ బ్రతిగాఁగనొప్పఁ గల్యాణపురం
బాశాంతకీర్తిమంతం
బైశివములఁ బెంచుఁబరమహంసలకిలలోన్ ॥

౧౯

క॥ జనులచ్చటఁగల్యాణం
బునుఁగాంచఁగ యోగిజనులు ముక్త్యానందం
బునుగనఁ గల్యాణపురం
బని యానందపురమనియు నందురుధానిన్ ॥

౨౦

క॥ ఆనందపురినినుందురు

జ్ఞానులు యోగులును సర్వకాలంబుల వి

జ్ఞానముఁ గృపనజ్ఞానికి

దానము సేయంగ భవముదాఁటింపంగన్ ॥

౬౧

క॥ శుకముఖమున సుకపీఠములు

ప్రకటించెద రాత్మభోధ ప్రాక్తనపుణ్యం

బాకయింత గల్గినన్నరుఁ

డకలంకత నస్ఫురంబునందు వసించున్ ॥

౬౨

క॥ ఆపురమురాజధానిగ

శ్రీపతిభక్తుండు రాజశేఖరుఁడనున

ద్భాషతి రాజ్యముచేయుచుఁ

గాపాడున్ బ్రజలశాంతిఁ గలియుగమందున్ ॥

౬౩

క॥ తిరుమలవరదునికరుణన్

బరముంబడయంగలండు పతితుండైనన్

ధరనని గురువులు దెలుపంగ

నరిగెన్ శేషాద్రికతండు హరిదర్శింపన్ ॥

౬౪

క॥ ధన్యాంబ నిజకళత్రము

ధర్మజ్ఞుఁడు మంత్రియగుసుదర్శనుఁడు హితుం

డర్చిలిసేవించుచురా

నిర్మలమతితోడముక్తిహరివేడన్ ॥

౬౫

— రాజశేఖరుఁడు వేంకటేశ్వరస్వామిని స్తుతించుట. —

క॥ చనికాంచి రాజశేఖరుఁ

డినకులసద్భాషుఁ గృష్ణు నిరుగడలంశ్రీ

నినురమ్ముననిల్పినయ

య్యనిమిషపతివరదు నిట్టులనికీర్తించెన్ ॥

౬౬

క॥ జీవత్వం బిలఁదాల్చుచు

నీవిధి భ్రమించువాఁడ వీవానేనా

దేవా! తెలియఁగ నీవే

యీవే నీపదము ముక్తినివే శాంతిన్ ॥

౬౭

ఉ॥ శక్తులఁజేయుచోఁ బరమశాంతినినిచ్చితరింపఁజేయుచో

యుక్తులఁజేయుచోఁ బ్రబలయోగముకల్పనఁజేయుచోమదిన్

భక్తినినిల్పుచో మదనబాధహరించివరించుచో మమున్

ముక్తులఁజేయుచో వివిధమూర్తులుదాల్చెదువేంకటేశ్వరా॥

ఉ॥ శ్రీనినురమ్మునన్నిలిపి చేసెదుమాంకభయప్రదానమున్

బూనిభుజంగభూషణము బోధయొనర్చెదవైక్యమెంతయున్

దీనులమ్రొక్కులందుకొని తీర్చెదుకోర్కెలుశక్తిజూపుచున్

జ్ఞానిశీవంకరుండవని గాంచుప్రపూర్ణత వేంకటేశ్వరా॥ ౬౮

ఉ॥ చేసినలోకజాల మరచేతినినిల్పి రమింపలేమిన్
 వేసమునందుబ్రీతిన్ ప్రవీణతలేమిన్ వేటులేమిన్
 దోసమటంచునీమదినిదోచమిన్ యిటుచిత్రమూర్తివై
 వాసునిభంగిన్కొక్కయెడ దైవతమట్లమఱొక్కచోట నా
 యాసమునొందుచుండుట దయాపర నీకిది క్రీడయేసుమీ ॥

క॥ నీలీల లోకజాలము
 నీలోనం గల్గునుండు నీలోనడఁగున్
 నీలోనిది నీకల్పన
 శ్రీలోలా నీవెయనుచు సిద్ధాంతంబుల్ ॥ 20

క॥ నుతియించిన నతిఁజేసిన
 నతిసుతులన్విడిచి జపమునల్పిన నదిసీ
 మతికింపుగాదటా శ్రీ
 పతి! నిజధర్మంబుఁబూనుభక్తివిధమునన్ ॥ 21

క॥ నిన్నున్గనియెడువేడుక
 కన్నన్ నిజధర్మమెపుడుకాచుటకన్న
 బన్నగఁజాయీ! వేఱొక
 టున్నే? ముక్తియనిబంధ మున్నే? యవలన్ ॥ 22

క॥ లోచనగోచరమైన చ
 రాచరమంతయును నీవ యనినిశ్చింతన్
 జూచుతపస్వికి నజ్ఞత
 వేచు సాయుజ్యమబ్బు వేంకటనాథా ॥ 23

క॥ ప్రారబ్ధమునఁగ నీచే
 బ్రారంభమునందుఁగోరబడునంసారం
 బౌరా మరలింపగలరు
 వీరా? యటనున్నవార? వేంకటరమణా ॥ ౭౫

క॥ సగమునమొగమిడి తాఁకెడుఁ
 బొగరునఁ దగరా పొడుపునఁ బొడుచునుదననే
 నగుబాటగుఁ బ్రారబ్ధము
 నొగిదాఁకక జీవుఁడెందు నుత్సాహమునకా ॥ ౭౬

క॥ ద్వైతంబన్ని విశిష్టా
 ద్వైతంబో నిన్నుఁగోరు వై రాగ్యింబ
 ద్వైతం బూరకయుండియు
 సీతోఁగైనల్యమందు నిజము మురారీ ॥ ౭౭

క॥ అన్నియుఁగోరునుమొదలకా
 నిన్నేగోరెడునుబిదప నియతాత్ముండై
 కన్నయ్యా నినుఁబోలుట
 కన్నకా గొడుకునకువేలుకలవే శుభముల్ ॥ ౭౮

క॥ కావుమని నిన్నువేఁడెద
 జీవన్ముక్తునిఁగ వేగఁజేయుమటంచుకా
 నీవలెనుండెద నూరక
 వైవల్యంబద్దికోరకయసిద్ధించుకా ॥ ౭౯

క॥ కోరెదరు మూఢులూరక

కోరికలన్నియును ముక్తిగోరుదురు బుధుల్

కోరక యెద్దియునూరిక

ధీరులు నిస్సనెదరాత్మత్వప్తికి శ్రీశా! ॥

౮౦

క॥ జీవత్వమునినుమఱచుట

దేవత్వంబరయనిన్నుఁ దెలియటభక్తి

గేవలదృక్మణిలుచుట

కైవల్యంబగును గరుడగమనా! నీతో ॥

౮౧

క॥ రామా! జీవుఁడు నీయెడఁ

బ్రామాణికబుద్ధిగలిగి భక్తుండైనా

గామాదులఁజిక్కఁడుగదా

వేమాకుఁబుద్ధినిమ్ము వేంకటనాథా ॥

౮౨

క॥ ఔదాసీన్యంబెందును

మోదావహ మార్యమతము మోక్షప్రదము

నీదయకుమూలమదియును

నీదయ నీదయ ఫలంబు నీదయ రామా! ॥

౮౩

క॥ తెలిసినపిదప నీతో

గలిసినయంపాఁక జపముఁగావించుటయే

వలసిన కార్యము సిద్ధుల

వలచుట దోషంబు భక్తవత్సల! యెందు ॥

౮౪

ఉ॥ నీచరణభజనమన నా

లోచనములుమానుటయుఁ ద్రిలోచనుడగుటకు
దోచుట దిగంబరుడునై
ఘోషుట స్వాత్మభరాత్మజుమినిశ్రీశా! ॥

౫౫

క॥ అంతశ్శాంతికిమూలం

జెంతయు మజ్జానమగుటనేగద విబుధుల
చింతింతురు నీపదముల
సంతా! నీమూర్తిజ్ఞానమగుటగాదే ॥

౫౬

క॥ ఏయేరూపముఁదాల్చుచు

మాయార్తిబాపి ముక్తిమా మాకిడదో
యామామూర్తులునీవని
పాయనినద్భక్తిగొల్పుప్రాజ్ఞత నిమ్మా ॥

౫౭

క॥ తొలినినుస్మరియింపనుగద

యిలలోజన్మించుటను హరీ! యికముందుకు
దలచనుజన్మములేమిని
దలచెద రెండుదలచక తత్వముదెలుపకు ॥

౫౮

క॥ హరినిటునుతించిగృహమున

కరిగిరి మువ్వరును భోజనార్థంబాలో
నరవరుదర్శింపగన
స్వరమునగలబ్రాహ్మణోత్తములు సంప్రీతి ॥

౫౯

క॥ వచ్చిరియూత్రికనరవరు

తెచ్చుగగుమిగూడి వెంటనేతేటగవే

చొచ్చిరినృపుగృహమక్షత

లిచ్చిరిజాబాలితీర్థమేమెచ్చిరొగి॥

౯౦

క॥ పెండియునాత్మీర్థంబున

నుండు॥ మహానీయుఁడొక్కఁడుత్తమపదము॥

దండిగభక్తులకిచ్చుం

జుండి యతఁడుండుస్థలముఁ జూచినఁజాలు॥

౯౧

క॥ సదసద్వస్తువివేక

ప్రద మానందపదము శివరామగురుకృపా

స్పదము జయంతాశ్రమమను

పదము పరమపదము భక్తభాజనమొసఁగు॥

౯౨

క॥ నావిని నృపతియు శ్రీపతి

సేవలకు॥ ఫలము నేడు సిద్ధించెనువే

పోవలెను బరమహంసన్

శ్రీవిద్యఁవేడి భక్తిసేయఁగ ననుచు॥

౯౩

క॥ చివ్వునలేచి మహీపతి

జవ్వనియు॥ మంత్రివరుఁడు సరసనడువఁగా

నవ్విభునిఁజూచువేడుకఁ

బువ్వులుపత్రియును మార్గమునఁ గొనిచనియె॥

౯౪

రాజశేఖరుఁడు జయంతాశ్రమమునఁ బరమహంసను

దర్శించి స్తుతించుట.

క॥ చని భవజలధికితరణం

బనఁదగునామూర్తి నాత్మనారాధింపన్

జననము సఫలంబగునని

వినుతిఁచెఁమునిని ముక్తివేడుచుభక్తిన్ ॥

౯౫

క॥ మదిఁగలశంకలుగుంకఁగ

నుదయించితిమమ్ముఁబ్రోవనుత్సాహముచన్

గదమిత్రవరుఁడపివే

సదమలకరుణాంతరంగ సద్గురులింగా ॥

౯౬

క॥ భారంబైఁచెను సం

సారంబికఁజేయఁజాల సద్గురుఁమూర్తి

సారంబేమియులేదట

నీరిమొక్షీరంబొ చాలు నీకృపగలుగన్ ॥

౯౭

క॥ విసిగితి దుర్విషయంబులఁ

బసచెడి ప్రాణంబులుండు భవదావాగ్నిన్

వ్యసనము నసియింపదు నీ

దెసబుద్ధిఁద్రిప్పకున్న ధీనంపన్నా! ॥

౯౮

క॥ ఉత్తదిగేహముబలగం

బుత్తదిస్వర్గము శరీరముత్తది జీవం

బుత్తది సర్వంబుత్తది

సత్తోక్తి చిత్తుమాయ సద్గురురాయా ॥

౯౯

క॥ సర్వస్వము సద్గురునకు

నిర్వంచనబుద్ధినిచ్చి నియతాత్ముడై

గర్వమువిడిచి భజించిన

నిర్వాణమునొందగలడు నిశ్చలభక్తి ॥

౧౦౦

క॥ పరిపూర్ణభావమెవ్విధి

నరుడొందెడు జగతినుభయనాదానుభవం

బరయక వేదాంతోక్తుల

సరసోక్తుల మిథునముమసంతతిగలదే ॥

౧౦౧

చ॥ గురుచరణాభివాదనము కోటియొసంగదెముగిరిటికి

బరులనువేడివేడి బహుభంగుల నీచులుభంగమొంది నీ

చరణముగాంచలేమి భవసాగరసంపదనమ్మికో ప్రభా

కరచరణమ్ములభయమొకాకప్రమాదమొదేశికోత్తమా॥

క॥ బాచనికినిగమచయమును

దాపసులకుచుంఠ్రమూర్తి దైవజ్ఞులకు

బ్రాహ్మగుణితము శిశువుల

గాపాడగదల్లి నన్నుగావగనీవే ॥

౧౦౩

క॥ వలలిలఁజేపలఁబట్టగఁ
జెలులుకొరసికాళిఁబట్ట సిద్ధులురసమున్
నిలువంబెట్టగ నీని
ర్థులదృష్టియ నన్నుబట్టి మనసుంగట్టన్ ॥ ౧౦౪

క॥ ఎప్పుడునీపదపద్మము
లొప్పగ భజించుచుండునుత్తమునకు వే
తప్పుంగద భవబంధం
బప్పులనుప్పుంచ నుదకమయ్యెడుభంగిన్ ॥ ౧౦౫

క॥ దుష్టజనమధ్యమందునఁ
గట్టమునిల్వంగ నిన్నుఁగాంచినపిదపన్
గట్టముద్విగుణంబగుఁగద
శిష్టులభజనంబులేమిచే గురుమూర్తి ॥ ౧౦౬

క॥ వినుతించునృపతిఁగనుఁగొని
కనుగొనలకొబొప్పవారి గడలుకొనంగఁ
గనలేకలోకమాత్మం
గన నెంచినయట్టులుండె గొతుకమొప్పన్ ॥ ౧౦౭

క॥ మునిగురువరుచరణంబులు
మనమునధ్యానించి తత్త్వమార్గము కృపతో
జనపతికిఁదెలుప నెంచుచు
వినుతింపఁదొడంగె గురుని వేవేగతులన్ ॥ ౧౦౮

ఓరమహంస గురుభ్యాసరూపముగ రాజ చేఖరునకుఁ

దిత్త్వి ముపదేశించుట.

క॥ ఓరమపురుష గురుకృప

నీసాపేకోరి మనము నిజధర్మంబున్

గాపాడగఁబ్రణవంబను

దేవన్ భవవార్ధిదాటితిన్ భక్తులతోన్ ॥

౧౦౯

క॥ ఓమ్మననాత్మార్పణమగు

నోమ్మనసాంబునిస్మరణము నోమ్మననిజరూ

పమ్మగు సనఘాశ్వర్థము

నోమ్మనిస్మరియించు భక్తుఁడు త్తముఁడెందున్ ॥

౧౧౦

క॥ ఓంకారముశివనాదమ

హంకృతి జీవునికిసహజమగుట సతతమా

యోంకారముశ్రుతియాట న

హంకృతి నిజకృతులనాత్మ నందెడువీరన్ ॥

౧౧౧

క॥ అతులితగతి జగతిగ్రస్తీ

పతియగు తనుదానఁదెలియఁబలుకుచు నొకచోఁ

గతిలేక నిలుచుఁ గాఢా

కృతి సతనింజూచుజగము కృతకృత్యునిగన్ ॥

౧౧౨

క॥ ఆలోచనమునజీవుం

డాలోచనమెఱుంగకునికి నజ్జుండగుంగా

నాలోచనమేయుండినఁ

గైలాసము వాని నెలవుగద పఱకింపన్ ॥

౧౧౩

క॥ తోచినసర్వముహరిగాఁ

దోచును దనలోనఁదాను దోచకయున్నన్

వాచామగోచరుండై

తోచునులోకులకుగుణముతో ముక్తుండై ॥

౧౧౪

క॥ కృతిప్రత్యునిగన్దాసఁగా

నతిశాంతుఁడు పొందఁడెందహంభివము సం

తతిముదతాత్ముఁడు విబుధ

తతినేవాచింతనపరతన్ విదితుండో ॥

౧౧౫

క॥ సతిసుతులిరువుర కెందున్

స్మృతిలేనిసమయమునఁగద షేమప్రసవ

బతులధ్యానంబుననా

గతిస్మృతిలేకుండు నాత్మ కాంచు విముక్తీన్

౧౧౬

ఆ. వె॥ పారదంబుమనము పరుగిడుచుండెడు

నొకటకట్టివెవ నొకటజారు

బాటగట్టనేల బంధింపనగుంగాక

దానసిద్ధిశుద్ధి తత్త్విమమరు ॥

౧౧౭

క॥ వైరాగ్యమగ్నిచరుకీ
సారామలభక్తిరసము స్వరసమగు మన
స్వరసము తనువుమూఁడు
ధీరుండిరుగడలనూద దేవుఁడునిలుచున్ ॥ ౧౧౮

క॥ ఇతరములేదని తెలియును
మతియున్నటులుండునుగద మఱువకతత్త్విం
బతనికినదియే సర్వము
హితమున్ నైజంబు ముక్తియే వేయెలన్ ॥ ౧౧౯

ఆ. వె॥ ఉన్నయట్లులుంటనున్నయట్లుండును
లేనివాఁడయగుటలేక యుండు
వృత్తిరహితుఁడైనిమిత్తమాత్రంబుగఁ
దత్త్వబుద్ధి రామదాసుఁడొకఁడు ॥ ౧౨౦

క॥ తలఁపులకెడమీయక లో
పలిదిక్కైప్రబలుతపసి బయలుపడెడుచో
నడువకదుమికెడుమృగమటు
కడువేగకొగడచి పూర్వగతి శాంతించున్ ॥ ౧౨౧

ఆ. వె॥ ఆత్మమూర్తియైన నమృహనీయుండు
చేయరానిదెద్ది చేయునెద్ది
సర్వతంత్రములనుస్వాతంత్ర్యమునుగల్గి
యాత్మశాంతినుండునాత్మగోచు ॥ ౧౨౨

ఆ. వె॥ మాటలాడవెఱచు మైమఱచియఱచు
మౌనముదఖిలుల మత్తుచెఱచు
నగులఁజూచిపఱచు నళిననేత్రుఁదఱచు
తలఁచి యాత్మనాత్మపలచి నిలుచు ॥

౧౨౩

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞప్తికి
తఱచు తరుచులోనఁదాను దజ్జులబోధల్
గఱచుచుఁ గౌఘాకృతితోఁ
దెఱచునుజ్ఞాననయన ముపదేశంబిదియే ॥

౧౨౪

క॥ కాత్యాయనిమృదుపదములు
సత్యముగామదినినిల్పునజ్జనుఁడైనన్
నిత్యమ్ము తీవ్రగతితో
సృత్యమ్మునరించు నాత్ముఁడే యగుణతచేన్ ॥

౧౨౫

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమును వి
సర్జింపన్బోధఁజేసె సారథిగాఁదా
నర్జునునకు శ్రీకృష్ణుఁడు
మార్జాలముకౌఘమట్ల మఱచినభంగిన్ ॥

౧౨౬

క॥ చొక్కపుసౌఖ్యముజగమున
నెక్కడఁదక్కమికిఁ బొక్కు నెంతయువిరతిన్
నొక్కునుదృశ్యము జీవుఁడు
దృక్పైఁసృష్టిక్రమంబుఁదెలిసి గుఱించున్ ॥

౧౨౭

౧౪॥ ఆలంబమొల్లకునికియ

కాలాదులమించుకీలకంబగుఁగాదే

మూలంబరహితుఁడయ్యును

గ్రీడించుకృత్రరీతిఁ గేవలుఁడాత్మన్ ॥

౧౨౮

౧౫॥ జీవుఁడవా కాలంబెటా

కావరమడఁగించు శుష్కకర్మముపెంచున్

దేవుఁడవా లోకంబే

దీ వేత్తైతెలియలేవె యిదితపమునకున్ ॥

౧౨౯

౧౬॥ కనుమూసి కీర్తనము వా

క్కునుమూయుచు మంత్రము గురుకులమునస్థితి యీ

సనమునయోగము జ్ఞానం

బునచూనము ముక్తిసర్వమున్ హరికృపచేన్ ॥

౧౩౦

౧౭॥ నేతినేతిమహావాక్యనియతి సర్వ

దృశ్యజాలంబుకడద్రోచి ధీరుఁడాత్మ

నాలకింపంగఁ దాదాత్మ్యమమరునెట్లొ

బుధులుదీనినిదపమగుడు పూర్వబుధవి

దారి సూరిమనోబ్జవిహారి శౌరి

కరుణఁజూచినఁగాదె తత్పరతగలుగు ॥

౧౩౧

తే. గీ॥ చిత్తవృత్తినిరోధించు నుత్తముండు
తనకుఁదనవారికొకగీతితారకంబు
నూరకుండియ కల్పించుచుండునొర
యాశ్మపౌరుష మాలంబమైనకతన ॥

౧౩౨

క॥ ఎవ్వనిమాటలుమంత్రము
తెవ్వనినడనడియెబోధ మెవనిసుదృష్టికొ
జువ్వెతరింత్రతనికినతి
యెవ్వండాచార్యమూర్తినిలజనియించెకొ ॥

౧౩౩

ఆ. వె॥ వార్ధినలలవలెనె బ్రహ్మమందునజీవు
లుద్భవింతురనుటయు త్తమాట
జలము ఫేనమలలుగలిసిఁగడలియకా
జగముబ్రహ్మమయము శాంతినయము ॥

౧౩౪

క॥ నిద్దురలోఁగలయుండును
నిద్దురకలలోననుండు నిజముగ నటులే
యద్దేవిలోననేనుకొ
మద్దేహమునందు దేవి మసలుటవినుమా ॥

౧౩౫

క॥ బీజమువృక్షంబందున
బీజమునకొవృక్షముండుఁ బృథివీస్థలిలో
బీజంబోమ్మందురుకద
బీజములన్నిటనుబ్రహ్మబీజము వెలయుకొ ॥

౧౩౬

క॥ తెలిసిన తెలివికిఫలముగు

తెలియమి దానికిఫలంబు ధీరతయుమనో

విలయముకేవలదృక్కై

నిలుచుట హరియందుభక్తినిలుచుటసుమ్మి ॥ ౧౩౭

తే. గీ॥ సంతతాత్మావలోకన సంపదాప్త

ముక్తికాంతాపరిణయ ప్రమోదమగ్న

మానసేంద్రియసమితిసమాధి దేవ

గురువిబుధసేవ భక్తుండు పరముగాంచు ॥ ౧౩౮

క॥ తపమనఁగనాత్మయజ్ఞము

తపమునకధ్వర్యుండుగురు దైవతమజస

త్కృప ధనముసాధనంబును

చపంబుజీవుండుపశువు శాంతిఫలంబౌ ॥ ౧౩౯

తే. గీ॥ స్వస్వరూపానఃస్వధానసరణిజగము

నీకునాకునులోకులకేకముగను

స్వగతి స్వస్థితి ద్వంద్వంబుబ్రహ్మమొకఁడ

యాత్మయోగంబునందు నోమ్మందువిందు ॥ ౧౪౦

సీ॥ జీవత్వమా లేదు దేవత్వమాకాదు

భావింపసర్వంబు బ్రహ్మమగుట

చింతయా లేదు నిశ్చింతయాకాదు

శాంతంతపోయనుట విశాంతికాంతి

ధనకాంక్ష లేదుగా తనకాంక్ష లేదుగా
తనుకాంక్ష లేదుగా తనువెలేడు
పరమేశ్వరప్రీతి స్రవించుటకునీతి
కాకున్నచుతికోరి కమలసూతి

గీ॥ బ్రహ్మమనెద రస్మత్పదవాచ్యుడెందు
నెందుగనుగొందు వేటు నేనెందునుందు
దాపులేలేవునాకెందుఁ దత్త్వమందు
సచ్చిదాత్మకముజగత్తు స్వామిసొత్తు ॥

౧౪౧

క॥ జీవమువదలనవానిని

నేవైనకాబద్ధుఁజేయునే విధులటులే
జీవత్వశంకవదలినఁ

గేవలుఁడై యుంచు నురక ఖీలి ద్వంద్వంబుల్ ॥

౧౪౨

క॥ పైపైనఁద్రిష్టించుట

యేసవి మరమేకెపుడది యెట్లేపోసి

యాపగిదిమంత్రపతనం

బేసి జీవాత్మనీకు నేమే గానీ ॥

౧౪౩

క॥ అటునిటుఁజూడకకదలుచుఁ

దటుకుననిజధర్మమందుఁ దద్దయుఁబ్రీతికా

బటుకఁ భక్తినినిల్చిన

ఘటికామాత్రమున గల్గుఁగై వల్యమిలకా ॥

౧౪౪

క॥ ఓంకారముస్ఫురియింపును

హంకారమువిడుపుకుంకనై సనుద్వరలో

శంకలువాయు భవానీ

శంకర మానందకరము సాధులకదియున్

౧౪౧

క॥ కృతకృత్యుడగుడుఁగొనె

కృతినిర్వృతినొందుచుండుఁ గేవలమాన్మ

స్థితినుండునెందుఁగనడుత

దితరమునిరుపాధికుడయి యిలఁగల్గినై నక॥

౧౪౨

తే. గీ॥ బోధఁజేయుటమాని చిన్మృద్రబూని

కాలమొకరీతిఁగడుపు విజ్ఞాని వాని

హృదయమగు నిజముగవిష్ణుపదము తత్త్వ

బుద్ధిహెచ్చును సర్వసంసిద్ధిగలుగు॥

౧౪౩

తే. గీ॥ తత్త్వవిదులము మాకేల ధర్మచయము

చెలఁగి యస్టాంగయోగముల్ సేయనేల

మంత్రత్రయములేల శర్మములేల

నున్న లేకున్ననొక్కటే యునికిగొడె॥

౧౪౪

చ॥ సరసము సాత్వికంబు ఫలసారసమన్విత మార్యసన్నతం

బరమరలేనిహస్తముల సౌందర మొప్పుఁగ సబ్బుఁబట్టెదో

గిరమదీశాంతిబాయక మకిల్బిషమచ్యుతసుప్రసాదమై
పరముసుఖః ప్రియనీగలుగుపావనవస్తువు గానదానికై
కరతలభిక్షుః శీసేద సుఖమ్ముగఁ బుణ్యగృహంగణమ్ములన్॥

మాలిని॥ జయ హృదయరాత్మా సర్వవేదాంతరాత్మా
నిఖిల వనకర్తా నిశ్చలానాంప్రవర్తా
బుధ భజనీయః స్వోక్తిరీత్యానుమేయః
జనః పవరభర్తా జన్మకిర్మాపహర్తా
నిఖిలశైలుషసేతుః నిత్యసౌభాగ్యహేతుః
సుదక్ష తయమపాశ స్సోహమాకాశకేశః
రతిపతిజనకశ్రీ రామరామేతిసంజ్ఞః
పరమపురుషఈశః పార్వతీపార్శ్వదేశిః ॥ ౧౫౦

క॥ అనిచల్లగధర్మాంబు
గనిభక్తికిమెచ్చియిట్లుకౌతుకమునఁదా
ననియెశుభవాక్యముజగ
మునఁబ్రసన్నుక్తిఁగొల్పుముదితలకరుదే॥ ౧౫౧

క॥ శ్రీకరుణాపీక్షణమున
సాకంబడుచుంట వాక్కునత్యముసుమ్మా
నీకెప్పుడొసఁగిప్రొతుట
లోకైకగురుండు జ్ఞానలోచనమమ్మా ॥ ౧౫౨

పరమహంసబోధవిని రాజశేఖరుండు కృతజ్ఞతాపూర్వకంబుగ
స్తుతించి నిజపురంబున కరుగుట.

క॥ గురుదేవ స్తవరూపక
పరమాద్భుతబోధ కరుణాబల్కై దనకై
పరమాప్తుడనివినిస్పృశి
కరమానందించి ముట్టెగై వల్యంబున్ ॥ ౧౫౩

క॥ కృతకృత్యుండయ్యను దన
కృతజ్ఞతఁదెలుపుచునిట్లుకేర్తించె భూ
పతిపరమహంససపు డా
కృతిఁదాల్చినబ్రహ్మమనుచుఁ గేవలభక్తిన్ ॥ ౧౫౪

క॥ దొంగలనార్గురఁబట్టితి
సంగంబెడి బాస శాంతసమకూరెనుశ్రీ
రంగనికృపనాకిటుఁదెలి
యంగఁబలికేలేనియెఱుక నదిమితివివిభూ ॥ ౧౫౫

క॥ న్వామీనినుగొలుచుచునే
నేమం బేమియునులేమి నిష్ఠయలేమిన్
గామించినఁ గేవలకృపఁ
గామించితి భక్తులల్లకాగురుమూర్తి ॥ ౧౫౬

క॥ జేజేమొట్టలుదక్కన్
నే జేసిన దేమిగలదు నిజముగ నీకున్
యోజన లేక యనీపద
రాజీవములిచ్చినావురా గురుమూర్తి ॥ ౧౫౭

క॥ వాసన నాశము జేసితి
దోసం బెడబాసె నీవతోఁచెద వెందున్
గాసిలఁ జేసితి దండము
తోసరి ననుఁగైకొనుకృపతో గురుమూర్తి ॥ ౧౫౮

క॥ నీసరినీవేసరి గురు
కేసరి భవమత్తదంతికేసరి ధరనే
నీసరికింగననీసరి
నీసరన్ గొనిలుపబ్రదుకి నే గురుమూర్తి ॥ ౧౫౯

క॥ శరణంబై భవపాగర
లరణంబై ధన్యులకిలఁద త్వప్రాప్తి
గరణంబై భక్తులకా
భరణంబై సట్టి పాదపద్మముఁగొలుతున్ ॥ ౧౬౦

క॥ జీవత్వంబుజ్ఞానము
భావింపఁగ లేనిదయ్యుఁ బౌరభ్రమన్
వీవిధములఁదలచూపెడు
వేవేయునసంహరింప వే గురుమూర్తి ॥ ౧౬౧

క॥ మౌనంబున ధ్యానంబున్
 ధ్యానమునన్ జ్ఞానమబ్బు ధన్యులకెందున్
 మౌనమునీవాక్యంబుల
 చేనగు నవిగల్గుభక్తిచే గురుమూర్తి ॥ ౧౬౨

క॥ దేహదులు నేగానని
 మోహంబునువదలి మొదటిమూర్తింగని సం
 దేహమువిడుచుచులోనన్
 సోహమృని జపముచేయనౌ గురుమూర్తి ॥ ౧౬౩

క॥ సోపాధికుడాభాసుడు,
 రూపంబులులేనియాత్మ రూఢిగనొక్కడై
 దీపించు స్వేచ్ఛరాముడు,
 పాపంబీజపుండ్రునడు భ్రమ గురుమూర్తి ॥ ౧౬౪

క॥ మనమేకాగ్రతలోకం
 బును సంహారంబుజేయు బూర్ణుజేయున్
 దనుతత్త్వ మబ్బుజేయున్
 ఘనతేజఃపుంజమట్లుగా నొగిజేయున్ ॥ ౧౬౫

ఆ॥ పై. పరులజూడకునికిఁ బొపరింబునశియించు
 గురునిబోధమహిమ గుఱినిఁగాంచు
 నాత్మనాత్మగనిన నానందముదలయించు
 నాత్మకాత్మవిడున కంతరంబె ॥ ౧౬౬

క॥ తప్పనుభవబంధంబులు

తప్పకనీపాదసేవధనుస్థితుసేయున్

మొప్ప నీకదివానికి

గొప్ప నీమహిమఁజెప్పగోరితి నట్లా ॥

౧౬౭

క॥ నుత్తిజేసి సర్వమహంస

న్నతిఁజేసి స్వధర్మపాలనముకన్నఁ శ్రీ

పతిమెచ్చుబడయవేటొక

గతిలేకుండెలిసిగురునిఁ గనియిట్లనియె ॥

౧౬౮

గీ॥ పోయివచ్చెదనింక సంపూర్ణవిద్యఁ

బడసినాడను నీకృపబడసినాడ

నీదుసన్నిధి పెన్నిధి నిజమునాకుఁ

గానసెలవిమ్ము తిరగిరాఁగటుగువలను ॥

౧౬౯

క॥ ఓమ్మనియెనంత సద్గురుఁ

డమ్మానిని మంత్రవరుఁడు నాజ్ఞవడసిదై

వముగొరభల్లఁజూచుచుదట్టి

కుమ్ముఁదాఁటంగదానిం వమ్ముచువెడలక ॥

౧౭౦

క॥ నిత్యరూపభావజేరఁగ

నిజవర్గముతోడన్మవతి నియతాత్మంజై

నిజధర్మాచరాంబున

యితనిసర్వభక్తప్రీతుఁడేయఁగాగురుభక్తి ॥

౧౭౧

క॥ చనుచుండి మాటిమాటికి

మనమూరకదేశికేంద్ర ముఱులుకొనంగాఁ

దనలోఁజానిటున్నరియిం

జెను దేశికు నతనిబోధ శ్రీపతిగాధన్ ॥

౧౭౨

— రాజశేఖరుండు మార్గంబున హరిహరులన్నరించుటః—

క॥ ఓమ్మనఁగా గుఱుమంత్రం

బోమ్మనమంగళకరంబు నూహింపంగా

నోమ్మననంగీకారం

బోమ్మనిజపియించిపరము నొందెదనింకన్ ॥

౧౭౩

క॥ సగటములు తొలఁగింపఁగ

శంకలుహరియింపఁ బరమశాంతినినింపన్

గిరకరులకుఁగలియుగమున

వేంకటపతిగాకబ్రహ్మవేత్తలుగలరే ॥

౧౭౪

ఉ॥ చక్కనివాఁడు సాధువులఁజల్లనఁజేసెడుసద్వ్రతంబువాఁ

డొక్కఁడు సద్గురుండునయనోత్సవముంబొనరింపనాఁటితోఁ

దక్కినలోకముంగనఁగ దాసునకేమిటియుక్కఱక్కటా

దిక్కులఁబెట్టికింక ననుఁజేర్పుమునీపదపంజరంబునన్

మక్కువతోడినిల్చి యనుమానమువీడఁగ భక్తికోటికిం

పెక్కఁగఁబల్కుచుండుజననీ భవదీయమహాస్వయంతయున్ ॥

ఉ॥ అంతయున్నీ ప్రభావమని యారము శాంతమునాకునిచ్చున
 ర్యంతము దీక్షితుండనయి యానెదనీపదపద్మసారమ
 త్యంతముభక్తితోడఁబరమాత్ముడవాప్తుడవీవయాటశ్రీ
 మంతులఁజేయకిట్లు జనమాత్రులఁజేసెదెరామదాసులకా ?
 —:రాజశేఖరుండు పుంత్రికి గురుప్రభావంబు దెలుపుట:—

క॥ ఓనుంత్రివర్యకంఠే
 యామహానీయునిసుమూర్తి యామరుభోధల్
 నీమదికేమో సాక్షా
 ద్దామోదరుండట్లు నాకతండునిజంబౌ ॥ ౧౭౭

క॥ ప్రామాణికబుద్ధింగల
 భూమిసురుల్ గలరుగానిబుద్ధిభోలకా
 సామాన్యమెందులేదను
 నీమహానీయునకుసాటియే మంత్రివరా ॥ ౧౭౮

ఉ॥ అంతటివాఁడు లోకములయందున నెందునుఁగానరాఁడు వి
 శ్రాంతిపరాయణుండు భవసాగరతారికమార్తరక్షశ్రీ
 కాంతుండుమావగుండెకద జ్ఞానమునకా సకలాళిమెచ్చ వా
 క్కొంతుండు విద్యలందుమమతారవిహీనుడహీనతేజఁడకా

క॥ వదలిం చెనంశయంబులు
 సదయుడాపరమహంస నద్బోధలచే
 మదినిల్పెనాత్మతత్త్వము
 గదతద్భజనంబు మనమునైవల్యంబౌ ॥ ౧౭౯

—: పారమార్థిక స్నేహప్రశంసా —

క॥ తత్త్వజ్ఞుల మిత్రత్వము
సత్త్వముతోఁగూడియుంటనత్వము నిర్వ
క్రత్వముతో నడచును బం
ధుత్వమ్ముహుళిక్కి పరమతుచ్ఛంబిలలోక ॥ ౧౨౧

క॥ అమలంబై వికసితహృ
త్కమలంబైనాగుపాళితత్త్వబలంబై
సమలంకరణంబై వే
దమయంబై యాప్తమూర్తిధన్యనిఁజేయుకొ ॥ ౧౨౨

క॥ దేహంబులు వేర్వేరులు
స్నేహితులకు నాత్మయొకఁడు సిద్ధంబులు సు
దేహములే కిటుంగనియలు
మోహముహరియించి మొదటిమూర్తింగనుటల్ ॥ ౧౨౩

క॥ స్నేహితులు లేనిపశువుల
కూహింపఁగనగు నె బ్రహ్మముఁజెడవీతుల్
దేహమువిడవలె మోహము
సోహమ్మనుజపముకుదురుచో మంత్రివరా ॥ ౧౨౪

క॥ మిత్రుఁడు లోకబాంధవుఁడు మేటిన్మృపుండుభిషగ్వరుండు వే
దత్రయమూర్తి ముక్తులకుద్వారముదీయుమహాత్ముఁడాత్ము
జ్ఞునివిభూషణుండు దరిఁజేరనహింపరునన్నిధిగటా (దుక

మీత్రుఁడులేనిజీవనము మేదినిఁగల్గునయ్యెకై ననీ
చిత్రముగాంచిమిత్రులనుఁజేర్చుటచేరుటనట్టిమాట న
ర్వత్రనిజా ర్తిఁబాపఁగ నవశ్యమదెంతొభజింతురంతయే ॥

కి॥ పరవశతః జరియించుచు
గురుపుత్రులుగలియఁశాంతికుదురునుధరలోఁ
బరరక్షణాన్వేషణత
త్పరులగుదుర్జనులు గలియఁబాడియెనుత్రీ ॥ ౧౦౬.

క॥ ఎప్పటికై ననుసాహస
మొప్పుగ జనియింపనలె నఁజూరాత్రంబుల్
దప్పక గురునిఁగొల్వఁగ
ముప్పేళ్ళోకులకుఁదనకుమోక్షమునిజ పశా॥ ౧౦౭

క॥ కోరినదానివిచారణ
నేర్పఁజేయఁగ నేల హితమదివేటై
దూరింబై ననుబోధలఁ
గోరుక గాధలనుదూరుఁ గోరనితనక ॥ ౧౦౮

క॥ నిష్కల్మషహృదయులకగు
నిష్కారణమైనప్రేమనిర్వృత్తినిొందక
ముష్కరుఁడెవ్వఁడెలియన
శుష్కపువ్వుకులనుముంచుచుక పువ్వుఁగుచునుక ॥ ౧౦౯

ఉ॥ పాడుపడెన్ జగంబు భవపాశమువిప్పె దుబాంధవుండు కా
 పాడెడుబాంధవుండొరునిపాపముచూచినహించు బాంధవుం
 డేడనుగావరాడు పరమేశ్వర సద్గురుమూర్తినివిని
 లేడుహితుండులోకమున లేడనిచాటెదమాటిమాటికి॥

క॥ నీచుండిల నాచుంబలె
 నే చెఱచున్ జీవనంబు నెప్పుడుబైగాఁ
 దోచున్ గదస్వామింబలె
 దాచున్ గదమిత్రమూర్తి త్రాచుంబలెనే ॥ ౧౯౧

ఉ॥ వెన్నెలరాత్రులందుఁ గడువేడుకతోఁ జెలికాండ్రఁగూడిసం
 పన్నులుక్రీడనల్పగఁ బ్రపన్నులుసద్గురుగొల్వఁ జల్లగాఁ
 గన్నులఁగానలేమిఁ దనకాకబయల్పడ దుష్టవార్తల
 బన్నెడునీచునిన్ జడుఁడుపాసనఁజేయును బాపపూర్తికై ॥

క॥ ఆగురుకృపకున్ బాత్రుల
 మై గర్వమువిడిచి పారమందెడుమనకున్
 బాగగునె కపటసఖ్యము
 తోఁగాలముగడపుటింకఁదొలివలె సచిహా ॥ ౧౯౩

క॥ మనసఖ్యముపూర్ణంబై,
 కనునీచులమనము నెంతకలఁచినన్తనన్
 మునిజనులకు ముదమొసఁగిన
 మనమిత్రయొజులకులేక మనవలెననుకున్ ॥ ౧౯౪

క॥ పురిఁజేకీశాంతి నుండిరి

పరమార్థమరందపానపరవశులై స
ద్గురువహుచరణంబుల మదిఁ

గరమారాధించువేడ్కఁ గలకాలంబున్ ॥

౧౯౫

—: రాజశేఖరునకుఁ బుత్రుడుఁబయించుట. :—

క॥ ప్రాక్తిసవాససలన్ గుఱు

శక్తినిఁబోఁ దోలినూత్నసామగ్రీసం

యుక్తులభోగానక్తుల

ముక్తులఁజేయుముతారాట్టు బుధులునుతింపన్ ॥

౧౯౬

గీ॥ రాజశేఖరుండు రాజీవనేత్రవ

సంతకాలమున వనాంతరమున

సంతులేనిచింతి చాలబాధింంగ

హరినిభక్తిమొక్కు సంతవింత ॥

౧౯౭

క॥ మలయాచలపవమానుఁడు

కలఁచెన్ గామానలంబు కాంతయుమదిలో

వలచెను పెనిమిటిఁగొలిచెను

నిలిచెనుగర్భంబు మానినీ! మానినికిన్ ॥

౧౯౮

గీ॥ దేవకార్యంబుసాధింపభావజుండు

జీవరూపంబుఁవాల్చెనాభావిభునకుఁ

బుట్టెఁబుత్రుండుపురజనుల్ పొంగియాడఁ

దల్లిదండ్రులయుల్లంబుచల్లఁగాగ ॥

౧౯౯

క॥ రంజనమీఱసతనిని ని

రంజనుడనిపిలిచి యబ్బురంబుగఁబోషి

పం జిన్ననాఁడెమిత్రివ

రుంజేరి ప్రసంగముఁబొనరుచు నవ్వినుచు ॥

౨౦౦

క॥ చనవెక్కుడైనకొలదిని

మనమునంశసయమువిడిచి మాటికిఁదానే

మనబుజ్జగించుచుండుటఁ

గని యొకనాఁడతనిఁ బ్రశ్నగావించెనిటుల్ ॥

౨౦౧

—:నిరంజనుండు జీవుడను నపరనాచుంబును బొందుట:—

క॥ నన్నునిరంజనుడనియెద

రన్న యద్దాని కేఱుయర్థంబనఁగాఁ

దన్నామముశివపరముగ

నెన్నంబడునంచుఁబల్కె నెంతయుఁబ్రీతిన్ ॥

౨౦౨

క॥ అనుటయు నేజీవుడనగు

దునుగద నా కెట్లుచెల్లుఘోర్జటినామం

బని తననుజీవుడనవలె

ననిపట్టెఁబట్టు పట్టియాశ్చర్యముగన్ ॥

౨౦౩

క॥ గారాబుపట్టిగావున

నారీతిఁజీవుడండు నననాగిరిగా

పౌరులుజనసీజనకులు

ప్రేరేపగఁ బాలునకుసుఁబ్రీతిజనింపన్ ॥

౨౦౪

రాజశేఖరుఁడు నిజకుమారుని గురుకులంబునకుఁ బంపుచు

నీతిగఱపుట.

క॥ యుక్తవయస్కుని సుతునా
సక్తిని నుపసీతుఁజేసి సద్విద్యలవి
ధ్యుక్తముగ గురుకులంబున
భక్తింబరియింప నృపుఁడు పనుపుచుఁబలికె॥ ౨౦౫

క॥ సరసంబై భక్తాభికిఁ
బరుసంబై యెద్దియోచు భ్రష్టాత్ములకుఁ
ధరనామ్యంబేలేనిది
గురువాగ్ధ్యరిగొల్పు మాత్మికుశలతఁదనయా॥ ౨౦౬

గీ॥ గురుని సన్నిధి నైన సంకోచమున్న
గుణముకుదురుచె లక్ష్మితోఁగూడియున్న
విష్ణువేదేదయైనచో విత్తమేల
గురుఁడు పరదైవతంబనుకొనుము మనుము॥ ౨౦౭

ఆ. వె॥ తల్లిచుగ్రతసాని తండ్రియుగురుఁడైన
వారివారిపనులు వారొనర్ప
లేరు మోహమాపలేరుగా నిజమిది
సుమతమబ్బుఁడెచ్చుమహిమచచ్చు॥ ౨౦౮

ఆ. వె॥ పరులధర్మమెంతబాగునోచిన
 దానిజేయకుంట ధర్మబుద్ధి
 చూచువానినెల్ల నాచరించిచెడును
 స్వీయధర్మమందుఁ జింతమందు ॥

౨౦౯

ఆ. వె॥ లోకమన్న పెద్దకాకులమూకన్న
 ముద్దకైననటచు గ్రద్దకైన
 దెబ్బకైననటచు దీనినైజంబింత
 లోకమందు దూఱఁబోకు జీవ ॥

౨౧౦

ఆ. వె. అటచువారిఁజూచి వెటచువాఁడెవ్వఁడు
 అటచువారు పనులుచెటచువారె
 అటచుకాకిచేత నదలింపనదెపోక
 పెద్దవారిఁజూచి ప్రేలబోకు ॥

౨౧౧

ఆ. వె॥ బుద్ధిలేనివాఁడుబుధునిసేవింపంగ
 మెచ్చునంచుఁదలచు మెచ్చఁడతఁడు
 ధన్యుడైనవాఁడుదత్త్వంబుమెచ్చుగా
 భక్తపాదపద్మబంభరంబ ॥

౨౧౨

క॥ పంటకొగలిగిననాలుక
 మంటకొ బొపంగమందు మహి నెవఁడైనకొ
 గంటకొనమలునె గురుకృప
 కంటకొ శరణంబువేటకలదే జీవా ॥

౨౧౩

క॥ వేసముతోనేవించుచు

నాసలు నెర వేరకునికి నసఁబరునిఁగాఁ
జేసెనుగురుఁడని కుందుకొ

దోసముపలుకంగ నెంచు దుర్జనుఁడటపై ॥

అంగ

క॥ వేసముతోయత్నించిన

వేసములాభగలులేదు వెతకలుగుటయే
దోసముగుణమున్ దెలియక

జేసినయుపదేశ మెట్లుఁబ్దించునొకో ॥

అంగ

క॥ గురునుపదేశమువడయక

పరమార్థములనుభవించుపండితు లకటా
ధరలో వెలసిరి నేటికిఁ

దరణోపాయము గ్రంథతతయేచూపున్ ॥

అంగ

క॥ తమతమవాదంబులచే

దమమెచ్చెడుఁగాని దానఁద త్వజ్ఞానం
బనురు నె సద్గురుదీక్షల్

భ్రమలని వచియింపవారిప్రార్థనబే ॥

అంగ

ఉ॥ కాంచినమాత్రనేనుఖముగల్గునె కల్గునెపూర్ణభావమున్

గాంచినదేశీ కేంద్రుఁపారిగాఁబరు గామదిఁ గాంచకున్న స
భ్యంచితరీతినర్హునల నొర్తినిపారణగాంచకున్న స

తోచనమబ్బకీర్ణ మునువాల్తురెభూషనొనర్పకైవ్వరేన్ ॥

క॥ ఎటులున్నను గురుమూర్తిని
 బలుతరసద్భక్తిఁగొల్పు పరిడతుఁడైనన్
 దటుకున మోక్షంబబ్బున్
 గుటిలుండై చెడును బరమకోవిదుఁడైనన్ ॥ ౨౧౯

క॥ శైఖ్యపాథ్యయికచే
 ఋష్యాదులుమున్నఁగాంచి రిహపరసుఖముల్
 పోష్యముగాదని కలిని మ
 నుష్యాధములదివిడిచి వినోదింతుగదా ॥ ౨౨౦

క॥ పుత్రుండై గురుబోధకుఁ
 బాత్రుండగుఁ గానితనదుపాండితినా స
 ర్వత్రయిదియెనిశ్చయ మి
 ధ్ధాత్రిన్ గురుకురుణకన్నఁ దారకమున్నే ॥ ౨౨౧

క॥ నూటిననాదముమింగిన
 జాటున్ బ్రాణములరుగమి శాస్త్రార్థములన్
 జూటిననూరకచెవితో
 నాటునుజ్ఞసాసలంబహాశీఘ్రుగతిన్ ॥ ౨౨౨

క॥ ఈరీతిగాంచియోగులు
 ధారణసభ్యాసముననుదార్థ్యముకలుగన్
 జేరుదురుశ్రీనివాసుని
 వీరతగురుబోధమాత్యుఁడెలియుచు సేవుడున్ ॥ ౨౨౩

గీ॥ భేదబుద్ధినిహరియింప వేదవిదులు
 నేయుచుందురుచిత్రమున్ శిష్యులు
 గూర్చి యవ్వనికెంతయుఁగుండకుని
 యేగదా సర్వసంసిద్ధి యొందిచూడ ॥

౨౨౪

క॥ గురుదేవత్యస్తిగలుగఁగఁ
 గరమారాధనముచేయఁగలుఁగుదుననుచు
 గరువముఁజెందకుజీవా!
 కరుణలుఁజూటనిన్నఁగాచునతండ్రి ॥

౨౨౫

గీ॥ పాలుపిశుక గోవునకగు భంగపాటు
 వత్సముకుడునంగనగు మహాత్సవంబు
 పండితుఁడు ప్రజకజ్ఞానిభంగినుండు
 విద్యనిజభక్తులకునిచ్చు వేడ్కబాల ॥

౨౨౬

క॥ పండితులనుగపటముతో
 మొందుగనేవించియైన మేలుబడయునే
 ధండుగయాతనిశ్రమమది
 పెండియుఁ బొంబుసర్వవిధములఁబెంచు ॥

౨౨౭

క॥ త్రుంచుకొబుణ్యము సభలకొ
 వంచన మొనరించు దుష్టనాసననించు
 జించుకొగొంతుకపెద్దఁగ
 ముంచుకొబ్రహ్మత్తుఁజేసి ముగ్ధులకొములకొ ॥

౨౨౮

క॥ కానకజ్ఞానమునిచ్చెడు

పానిని నదిగోనువాఁడువైరాగ్యంబుకా

బూనిభజింపఁగనగుని

త్యాగదముతోడ శుద్ధుడై సతతంబుకా ।

అ॥

॥ ఉన్నదున్నట్లుదెలుపంగనుత్తములిల

యత్తు మొసరింతుతమవారలన్యలనెడు

భేదబుద్ధినిబ్రయమునప్రియమునెందుఁ

జేయరుమహత్ములకిది విశేషగుణము ।

అ३౦

మ॥ వరమాగ్రంథములందగుల్కొనుట సంవాదంబుచేముక్తిసీ

తరమామానముమానుమాకృపలసత్త్వంబుబోధించుశీ)

సూరిమూర్తికృతజయింపుమా మదినిసంకోచింపకాచార్య

వాక

పురుషోత్తమో యటంచుఁబల్కుఁగద సంపూజ్యంబులౌ

వేదముల్ ॥ అ३౧

క॥ అనుజసకునిబోధించిని

వినయంబున రాజసుతుఁడు వెడలఁగనారా

యణపూరాణికుండంతకా

దనసుతునికొనిల్పి చెప్పెధరణిపునెదుటకా ।

అ३౨

నారాయణభట్టు నిజకుమారుడగు నన్నంభట్టును
రాజసుతునితోఁ బంపుట.

క॥ నీసుతునకుసాయంబుగ
భూసురునిసుశీలుఁగొల్చి పూర్తిగవిద్యా
భ్యాసముచేసి తరింపఁగ
నాసుతుని వెంటఁబంపు నరపతి! కృపనాథ ॥ ౨౩౩

క॥ అంగీకరించెభూపతి
మంగళకరమంచువిప్రమాణవకునితో
సంగము నిజసుతునకు, ను
ప్పొంగుచుభూసురుఁడు తన్నుఁబొగడుచునేఁగె ॥ ౨౩౪

క॥ నృపసుతుఁడువిప్రసుతుఁడును
నృపునాజ్ఞసుశీలుకడకు నెయ్యమునఁదో
నుపచారకులెవ్వరులే
కపయనమైచనిరి విద్యఁగఱచెడువేడ్క ॥ ౨౩౫

క॥ గురుకులముఁ జేరియిరువురు
గురుతరసద్భక్తి దేశికునిపదములమ్రమై
క్కిరికరుణాశుండగుభూ
సురుఁడు సంతప్రీతివారిఁజూచి గ్రహించె ॥ ౨౩౬

క॥ కాలోచితకృత్యంబుల

బాలురుసక్రమముగాఁగఁ బ్రతిదినముచుశ్రీ

లోలార్చనముగఁజేయం

జాలిరి గురుపాదపద్మపట్పదవృత్తి ॥

౨౨౦

—: సుశీలుఁడు జీవునకు నన్నంభట్టునకునీతిగఱపుట. :—

క॥ ఒకనాఁడుగురుఁడువారల

సకలాత్ములఁజేయ నెంచి సద్వాక్యములన్

బ్రకటించెనిట్లు సత్కృప

నకలంకస్థినివార లాలింపంగన్ ॥

౨౩౮

ఆ. వె॥ అందఱన్నిగోరి యార్తులైలోకంబుఁ

దెలియలేరు హరినిఁగలియలేరు

కన్నముక్కువలె నె కాంచునావాసనన్

జగముదూఱవాదు శాంతిరాదు ॥

౨౩౯

ఆ. వే॥ సర్వముహరియంచు సాధులుతెలిసిరి

మున్ను నేటికిట్లుమూఢతతికి

వేఱులేదటంచు విజ్ఞానమియంగఁ

జిత్రమూర్తిఁదాల్చు శ్రీధరుండు ॥

౨౪౦

క॥ చదివెడు శాస్త్రంబులచే

నదలడుఁగంశయము హరియవగించినచోఁ

బదువురలోనుబ్రవించుఁ

గదయని లోఁగుందుచుండుఁ గద చిత్రముగన్ ॥ ౨౪౧

క॥ చదువులుచదువంగఁజనువంగ
వదలదుసంశయము శాస్త్రవాసనహెచ్చున్
మదిశివపదములనిల్పంగఁ
గుదురునుగుదురై నకుమరు గురుతరభక్తిన్ ॥ ౨౪౨

క॥ అన్నముతినవలెనాచలి
సన్నబౌనంతవఱకు సత్యముఁదెలుపన్
సన్నతిగురుఁగొల్పంగఁవలె
నున్నంతవఱకుశరీరముండునురెండున్ ॥ ౨౪౩

క॥ భక్తియనికొందఱుండు వి
రక్తియయనికొందఱుండు రహిరెఱొకఁడే
రక్తివిరక్తులయోగము
యుక్తినిసాధింపరాదు యోగమునసగున్ ॥ ౨౪౪

క॥ రెండునునొక్కటనుండును
రెండింటనునుండునొకటి రెండునునొక్కటై
యుండును సిద్ధులకున్ లే
కుండును భేదంబు తెలియకుండుటజేసా ॥ ౨౪౫

క॥ లోకముమెచ్చులకై తాఁ
దాఁకునువిభ్రాంతి దానితత్త్వముఁదెలియన్
లేకయగుండునుకాకను
శ్రీకాంతునిభూరికరుణచే జల్లఁబడున్ ॥ ౨౪౬

క॥ కట్టెగట్టెరాచినఁ

బుట్టెనునదాన నగ్నిపుట్టెనుదాఁకఁ

బట్టువీడకుండవలెదాఁ

బట్టినపాదంబు నట్లుపట్టగవలెగా ॥

౨౪౭

క॥ పండినదనభక్తికిఁఫల

మొడినగురుమూర్తివానిహేతువనెడువాఁ

డుండునిలనొక్కశిష్యుఁడు

ముండవమొనరించుకొనఁగ మూఁగుఁడుతానై ॥

౨౪౮

క॥ తనుమెచ్చినసద్గురుఁడను

దనుఁదిద్దిన దాపరించెదాంభికుండఁనుగా

మఁసిచ్చిన మందుండును

వినయమ్మునయమ్ము విడిచివేయును శఠుఁడుకా ॥

౨౪౯

క॥ వినయముగా సేవించుచు

ననయముయత్నించుచుండు నాచార్యునిలో

ఘనదోషములగణింపఁగ

వినయమ్ము నయమ్ము విడిచివేయును భళిరే ॥

౨౫౦

క॥ ఛాత్రుడనఁగా గురునకుఁ

బుత్రుంబలె సంచరించిపోషణచేయఁ

బాత్రతగలవాఁడేత

న్మాత్రుఁడె గురుసేవజేయు మాన్యుఁడుజీవా! ॥

౨౫౧

క॥ అక్కఱపట్టనివానికి

నొక్కివచింపంగవినఁడు నొచ్చెడులోలో

శక్తెడుఁ దమమద్దానకొ

బెక్కగుదుఁఖములఁబొక్కు బేర్చివిదక్కుకొ॥

౨౫౨

క॥ ఏనరుఁగాంచినలోకము

లో నెద్దియుఁగానరాదు లోచూపునవి

జ్ఞానముగలుగునునాతం

జ్ఞానాచార్యుండు సర్వమాహరికృపచేకొ॥

౨౫౩

క॥ వేదాధ్యయనంబేజ్ఞా

నోదయజనకమనిబాధ నొందుదురజ్ఞుల్

కాదదిమార్గముజీవా!

యీఁదుచుభవ మాత్మధర్మమేపూనంగనొ॥

౨౫౪

క॥ సద్వంశమందుఁబుట్టక

హృద్వీధికొహరినినిల్ప కిల నెఱుఁగ్రాంతికొ

విద్వాంసుఁడైనమాత్రకొ

సద్వాదుండగునె ముక్తిసమకురు నెనుతా ॥

౨౫౫

గీ॥ క్రమముఁదప్పిన సఫలతఁగాంచకుండు

నెంతసామగ్రిగూడినె నెట్టిపనియుఁ

బిదపఁజేర్చినరుచిదెచ్చుమొదలఁజేర్చ

మొదలుచెఱుఁచునుష్పదిసూక్ష్మమునునిభంబు॥

౨౫౬

క॥ పాపాత్ముడు సస్థురువరు

పాపారమునందుదించి వైరాగ్యంబున్
లోపముఁ జేయంజూచును

గాపాడఁడుగడయతని నకారణముగహా॥

౨౫౭

క॥ ఆలింతురుసద్బోధల

సోలింతురుగురునినునము శుభవాక్యములన్
జాలింతురు తత్త్వరణము

చాలు నెమఱియొకఁడువీరినవరింపంగన్॥

౨౫౮

క॥ నీలున్నయంతవఱకున్

గాలిం చెడ రతనియందుఁ గలమహిమలనున్
జాలింతురతని సేవలఁ

జాలఁగఫలియించు వెనుక సత్యంబసంగన్॥

౨౫౯

క॥ ఆలించిరిసద్బోధల

గాలించిరిశాస్త్రములను గలిదోషముగాఁ
బోలును బాలకులారో

నాలోచనములకుఁగడఁగిరాటోపమునన్॥

౨౬౦

జీవుఁడన్నగభట్టును విద్యార్థము దేశాంతరమునకుఁబోఁ
బ్రేరేపించుట.

క॥ రాచకొడుకనియెఁ గంట

యీచదువులరీతినిప్పడెన్నియొచదువుల్
పూచెనటవానిఫలములు

నాచందములెఱుఁగమైతి మన్నంభట్టా ॥

౨౬౧

ఆ. వె॥ రాచకొడుక నొట బ్రాహ్మణునట్టుల
నేడ కేనిచనుట కెడములేదు
చిన్న నాటిసఖుడవన్న నీవైనపొ
మ్మన్న! శ్రొత్తతోవ లరసిరాంగ ॥

౨౬౨

గీ॥ అచిరకాలంబుననురాజునొడు నింత
లోననీవును లోకంబులోనివిత
లరసివచ్చితివా మనమిసుపురమును
సంస్కరించంగవచ్చును సంఘమెల్ల ॥

౨౬౩

క॥ అనియన్నంభట్టారకుఁ
నని పెనుబరిగురులబోధ లొసెరాని
జనపతిసుతుఁ డాత్మమున్
జనియె వేషికి లోక సంగ్రహబుద్ధిన్ ॥

౨౬౪

ఆ. వె॥ అరిగవిప్రసుతుడటంచునుశీలుండు
తెలిసి తెలియనట్లు పలికెనిట్లు
రాజసుతునిగూర్చి రమ్మనియోదార్చి
కలినిహితుఁడులేడుగద కుమార ॥

౨౬౫

గీ॥ స్నేహమునఁబెంచు నుంచును శిరముమీఁదఁ
జిక్కువదలించుఁ బూవులప్రక్కనుంచు
నెంచుదోషంబునే గుణముంచునాశ్ర
యించుకొనియున్న విడిచెనాముంచురొంపి
వెండుకలఁబోలెఁ గుటిలులవీరుడిలను ॥

౨౬౬

రాజసుతుఁడు సుశీలునియొద్ద సెలవువడసి

నిజపురంబున కరుగుట.

క॥ వినితాజసుతుఁడుమనమునఁ

దనదోషముఁదా నెఱింగి తద్దయుశీఘ్రం

బుననంప్రదాయపద్ధతి

ఘనివిద్యలసంగ్రహించె గదలెడుబుద్ధిన్ ॥

౨౬౭

గీ॥ నిజసుతుండువిద్య నేర్చినాఁడని విప్ర

వరునివలనభూమినరుఁడువినుటఁ

బం పెచ్చుత్రిఁబెక్కుబహుమానములతోడ

గురునిసత్కరించికొడుకురాఁగ ॥

౨౬౮

క॥ వచ్చినయమాత్యునింగని

చెచ్చెరిజీవుండు గురుల సేమంబర సెన్

దెచ్చినకానుకలన్నియుఁ

బుచ్చుకొనెన్ దేశికేంద్రుఁబూజింపంగన్ ॥

౨౬౯

గీ॥ కానుకలనుభక్తిగైకొనిదేశిక

స్వామిపాదములనువ్రాలనతనిఁ

గుక్కుటమును మత్స్య కూర్మంబులనుబోలె

నంటె చూచె దలఁచె సొత్తవిదూఁడు ॥

౨౭౦

క॥ దీవించిసగురుమూర్తిని
జీవుండటసత్కరించి సెలవిండ్తోదే
వా! వోయివచ్చెదనునేఁ
గావించినదోసములనుగణియింపకుడే ॥ ౨౨౧

క॥ మార్తాండజపపరాయణు
లార్తిధ్వంసకులు శంకరాత్ములు విద్యా
మూర్తులను దమోహార్తులు
స్మార్తులు భువికీర్తనీయసజ్జనులగుటకొ ॥ ౨౨౨

క॥ ఈతంత్రంబౌమంత్రం
బోతండ్రి! యనఁగ నేలనుత్సాహముతో
మాతలలనించితన్నియు
నీతత్త్వంబెఱుఁగుదీవనిజముమహాత్మా ॥ ౨౨౩

క॥ అనిగురుననుమతిబడయుచుఁ
జనియెన్ నిజగేహమునకు సచివగ్రాణితోఁ
గనిజననీజసకులమ్రే
క్కినుజీవుండలెఱుఁగక కేవలభక్తికొ ॥ ౨౨౪
—: రాజశేఖరుండు జయంతంబునకు వెడలుట. :—

క॥ మిత్రుండటసచివగ్రాణి
పుత్రుండుగురుఁగొల్పిపూర్వపుణ్యంబునవే
దత్రయిసాంగముఁగనినప
విఘ్నుండట, భవలతాలమిత్రుండుగురుఁడుకొ ॥ ౨౨౫

క॥ పరలోకముఁగొనియాడని
తరుణీమణినాకుసర్వదాతోడఁట శ్రీ
హరిపరమహంససన్నిధి
కరుగుటకింకొక్కతరుణమరయన్ గలదే ॥ ౨౮౬

క॥ అనితనయునినిజరాజ్యం
బునకభిషిక్తునిఁగఁజేసి మోదంబునమం
త్రినిగనిసచివా! చెప్పస
లెనానకలమీ వెఱుఁగుదులే యనికదలెన్ ॥ ౨౮౭

క॥ కదలెడునిజపతి వెంబడి
మదిసంశయమింత లేక మానినియునుదా
ముదమునతనయునిరాజ్యము
వదలుచునే తెంచె నింతవైరాగ్యంబే ॥ ౨౮౮

క॥ చనుచుజయతాశ్రమమును
మునిపరు దేవతాని గురుమూర్తినిబోధన్
దనమనమునఁగొనియాడెను
జనపతియివ్విధినిభక్తి సమరససూక్తిన్ ॥ ౨౮౯

—:రాజశేఖరుఁడు మార్గంబున గురుబోధము స్మరించుట:—

ఆ. వె॥ రమకు నెలపులేమి రమణువక్షముఁజేరె
గాళిఁజేరెశివునికాయమట్లు
నాకు నెలపులేమిసేకృతాదృష్టిని
నిలిచినాడభక్తిఁగొలిచినాడ ॥ ౨౯౦

క॥ కేవలదృక్పైపురుషుం

డీవసుధకై గొంతతడవ దెట్లోశాంతికై

జీవించుచుగ్రీడించిన

జీవన్ముక్తుండటండ్రు సిద్ధమువానికై ॥

౨౮౧

తే. గీ॥ దృశ్యమెందాకదోచు ననశ్యమంత

దనుక శాంభవినభ్యసించిన నరుండు

దృక్కుగానిల్చు శాంతిని నిక్కముగను

సాధుజనకల్పభూజ! విస్తారతేజ! ॥

౨౮౨

క॥ చక్కెర నెక్కడనుంచినఁ

జిక్కుంగదచీచునోటఁ జిక్కు నెకుక్షి

దక్కినచోఁగర్పంబునఁ

జిక్కుడుజీవుండు హరినిజిక్కినయేనికై ॥

౨౮౩

ఉ॥ చెప్పినదాని నేతిరిగి చెప్పుచునున్నను రామరామ! క

నస్పనుమాయచిత్తమువికారిముఁజెందెడుసద్గురూక్తులకై

దస్పనుజన్మబంధమని తద్జ్ఞులువల్కుటదేశికేంద్ర! నా

కెప్పటికై ననీపదములే గతిగానెరనమ్మికొల్పెదకై ॥ ౨౮౪

క॥ యోగంబుననాత్మనిర్మల

యోగము తదితరముతోవియోగము మనమా

యోగవియోగములపరి

త్యాగముఁజేయఁగఁబరాత్మయాఁ బూర్ణతచేకై ॥ ౨౮౫

క॥ ముక్తిచ్చక్షాసద్గురువుల
భక్తిక్షాసేవించి బోధబడసెడువాఁడా
సక్తిగలిగియునీచే
ద్యక్తుండై ముక్తిగనఁగుతధ్యమురామా ॥ ౨౮౬

క॥ జ్ఞానముగలిగిన దానికి
జ్ఞానము పరిపూర్ణశాంతి మానుటలోక
జ్ఞానముఁ బూనుటమానము
తానుండియులేకునికి యుదాసీనుండై ॥ ౨౮౭

క॥ ఓరీజీవుఁడనీవిక
లేరా పోయెదముమనము లేలెమ్మికవే
యా రామంబులఁదిరుగుచు
నీరైనాద్రావిట్రదుక నేరమెశాంతిక ॥ ౨౮౮

క॥ దేహంబానిత్యమ్మి
గేహంబో బంధుజనుల కీర్తియ నీకీ
మోహంబో హాలెమ్మిక
నాహసమునఁబరమపదము సమకుఁజుమ్మా ॥ ౨౮౯

క॥ మేలేయాలోచనమిక
నేలేయిదియంత విష్ణుడేలేతలఁపక
జాలేయోగముఁబూనగ
వేలేమార్గములు వేన వేలేమనసా ॥

క॥ జీవా! నిజబంధులవిడ
 లేవా? నేఁజెప్పినట్లులేనకా లేవా?
 లేవా? సౌఖ్యములటవిని
 రావా? నాతోడనాత్మ రనుణుఁడుకాఁడా ॥ ౨౯౧

ఉ॥ సిగ్గొకయింతలేక వనసీమలకేగక దుర్మదాంధులకా
 దగ్గఱఁజేర్చి పేర్చితివి దారుణకర్మమునిక నైననీ
 బొగ్గులలోనమానిక ముఁ బొందెడుదుర్భచుమానిభక్తితో
 నగ్గురుచూర్తిసాదములయూశ్రయ మొందుముమేలుఁడెంద

క॥ ఆరామమందునాగా (మా॥ ౨౯౨
 మారాధనఁజేయును నముమా! రామేశా
 కారతనొందుచుదుస్సరి
 సారానలమార్పు నచ్యుతనారమఁగ్రోలక ॥ ౨౯౩

క॥ నేనొకపురుగునులోకము
 లోనన్నీయాజ్ఞచెల్లు లోలనమేలా
 మౌనముబూనెదరామా!
 నేనున్నదిసున్న నీవునేననికన్నక ॥ ౨౯౪

ఉ॥ అన్నివిధమ్ములందెలియనయ్యెచు మౌనముసర్వసాధనం
 బన్నగునూత్తిమోక్తి పరమాద్భుత మొప్పయధార్థదృష్టిచేఁ
 గన్న సమస్తమాత్రయగుఁగాన విశేషమువాగ్ద్యయంబుచే
 నున్నెఫలంబు? దోషముగు సూరక యుండుట మేలుఁడెందమా॥

క॥ తొట్టెన్ హాయిగ నాడెడు
 పట్టికిఁగన్నవ్వు చిలుకపందిరిఁగూర్చున్
 నెట్టుచునర్వంబంబను
 గుట్టుగభజియింప భక్తికోటులఁగూర్చున్ ॥ ౨౯౬

క॥ కింకరుఁడేనిజ్జన్మైనన్
 జంకంబనిలేదు వానిచర్యయైతైనన్
 శంకరమౌ నిజభవనా
 శంకరమౌ శాంతికరము సంశయహరమౌ ॥ ౨౯౭

క॥ గురుచరాణాన్వేషణత
 త్పరవశశక్త సంచరించుభక్తులుగూడన్
 నరమగు శుభకరమగు శం
 కరమగు సకలార్థసిద్ధికరమగు దేవీ! ॥ ౨౯౮

క॥ జ్ఞానప్రాప్తకిసూచన
 మానము బాహ్యంతరంబుమొటచుట నిత్య
 ధ్యానమునీపైఁగుదురుట
 యానందరసంబుఁగ్రోలనాత్మస్థితియున్ ॥ ౨౯౯

క॥ కలకాలముహరిపదముల
 నిలిచిజగంబులనుజూడనేరనికతనన్
 గలవో లేనో తెలియగ
 నలెననువాదంబు భక్తవరులకునేలా ॥ 300

క॥ పరమార్థైకపరాయణుఁ
డరయంగాఁబోఁడులోక మాత్మస్థితిచే

దరియించునుసంసారము

విరమించు రమించు మించు విభుడై శ్రీశా!॥

300

క॥ గురుకేసరి! భూసుర కే

సరి! నరకేసరి! త్వదీయసత్త్వము మాకే

సరి యిటునద్యోగముతో

సరి కడపుట్టువులుమాకు సరిసరిసికు॥

301

క॥ పంకంబునఁబుట్టితినిని

జంకెడుపద్మినికిముక్తి సమకూర్చుటకై

శంకరసహస్రకరుడై

పంకంబునమిత్రమూర్తి పొడసూపుఁగదా॥

302

క॥ మనమునవాక్కునఁగాయం

బునఁజలనంబెట్టిదెన మూఢత్వంబే

యనఁదగులోపెలిశాంతిని

గనినంగదముక్తిపదముఁగను జగదంబా॥

303

సీ॥ శ్రీపరమేశ్వరక్రీడయాలోకంబు

దానిచర్చింపనధర్మమగును

జర్చింపనెంచిఁజాలువాఁడెవ్వండు

చాలిసతద్యోన్యజుతు నెది

లేనిభారముపై నఁబూనినజీవుండు
 చేయుచుండునుదుష్టచేష్టితంబు
 నరాదువినరాదుకనరాదువేతొండు
 తత్సత్తనుటనువేదంబులెందుఁ

గీ॥ జేయునదిలేమిఁదెలియుటఁ జిత్తరువటు
 దాల్చియున్నాఁడదేహంబుదైనఘటనఁ
 జేయుచున్నాఁడిఁజేయమిసేతరెండు
 మాయగాదోఁచుబ్రదుకి ట్లుమామహేశ॥

౦౪

క॥ సాదరిముగఁ బాఁగోరిన
 దేదియొయదిగల్గుఁ దపమునెచ్చుగఁ జేయఁ
 దాదాత్మ్యబుద్ధినిల్చిన
 రాదగుపరిపూర్తివచ్చురా గురుమూర్తి॥

౩౧-

ఉ॥ ఏముదితాత్మదృష్టులను నెంతయుశాంతినినించు నించునా
 కేమహనీయమూర్తిశృతకేతరసూక్తిమనమ్మనమ్మన
 న్నేమరకేసుకీర్తిప్రతియేమగువారికిరామరామశ్రీ
 రామపదత్రయాత్మకులఁ బ్రస్తుతిఁ జేసెదమాటిమాటికి॥

సీ॥ పరమేశ్వరధ్యానపారీణుడైన
 భక్తుండుసంసారపంకజాతఁ
 సుచనస్సునాసర్వశుభములనిచ్చుబు
 ధాళినిబ్రహ్మసముద్రునాఘ్నఁ

సూర్యనారాయణాభ్యసర్వేశుండ
తనుఁ జేర నెడమిచ్చుజనముమెచ్చు
నిజధర్మపోషణనిరతాత్మమూర్తియై
తిరుగునుజగములతెగులుమాన్వ

గీ॥ నాత్మవిడుఁజొటనాత్మయందణగియుండు
బయలుపడుచుండుదర్శిఁగభక్తవరుల
ఘోసముద్రనుబూనినజ్ఞానమూర్తి
శాంతికర్మాగసాసపర్యంతమౌర॥

30౮

క॥ అయినదికాకుండఁగఁజే
సియూరకచెడినదిబాగుచేసెనునీవే
నియమములేకిటుచిక్రము
భయమేలామాకు సర్వభద్ర!ముకుందా!॥

30౯

క॥ నేరమివిరతియునేరుపు
సారామలభక్తిశక్తిసామీప్యంబు
సారూప్యముసాయుజ్యము
ధీరునకొకఁజొటఁదపము దృక్పైచేయు॥

3౧౦

క॥ ఆలలఁడగినసంద్రంబున
వలనుగలుగు మజ్జనంబు వలదందాఁక
వలనుగదాసంకల్పము
లడఁగిననీస్మగఁజేయనొననుకొనిన॥

3౧౧

క॥ లంకెగదా జీవునకును

సంకల్పంబులకునవియు సమసినచోనే

వంకణ్ నిలుచునుజీవుడు

కింకరపరివృత్తినిన్ను గీర్తింపహా! ॥

309

క॥ అలలవలె సంగల్పం

బులుతన్ను జుట్టిముట్ట బురుషోత్తముగే

ఎలభక్తిమంత్రరాజం

బులగీర్తన జేయ శక్తిముక్తియుగలుగున్॥

310

క॥ శివరామబ్రహ్మలనొగి

శివరామబ్రహ్మలట్లచేయగనీవే

భువనములదీనగతితో

నవిరళముగసంచరింతువనమాకొకరా?॥

311

క॥ ఆదిమమూర్తికి బ్రకృతివి

గాఁదెలియుదు రాత్మవిదులుకళ్యాణినినున్

మాదృశులకునాధారిము

నీదయయని చెప్ప నేలనేయిందందు ॥

312

క॥ కోరనివికోరఁదగనివి

యూరక చేయిరి చిచేయుచుండెదపీసం

సారమునీదనిశాంతిని

గోరికలకవిడిచినిన్ను గొలుచువఱకజా!॥

313

క॥ మిన్నకయుందుమునీకను

సన్నలమెలఁగెదము సరమసాధులలోనక

బన్నగళాయీ!యెవరే

మన్నక భక్తులకులోపమా!నినుఁగొలువక॥

302

ఉ॥ యోజనమాని శ్రీధరుఁబయోజభవార్చిత భక్తకల్పస

ద్భాజు స్వధర్మవర్తనముతోనలరించి తరించుచుండుస

ద్రాక్షతదీయవృత్తిఁగని తత్తరపాటదిన్యాయమానెని

ర్వాజనుభక్తికల్పితశివార్చనలక భవతాపమార్చెదక॥

క॥ గురుబోధమహేశచరణ

సరోజసేవాచతురతసత్సంగతియుక

దరుణీమణిఘనయోగము

పరాపరసుఖములనొసఁగిపావునుభవముక॥

303

క॥ కరిమనురక్తింబెంచును

విరామమాత్మకునొసంగు విజ్ఞానంబుక

గరుణించిదానమిచ్చును

సరోజదళనేత్ర దేవి సద్గురుఁడిలలోక॥

304

క॥ ఘనులుందురు మునులుందురు

ననమందిరమందు లక్ష్మి వసియించుఁగదా

తనుతాపమతనుతాపం

ఘనుబోవును వారి సేవపుణ్యముమనసా ॥

305

క॥ ద్విజవర్గముద్విజవర్గము
 భజియింపంగరామఫలముభక్షింపగన్
 విజనస్థలిముక్తిగన
 భజియింపంగల్గునెట్టిభాగ్యమునుననా ॥ 3-22

క॥ సత్యమునమ్మినవారిని
 నిత్యమురక్షించువేడ్క నిజగూఢముతోఁ
 బ్రత్యక్షంబగుటనునా
 కాత్యాయనిపదముఁ గొలుతు ఘనతరభక్తి ॥ 3-23

క॥ సర్వాత్మునిసర్వేశుని
 శర్వునిదర్శించువేడ్క సద్గురుపదమున్
 సర్వావస్థలఁగొలునంగఁ
 భార్యతి కృప శక్తి నాకుభక్తునకిమ్మా ॥ 3-24

క॥ తపియింపగృహనుబెంచెదు
 కపటంబున్విడువశాంతిఁగాపాడెదవే
 నెపముననైననుబ్రోచెదు
 చపలతలేకుండఁగొల్వఁజాలినదేవీ! ॥ 3-25

సీ॥ నిజధర్మచుందుననిల్కడచే సర్వ
 ధర్మంబులందునాదరముకరము
 గురుమూర్తిసద్భక్తిఁగొల్పుటచేబేల
 తనమదియెందేనికనమువినము

క్షమకల్పిఁబరులదోషంబులఁ దెలిసియుఁ
దెలియనివానియట్టులమెలంగి
తాఁజేయునుపకృతిఁదలఁపఁడెన్నఁజూరులఁ
దెలియనీడాత్మశుద్ధినిదలంపఁ

గీ॥ సర్వతంత్రస్వతంత్రత్వసరణిధరణి
శివపరావతారమనఁగఁజెల్లుఁగాని
మనుజమాత్రుఁడె యదైవ్యతమండనుండు
శాశ్వతుఁడు మద్గురుండు యోగీశ్వరుండు ॥ 3౨౬

క॥ భగవద్భాగవతులసే
వగదానేనింకఁగోరవలెనుసదా ప
న్నగభూషణ యొరుమరగిన
నగుబొట్లగు జన్మమెల్ల నానాగతులన్ ॥ 3౨౭

క॥ దోషములఁబాపినిజపద
భూషలమముఁజేయ నెంచిపుణ్యాత్ములసం
తోషమునకుఁదగువేషము
శేషాచలవాస! కలుగఁజేసితి జేజే ॥ 3౨౮

క॥ ఎన్నెదరెన్నెదరెన్నెద
రెన్నఁగ నీరూపులన్నియేయనితెలియన్
పన్నగపతినగపతి! యే
మన్నన్ విన్నఁగనుగొన్న నానందంబౌ ॥ 3౨౯

చ॥ చల్లనినీటితో మనసు చల్లనజేసెడు పాటతోడమీ
తల్లియొసంగు సాదమును దద్దయుభక్షణ నేయునోటితో
భుల్లనరోజునే త్రుఱబరిపూర్ణుభజించునుభక్తకోటితోఁ
బల్లవపాణితోఁబరమపావనమాగురుమూర్తివాణితో
నుల్లముచల్లజేసి తమయూరసుఖం చెదవేంకటేశ్వరా! ॥ 330

క॥ మనముననిటుతలపోయుచు
జనపతినిజభార్యతోడజని యమ్మనిశాం
తినిగని తపమొనరించుచు
ననమునమునివృత్తినుండె ననజడశాక్షీ! ॥ 331

—: సుంతి నిరంజనుని వివాహాన్ముఖుని జేయుట :—

గీ॥ రాజ్యభారంబునహియించి రాజసుతుఁడు
మంత్రినకుసంప్రతించుచు మహిమఁగాంచి
ప్రజలఁబాలించుచుండె నప్రతిమశక్తి
హేమకల్పకనల్లి! సాధ్యమతల్లి! ॥ 332

గీ॥ అంతటనమాత్యుడొగి వినాహస్రయన్న
మునోసరింప నిరంజనుడనుమతింప
కునికి నెంతయు మనముననోర్వలేమి
బుజ్జగించుచునివ్విధిబోధజేసె॥ 333

ఉ॥ భారతమందు సత్కథలపారముగావినచుండునీకు సం
సారమసారమంట యశచారముగాదె తలంచిచూడఁగ
ధీరచరిత్రముల్ బుధవిధేయపవిత్రపతివ్రతామణీ
చారుచరిత్రముల్ సకలసాధుచరిత్రలు కృష్ణకీర్తనల్ ॥ 334

క॥ శంకరుఁడర్థబయ్యెన్
బంకజనాభునిహృదయ మభావంబయ్యెన్
బంకజభవుఁడు మూకై
జంకిరి సద్భార్యలకయి సంశయమేలా! ॥

337

క॥ నమ్మవలెరామనైనన్
నమ్మంగావలెను రామునరుడిలమఱియున్
నమ్మండగు నారామము
నమ్మంగారాదు సువ్వె! నయవిరిహితులన్ ॥

క॥ అనుకూలపునలయైనన్
మనమునురంజించు సంగనిమార్గలెంచున్
గొనియాడునుపరలోకముఁ
దనపెనిఱుటితెనకుదాన దైవంబగుటన్ ॥

338

క॥ నిర్వాణపదమునిచ్చున్
గర్వములేనట్టిరమణి కపటమువీడున్
సర్వముఁదెలియంబల్కున్
శిర్వింగాఁజేయుఁ దానుశక్తియయగుటన్ ॥

339

క॥ భ్రమరముకమలమునొక్కట
సమకూర్చినదేవుఁడిచ్చు సకలశుభంబుల్
అమరత్వమైననొల్లమి
సమరసమిథునము తనయెడసర్వంబుంటన్ ॥

340

క॥ తేజోబలయశములకై

భూజనులు భజంపఁ గల్పభూజముభంగిన్

దాఁజేయును బరిపూర్ణుల

రాజీవదళాక్షి! మిత్రరత్నంబిలలోన్॥

౩౪౦

క॥ గురుకృప సత్పథముంగని

తరుణీమణియోగమునను ధైర్యంబబ్బన్

బరమాత్మతోడనైకకృము

నరపతి! హరికరుణచేత నరుండఁదఁగదా ॥

౩౪౧

క॥ తనకిలశాంతి నొసంగెడు

వనితామణిగల్గియున్న నైరాగ్యంబున్

ఘనబోధమిచ్చుగురువరు

ననుకూలపువాకృతి మొసంగు నాత్మప్రీతిన్॥

౩౪౨

క॥ నిజధర్మముభజించుట

భజించుట దేశికేంద్ర భామానునిన్

భజించుట భక్తాల్లిన్

భజించుట యాత్మమూర్తిభజనము జీవా! ॥

౩౪౩

గీ॥ ఈశ్వరేచ్ఛవలన విశ్వంబుమఱచిన

గురునికరుణవలనఁ దరుణివలన

భక్తకోటివలనఁ బ్రాప్తించుమోక్షంబు

జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥

౩౪౪

-: నీరంజనుండు వివాహమువలదని స్త్రీనింద యొనర్చుట. :-

క॥ అనవినిజీవుండను మా
నినుల౯భువినమ్మరాదు నీచెప్పినచో
ప్పునగానరారు ముదితలు
మనమునకు౯శాంతిసీరు మంత్రివరేణ్యా! ॥ ౩౪౫

క॥ కట్టింతురు కట్టింతురు
పుట్టింతురు లేనిమాట౯ బూవుంబొడవ౯
సెట్టింతురు విషమైన౯
గట్టా! యిటునంటిచిత్రకర్మము తగునే॥ ౩౪౬

క॥ మందుండై కాంతిలకు౯
సందిచ్చిన౯జాపునిజము సంశయమేలా
మందైన౯బెట్టుకుందురే
విందున కేయొప్పుకొన్న వెలదులుమంత్రీ! ॥ ౩౪౭

ఆ॥ వె॥ సమ్మతంబునున్న న్వాగతంబేదన్న
సమ్మకంబులేదు నవ్వరాదు
బొమ్మగీతనుండు బొందిశోమాత్రంబు
కొమ్మపట్టుపిడుకొమ్మ గాదె ॥ ౩౪౮

ఉ॥ లేదుగదాకృపాలవములేమలయందున౯ గాముకాళికి౯
లేదుగదాసుఖంబులవలేశము వారలయందుడై ర్యమా
రాదుగదాయథావిధిగ౯బ్రంజలులై భజించిమ్రొక్కిన౯
బోదుగదా మనోమలినము౯ దరిజేరగ నెట్లుపూరుషుల్

ఆ. వె. చదువఁజదువఁజదువ సంసారమాత్రేదు
వంటలేదు కడుపువంటలేదు
మంటమగనిజూడి మహిళాసభలనుంటఁ
జదువునకుఫలంబుశాంతిగాదె ॥

౧౫౦

ఆ. వె. కంటనిద్రలేదు ఘనముద్రయాగాదు
తిండిలేదు యోగముండికాదు
కరుణగలదుమెండు కామంబులేదండ్రి
ధర్మమునకుఁగాఁతిదాంతికాదె ॥

౧౫౧

క॥ కాంతలుకాంతులనమ్ము
కాతునినోదార్ప వారఁగైకొండకటా
యంతెక రణంబుదు
సుంతైననుగరుణలేదుసుమి మృత్రవరా! ॥

౧౫౨

క॥ కాంతలహృదయముమాయా
క్రాంతము నిజ కాంతహృదయరంజన కేళీ
భ్రాంతం బంతశ్శూన్యము
కాంతము హరిభక్తుఁడొకఁడు గడచునుసచివా! ॥

౧౫౩

క॥ గాసిలజేసినఁగాంతలు
మోసముఁజేయంగ నెంచి మోహము లోసన్
ద్రోసినఁదెలియగవళిమే
కాసునకుంఁగాఁడునరుండు కష్టంబవలన్ ॥

౧౫౪

క॥ ఎక్కువమక్కునఁజూపిన
గుక్కలవలెఁద్రెప్పుచుండు గోలలుధరలోఁ
జక్కులఁబెట్టఁగవారికి
నక్కలుచాలపుగ బుద్ధినైపుణ్యమునకా ॥ 374

క॥ జవ్వవిముదరపురుషుఁడు
గవ్వకుఁగొరగాఁడు వట్టికట్ట బేలా
గువ్వనలెగూఁటనఁడిన
నిస్వసుధకాగొంతబ్రదుకు నెట్లోసచివా! ॥ 375

ఆ. వె. కామియైనవాఁడు కిల్లనంసారంబు
లోమునుంగు నాత్మలోఁగలంగు
గామిగానివాఁడు రాముఁడై నిశ్చింత
సహజకర్మసలిపి శాంతిఁజెందు ॥ 376

క॥ మగవాఁడుపిచ్చివాఁడై
మగువల నెఱుఁగ్కుచుండు మాయాక్రాంతం
బగునటస్త్రీహాసంబహా!
తగునేయద్దాన భ్రాంతిఁదగులకావగలకా ॥ 377

క॥ అనవినిసచివుండుసరపతిఁ
గనియెంతయుమనమునందుఁ గటకటఁబడియి
ట్లనియెను నిరంజనునితో
విసయమునయమ్ముఁదెలియ వే యిటుకలదే ॥ 378

క॥ ఓజలసన్నిధినిన్

ర్వాజపుసద్భక్తిని సకలాగమములనున్

రాజా! నేర్చియునీవీ

యోజన్ బలుకంగమెచ్చునో జనమనుచున్ ॥ 3౬౦

గీ॥ ఇతనికింకొక్కసారినే హితముదెలిపి

చూచెదనుగాకయంచు సంకోచమెడల

నూదిచెప్పనాగెను సచివోత్తముండు

రాజునకుఁజూడ నేజాడరక్షమంత్రి ॥ 3౬౧

ఉ॥ లోకముఁజూచిచూచి మదిలోఁగలగంబనిలేదు జీవుఁడా

లోకులుకాకిమూకలు సులోచనదృష్టిగనంగనన్సదా

కేకలువేయుచుండెదరు కీర్తికిఁబిండపుప్రాప్తికిన్ గటా!

ప్రాకెదువారిఁబట్టుకొని పాపముదుఃఖముకష్టపశాతుదిన్ ॥

చ॥ గురునుపదేశశక్తి ననుకూలసతీమణిసేవ భక్తిచే

గరమనురక్తిచే బ్రబలకామముచే మహనీయసూక్తిచే

సరసపుదృష్టిచే విమలసాత్త్వికభావముచే సదామనో

హరముగఁగొల్పి జీవుఁడుపరాత్మనుజెందెడు రామసత్కృపన్ ॥

తే. వారిమార్గమందు వీరిమార్గమునందు

జారిపడగనేల సజ్జనునకు

దనకుభద్రమగును దనమార్గముంబట్ట

జాతరూపమూర్తి సాధుకీర్తి ॥

క॥ చదివినపండితులగుదురు
విదితముగాకున్నయెడల వెఱులెపురుషుల్
చదివినఁజదువక యున్నట్
ముదితలువిద్వాంసురాండ్రుపుట్టుకస్మృతి ॥ 3౬౫

క॥ చదువుచుగ్రంథంబులనే
నదరెడుపురుషులనుగనరు వనితలుభువిలో
ముదమునఁదమహృదయంబున్
జదివినఁ జూచెదరువారి నాత్మికదృష్టిన్ ॥ 3౬౬

క॥ చదువనఁగాశ్రీహృదయము
చదువుటవేఱొండుగాదు చదువలదానిన్
ముదితలెక్కపలేకుండిన
విదితంబగులెఱ్ఱు బ్రహ్మవేత్తలకైనన్ ॥ 3౬౭

క॥ మునివరులుయజ్ఞపురుషుని
మనమునసద్భక్తినిలిపి మాధవఁడడుగన్
మనసారసన్నమిడమినిఁ
గనిమునిసతులతనిర్రబీతుఁగావించినగీన్ ॥ ౩౬౮

క॥ అంగనవిభజించిభజిం
చుంగదత త్వజ్జుధర్మసూక్ష్మజ్ఞు ఘనున్
శృంగారంబునఁ బాలిం
చుంగలచిజడపతి నేలఁజూపించుగదా ॥ ౩౬౯

క॥ అంగనకునుహంసంబున

కుం గమనంబొకఁడు తెలిసికొనఁదగుభేదం

బంగనపురుషోత్తముఁగొ

ల్పుంగతిహంసమెపుడునడుచున్ విధివెంటన్ ॥ 320

క॥ చారువుఁదొలిచెడుభ్రమరము

నీరజబంధంబునందు నిలుచుఁగదలకే

ధారుణిఁబెక్కులుబంధము

లారయఁగాఁబ్రేమబంధ మదయస్యమెఁకొ ॥ 321

క॥ కుంతియసాక్ష్యంబిచ్చున్

గాంతలసాహసపుఁబనికిఁ గఠినతికు దయన్

గాంతునిఁగాపాడుటకున్

శాంతింబొందింపఁగల్గునమర సమునకున్ ॥ 322

క॥ వింతా? కాంతయతలఁచిన

నెంతైనన్ జేయఁజాలునిహపరములకున్

శాంతిఁజెఱుపన్ మనుషన్

గాంతారత్నంబు విలువగట్ట నశమే ॥ 323

క॥ ధనహీనులు పరతంత్రులు

ననువగుసామగ్రిలేమిసన్నివిధములన్

వినయంబుగాంచిసారెట

మనసారగ నిట్టిసీతిమంతులుగలరే ॥ 324

ఆ. వె. శక్తిలేమియశారజగముననీతియశా
 భీతియైన దానిసేరుగాంచు
 పెండ్లిగామిఁ గొంతపెద్దటికంటబుబ్బు
 నీతికొఱకువేఱ నియమమేల॥

32గ

క॥ పురుషార్థముస్త్రీయనన
 త్పురుషార్థముగాక వట్టితుంటికిఁ బాకా
 పురుషార్థంబేయిచ్చినఁ
 బురుషార్థంబగుటనిజము భూపతివినఁమో॥

32జ

క॥ మతిలేకకొందఱుండురు
 గతిలేకయగొందఱట్లు గణ్యతకొఱకై
 చతురతవేషంబుండురు
 క్షితివాంఛారహితులైనసిద్ధులభంగిన్॥

32ః

క॥ కాంతలుసంతోషంబున
 ముంతురు తమపతుల నెపుడు మోహపువ్వార్థిన్
 ముంతురు వేఱైముంతురు
 నింతురువిజ్ఞానదృష్టినిఖలముఁటిలోన్॥

32ఆ

క॥ వాసవసంపదగలిగిన
 దాసునిబలెఁగొల్పుచున్నధర్మంబున్నన్
 గాసునకుంఁగాఁడొతఁడు
 భాసింపఁడుకాంతలందుభగవన్నాయన్॥

32ఇ

క॥ ఏకాంతబోధమొసఁగెడు

నాకాంతయము క్తికాంత యాస్థానంబే

నాకముశూన్యస్థానము

శ్రీకామేశ్వరుఁడుగురుఁడు సిద్ధముజీవా ॥

౩౮౮

వ॥ మాటలనిపుణతఁగొంతయు

నీటగురూపమునఁగొంత నీతినిబ్రీతి

బాటనముననొక కొంతయుఁ

జేటుకొదొలఁగింఁగలవుచేడియలందు ॥

౩౮౯

క॥ అలించుము మేలెంచుము

చాలించుము గొప్పప్రమింకనంసారిములోఁ

గీలెంచుముసద్గురుకృపఁ

బాలించుములోకమెల్లఁబ్రాజ్ఞతజీవా ॥

౩౯౦

క॥ జగమునుశోధింపఁగనీ

కగునేవగపేల చాలునాత్మారాముకొ

దగురీతిగూడి శాంతిని

విగతాఘ్నఁడవైన సర్వవిధములమేలొ ॥

౩౯౧

క॥ ఎద్దియుఁగోరమితామై

యొద్దికయొనరింతుసర్వముత్సాహముతో

సుద్దులచేముద్దులచే

దిద్దకొమనవశమెయాత్మతెలుపదెజడులకొ ॥

౩౯౨

క॥ కాంతాముఖమదిసుమన
స్సంతాపహరంబుసకలసత్వనిధానం
బంతఃకలుషంబయ్యున్
జంతారహితంబువిబుధ సేవ్యముశశియే ॥ ౩౮౫

క॥ వినివిననొల్లనిచందం
బుననిట్టులఁబల్కెనుఁత్రిపుంగవుతోన
జ్జనపతి ధీరునిభీరుగ
నొనరించుట నైజమందురువిదల కెందున్ ॥ ౩౮౬

క॥ ఎన్నేనిచెప్పమయ్యా
పున్నెగుబునకంతరాయమువివాహంబౌఁ
గన్నులఁగనమే యీఁగలు
తన్నుకొనన్ శ్లేష్మమందుఁదగులుకొనంగన్ ॥ ౩౮౭

క॥ పురుషార్థముజనియించిరి
ధరఁగామినులన్నమాటతథ్యంబనఁగన్
హరియింతురుమానసమో
వరమారుతపంచకంబౌవలచినకతనన్ ॥ ౩౮౮

క॥ బొంకులమరగినటంకులు
జంకుచుసంనారజఁభిసర్వవిధములన్
సకటపడిశంకలచేఁ
గ్రుంకుడు రేగానిభక్తిఁగొల్వరెవరినిన్ ॥ ౩౮౯

క॥ జలజాక్షులవరియించిరి

జలజాతభవుండుహరుఁడుజానకిపతియున్

పలఁజిక్కికాదువారటు

బలవంతులఁజేయుచుంటఁబ్రాజ్ఞతనుంటన్ ॥

౧౯౦

క॥ వారెక్కడపరెక్కడ

నారీమణులందుఁజిక్కినారుభయమునన్

భారంబైతోచునుసం

సారంబద్ధానరసమునత్వములేమిన్ ॥

౧౯౧

అ. వె. విడుతయగ్గియందుమిక్కిలిప్రీతినిఁ

గన్నుగానకెట్లుకాలిపోవు

ధరణిమూఢజనుఁడుతరుణులకూటమిఁ

దత్తవరయలేమిఁదన్నుకొనఁడె ॥

౧౯౨

గీ॥ బ్రహ్మచర్యంబునేతికిఁబ్రతిగనుండు

నేతివీరకుగార్హస్థ్యమేతగునిఁ

బోల్చిచూడంగనీవెంతబోధఁజూప

మంత్రి! మూత్రయశ్నఁబింకమానుమనఁగఁ

జింతచేసెనీతినిమంత్రియంత ॥

౧౯౩

ఉ॥ ఎన్నిదినంబులీజగతివేవజనింపఁగనాశ్రయించిసం

పన్నులపంచఁబొందియపవర్గముకొల్పడిదుష్టనాసనల్

చిన్నగఁపించిసేదముఁజెరిగలేకకృశించుచుంటయ

న్నన్నసహింపఁజాలముదయూనుయరామయప్రేమమయా॥

క॥ ఇశరులబోధించుటలో

మతిచేపనేకాక బుద్ధమాతమనుమిమ్మా

గతిలేమిఁజెప్పఁబూనుట

మతిహరియెడనిల్పెనేనిరురగుదురతనిన్ ॥

౩౯౫

క॥ గుట్టుగనేకాక్షరినే

గట్టిగజపించునట్లు కాననసీమన్

గట్టింపుముపూరిండ్లన్

బుట్టింపుమువాననుండుబుద్ధిమఃకుదా! ॥

౩౯౬

క॥ జాల్మివాలముద్రించు

నేలన్ గూలంగ నేలనేమెతుకులకై

చాలున్ జాలునుగిరిజా

లోలున్ గనుమనమ! యాత్మలోముక్తిచ్చన్ ॥

౩౯౭

క॥ తనువా!రోగాస్పదమది

మనువా!పరగృహములందు మతియిట్లాలా

ధనమా!బందుగులా!భీ

మనమా!శాంతింపుమా!సమాధినిమనుమా॥

౩౯౮

క॥ వనమా!యిటనుందిరమా

జనమా!భక్తాళిఁగొల్వఁజనుమా!గనుమా!

వినుమా!తచ్చరితంబులు

ఘనమా!శాంతింపుమా!సమాధినిచునుమా!

౩౯౯

క॥ అనుమానం బేజ్ఞం

బనుమా యభిమానమన్న నజ్ఞానం బే

యనుమా గురుమూర్తిగనుమ

మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥

౪౦౦

క॥ జననీజనకులుకరుణా

గననీ నిజకాంతప్రీతిగననీ ధనము

గొననీ శిశువులంగననీ

మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥

౪౦౧

క॥ చ నెదో ష్టేత్రంబులకింక

గనెదో పుత్రులనుజన్మకాంక్షహరింప

వి నెదోపురాణముల భీ!

మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥

౪౦౨

క॥ మనువా జపియింపవుగద

చనవా నిన్నెవరుచేయజాలరుఘనభంగ

జనమా నడకెదవేటికి

మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥

౪౦౩

క॥ తినునా పెట్టునసాదము

కనునా నీముఖముదానుగనబడునాతె

మృగనా తెచ్చిన ధనమది

మనమా శాంతింపుమాసమాధినిమనుమా॥

౪౦౪

క॥ వినియెదవా చుట్టంబులఁ
గనియెదవా దుష్టచరితఖలులంగలియఁ
జనియెదవా హాసిగ్గు
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా!॥ ౪౦౫

క॥ చనునే కర్మముఁ బెంచఁగఁ
జనునే లోకంబు నెంచనాథులవిడఁగాఁ
జనునే! తెలియపుగదఱి
మనమా శాంతింపుమా సమాధినిమనుమా! ॥ ౪౦౬

క॥ తలిదండ్రులనద్భోధలఁ
బడయనియీవడఁగుఁ దెలియఁబలుక వశమే
తడయక నీతనిఁగొనినే
వెడలెదజా బాలిబ్రహ్మవే త్తలఁగనఁగన్ ॥ ౪౦౭

క॥ అనుమానముచేఁగుందుచు
ననుకూలంబై సమార్థమందున నడువన్
గనినవ్వుననుచులోకం
బుచుగనిసౌఖ్యంబుఁగోలుపోవునుజడఁడెన్ ॥ ౪౦౮

ఆ. వె. చదివినాఁడుగానిసంశయమాపోదు
శదువఁజదువఁ దెలివినన్నగిల్లెఁ
బిదపఁజూడవీడు మొదటినిబోలుఁగా
గుణముకుదురచేమికొట్టుకొందు॥ ౪౦౯

ఆ. వె. ధర్మమెఱుఁగరామి దయయునత్యములేమి

నీశ్వరేచ్ఛలేమి నెఱుకలేమి

గుణముకుదురదేమిఁకొట్టుకొందునుసామి

న్వాత్మధర్మనిరతభక్తకామి ॥

౪౧౦

క॥ అనుకొనుచు రాజసుతుని

గనియిట్లను మంత్రివరుఁడు కాలంబెంతేఁ

జనియెనుసీతలిదండ్రులఁ

గని యనఘా వారిఁజూడఁగాఁజ నెదమునాన్ ॥

౪౧౧

క॥ దైవవశమ్ముననోయనఁ

గావలెయటంచు నూచెఁ గాతలనృపుఁడున్

వేవేపయనముచేసెన్

భూవిభునిన్ మంత్రిపుంగవుఁడుసంప్రీతిన్ ॥

౪౧౨

మ॥ దినముల్ దీర్ఘములై ప్రసూనలతలున్ దేజోవిహీనంబులై

ఘనకాంతారములగ్నినాహుతములై గాలింబరాగంబులున్

మినుముట్టన్ బ్రబలంబులై హ్రదములన్నీరంబుశూన్యంబునై

చనఁదాపంబొనగూడుఁ బాంథులకుభీష్మంబై నగ్రీష్మంబునన్ ॥

క॥ చనికాంచెంజనపతిసుతుఁ

డను పనుసత్తే జుఁబరమహంసమునీంద్రున్

గనిజన్మముమాఱినదో

యశక్రమొక్కుచునాత్మశాంతినర్థించియనెన్ ॥

౪౧౪

ఆ, వె. సాధుదర్శనంబుసన్మంగళంబను
 మాటసత్యమాత్మమహిమగలిగె
 జదువులెల్లనిపుడుసఫలత్వమునుఁగాంచె
 మనమునందుఁడగిలెమఱిపురాదు ॥

౪౧౫

ఆ. వె. పట్టినంగమెంతగట్టిగాఁబిత్తల
 పాత్రనుంచిరుద్దబట్టుకొనునె
 కాలిక్రిందనొక్కిగట్టిగాఁదోమిన
 నన్నియొగముననయంటుఁగాక ॥

౪౧౬

క॥ గురుచరణశ్రీశరణము
 శరణముభవతారకంబుశాశ్వతశుభమున్
 గరమర్థించినవారిక
 నిరాపలుకులఁగలనిజమునేఁడిటఁగంటిన్ ॥

౪౧౭

శ్లో॥ సకలగుణనిధానం న్వానుభూత్యేకమానమ్
 నిజగురుచరణాబ్జధ్యానలోలంసుశీలమ్
 నిఖిలనిగమసారంవీతసంసారభారమ్
 పరమపురుషమీశంభావయేబాలవేషమ్ ॥

౪౧౮

క॥ శ్రీదంబై బుధజనులకు
 మోదదమై భక్తకోటిమోహముబాపన్
 వేదార్థంబనదగునీ
 పాదద్వయికొల్పినీ కృపగ్గురుమూర్తి ॥

౪౧౯

క॥ పరఃసూత్ర్యముగురుమూర్తియు
హరిహరులునుశిష్యతతియునజాఁడునుసకలం
బరయఁగనీరూపంబై
పరఁగెడుతత్త్వమసివాకృత్యపరగురుమూర్తి॥

ర ౨౦

క॥ సాధులువర్ణింతురుగురు
బోధలుభవబాధఁ బాపుపురుషోత్తమునా
రాధనకుఁ బాత్రునిగా
శోధనజేయఁగలుగుననుచుఁగురుమూర్తి॥

ర ౨౧

క॥ గురు దేవదేవు విశ్వం
భరుఁ జిన్నయు సకలభక్తపరిపాలనతత్
పరుమోక్షక్షేచేత
స్మరసిజనుచారుధీరుశాంతిభజింతు॥

ర ౨౨

గీ॥ కొంతకాలమైనశాంతినిచ్చెడునీదు
మూర్తిగాంచసిమ్ము కీర్తిగాంచు
మాయువల్పమగుటహాయిగాబ్రతికెద
భక్తకుతుకనాంద్ర పండితేంద్ర॥

ర ౨౩

క॥ హేయపుసంనారాభిని
గాయంబనుసేతకాయకడతేర్పునట
య్యాయూరకమోహమునం
ద్రోయకనీపాదయుగముతోడ్పడనిమ్మా॥

ర ౨౪

శా॥ ఈ వేసద్గురుబాధలకామఱచితేనేమందు నేమందు సం
 సేవింపందగు నెద్ది బుద్ధియుమతకాఁచేదింనువిజ్ఞానమే
 కై వలయుంబనిచెప్పి చూపుగురునికామించిసేవింతున్
 దేవిపాదసతోజపూజపరాధీనార్తచింతామణీ ॥ ౪౨౫

క॥ సద్వంశమందుబుట్టిన
 విద్వాంసులుమానముద్రవేల్తురుసర్వం
 బద్వైతసిద్ధిగనియెడు
 సద్వాదులచరితమిట్లుసమరసమూర్తీ ॥ ౪౨౬

క॥ ఎన్నందగుసద్గుణముల
 వెన్నెనకాసున్నతత్త్వమేలేకున్నకా
 నిన్నుకామెప్పించుటలో
 నన్నా నీచరితమెన్ననొనొనన్నా ॥ ౪౨౭

క॥ ఎప్పుడునీపదభక్తికి
 దప్పుకామనమపుడెతప్పుద త్వంబునకుకా
 గప్పినమాయనువిప్పగఁ
 దెప్పెరక్షింపనీసుదృష్టియచాలుకా ॥ ౪౨౮

క॥ పట్టుదలబంధమందురు
 పట్టుకావిడుచుటయె మోక్షపథమందురుచే
 పట్టుముననునీపదములఁ
 బట్టితిముక్తిచ్చజన్మబంధము విడఁగకా ॥ ౪౨౯

క॥ శాంతియిలనేరికబ్బుకా

శాంతియనఁగ నెద్దిశాంతిసాధనమేదో

శాంతికిఫలమేమిటియా

ద్యంతంబులశ్రుతులఁగ నెడ ననవినిమునియుకా ॥

౪౩౦

క॥ నీజనకుండాజనకుని

యోజనరాజర్షియతనియొద్దఁబడయుమా

రాజసుత విద్యలన్నిటి

నాఁజేరిభజించెగురునినందాత్ముండై ॥

౪౩౧

ఆ. వె. అంతలోనమృత్రియాతురంబునసైగఁ

జేయన్పఱి రాజశేఖరుండు

బుద్ధిమలముఁబాప బోధింపఁదొడఁగెన

దురునియాజ్ఞబ్రీతిఁగొమరుచకిటు ॥

౪౩౨

తే. గీ. సకలమూర్తిస్వరూపుఁడౌ శంకరుండు

గ్రహములకురాజు సూర్యనారాయణుండు

నాత్మమూర్తియుబ్రహ్మంబు నైనగురుఁడు

భక్తనరదుండుసులభుండు బ్రహ్మచారి

సర్వశక్తులనీకిచ్చు శరణమొందు ॥

౪౩౩

క॥ అంధుడెవ్వధిఁగనునను

బంధచతుష్టయము ప్రేమబంధమునందుకా

బంధురగతిగురుసేవల

బంధమువిడక హరికృప శివమగుటజీవా ॥

౪౩౪

క॥ రాగంబున యోగంబున

భోగంబున నలరుమిధునముం గొనియాడెన్

వాగర్థంబుల రెంటిని

బాగుగవివరింపగలుగుప్రాజ్ఞత గలుగున్ ॥

౪౩౫

క॥ తనతోడనై కృమొందిన

మనుజుల సేవించి వారిమైత్రినిశాంతిం

గను శాంతియబ్రహ్మమగుటఁ

గనును గరతలామలకముఁగా మోక్షంబున్ ॥

౪౩౬

క॥ అన్యోన్యముకృపగలిగిన

ధన్యులుదంపతులుగాక తథ్యముభువిలో

నన్యాయముకపటవచో

విన్యాసముఁజేయువారు వెడఁగులుగారే ॥

౪౩౭

క॥ మానినివిషయము దెలిసియుఁ

గానఁడుతదనుభవమునతిగలుగఁగు నగుత

దానముపూర్ణముమిధునము

చే నటుసర్వంబుగురునిచే శిష్యునకున్ ॥

౪౩౮

క॥ కానకజ్ఞానముగలిగిన

మానవప్రలేమిధునమందు మాయాదాటన్

బూనుదు రజులుశరణము

మూని యహంకారమొందు మానరుజీవా ! ॥

౪౩౯

క॥ పరలోకముగొనియాడక

పరమాత్ముగొరునిభక్తవరులకొదరుణి

గరమర్పించినజాలుకొ

బరమార్థముకొఱకుఁబట్లుపడఁగానేలా ॥

రర౦

క॥ శ్రీరామమంత్రమభవున

కారామజపంబుమునుల కారామమునకే

శ్రీరామరమణజనులకు

నారాయణతత్త్విబుద్ధి నయముగనొసఁగుకొ॥

రర౧

క॥ ఆరామపదముజేరక

పారముగనుఁగొనఁగవశమే భవజలనిధికా

దారినిఁజూపఁగగురుఁడా

ధారంబని పెద్దలండుతథ్యముజీవా!॥

రర౨

క॥ సత్యపువర్తనలేమి

నిత్యముదుఃఖించుచుండునీచుఁడుపాతి

వ్రత్యముగల్గిననాతిని

సత్యముగాఁగాంచఁడయ్యె! సమరసదృష్టికొ॥

రర౩

క॥ నవరసభరితన్వాంతుఁడు

భవసాగరతారకంబుభవ్యాత్మకుఁడుకొ

నవయావనకాంతుండై

ధన్వంతరీగొదగిననరుని దరుణివరించుకొ॥

రర౪

క॥ సత్యంబప్రత్యక్షము
 నిత్యముసౌఖ్యంబునిచ్చునీరజముఖతాఁ
 బ్రత్యక్షంబీరెంటా
 బ్రత్యయమేలేనివాఁడు భవశైలుదాటున్ ॥ ౪౪౩

క॥ దేశికుఁడుపదేశమున స్వ
 దేశమునకాహంసయాన ధీవృత్తికినా
 వేశముఁగల్పించిభ్రమల
 నాశముఁజేయంగఁ దాటునరుడిలభవమున్ ॥ ౪౪౪

క॥ మనమెపుడుశాంతిఁజెందునొ
 తనువపుడేచేయుఁగాస్వధర్మంబెందున్
 దనలోవెల్లినైక్యంబునఁ
 గనఁజెందున్ జీవుఁడుండఁగాఁదావులనున్ ॥ ౪౪౫

క॥ కాలోచితనిజధర్మము
 లాలోచనమేలఁజేయు మనిశెమ్మన్ శ్రీ
 లోలునిభక్తులఁగొల్వము
 చాటున్ సంపూర్ణశాంతిసమకురుజీవా ॥ ౪౪౬

క॥ ఆత్మారాముండును బు
 ణ్యాత్మారాముండగు సకలాత్మారాముం
 డాత్మీయేతరవస్తువు
 స్వాత్మగణియింపఁకుండునౌరాజీవా ॥ ౪౪౭

క॥ స్థూలముసూక్ష్మముధర్మము
 స్థూలముభేదంబుధర్మసూక్ష్మంబొకఁడే
 తాలముకర్మముకర్తయు
 వేలీలలువిశ్వమగుచువిభుఁడొకఁడుండుగా ॥ ర౪౧

క॥ సూక్ష్మముననైకక్రముండుగా
 సూక్ష్మపుదృష్టిఁబరికింప స్థూలముభేదం
 బేత్తూతలమందంతట
 లక్ష్మీనరుఁడొకఁ డితనివిలాసమెజగమా ॥ ర౪౨

క॥ పాత్రలకల్పనలోఁదన
 సూత్రమునంగట్టవచ్చుఁ జుమ్మందఱును
 బాత్రగనటియించెడుచోఁ
 బాత్రతలేకుండుస్వేచ్ఛపాటింపగగా ॥ ర౪౩

ఆ. వె. పశువుకనవుమేయ వర్ధిల్లుక్షీరంబు
 పాముపాలుద్రావఁ బ్రబలువిషము
 మంత్రముచ్చరింప మహాసీయుఁడెట్లగు
 సర్వమెంచఁబెంచుసహజగుణము ॥ ర౪౪

క॥ సరసుండైజననముచేఁ
 బరుసములంబలికియైన భవ్యాత్మకుఁడో
 ధరసంగీతమునేర్చిన
 నరుఁడేడ్చినబాగెయండ్రు న్యాయుంబేగా ॥ ర౪౫

ఆ. వె. పగయుమంచిదెచ్చుఁ బన్నీరువానితోఁ
జెలిమిసేయఁదెచ్చుఁజెట్టపాఁకి
సరస్సుఁడైనవాని సన్నిధిబాగెప్పు
జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥

ర.గి.గి

క॥ లోకవ్యవహారంబున
కేకద పూర్వోత్తరముల నెంచుటపరమా
రైకపరాయణులొనరిం
స్త్రీకర్మమునైన నూర కేయిగిజీవా ॥

ర.గి.౬

క॥ చేయమిజ్ఞానంబగునా?
చేయుటయజ్ఞానమెట్లు? చేయఁగవలయున్
జేయుటలోఁగామములే
కేయెడసుజ్ఞాన మిద్దియెసుమిజీవా! ॥

ర.గి.౭

ఆ. వె. పువ్వెరాలిపోకబూడిదెగుమ్మడి
వడియమునకుఁనగునె? వడిగఁద్రుంచుఁ
గర్మమాపరాదు కాలంబుగాకుండ
సహజధర్మమరియశాంతికరిము ॥

ర.గి.౮

ఆ. వె. మూతిమీసమున్న నాతికిరోతది
మగనికదియులేమి నగవుకాదె
ధర్మబుద్ధిదలఁపఁ దత్త్వంబుతత్త్వంబు
జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥

ర.గి.౯

ఆ. వె. పాత్రలందఱొకటెపాడినరంగంబు
 పాత్రమగునె? యదియపాత్రులెఱుంగ
 రేమిసేయనచ్చునీశ్వరమాయయ
 మోహవార్ధిజమల ముంచుచుండు ॥

౪౬౦

క॥ తనధర్మముతనుగూడిన
 ఘనశక్తియుశివుడుగూడుగతి శంకరమై
 మనమాత్మంజేరుటచే
 గనుహానింబరమపదము కవిపూర్ణుండై ॥

౪౬౧

క॥ తానేలాభముబొందక
 దానిన్నరుడేలజేయు దాదాగాఁగా
 దానిగుణమేమయినజు
 క్కానియలేకుండబడవ కాదుగజీవా ॥

౪౬౨

క॥ తనభర్తృత్వముబ్రోవఁగఁ
 దనభార్యకౌబ్రోవలెనుదధ్యంబట్లే
 తనతత్త్వముఁగనినివ్వఁగ
 మనవలెనిజధర్మమందు మనుజుఁడుసతము ॥

౪౬౩

క॥ కారణమునఁగార్థ్యంబగు
 గారణమెపుడాత్మధర్మకలనకౌశాంతిక
 గూరును సఫలంబప్పుడై
 ధీమలజన్మముసఫలము దేవత్వముచేక ॥

౪౬౪

క॥ కృపగలదుహింసవలదని

తపఁమొనరుచుమృత్యుదేవతకుఁడప్పినె? యే

నెపమున నైనను విపరీ

తపుధర్మముమెచ్చరాదు తప్పదు తప్పా ॥

౪౬౫

క॥ తనువునిజధర్మ మొనరుప

మనమిటునటుఁజెదరనీక మాటికిహరినే

కనువాఁడు యోగనిద్రం

గనువాఁడిలముక్తిపదము గనువాఁడుగదా ॥

౪౬౬

క॥ అనుటయుననుకొనుటయుఁ దా

ననుకొన్నట్లాచరించి యలయుటయును గా

ననుటకుగుర్తులు గావున

మునినిశ్చింతనిజధర్మమును బూనునుబో ॥

౪౬౭

క॥ అధి కారమునకుమించిన

పథమునఁదిరుగుచునరయక బాగోగుల్తా

బృథుకార్యారంభంబది

వృథఁజేయుకొ వృథనుబొందుఁ బృథివి నెవండేక ॥

౪౬౮

క॥ మనమునవాక్కునఁగాయం

బున నేడ్చియుఁజేసియైన ముందును వెనుకక

జనుఁడెంచఁజెట్టులేనియు

ననఁదగుదానినిస్వధర్మమునినిజమిలలోక ॥

౪౬౯

క॥ లోకములో దూరితివా

శోకముగలిగించుఁ దానిఁజూచితివా య

స్తోకానంద బిచ్చున్

లేకుండఁగఁజేయుభ్రాంతి లేములఁబాపున్ ॥

౪౨౦

క॥ స్వేచ్ఛానృతుండగు దేవుడు

స్వచ్ఛాయంజీవుండయ్యె స్వాతంత్ర్యంబీ

ప్రచ్ఛన్ను నకగు నెవ్విధి

నచ్చంబుగ వెలిఁగెడుపరమాత్మకుఁ దక్కన్ ॥

౪౨౧

క॥ చింతయునిశ్చింతయుని

శ్చింతగ నేకలుగుచుంటచే నారెంటన్

సుంతయుస్వాతంత్ర్యములే

దంతయుఁ బర మేశ్వరేచ్ఛనగుటన్ జీవా ॥

౪౨౨

క॥ పూర్వాపరములఁదెలియక

సర్వజ్ఞత్వంబుతోడఁజచ్చెడుదాఁకన్

సర్వమునన్ స్వాతంత్ర్యము

నిర్వర్తింతుటకునగు నె నీకిటు జీవా ॥

౪౨౩

క॥ అకలంకులు యోగింద్రులు

సకలాత్ములు దెలియువారు సర్వములోలో

బకముంబలెజపీయించెడు

వికలాత్ములు దెలియుటెట్లు విశ్వేశ్వరులన్ ॥

౪౨౪

క॥ గురుచరణము గనకుండుట
పరమార్థము తెలిసికాదు భ్రష్టాత్ములిలన్
బరువునకు లోపమనిగద
పరువులు వెట్టుదురు రచ్చ బల్కంగ వినంగన్ ॥ ౪౭౫

క॥ గురుచరణముపట్టెడువాఁ
డరయంగఁ దత్త్వంబుఁ దెలియనలయఁడు బోధా
కరుతర్కంబును బరులకు
గురువై తెలుపంగ మదినిగోరుట జీవా ॥ ౪౭౬

క॥ అభిమానంబునువిడువక
యభివాదముఁ జేయుచుండునజ్ఞుండిలలో
శుభమొందఁడు గురుసేవల
సభలన్ వాదించువారిచందమునఁజూచి ॥ ౪౭౭

క॥ రచ్చలబల్కెడుపల్కులు
పిచ్చుబుపుట్టించు బుద్ధిపీచమడంచున్
విచ్చలవిడిదిగునరుడు
సచ్చరితులఁగొల్వలేడు సమరసదృష్టిన్ ॥ ౪౭౮

క॥ ముచ్చటమాటలఁజెప్పంగ
వచ్చినదనకెట్లు శుభమువచ్చును ధరలో
నిచ్చలువాగును రచ్చల
మెచ్చులకై పడయంగలఁజేమేల ద్దానన్ ॥ ౪౭౯

క॥ రోగాపవాదభీతిఁ

లేఁగెడుకోర్కెలను సంచురిక్తునకొరా

రాగములేదనిచెప్పెగ

పాగునులోకంబు దానిసాక్ష్యంబేలా ॥

౪౮౦

గీ॥ సిగ్గువిడిపించు ధైర్యంబునుగ్గుజేయుఁ

గాంతిఁదగ్గించు మొగ్గించు గామమునకు

బాసఁజేయించు వేయించు వేసములొగి

వాసనాబలం బెంతదుర్వార మకట ॥

౪౮౧

గీ॥ నలయుగతిఁ గారణంబులఁబన్నుచుండుఁ

గారణంబులఁబట్టి తాఁగాంక్ష సేయఁ

డు విషువఁడు తెలియకజడులు వచ్చియింత్రు

కార్యకారణసరణి జగానదానఁ

ద త్వబుద్ధియు శాంతంబుఁ దగులవెందు ॥

౪౮౨

ఆ. వె. చూడఁ జూడ జగముచోద్యంబుఁగాఁ దోచు

దీనుఁడగుచుగాదెదానిఁదగులఁ

గాంచకున్నలోనఁ గైవల్యమబ్బురా

లోకమందు దూరబోకు జీవ ॥

౪౮౩

క॥ ఉన్నదియున్నట్లుండఁగఁ

దిన్నఁగఁ దనత్రోవనబట్టు ధీరుఁడుజగమున్

దిన్నఁజేయఁగ యత్నము

కన్నన్ దుఃఖంబులేదుగదరా జీవా ॥

౪౮౪

క॥ కసవును మేయుచు నమృతము
పసరంబేయిచ్చు మనుజుపశువశటా ష
ద్రుక్షముల భుజియించుచు నీ
రసవాక్కుల పల్కుచుండురా చిత్రముగన్ ॥ ౪౪౫

క॥ పశుపతిసేవలఁజేయఁగ
వశమూ పశువులకు నొడ్డులువంగదుగద దు
ర్యశమున్ దెచ్చెడుపని పర
వశతన్ జేసెదరు వారిభాగ్యముజీవా ॥ ౪౪౬

క॥ గాలింపుమింకలోకము
నాలింపుము గురునిబోధ మాత్మారామున్
లాలింపు మంబపదములఁ
జాలింపుము జీవ! భవముసాయుజ్యమునన్ ॥ ౪౪౭

క॥ చాలు నిఁకఁజాలు దృష్టుల
నేలానేవింపనీకు నేవగులుగదే
ఈలోకోక్తిని వినుమా
హాలాహలమునకు మందు హాలాహలమే ॥ ౪౪౮

క॥ బాధించెడు లోకంబున్
బాధింపుము జ్ఞానదృష్టి భగవత్కృపచే
సాధింపుము సద్గురువరు
బోధలనాలించిముక్తిభోగముజీవా ॥ ౪౪౯

క॥ అనుబంధచతుష్టయమే
 లని బంధములోనఁ జిక్కునజ్ఞానులనేఁ
 గని విని నవ్వెద వారల
 ముచుచేసినపాప మిట్లుముంచె నటంచుకా ॥ ౪౯౦

క॥ స్వీయగుణదోషజాలం
 బే యితరులయందుఁజూచి యెంతయుభ్రాంతికా
 డాయుక బౌయును దనలో
 మాయం గడునంగలేడు మానవుఁడిలలోకా ॥ ౪౯౧

క॥ ఈశ్వరసంకల్పంబే
 శాశ్వతసౌఖ్యంబు నీయఁజాలును గాకీ
 నశ్వరమగువిశ్వంబున
 విశ్వాసంబెట్లు బ్రహ్మవిదులకు జీవా ॥ ౪౯౨

క॥ లోకాల్కి ద్రుంపఁగల్గిన
 శ్రీకంఠునిఁజూచియైన సిగ్గుపడరహూ
 యాకుల మొందుచు జీవుల
 మూఁకలు మర్యాదకొఱకు ముఱుగుదు రికటా ॥ ౪౯౩

క॥ పరలోకమునకుఁ జూచుకొ
 బరమాత్ముండెలియలేమిఁ బరలోకంబుకొ
 బురుషుండెఱుఁగనికతమునఁ
 బరులకొ పీక్షించు నెంచుఁబాపండుండై ॥ ౪౯౪

క॥ ధరజన్మమొందుటరయఁగ

హరికార్యముఁజక్కఁబెట్ట నంతియఁకాకీ

పురుషుల కిలలో వేతై

పురుషార్థం బొక్కఁడండఁబోలు నె జీవా ॥

౪౯౫

క॥ పురుషుండన హరియగుఁ గా

పురుషుండీనరుఁడు దుష్టబుద్ధిన్ విడవన్

బుద్ధుజ్ఞోత్తమాంశమున భువిఁ

జరియించున్ భక్తకోటి శాంతిని నించున్ ॥

౪౯౬

క॥ అనుకొనుచు జీవుఁడండఁగఁ

దనమార్గము తానుబట్టు దైవముభళిలే

కని కనఁడు రెంటినాత్ముఁడు

తనకన్యంబొండులేమిదాదాత్మ్యమునన్ ॥

౪౯౭

ఆ. వె. మందుగాల్పిచూడ విందగుఁగంటికిఁ

గాని దానిఁదాఁక గాల్పివైచు

లోకజాలమందు లోలత్వమటువలె

లోకమందు దూరబోకు జీవ ॥

౪౯౮

క॥ క్షమసారులు సాధువులని

కమలాక్షునికళయ యీజగంబని వీని తా

రమలాత్ములవలె బరులనె

పములం బ్రకటింప లోకపాంధవు లంటహా ॥

౪౯౯

ఉ॥ చేసెడువాడులేడుసరి చేయఁగఁ గార్యములేదు లేదహూ
చేసెడుమార్గముట్లె యింకఁజేసెడిదేమని చింతసేయుట
దోసము వాసుడై నఁ గనుదోయినిగుడ్చి నీక్షసేయమున్
జేసినకర్మమేఁగుఁ గృపసేయునురాముఁడు సద్గురూక్తులన్
వాసనఁబాసి శాంతిఁగని వర్ధిలఁగాఁ దగఁదెల్పు సత్యమున్॥

క॥ కాదుసుమీపథమిది కా
మాదులలోఁ దొట్టుపడెడునజ్ఞునకిలలో
లేదుసుమీసుజ్ఞానము
పాదుసుమీవానిబ్రదుకు పాపండతకున్ ॥ ౫౦౦

ఆ. వె. తెలియలేనిచింత తెలిసినగోరంత
పట్టలేనివింత బెట్టుకొంత
వట్టియావులింత పట్టి చూచినయంత
దంభినాశ్రయింప దండుగగద ॥ ౫౦౧

క॥ శేషగిరివాసవిగ్రహ
వేషములంజూచి భ్రమసి వేడరుముక్తి
దోషాశరములుగోరిక
లీపచ్చాంతియును నీయవిందునునందున్॥ ౫౦౨

క॥ విషయేంద్రియసంయోగము
విషయముఁ జర్చించుమనము వేదాంతంబున్
మిషలోఁగృహి లేమినినగు
మృపయిదియని యో త్కఁజేర్చుమీ కోరికలన్ ॥ ౫౦౩

గీ॥ శక్తిగల్గియునౌర! యశక్తుఁడయగు
సక్తిలేమిని నభిమానసక్తివలన
శక్తిచాలమిఁ బ్రతినిధిచాలవెదకు
యుక్తులనుబన్ను రిక్తుండు శక్తికొలఁది ॥ ౫౦౫

క॥ ఎదైనఁజాలుననువాఁ
డెదైనకొజేయుఁ జేయునెద్దియునై నకొ
ఎద్దియొయొకఁడనుమూఁగు
డద్దియచేయఁగలఁడు జడుఁడన్నియుఁజేయుకొ ॥ ౫౦౬

ఆ. వె. సర్వధర్మములకుసాహసంబేపెద్ద
యదియు శాంతిమూలమైనసంధ్రు
తత్త్వవిదుఁడొకండు దానిఁబూనునుగాక
మనుజమాత్రునకు బ్రమాదకరమ ॥ ౫౦౭

ఆ. వె. స్వేష్టసిద్ధికొఱకు దుష్టుండుజీవుండు
సేయరానిదెద్దిచేయునెద్ది
యాజ్ఞకప్రమంచు నాచార్యునిఁదించు
మోహమాపలేమి మోక్షకామి ॥ ౫౦౮

క॥ సర్వేంద్రియములవిషయము
లుర్వికాసంపూర్ణవృష్టి నొదవియునకటా
నిర్వాణపదమునీయవు
సర్వజ్ఞులఁజేరి భక్తిసలుపకయున్నకొ ॥ ౫౦౯

ఆ. వె. ఐక్యబుద్ధిలేనియధముల సేవించి

సంచితంబుపెంచి సంశయించి

ముంచి ముంచుకొనుచు మోహబ్ధిగుంకుట

దాంభికకుల సంప్రదాయసరణి ||

౫౧౦

క॥ లోలోఁబేరణఁజేయఁగఁ

జాలినదేవుండు చేయఁజాలును జీవుం

డేలాజాలినిలోకులఁ

గూడుకొవిడుచుండుపేరుకొఱకుజితార్థి ||

౫౧౧

క॥ గురుఁడై పరుఁడై బోధా

కరుఁడయి పావనకరుఁడయి కమలాకరుఁడై

హరుఁడై భవసంహరుఁడై

వరుఁడై వాణికిని మనకువరదుండయ్యెన్ ||

౫౧౨

క॥ శ్రీగురుపాదాబ్జంబుల

బాగుగమదినమ్మినట్టిభక్తులకిలలో

రాగాదులునశియించున్

భోగముయోగంబు నొకటఁ బూర్ణతఁజెందున్ ||

౫౧౩

క॥ గురువచనంబాలించియుఁ

బరులంబ్రార్థించుచుండు పాపంబకటా

తరియించు నెభవజలనిధి

వరశీఘ్రుండు గురువునందువైరాగ్యమునన్ ||

౫౧౪

క॥ పరమార్థముశరణార్థిని
 బరమార్థపుదృష్టిగురుఁడు పటుతరభక్తి
 గరమర్థింపక మునుపే
 బరమా? తెలుసంగ వానివశమా తెలియ! ॥ ౫౧౫

ఆ. పె కట్టలోననున్నకాల్వకుబంధంబు
 నదులుకట్టుకట్ట నదులకగునె
 గురునిసూత్రమెన్నఁగూళలకేయన్న
 జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥ ౫౧౬

క॥ ఏమైనఁజెప్పనీతాఁ
 బ్రామాణికబుద్ధిగలిగి ప్రభువాక్యములన్
 బ్రేమించినఁగోపించిన
 గామించఁగనలెను ముక్తిఁగామించినచోన్ ॥ ౫౧౭

క॥ విధియునిషేధములేకీ
 విధినిగురుమూర్తినరుఁడు విజ్ఞతఁగొల్వన్
 విధియునిషేదముకలుగని
 విధిచోదితమైనపథము వేగమలనడున్ ॥ ౫౧౮

క॥ మంత్రంబైననువేటొక
 తంత్రంబేయైన శుద్ధతత్త్వంబైనన్
 యంత్రంబైననుస్వగురుని
 యంత్రితుఁడై నట్టివానికలవడుఁగాదే । ౫౧౯

క॥ శాంతాకారమునుమన

స్సంతాపహరము సమరససారముకవితా

శాంతాగారము మననై

కాంతస్థలము గురుచరణకమలముజీవా! ॥

గీ. ౨౦

ఆ. వె. విష్ణుఁగొల్పుచుంటవిజ్ఞానముదయింపఁ

బగయలేదు భోగిభగములకిల

స్థానమందుఁ గొంతనత్వంబుగలదండ్రు

సరససుజనసేవ చాలుజీవ ॥

గీ. ౨౧

క॥ తనువుండియునిజమూర్తిని

గనుయోగికి దేహబాధకలుగమిగదదీ

నినిగనగురుపదములనే

గనవలె సకలార్థసిద్ధిగనవలె వానన్ ॥

గీ. ౨౨

క॥ సరసముచెఱకుంబలెలో

వీరసముకఠినంబుపై న వెట్టియెఱుఁగున్

సరసుండుదంతపుష్పిన్

గురుసేవలలోనిరసముఁగ్రోలునుగాదే ॥

గీ. ౨౩

క॥ గురుబోధకుఁజెఱకునకున్

వరభేదంబొండుగలదు వలచికఱచినన్

గురుబోధమఖండంబౌ

నరయంగానిక్షుఖండ్ల మదిఖండంబే॥

గీ. ౨౪

సీ॥ గురుపాదుకాదీక్ష, గురుపాదుకారక్ష
 గురునిగాంచినవాఁడు గుటినిగాంచు
 గురుపాదుకాదీక్ష, గుటినిగాంచినవాఁడు
 గూఢమంత్రార్థంబు గుటినిగాంచు
 గూఢమంత్రార్థంబు గుటినిగాంచినవాఁడు
 మంత్రాత్మకంబై నమహిమఁగాంచు
 మంత్రాత్మకంబై నమహిమఁగాంచినవాఁడు
 శూన్యస్థలంబును జూడఁగల్గు
 శూన్యస్థలంబును జూడఁగల్గినవాడు
 శివమిథునంబు దర్శింపఁగల్గు
 శివమిథునంబు దర్శింపఁగల్గినవాడు
 దర్శించుఁదత్త్వంబుఁదత్త్వమట్లు

గీ॥ తత్త్వదృష్టిని ద్వంద్వంబు దాటు దాటి
 భవమహాబ్ధిని దాటు దాటి విమలమగు
 శుద్ధచైతన్యమై సుప్రసిద్ధిగాంచుఁ
 గాంచి విహరించు హరిపాదకమలమందు ॥

గీ. ౨౫

క॥ గురుమూర్తి కరుణయింతని
 తరమా తెలుపంగ? దెలియఁదరనూ? వరమా?
 పరమార్థమరయఁగోరినఁ
 గరమర్థించుటయ కాని గణనలుతగునా ॥

గీ. ౨౬

క॥ మాటలుమరగినముక్తిక

వాటంబుకొమ్మాయుగ్గురుఁడు వైరాగ్యమునకా
సూటిలదప్పకఁజాలినఁ

జేటుందొలఁగించు శాంతిఁ జేకుఱుచుఁగదా ॥ గీ.౨౭

ఆ. వె. గురునిమూర్తియన్న గోవిందుపదమన్న

వేదమన్నఁడత్వవేత్తలన్న

సరసులన్న భక్తవరులన్న నతిసేత

సకలసంప్రదాయసరణి ధరణి ॥ గీ.౨౮

క॥ దినకరునింబలెగురుఁడిలఁ

దనశిష్యులబోధచేయఁదగు నట్లుపై నకా

జనులంబలెబుధజనలుం

గనియెదరు తమతమవిధులు క్రమమునజీవా ॥ గీ.౨౯

క॥ పరజనములపొగఁడొందఁగఁ

బరాత్పరునిభజనసేయుభ్రష్టులకిలలోఁ

బరతత్త్వమెఱుఁగరాదని

గురువులుగననీరొరుఁడమ గుట్టునుజీవా! ॥ గీ.౩౦

క॥ స్ఫోటముబ్రహ్మంబౌత్మిక

వాటము మిథునాత్మకంబు వాంఛాయాపం

బాటకజిత్రము దృశ్యము

వేటిక కేవలదృశ్యాత్మ ప్రీతివసింపకా ॥ గీ.౩౧

క॥ కింకరవృత్తికిబత్తైము

సంకల్పహరంబు ముక్తిసంపత్ప్రదమా

నోంకారమంత్రరాజము

వేంకటపతిఁగూర్చి పలుకవీనులవింఁదా ॥

౫౩౨

క॥ పనిలేనివాఁడుపూనిన

పనివారింతుటకుఁ బరమపదమిచ్చుటకున్

బనివడ నెఱవేస్తుటకున్

బ్రహ్మముగాయత్రితనువు రాముఁడనుచ్చున్ ॥

౫౩౩

క॥ వేగముసాతత్యముతో

యోగంబునఁబూర్ణ శాంతి యోగిజనులకే

యీగల్గెడునొడుదుడుకుల

శ్రీగురుచరణాబ్జయుగళ సేవాఫలమున్ ॥

౫౩౪

ఉ॥ అన్నియునున్న జీవతయునంతయుయెన్నఁబరాత్ముఁడొక్కఁడే

యున్నది రామరామ! యికనూరకచింతలఁగుండనేల? నీ

కన్నులుమూసి సర్వమయుఁగల్గిపదూరుని సంతరాత్మునిన్

దిన్ననిచూపులంగనినఁదీరముఁజేరెడునమ్ము నెమ్మదిన్ ॥

క॥ జాగ్రన్నిద్రావస్థల

సాగమిజపమేరికేని స్వప్నస్థితిలో

యోగమునశుద్ధజీవుఁడు

శ్రీగురుకృపగాంచిశాంతిఁజేయునుజపమున్ ॥

౫౩౫

గీ॥ స్వప్నగతుడై నజీవుండు ప్రణవసంజ్ఞ
శక్తిరూపంబుఁదాల్చును సతతమార!
జగముపాలింప, నేవింప శంకరాత్ము
నంతరాత్మునిఁబరమాత్మునాదిమూర్తి ॥ గీ ౩౭

గీ॥ గట్టిదొక్కటి యొక్కటి వట్టిదగుట
రెంటిఁగట్టంగఁబుట్టె నావెంటనంటి
సదసదాత్మకరూపుడై శాంతినుండు
శుద్ధజీవుండు పురుషార్థసిద్ధిదుండు ॥ గీ ౩౮

క॥ నిజమూర్తియునికిపట్టగు
గజవరదునకట్లుజగముకలిగిహరింపన్
భజియింపఁగనాధారం
బుజీవుఁడుకృతార్థుడనుట బొంకగు నెభువిన్ ॥ గీ ౩౯

క॥ తపము సమాధియుఁబక్వము
నుపకారకముల్ దలంపను త్తమములు పా
పపరిత్యాగముఁజేసి భ
వపయోధిసిదాఁటు రామభక్తులకిలలోన్ ॥ గీ ౪౦

క॥ మితిమించితినుట తిరుగుట
యతినిద్రయు నల్పనిద్ర యాశయుభయమున్
ఘేతలకుఁగారణములు స
ద్గతిగోరెడుయోగులకవి తగవండ్రుబుధుల్ ॥ గీ ౪౧

తే గీ. కర్మమీశ్వరాప్సణముగా నిర్మలమతి
 నొకటిమూసినయపుడు వేటొకటి తెఱచి
 నాసికారంధ్రములరెంటి మూసికొనుము,
 బీల్చురంధ్రానవిడువక విడుచుదానఁ
 బీల్చుచుండియు స్థైర్యంబుప్రియమెసంగ
 నొకటఁబూరించి నాల్గింటనుంచిలోన
 రెంటవిడిచినదాగతి వెంటనంటి
 యుంటయోగమూలంబునా వింటిఁగంటి
 మహిమపద్మాసనంబున మంత్రశక్తి
 మాధవారాధనమున సమాధినిజము
 గురునిఁగొల్వక యెదైనఁగుదురుపడునె?
 గురుఁడుపరదైవతం బనుకొనుముమనుము ॥

శ్లో ౨

ఆ॥ వె ॥ పాలువేడినీళ్లు పంచదారయుగోదు
 మలునునేయిపెసలు వలయుయోగి
 వరులకండ్లు యోగవర్ధకములగుట
 పీనిఁదినుచు నియమవృత్తినున్న ॥

శ్లో ౩

క॥ కనుగొనవేదముశాస్త్రం
 బసంతమనియండ్లు తద్దులాగొడవేలా
 తనకనువగుసామగ్రిని
 గనిధీరుఁడు గురునిచేతఁగను గదశాంతి ॥

శ్లో ౪

క॥ సామగ్రిభేదమైనా

సామాన్యపు శాస్త్ర మొండు జగముననుండు

ధీమంతులచుక్కానది

యేమార్గంబై నబట్టినీ హరికరుణ

౫౪౫

త॥ నానావిధనిగమవ్యా

ఖ్యానములరయంగదరమె?కాలంబల్పం

బానావిఘ్నంబెక్కుడు

గానందగుడత్వ మాత్మఁ గవిహంసవలె

౫౪౬

ల. వె. మతమదెద్దియైన మాధవార్పణబుద్ధి

జేయుకర్మమొకఁడు చేయుముక్తు

గానినాఁడుభవముగల్పించిభవముంచు

నానహెచ్చిహెచ్చి మోసపుచ్చు

౫౪౭

క॥ ఏకాక్షరమేకాంతము

శ్రీకాంతునికరుణ గురుఁడు సిద్ధాసనము

నాకెడుసుజనులుగూడిన

గాకెటుయోగానుభూతి కవులకునిలలో

౫౪౮

క॥ యోగాంకూరముబుద్ధిద

పోగతిగురుసూక్తి నాటఁబుణ్యవశమున

దీగెలుపాఱఁదదీయవి

రాగప్రసవమునముక్తిరమప్రభవించు

౫౪౯

క॥ అజ్ఞానాపహ మాత్మకు
 సుజ్ఞానప్రదము ధర్మసూక్ష్మ ఫలంబున్
 జిజ్ఞాసామూలంబని
 విజ్ఞులువర్ణించుచుండ్రు వినుమానంబున్ ॥ గీ॥౧౦

గీ॥ జపశపంబులమెచ్చుడు శార్థపాణి
 భక్తిమెచ్చినచందాన భక్తిదలఁప
 స్వస్వరూపాను సంధానశక్తి సూక్తి
 మానముద్రాభిధానంబు మంగళంబు ॥ గీ॥౧౧

అ॥ వె॥ ఊరకుంటకంటె నుత్తమధర్మంబు
 గాన రాదుజగముఁ గలియరాదు
 మానముద్ర సర్వమంత్రసారంబది
 జాతరూపమూర్తి! సాధుకీర్తి! ॥ గీ॥౧౨

క॥ శేమదమములయమనియమము
 లమరును గురుమూర్తి కరుణ నజ్ఞతయషఁగున్
 విమలంబగుజ్ఞానంబున
 సమరసముదయించుఁ బ్రబలసత్త్వముకలుగున్ ॥ గీ॥౧౩

క॥ సమరసమనసర్వంబున్
 సమముగదర్శించుచుంట నశ్వముదానిన్
 గ్రమమెఱుంగకశ్రమఁజెందెడు
 కుఘ్నులు దెలియంగలేరు కోవిదుఁడెఱుంగున్ ॥ గీ॥౧౪

క॥ సమరసమహనర్వంబున
 ససుబుద్ధియు భేదదృష్టి సవ్యంబగుయో
 గముకాని సర్వమొకడను
 భ్రమఁడ త్వమునుఱచి బాధపడిచెడనగునా? ॥ ౫౫౫

క॥ ఓమయే యోగముజ్ఞానము
 ఓమయే దైవంబు శక్తి సారస్వతముగా
 ఓమయే బ్రహ్మానందము
 ఓమయే సమరసము శాంతిసర్వము ఓమయే ॥ ౫౫౬

క॥ ఆరూఢజ్ఞానంబున్
 సారామలభక్తిశాంతిసమరసమునుసం
 సారోత్తారకములు ధర
 నౌరా! సర్వాయపదములగురాజీవా! ॥ ౫౫౭

క॥ అండజవాహనభక్తిని
 నిండినమనమెట్లు తెలియనేర్చునుభేదం
 బుండు నెచుఘృవనఁబూలం
 దుండినగుణదోషజాల ముర్విగా బాలా ॥ ౫౫౮

క॥ అమనస్కమనగమనమది
 విమలమగుట వడినిమఁమువిడు దిగఁబడమిగా
 గ్రమమెఱుంగమి లేకుంటని
 కుమృతులువచ్చియుండు రదియుఁగూడునెజీవా ॥ ౫౫౯

క॥ మనమునకుసహజమగువడి
మనమదిసంశయముచేత మల్లడింగొనగా
మనమునకుమందగతియగు
ఘనులడిజాడ్యంబటంచు గనియెడరెందున్ ॥ ౧౬౦

క॥ కాననమనస్కమనఁగా
మానసమునసంశయంబుమానుట యెటులొ
పూనుటపనులన్ జీవుండ
నేననుభవలేమి హరినినెందుగనుటయే ॥ ౧౬౧

క॥ సచ్చిదానందరూపంబు జ్ఞానితాల్చి
సహజకాంతినిశాంతిని జక్కవెలుంగ
మనమునిర్వృత్తినిొందునొ మాయమగునొ
నిశ్చలంబగునొ తెలియునేవృథాభి
మాని జీవుండుమిన్నకెం దేనియణంగు
రెంటివలెనుండియొక్కఁజొంచుటనాత్మ ॥ ౧౬౨

క॥ అమనస్కరాజయోగము
విమలాత్ములసొమ్ము వానివెలయించెడిధ
ర్మముగురునిది గురుశిష్యుల
సమకూర్చెడిశక్తిహరిది సత్యముజీవా॥ ౧౬౩

క॥ కోరికలమనస్కంబున
జారును హరి జేరునాత్మ సత్యముదేహం
బారబ్ధమనుభవించున్
శ్రీరామపదాబ్జధక్తిచే నిటుజీవా! ॥ ౧౬౪

క॥ అహమనిహామృనియున్
 బహుగతులఁదెలిసి తెలియక పల్కెడునాత్ముం
 డహహా! జీవునిఁగఁగనియు
 నిహపరములలెక్కలిడుదు రిలభ్రాంతిజడుల్ ॥ ౫౬౫

క॥ అదియొక్కఁడనఁచుఁదెలిసిన
 పిదపన్మదిసంశయములఁ బేర్చదుతావే
 గదియుసమాధినినాత్మన్
 గద యటఁగృత్యంబులేమిఁగదరాజీవా! ॥ ౫౬౬

క॥ బాధలకుఁదాళఁజాలమి
 గాధలవినుచుండియుండి కళ్యాణంబౌ
 బోధజనింపఁగ సహజన
 మాధియగున్ దత్తు ణంబుమాధవకృపచేన్ ॥ ౫౬౭

క॥ తనువున్నయపుడుముక్తియు
 జనులకుగోచరముకాదు శాంతిఫలించున్
 దనువున్నలేకయున్నన్
 గననికతంబున సమాధిగదసత్యముగన్ ॥ ౫౬౮

అ॥ ౩॥ తావులెందులేమిఁ దద్దయునెఱిఁగిన
 జీవుఁడాత్మయందు జీర్ణమగుట
 నవలనునికిలేమి నాత్మతాదాత్మ్యంబు
 గానియూహయేది?కర్మమేది? ॥ ౫౬౯

క॥ శంకలువాసిననరులకు

జంకంబనిలేదు లేదుసంసారంబే

వంకందృష్టిమరల్చిన

సంకల్పములేమి నాత్మనాయుజ్యంబే ॥

౫౭౦

క॥ ఉన్నాడని విన్నాడని

కన్నాడని జనులువల్కు గానాననకే

యున్నటులేయున్నాడె

వెన్ననియందాత్మనాత్మ వేల్చెడునిష్ఠ ॥

౫౭౧

క॥ జ్ఞానమవస్థాత్రయమున

మానంబామూటిదాట మమలహరింఁ

గానరహరియగుటయుఁబ్ర

జ్ఞానముమూర్తీభవించి కైవల్యంబీ ॥

౫౭౨

సీ॥ రామునికరుణసర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ

యనుమహావాక్యంబుననుసరించి

తుల్యయోగముననతులితశాంతినిసర్వ

కాలంబులందువిజ్ఞానమహిమఁ

గాంచియేకాంగియైసంచరించుచుభక్త

సంఘంబునకుమేలొనంగుచుండి

సంతతాత్మానందజలధిమజ్జనశుద్ధ

దేహుడై సకలసందేహముపంగఁ

గీ॥ దెలిసి తెలియరాక ధీరుడై గురుమూర్తి
దాల్చునాత్మనాత్మ వేల్పుశక్తి
భక్తియుక్తిగల్గిపబలుబ్రహ్మతేజ
మునననంతసత్త్వమునధరితి ॥

క॥ యోజన వాసన యనుభవ
మోజగ్గూడంగ బ్రహ్మ మూరక వేతై
యోజనలఁ బెంచుచుండిన
చోజస్మపరంపరయగుఁ జమ్మిజీవా ! ॥

౫౭౪

క॥ మనమాత్మతోడనొక్కడై
గననుండున్ లేక యుండుంగద యెట్లెట్లో
యనుభవమునదలచూపున
మనస్కయోగమిది ముక్తిమార్గంబదియే ॥

౫౭౫

క॥ యోగానుభూతిలేకయ
శ్రీగురువాక్యములఁ దెలియఁజెల్లు న బ్రహ్మం
డాగారవిహారుండగు
భోగిని విభుడంద్రుగాదె బుధులుధరిత్రి ॥

౫౭౬

గీ॥ కార్యజాతంబుఁజేయును గలతలేక
ధర్మసూక్ష్మపరుండగు ధన్యతమఁడు
కాననవానిజన్మంబు జ్ఞానముద్రఁ
ఘానినట్లుండు సర్వదాపూను సతఁడు ॥

౫౭౭

క॥ ఆశారహితునిచర్యకు

నీశుఁడుకారణమనంగనితమగుశంకా

లేశమువలదదినమ్మినఁ

బాశుపతంబతనిచర్య భవహరమయ్యగున్ ॥

౫౭౮

గీ॥ సంశయమువీడుమనమునశాంతిగూడుఁ

గర్భముహరించువసియించుఁ గానసమునో

యింటనో యెందొ యొకటముక్కంటియగుచు

హరినిగొల్చెడుభక్తి శేఖరుఁడుధరణి ॥

౫౭౯

క॥ పటమగునుగపటసూచన

నిటలాక్షుండదియలేమి నిష్కంబయ్యెన్

గుటిలుఁడదియోర్వజాలఁడు

కటకటకపటంబు మైత్రికారణమయ్యెన్ ॥

౫౮౦

క॥ నిష్కపటవృత్తిఁదిరిగిన

శుష్కించెడుజగము వానిఁ జూచిభయమునన్

నిష్కపటులభరియింపఁగ

నిష్కపటుఁడుయోగిగాక నేర్తురెయలఁతుల్ ॥

౫౮౧

క॥ తననిద్రతనకుఁదెలియుట

ఘనయోగమునందుఁదాను గాంచినబలమే

మునులుప్రబోధంబనిరది

గనువాఁడేభవముఁగనఁడుగా హరికృపచేన్ ॥

౫౮౨

క॥ కలఁగాంచిమేలుకొనినన్

దెలియునుమందుండుదానిఁ దెలియు నెకలలో

దెలిసినయప్పడెకలగాఁ

దెలియుటత త్వముదెలియుట ధీసంపన్నా! ॥

౫౮౩

క॥ యోగికియోగంబేయగు

భోగికిభోగంబయగును బుధుఁడారెంటిన్

ద్యాగముఁ జేసియుఁగలిగియు

శ్రీగురుకృపఁబొందుసిద్ధి సిద్ధముజీవా! ॥

౫౮౪

క॥ అశారహితునిదేహం

బీశునిదేవళము వానికెచ్చటనున్నన్

గాశియు సర్వస్థలముల

నీశుండుండియుఁగననగు నిచట నెజీవా ॥

౫౮౫

క॥ లోవెలియోగంబొక్కఁడు

గావలయును గురునికరుణగావలయునుగా

భావమున దేవినిల్పం

గావలయు నటీశ్వరేచ్ఛ గావలయునుగా ॥

౫౮౬

గీ॥ ఆత్ముఁడస్త్రాంగయోగమునభ్యసించి

యాత్మతాదాత్మ్యమొంద బ్రహ్మనుభూతిఁ

గర్మశశమునఁగాయంబు కదలియాడఁ

గదలదుమనముజీవుండు కౌనరాఁడు

తానునిల్వంగఁదావులు లేనికతన॥

౫౮౭

సీ॥ కనకపాత్రను బాణకంబాన నేర్పించినఁ
 గంచుపాత్రలను మోగించినేల
 అంబాన సాధంబునారగించు ఘనమృదు
 దేవళంబుల నేల జేవులాడుఁ
 డదుపదేశమునందుఁ దత్త్వంబుఁ గాంచినఁ
 దంత్రజాలంబులఁ దగుల నేల
 పూర్వోత్తరములై కృముంబొందినట్లుసం
 పూర్ణభావంబును బొందుపిదప

తే. గీ. లోక మేలేదు లేదు తల్లోలతయును
 సచ్చిదానందరూపంబు సమరసంబు
 దక్కవేరొందు మనమునఁ జిక్కకుండు
 స్వాత్మధర్మంబుకంటె శ్రేయంబుకంటె ॥

౫౮౮

క॥ ఆనందనందనుండై
 యానందంబిచ్చెనెన్ను డందఱకున్ని
 త్యానందమీయఁ డేరికి
 నానాత్వముఁ దోచనట్టి నరునకుఁ దక్కన్ ॥

౫౮౯

క॥ ముక్తివనితాపరమనము
 శక్తియుయుక్తియును గెలువఁజాలవు శాంతిన్
 భక్తిగొల్చిననదియా
 సక్తిజేర్పుఁజుమి చెంతసాధులజీవా! ॥

౫౯౦

క॥ విద్యాదాయకమాద్యము

సద్యఃఫలితంబు నకలసాధుహితంబై

యుద్యమరహితంబగుట

హృద్యముభిక్షాన్నమంచు నెతురుధీరుల్

౧౯౦

కా॥ శాంతిస్థానమునకనుభించి పిదపకాసంసారియైయుండియు

భ్రాంతింజెందఁడుచిక్కడయ్యెడలఁగర్మబ్రహ్మబుద్ధిఁజూమా

వంతైనకస్పృహలేమిలేమియగదాయాతండ్రిబ్రహ్మంబయకాఁ

జెంతన్నిల్చినజీవలోకమతనికాశ్రీమంతునింజేయుచో

స్వాంతంబందునఁబూర్ణమై ప్రణవమై సర్గాదినదేతువై॥

క॥ తనస్థానముశూన్యముగా

ఘనయోగమునందుఁడన్న గాంచుకాహరిలో

మనసారఁగఁదాఁదానై

మునిజనములువొగడనాఁడు ముక్తుఁడుజీవా॥

౧౯౩

క॥ తనవలెనేపరులంగని

తనువునిపేధించుసాక్షి తత్త్వజ్ఞుండై

గనఁడాయెమృత్యువెందుకా

దనకెందుకదనువులేమి ధన్యుఁడుజీవా॥

౧౯౪

క॥ అచలాధివాసుపదముల

నచలాకృతి దృష్టినిల్పునాత్మరాముల్

రుచిమింతురుపచరింతురు

సచరాచరసృష్టిజంతుసంతతికెందుకా॥

౧౯౫

క॥ కృత్యమునెఱవేర్చుచుఁదా
 సత్యముతుదముట్టఁడెట్టిశక్తియుతుండున్
 సత్యముగాంచినఁదాఁదన
 కృత్యములేదంచుఁదెలిసి కృతకృత్యుఁడగున్॥ ౫౯౬

ఉ॥ వ్యక్తివిలాసముల్ గనుచు వస్తువివేకముగల్గియున్ననయథా
 దృక్తుఁడుముక్తుఁడున్ గురుఁడుతానయితత్త్వముదెల్పుచున్
 శక్తిజరించు భూతములసంతతృప్తినినించు మించు శా
 స్త్రోక్తవిధిన్ దరించు సరసోక్తులముక్తులఁజేయుభక్తులన్ ॥

క॥ రాగద్వేషములేకయ
 శ్రీగురుకృపద్వంద్వసమితిఁ జేరుచువిడుచున్
 సాగించులోకయాత్రన్
 లోగుఱిహరిమీదనిల్పి లోలతవిడుచున్॥ ౫౯౭

క॥ లీలాస్పదసద్వ్యక్తుల
 లీలన్ గూడుచునువిడుచు లేశంబైనన్
 లోలతలేకయచింతలఁ
 జాలించున్ ముక్తుఁడత్యజపమొనరించున్॥ ౫౯౮

గీ॥ వ్యక్తివైచిత్ర్యమున భయభ్రాంతులుడుగ
 వస్తుదృష్టిని నెప్పుడు వదలకుండ
 చింతలేకయయిట్లుదాసీనుఁడైన
 యోగివరుఁడుండు రెంటినినొకటిచేసి ॥ ౬౦౦

క॥ ద్వంద్వజ్ఞానముగలిగియు
 ద్వంద్వంబుసహించునరుడు ధన్యుడుభువినా
 ద్వంద్వంబెఱుంగనిమందుడు
 ద్వంద్వంబుసహించుటన్న దబ్బఱగాదే ॥ ౬౦౦

క॥ తత్త్వావలోకనంబున
 సత్త్వముధర్మంబు పరమసాధుత్వముదా
 త్మత్వము వక్తృత్వంబుశి
 వత్వముగలియునులేదు వాంఛయునౌరా! ॥ ౬౦౧

క॥ గురునాజ్ఞజనదాటక
 శిరమునదాల్చుచునుజేయసిద్ధుండుయె
 వ్వరిజేరకతనయందున
 మరుమహనీయుండు లోకమాన్యుడుజీవా! ॥ ౬౦౨

క॥ జీవాత్మభిన్నరూపక
 మైవిశ్వముచిద్విలాసమై పూర్ణంబై
 కేవలమాభాసంబై
 వేవిధములవెలయు బ్రహ్మవిదులకులోనై ॥ ౬౦౩

క॥ ఆకసముంగబళించుట
 శోకంబునకగునుగాని శుభదంబగునా
 ఆకారముగలిగి యుదా
 లేకుండుమహానుభావు డీకొనుటటులే ॥ ౬౦౪

క॥ జరగినదానినినింకను

జరుగగనున్నట్టిదాని జరిగెడుదానికొ

నరహరివిలాసమనున

స్వరుషుండరయండు శాంతిబొందునజీవా ॥

౬౦౬

క॥ పండితునకుఁగావ్యంబె

ట్లుండినబౌధాకరముగ నుండనిగతిఁబ

హృండంబంతయుహరియై

యుండుటఁదద్దనకు భ్రాంతియుండదుజీవా ॥

౬౦౭

ఆ. వె. ఆవుదూడలందు నాలపోతది మొద

లాలపోతుగా నె యతిశయిల్లు

కోడెలరయవేటు గోజాతియొకఁడయ్యుఁ

బూవుతోడఁదావిపుట్టుజూవె ॥

౬౦౮

క॥ చేయించెడికార్యంబులఁ

జేయించుచుఁజేయుచుండు సిద్ధుండిలలో

నాయాసంబొందకతా

న్యాయంబున జీవయాత్రనడుపునుజీవా! ॥

౬౦౯

క॥ వాదములువదలిసద్గురు

పాదంబులఁదగిలి భక్తిరవశులైదా

మోదరుకృపగాంచినవా

రీఁదెదరు భవాంబుధి వెఱపేదికుమారా! ॥

౬౧౦

అ. వె. నదినిఁజేరుమలము నశియించువేగాన

గుంటనంటనదియుఁ గుదుఱుచెఱచు

గొప్పవారిలోనిగుణదోషములకేమి

కొద్దివారియందుఁ గొఱతచెందు ||

౬౧౧

క॥ సుజ్ఞానియైనదేవుం

డజ్ఞానిగఁబుట్టు జీవునట్టులవిధిస్వ

ప్రజ్ఞామార్పగలేడని

విజ్ఞుడుశాంతించుఁగోర్కెవిడుచునుజీవా ! ||

౬౧౨

క॥ పనిలేదనితెలిసినజీ

వునకెప్పుడునాత్మతో నవుసుయోగంబ

ప్పనికెప్పుడునచలుండై

యునికియెమార్గంబుఁ దపమునుద్యోగంబున్ ||

౬౧౩

క॥ క్షమఫలరసపానోద్భవ

సమరసవిజ్ఞానదృష్టిసంపదవగతా

గమపదసంచరదానం

దముతో నై క్యంబుధన్యతమునకు జీవా ! ||

౬౧౪

క॥ జీవునకుభ్రాంతిదెలియమి

దేవునికిందెలియశాంతి ధీసాక్షికినా

నావిధిస్పృష్టిపరంపర

లేవియులేకుండుఁదద్వఁడీగతినుండున్ ||

౬౧౫

క॥ హరిస్మరియించుసమాధిని

హరితానై యుండుఁ గాలహరణముఁజేయం

డరిపడ్వర్గంబులనీ

కరణిహరియించుఁ బెంచుగై వల్యంబు ॥

౬౧౬

గీ॥ ప్రకృతిమలినశుద్ధయనఁగఁ బరగురెంటి

రాపిడియెతప మన్నిహూత్రంబుపురుషుఁ

డన్నిటిలయించితుదిఁదాను హరినిఁజేగు

జీవచరితంబు ముక్తిసంజీవనంబు ॥

౬౧౭

క॥ శ్రుతిమార్గమనుసరించుచు

గతాగతములకునెందుఁ గందకసత్య

వ్రతుఁడౌనతనియహూనుష

గతి సత్త్వముసర్వసిద్ధికరము కుమారా! ॥

౬౧౮

క॥ భీరుండితరముగోరున్

గోరున్నోక్షంబు బుద్ధికుశలుండెందున్

ధీరుండురకయుండియుఁ

జేరున్ బారంబు నైక్యసిద్ధికుమారా ॥

౬౧౯

క॥ తనువనుసరింపబ్రకృతిని

మనమదితత్ ధ్యానమందుమగ్నముగాజీ

వునికెందునునికిలేమిని

గనిముక్తతయండు దానిఘనులు కుమారా! ॥

౬౨౦

గీ॥ బ్రహ్మజ్ఞానమఱగినపండితుండు
 తొంటివిషయంబులంటునే? కంటనైన
 బ్రీతిఁగాంచునె? యెంచునె? ప్రీతిఁదొలుతఁ
 దిన్నయన్నంబుఁగ్రక్కినఁ దిరిగితినిఁగ
 శక్యమాటెట్లు? పదివేలవాక్యతతుల ॥

౬౨౦

క॥ కోరికలవిడిచిహరిపద
 నీరజములమఱగి విడువనేరనిమనుజుం
 డీరేడుజగంబులలో
 ధీరుండై సంచరించు ధీసంపన్నా! ॥

౬౨౧

ఆ. వె. భూమిఁదాఁకునీడ పురుషునిమలినఁగాఁ
 జేయనేరనట్లు సిద్ధుఁగలఁత
 పఱచలేదుమనము ప్రాక్తనదుష్టసం
 కల్పసంగతి శతకల్పములకు ॥

౬౨౩

క॥ తనుఁబూర్ణుఁజేయువాఁడే
 తనునితరులదృష్టియందు ధన్యునిఁజేయుకొ
 దనుఘననిఁగనీచునిఁగాఁ
 గనుజనములఁబొచ్చిదుంచినారవమొసఁగుకొ॥

౬౨౪

క॥ తెలిసినఁదెలియఁడుపరులకు
 దెలియుటదుర్లభము స్వాత్మతేజమ సాక్ష్యి
 బిడుపరులకుఁదనలో వెలి
 కడునిండుకొ మొండుపండుఁగర్కము తనయా ॥

౬౨౫

క॥ ఎటువంటిదై నజేయున్
దలుకునజాలించు జ్ఞాని తత్త్వంబదిరా
కటకటఁబడఁడెన్నందున్
బటుతరహరిభక్తిఁ బరమపావనుడగుటన్ ॥ ౬౨౬

క॥ అంతయుబ్రహ్మంబను తెలి
పెంతయుఁబరిపూర్ణమైన నెదియెటులై నన్
జింతయొకయింత లేమిని
శాంతిన్ విహరించు మించు సాధువుజీవా! ॥ ౬౨౭

క॥ తనునితరులనిందాస్తుతు
ల నెంచుకొన కెంచకముని లలితాత్ముండై
కనికనకయుండుజగముల
ననిశముహరితోడ నై కృమందుటజీవా ॥ ౬౨౮

క॥ కేవలశుష్కప్రియముల
కీవసుధన్ సంతసించు నేయోగి క్రియా
కేవలము త్తరమని కను
లో వెల్లినై కృంబు నెప్పుడు హరికృపచేన్ ॥ ౬౨౯

క॥ నోటన్ వెడలుచునడలుచు
సూటింబడలెడుపదములఁ జూచుచువిడుచున్
మేటికవీంద్రుఁడుమరలెడు
స్ఫోటముదర్శించు వేడ్కఁ జమ్ముకుమారా! ॥ ౬౩౦

క॥ కాలోచితకృత్యంబుల

లీలంజేయించుఁజేయులే తనలోఁదా

నేలేమినాత్మ నెలిగెడు

నేలా!భక్తుండుదేవుఁడేగద జీవా ॥

౬౩౧

గీ॥ తన్మయుండైనయోగికితరులవలనఁ

గామరోషాదివృత్తులు గలుగుటెట్లు

కల్గినవయేనివిష్టుసంకల్పములగు

నంబికాజానిచరణసేవాభిమాని ॥

౬౩౨

గీ॥ తన్మయుండౌటదోషానఁ దగులుకొనమిఁ

దగులుకొనుచుంటరోషానఁదభ్యమరయఁ

జేసిమానియుధర్మంబుఁజేయుచుండు

సిద్ధుఁడ జ్ఞుఁడొ యెంతైనఁజేసియుఁజెడు ॥

౬౩౩

క॥ మమకారమహంకారము

క్రమముగవిడువంగ సర్వకాలములందుఁ

సమతఁసుస్థిరుఁడైవి

శ్వమునుఱచుచు నాత్మనాత్మసందర్శించు ॥

౬౩౪

క॥ పతితుండనిపావనుడని

కృతకృత్యుండెందు భేదమెంచఁడుగదని

త్యతపశ్చరణంబునశ్రీ

పతితోనైక్యంబు వానిభాగ్యముజీవా ॥

౬౩౫

క॥ ఉనికియులేమియుఁదెలియక

మనమెట్టుబొయట్టులుండు మహాసీయుండన్
గననగునాతనిమూర్తిని
భునుజాకృతిఁ జర్యలందుమాధవకృతియున్ ॥

౬౩౬

క॥ ఉన్నపుడుమిన్నకుండన్

ఁన్నుండై చేయుచుంట వెఱవఁడుభక్తుం
ఁన్నఁగముక్తుండివ్వీధి
నున్నన్ బరమేశ్వరేచ్ఛయున్నన్ జీవా! ॥

౬౩౭

క॥ రతివస్తుత త్వమందు వి

రతినామాదులను యోగరాజంబిది స
ద్గతికిగురుమూర్తిఁగొల్పిన
మతిమంతులకబ్బు సులభమా! కాకున్నన్ ॥

౬౩౮

క॥ తనతోనై క్యంబొందిన

మనుజులకుందనకు ముక్తిమా లభియింపన్
గనఁదగునొకమార్గంబది
ఘనగురుకృపచేత శ్రీశుకరుణన్ జీవా! ॥

౬౩౯

క॥ ఆకాశంబునఁబొగవలె

నాకారములేనియాత్మయంతయువ్యాప్తం
బైకాంచును బూర్ణత్వము
లోకంబేకాంఛకుంట లోలోనుంటన్ ॥

౬౪౦

క॥ శ్రీగురునమదేశంబున

భాగుగవిజ్ఞానదృష్టి ప్రబలివకొలదిన్

లోగుఱినిలుచునుభగన

ద్భాగవతులసేవలు శుభదంబులగుజుమా ॥

౩౪౧

ఉ॥ దాసులపాదధూళిసుఖదాయకమంచుడలంచికాదెనున్

వ్యాసుడునారదుంగొలిచిభాగవతంబురచించిభక్తివి

శ్వాసములొప్పదానిజనునన్ నియమించెనుబుత్రకున్ శుకున్

వ్యాసునికన్నమిన్నలగువారలుమీరలుభక్తిసైతురే॥౩౪౨

గీ॥ దయయుసత్యంబుశౌచంబు ధర్మతతికి

మూలమందురు తజ్జ్జులుమునులుఘనులు

మూఁటిసేవింప న్నూఁటినిదాటునండు

జన్మరోగికిమందెందు శాంతియందు ॥

౩౪౩

ఆ. వి॥ చెడ్డవారిమంచి చేటుకేకరణంబు

మంచివారిచెట్ట మంచికల్లె

పుట్టువుననయుడుఁబుణ్యంబుఁబౌపంబు

పురుషుడేమి చేయఁబోలుఁబుడమి ॥

౩౪౪

క॥ ఒకమార్గముగురుకృపచే

నకలంకస్థితినిచునుజుడందునుభవమూ

రక దాటగ నకట మనో

వికలత్వముఁబొందుచున్నవిజ్ఞతగున్నె ॥

౩౪౫

క॥ నియమాదులభ్యసింఁగ
భయవిరహితమైనపదవి ప్రాప్తించునుద
స్మయమైతోచెడు లోకము
లయమొందునుమనము నిశ్చలంబగుకతనన్ ॥ ౬౪౬

క॥ కాయం బేమాయంబని
న్యాయంబుగఁదెల్పుగురుని నయహీనుండై
యియాచారములడుగుట
న్యాయంబే? సందనంబు సరికదమగునే? ॥ ౬౪౭

క॥ జ్ఞానమెగదగుచురూపము
జ్ఞానమెగదతారకంబు సౌఖ్యింబదియే
జ్ఞానమెయోగంబనినీ
మానసమున గురునిఁగొల్చి మనుముకుమారా ॥ ౬౪౮

క॥ జ్ఞానముసౌఖ్యముదుఃఖము
తానీయకగలుగు దానితత్త్వంబదిరా!
తానిత్యముమృతినొందుచు
నానిద్రమృతియని చెలియనజ్ఞుండడలున్ ॥ ౬౪౯

క॥ తనజననముఁదా నెఱుఁగఁడు
తనమృత్యువు తనకుఁదెలియఁదరమా? మనుజుం
డనయముజీవనపరుండై
యునికియె తా నెఱుఁగునట్లు లూహించిచెడున్ ॥ ౬౫౦

క॥ మనమునఁగాలుష్యంబది

ఘనదేవునిజీవునట్లుఁగాఁ జేయునుదా

నినివిడువనాత్మతానై

ఘనకాంతిని బయలుపడునుగాదే తనమా! ॥ ౬౫౧

క॥ గురునాథునియెడఁజేయున

పరాధములచే విశేషబాధలు కలుగన్

గురునామముతన్నాశం

కరమగు స్మరియింపునర్వకాలము దానిః ॥ ౬౫౨

క॥ దేవీహృదయజ్ఞానము

దేవునిఁ దదీయసన్నిధిఁ వసియింపన్

జీవునిఁ గలుగు గురు

దేవునిసన్నిధివసింప దీక్షవహింపన్ ॥ ౬౫౩

క॥ తోచినశివశక్తులవలెఁ

దోచుఁ జెరగఁదత్త్వమగును దోచమనెంచేన్

నాచామగోచరంబై

యేచర్యలులేమిఁ జిత్తదెట్లోనత్తై ॥ ౬౫౪

క॥ ఎన్నిటికైననుమోక్షం

బున్నది భేదంబుమిథ్య యున్నదిహరియే

యన్నది స్వానుభవంబునఁ

గన్నన్ నిజదేశికేంద్రుకరుణన్ జీవా! ॥ ౬౫౫

౩॥ ఆత్మయనఁగదేహంబగు

నాత్మయమనమగును బుద్ధియాత్మయయగు నా

యాత్మయ జీవాత్మయుఁ బర

మాత్మయు హరిమూర్తియగుఁజుమా సర్వంబు॥ ౬౫౬

క॥ శ్రీసద్గుహాక్షవిధినిను

దాసీనుండఁసఁగోసి యర్హాసనమం

దాసీనుండై ధ్యానముఁ

జేసిన సకలార్థసిద్ధి చేకురుజీవా॥

౬౫౭

క॥ ఆధారముశ్రీవిద్యకు

సాధనములు నాల్గటంచు సాధులఁమునులు॥

భోధింపఁగ నేవినియెద

బాధింపఁగ నేల నిచ్చభగవంతునిదే॥

౬౫౮

క॥ శమదమములలో చూపుల

సమత॥ హరిసాదపద్మసారముఁ గ్రోల॥

దమముం బొసినశశినలె

విమలాకృతిముక్తికాంత వెడలెడుజీవా॥

౬౫౯

ఆ. ప. ఈశ్వరేచ్ఛయొక్క డీశ్వరుఁడొకరుండు

శాశ్వతములు జ్ఞానసాధనములు

విశ్వమెల్లకల్ల సశ్వరంబేయగు

నిల్వఁదాపులేవి నీకుజీవ

౬౬౦

క॥ ఎందాఁకలాభముండునొ

యందాఁకయమిత్రబంధ మటుపై మోక్షం

బందును గురుపదమందున్

బొందునుగై వల్య మవలఁబూర్ణత సరుఁడున్ ॥

౬౬౬౧

గీ॥ స్థూలదేహంపుబంధంబు స్థూలమరయ

సూక్ష్మదేహంపుబంధంబు సూక్ష్మమట్లై

తత్త్వవిదులకుబంధంబు తత్త్వమట్ల

నిత్యనైమిత్తికములందు సత్యనిరతి

నిలిచియొకటిగానిలిచిన నిలువకున్న

నొక్కతీరునఁబ్రబలును జక్కులెంత

యెక్కువై ననుబోధంబు యెక్కుచుండు

భేదబుద్ధియ యైక్యంబుఁ బెంచుచుండు

లేమిపక్షపూర్ణ సౌఖ్యంపు సీమయట్టి

సఖ్యమేమనిచెప్పంగఁ జాలుమూఢుఁ

డననిహరిహరపూజచే నదియుఁదెలియు

గురునిబూజింప నద్దానిగుట్టుఁ గాంచుఁ

భేదవాదంబులెప్పుడుఁ బాదుగొల్ప

విట్టిజానంబుస్వానుభూ త్యేకమాన

మనిరిపెద్దలు గురువులు ఘనులుమునులు

దానినీయంగ జాలునే ధరణినొకఁడు

స్వేచ్ఛసద్గురుమూర్తిగాఁ జేరఁదీసి

శివుఁడుబోధించుచు దత్త్వంబు శివకరంబు
 ప్రేమహస్తంబు శిరమునఁ బెట్టిదృష్టి
 పక్షిశిష్యునిజన్మంబుఁ బావనంబు
 సేయుఁదనశక్తిఁదనశక్తి మాయఁజేయ
 కుండనైక్యంపుసిద్ధిని నొసఁగిస్వీయ
 పాదతీర్థప్రసాదము లాదరమున
 నిచ్చిపోచినముక్తియే వచ్చునిజము
 భక్తిమదినున్న సద్గతిఁ బడయుదన్న ॥

౬౬ ౨

ఆ. వె. అఖిలదోషములను హరియించునభిజిత్తు
 త్యాజ్యయుక్తమైనఁ ద్యాజ్యమండ్రు
 వాసనాబలంబు వర్ధిల్లఁజొస్తమా?
 చదువునకుఁఫలంబు శాంతిగాదె

౬౬ ౩

క॥ స్వచ్ఛందేకముబ్రహ్మము
 చిచ్ఛక్తిఁదోచుచుండుఁ జిత్రముగనహం
 స్వేచ్ఛాననమునఁదిరేగు
 సచ్చాత్మఁడుదక్కఁ దెలియసరసుఁడుగలఁడే ॥

౬౬ ౪

క॥ ఉన్నదిబ్రహ్మంబేకం
 బున్నట్లున్నది ప్రపంచముత్తది బీజం
 బున్నది మాయందెలియఁగ
 నున్నదిజీవులకుముక్తియుత్తమసూక్తిక ॥

౬౬ ౫

క॥ అన్నిటిగల్పనఁజేయుఁగ
 నన్నిటఁదత్త్వంబులేనియని యందఱకుఁ
 దిన్నఁగన్వేచ్ఛఁకొదెల్పఁగ
 నున్నదిచిచ్ఛక్తి దెలియఁచున్నదిగాదే॥ ౬౬౬

క॥ అంతయునాచేగల్పిత
 మంతముమధ్యంబునాది యానందంబౌ
 శాంతంబనిశివుఁడనుప
 ర్యంతము సంశయమువిడదురామది!జీవా ॥ ౬౬౭

క॥ వచ్చుటలేదసలై నది
 చచ్చినమఱిరాదు దానిచాయయునటులే
 చచ్చినవారలుమాఱలక
 వచ్చెదరనుశంకవలదు వలదురజీవా ॥ ౬౬౮

క॥ తనకుందాదోచమియే
 ఘనమృత్యువు జీవునకటఁగలుగదుజన్మం
 బనయముఁబుట్టుటచచ్చుట
 తనలోఁదాదోచుచుంటథ్యముజీవా ॥ ౬౬౯

క॥ ప్రతిబింబమునశియించిన
 గతివేటొకడుండబోదుగా!వసియింక
 బ్రతిబింబమునుఱలఁచనినఁ
 బ్రతిబింబముగాదు దానిప్రతిమయజీవా॥ ౬౭౦

క॥ అజ్ఞానమయద్దంబగు
నజ్ఞానాభాసుజీవు నమరుచునుగదా
యజ్ఞానమునశియించిన
నజ్ఞానుజీవునకుఁదావులా! యెందేనికా ॥ ౬౭౦

క॥ చచ్చెడుచోనజ్ఞానము
చచ్చినజీవుండులేక చచ్చునుదానకా
వచ్చునెమఱల నతండట
వచ్చిన నవ్వానిఁబోలనచ్చును జీవా॥ ౬౭౧

క॥ అజ్ఞానిగమృతినొందిన
నజ్ఞానంబున్నకతన నాభాసుఁడుతా
విజ్ఞానంబమరుదనుక
నజ్ఞతజనియించుచుండు నందునఁదనయా! ॥ ౬౭౩

క॥ జీవుఁడునుజ్ఞానంబున
జీవత్వమువదలు పిదప జీవుండేడీ?
యావిధమునఁదోచియునా
జీవుఁడుగాకుండు నొండుజీవుఁడనుమ్మా ॥ ౬౭౪

క॥ దేవుండొక్కఁడునిత్యము
జీవులనేకులునులేమి సిద్ధించెడువా
రేవిధమునఁజూచినను ద
దావిర్భావంబుమాయయా! వేయేలకా ॥ ౬౭౫

క॥ ఆనందంబున్నదియని

తానెట్టులఁదెలియవచ్చుఁ దధ్యముగాని

త్యానందపుస్కరణముచేఁ

గానందగుదానియునికిఁ గాదే జీవా ॥

౬౨౬

క॥ జీవుఁడుదిక్కుందోచక

గావిం చెడుజగములయము ఘనయోగమునన్

శ్రీవిద్యహరికృపచే

గోవులుగతిలేమిఁ బులినిఁగ్రుమ్మెడు భంగిన్ ॥

౬౨౭

క॥ ఒకపరిశూన్యస్థానము

నకలంకస్థితినిఁబొంది యటుపైమిధ్యన్

బ్రకటింపసత్యవాక్కగుఁ

బ్రకటించుటమిధ్యయైన బాధయె! జీవా ॥

౬౨౮

క॥ జ్ఞానప్రాశస్త్యంబున్

జ్ఞానియెఱుంగతనిఁగొల్వఁగలవాఁడెఱుంగున్

లోనన్ గుణతతిగల్గుట

చేనందములేదు తెలివిచేనగు జీవా ॥

౬౨౯

క॥ గుణదోషంబులఫలములు

గుణములజ్ఞానంబసుమ్మకూర్చునుధరలో

ఫణిపైఁ బ్రాకఁగభయమే

ఫణిజూచినఁగల్గుఁగాకభయముకుమారా ॥

౬౩౦

చ॥ తరిచిరి దేవదానవులు దారుణయత్నముతోడ క్షీరసా
గరమును మందరంబుపెనుకవ్వముచేసిరి పాముత్రాడుగా
మురహరుగూర్చుమూర్తిగనుముందుగఁగోరిరియీశ్వరేచ్ఛగా
గరళముగాంచి శంకరునిఁగావఁగవేడిన గౌరిప్రేమతోఁ
గరముననుగ్రహింపఁగ సుఖంబునమ్రింగెను దాని నాతఁడీ
కరణిబరాత్పరుండు తనుగాననివారినిఁ ద్రిష్ఠించుండునం
సరణమునందుఁదుట్టతుద సత్వముగల్గిన బూర్ణ శాంతిచే
కురునమృతంబునిచ్చునటుకూర్చెనువోయమృతంబుఁదానతా
మరసదళాక్షుఁడంబయ్యి మాయగఁబంచెనుదేవతాళికిఁ
వరకృపనన్నిరూపముఁబు వారిజనేత్రుఁడదాల్చుచుండు శ్రీ
కరుండుగురుండు భక్తులనుగావఁగ సర్వమునంబయుగదా॥

క॥ దనుజునిననుజునిచేతఁ

దనయునిచేదండ్రజంప ధర్మముదెలిసెన్

ఘనవైరంబనురాగము

గనుఁగొననిలసున్న హరియకారణమెన్నన్ ॥

౬౮౨

క॥ విశ్వంబేనశ్వరమగు

విశ్వేశ్వరియీశ్వరుండు వెలయుదురెపుడున్

శాశ్వతసాంబాత్మకుడై

పశ్వర్థముమిథునమగునుబరమాత్ముండే ॥

౬౮౩

క॥ జీవుండా! ప్రతిబింబము

దేవుండా! గానరాఁడు దేహంబన్న

జావేనిజమైతోచు

దేవీమాహాత్మ్యమేమిదెల్పుదు! జీవా ॥

౬౮౪

క॥ రాగముబాధింపంగ వి

రాగముదానినిశమింప రమ్యంబగుచి

ద్యోగము దానజ్ఞానము

భోగముజ్ఞానమున ముక్తిపూర్ణత జీవా ॥

౬౮౫

క॥ సర్వేంద్రియములవిషయము

సర్వమునకుద్రష్టయాత్మ సర్వంబదియే

సర్వముదానహరించిన

నిర్వాణంబందునరుఁడు నిజముగజీవా ॥

౬౮౬

క॥ దానికినలయునుయోగము

ధ్యానముమంత్రంబులయముదలఁపఁగఁద త్వ

జ్ఞానముశాశ్వతపదవి

దానముజేయంగఁజూలుఁదధ్యము తనయా ॥

౬౮౭

క॥ తనబరు వెఱుంగఁడునరుఁడిలఁ

దనబరువితరులకుఁదెలియఁ దధ్యంబట్లే

ఘనునిమనముశూన్యంబై

గనఁపఁజునితరులకు భేదకర్మమువలెనే॥

౬౮౮

క॥ జ్ఞానముబుధులకుముక్తిని
 ధానము యోగానుభూతిదాయక మంబా
 ధ్యానము విరక్తిమానము
 దానిసకలదానమనఁగఁదగును ధర్మితీ॥ ౬౮౯

క॥ నియమములేదీజగతిని
 రయముననక్కిలుగనిన రామునియందే
 భయవిరహితపదమబ్బు॥
 దయయును సత్యముగలుగు నధర్మముదొలఁగు॥ ౬౯౦

క॥ తనయెఱుకయుఁ ద్రాప్తియుఁ
 గనుఁగొనఁ డొకకాలమున నె గదమనుజుఁడుగా
 వునఁదనతోలోకముగనుఁ
 దనుఁగాంచమిఁదనువులేమిఁ దన్మయతయగు॥ ౬౯౧

క॥ నిద్దురనడఁగినజీవుఁడు
 నిద్దుర బాఁయంగఁ దెలియనేరఁడుగద యా
 నిద్దురయగుఁబెదనిద్దుర
 గ్రుద్దుచుకర్మంబుమేలుకొలుపక యున్న॥ ౬౯౨

క॥ బాగుగదీనింగాంచుచు
 యోగమునకుఁబూనఁడయ్యయో చపలతచే
 రోగముతోడుతనైన॥
 భోగముమానంగలేని పురుషునిభంగి॥ ౬౯౩

క॥ సరసులుగానిమనుష్యుల

సరస౯వసియించి మనముశాంతింగనులే

సరసతజీవా! యాయా

సరసమువలదను వలదను సరగున దాని౯॥

౬౯౪

క॥ చచ్చినయటుకలగన్న౯

వచ్చునుమెలఁకువయు దానివలెనే పట్టు౯

విచ్చినవెనుక నెగద వే

నచ్చు౯వారిమహిమజీవునకిలకుమారా॥

౬౯౫

క॥ పట్టినపట్టాడగూడుట

పట్టుదలయుభంగమగుట పరికించినచో

వట్టిదియైననుదాన౯

గట్టిగవిజ్ఞానదృష్టి కలుగు౯జీవా॥

౬౯౬

క॥ మదముడిగినరొదయడఁగు౯

ముద మొదవునుమోక్షలక్ష్మీ మురియునుగదలోఁ

బదపదమునకుదయించు౯

గదవిజ్ఞానంబు చిత్రగతితో జీవా॥

౬౯౭

క॥ దుష్టుండై పలుభంగులఁ

గష్టములందెలిసి పిదపఁ గాలముగూడ౯

శిష్టుండై గురుకృపహరి

కిష్టుండో నదియునతనికిష్టుండై న౯ ॥

౬౯౮

క॥ చెడిగానిబాగుపడడని

కడుదెలుపకావినక తానెఘనుడనుకొనుచుకా

ఋడమిందిరుగుచుఁగాలము

పడద్రోయకలేచి నరుడు భక్తుడౌఁగా ॥

౬౯౯

క॥ తడిసినవిదపకాగట్టుకా

గుడిసెకా దోవంబు దెలియఁగోవిదుఁడేయకా

పడిలేచినఁబూర్ణుండగుఁ

బడిలేవనిజేవుఁ డెట్లుపండితుఁడౌరా ॥

200

క॥ పడకున్ననిలిచియుండుకా

బడిలేవకయున్న బాధపడుచుండుఁగదా

పడిలేచినముక్తుడౌఁ

బడఁడాత్ముడు జీవుడన్నఁబడిలేవవలెకా ॥

200

గీ॥ మంచిచెడ్డలు తెలియని మనుజుఁడెవఁడు

మంచిచెడుఁజేయఁ జెడుఁగునుమంచిచేయ

మనకువశమౌనె దైవనిర్మాణమగుట

యనుచుఁదెలియుట తెలియుట యట్లుకాన

దానిదీనిగ దీనినిదాని గాఁగఁ

జేసిచేయించి పశువులఁజేసి నిజము

చిక్కులెడలించి మూఢులతిక్కదీర్చి

యొక్కడై నట్టిపరమాత్మ నెక్కుడై న

మక్కువుదయింప శాంతంబుమహిమపెంచి
తపముసేయంగఁ గృపను తత్త్వంబుఁదెలుపు
దేవదేవుఁడు శ్రీవాసుదేవగురుఁడు
భక్తిహరిఁగన్న సన్గతిఁబడయుదన్న ॥

202

గీ॥ చేయుపనిలేదు పనిలేదు మాయజగము
చేయఁగలదేది! కలదేది? మాయజగము
చేయివిధిలేదువిధిలేదు మాయజగము
మాయధర్మంబు ధర్మంబు మాయజగము ॥

203

క॥ పొగబండి వెనుక నడుపఁగఁ
బగలేకయదానివాఁడు బంధించుక్రియఁ
బొగరునఁబొత్తెడుజంతులఁ
దగుమార్గమునందునుంప దైవతమటులే ॥

204

క॥ ముందడుగిడక వెనుకబో
వుందగజీవుఁ డచలతతివుండై యటుకా
సందనకర్తృత్వములే
మిందెలుపఁగ శూన్యఁజేసి మేలొనగూర్చున్ ॥

205

క॥ వైరాగ్యమునకుఞ్జానము
కారణమగుఁగాని నిజముగానమియెట్లా!
సారామలమణిగనికొన
నేరనియంధునివిరక్తునిఁగ నెన్నుదురే॥

206

క॥ దేహాత్మబుద్ధిగాల్పెడు

దాహము తపమనఁగఁబరగు ధన్యులకిదియు॥

సాహసమునసమకూరెడు

వీహనశింప గురుమూర్తి యింట వసింపన్॥

202

క॥ తనునుఱచి తనువునుఱచుచు

ఘనయోగమునందు సిద్ధికనఁదగుఁడనల్*

మనమెపుడుమెచ్చినొచ్చుచు

ఘనకార్యంబొకఁడు చేయగాలేదుసుమా! ॥

203

క॥ తనకన్న వేఱులేదని

కనియున్ మీఱిమఱియుఁదాను గనఁగోరినయ

ట్లనవరతముస్పృహించున్

మనలఁదనక్రీడకొఱకు మాధవుఁడౌరా ॥

204

క॥ కవికల్పనయనికొందఱు

కవికళయే పాత్రలందుఁగనపడుననుచున్

భువికొందఱందురైనన్

గవినానాగతుల మెలఁగఁ గలఁడొక్కండే ॥

205

క॥ అభిమానముదుఃఖదము ని

రభిమానముశాంతికరము నగుటనరునకౌ

శుభ మదిసర్వమురాముని

ప్రభయని యభిమానముడిగి పరముభజింపన్ ॥

206

క॥ స్వవిషయముతలఁపనివా
నివిషయమురమేశ్వరుండు నిజవిషయముగా
సవరించిశాంతినిచ్చున్
దివిభువినొకరీతి ధర్మదీక్షతరింపన్ ॥

202

క॥ ఈశేచ్ఛబీజ మాశా
నాశమ్ముకుదు రిలభవము జ్ఞానముమూలం
బౌ శాఖముద్రమనువగుఁ
బూశివమేసుమిఫలముతపోనగమునకున్ ॥

203

క॥ మనమునకుఁదనువువలనన్
దనువునకున్ మనమువలనఁ దద్దయుఁబీడా
జననం బౌరెంటన్జీ
పునికాయూడెన్న సున్నవున్ హరిగన్నన్ ॥

204

క॥ హరిగనసంకల్పంబులు
కరులవలెన్ గూలు జీవకాంక్షహరింపన్
హరిఁజేర్చిగ్రహించుకళే
బరమటమదమడఁచి ప్రీతిబ్రకటించుఁదనున్ ॥

205

క॥ సంకల్పములకుశరణము
జంకద్దానికినిపాదు శంకయ జగముల్
బొంకని తెలియమినది యివి
జంకున్ హరిస్మరణచేతఁ జయ్యినజీవా ॥

206

క॥ సంకల్పంబులశంకల

నంకితుఁడౌ జీవుఁడార్తుఁడై భక్తుఁడో

కింకరవృత్తినిగురురుచి

నంకితుఁడును జ్ఞానముద్రనంకితుఁడుగదా ॥

౨౧౮

మత్తకోకిల:-పచ్చిగారియ వెచ్చనేతిని బక్ష్వమైతరియింపగాఁ

నచ్చమైననాతనంబులు న్యాయమాటనువస్తువుల్

నిచ్చలున్ వసియించుచుండునులే సప్తార్ణ తరెండునున్

బచ్చిబోలదు వెచ్చపోవును బభ్రహృత్పురుషుండుతా

నిచ్చవచ్చినయట్లుదానిని నెచ్చగాభుజియించెడున్

వచ్చుచుండును బోవుచుండు సవస్థిట్టులనేకముల్

మచ్చరంబునువీడి జ్ఞానముమాధవార్పణఁజేయుచో

సచ్చరిత్రునిస్వీకరించును సంతసించునురాముఁడున్

మెచ్చుచుండెదర మృహాత్మునిమేనుగొల్తురు ప్రీతితోన్ ॥

క॥ అన్నిటసంగమువిడుపది

వన్నెగదా!భక్తికరయ వలపుడుగుటకున్

వన్నెయగుముక్తిఁగోరమి

యన్నిటికిన్ వన్నె విష్ణునారాధనమే ॥

౨౧౯

క॥ భగవంతునావరించును

భగవతియే భక్తిజేయ భగవతియే కాఁ

దగుకార్యముచేయగనా

భగవతియే ముక్తుజేయ భగవతియే సుతా॥

౨౨౦

క॥ క్రీడాసక్తుఁడుదేవుం
 డీడగుజోడై పిదపననేకంబై శ్రీ
 లోలతసుఖయించుచు నీ
 రేడుజగంబులఁజరించునిచ్చానృత్తి ॥ ౭౨౧

క॥ బోధింపగురునిమూర్తియు
 శోధింపఁజగముహువు శుభ మొనగూర్పఁ
 సాధులవేషము దాల్చుచు
 సాధించునముక్తి భక్తసంతతి కతఁడే ॥ ౭౨౨

క॥ ముందును వెనుకనుజూడక
 సందడిచాలించి ధర్మసంశయములలో
 గుండకధ్యానముబ్రహ్మం
 బందుననిల్చు మమలుండవైయికజీవా ॥ ౭౨౩

క॥ ఆర్థరదొంగలగెల్వక
 మార్గమునకొనరుడు ముక్తిమాగోల్పోవుక
 భర్తనిభక్తుండైనక
 దుర్గమమెద్దియునులేదు దోషవిదూరా ॥ ౭౨౪

ఆ. పె. పరమభక్తుఁడేసి ప్రజ్ఞాసమీనెంచి
 ముంచునట్టులుండు ముంచడతఁడు
 గర్వముడిగితన్నుఁ గాలోకములఁజూచు
 దనుక నట్లు పిదపదననుదెలుపు ॥ ౭౨౫

క॥ కలయిదియని తెలియనిచోఁ
గలలగల్పించు ఘోరకర్మములనుశాం
తిలభింపదు హరిలీలగఁ
దెలియమి జీవునికదియగతిగదా సృష్టి ॥ ౭౨౬

క॥ కలలోనగుఘోరక్రియ
వలనుంగని మేలుకొనిన బ్రదికెడుగతిఁ దా
నిలజేయుఘోరకర్మముఁ
గడుచున్సర్వంబు హరియకాగని తనయా ॥ ౭౨౭

క॥ నిలిపినజీవులఁగలచెడు
తలఁపది శ్రీహరికిఁగలదె ధన్యులఁజేయన్
గలచును చెఱచఁడుదేహుల
నిలనిజభోగాయతనము లీదేహముతా ॥ ౭౨౮

క॥ తాలేమిదనకుఁగర్మము
లేలే వునరునకునీశ్వరేచ్ఛయొకండే
గాలోచితకర్మంబుల
లీలన్జేయించుఁ జేయులే!మన కేలా॥ ౭౨౯

క॥ తపమనఁబరొపకారము
తపమునసద్విద్య భక్తితాత్పర్యంబున్
దపమునముక్తియుశక్తియుఁ
దపమునసర్వమగు రామదాసుల కెందున్॥ ౭౩౦

ఆ॥ వె॥ సర్వముహరియంచుసారెసారెకుజీవుఁ
 డెఱిగియెఱిగి యాత్మనలుగఁజౌర!
 మమతఁగర్మమొందుమాలినన్యమునుఁబొందు
 లేనియెడలవిష్ణులీలనువ్వె॥ 230

ఆ॥ వె॥ సిగ్గులేడజీవ! జీవత్వమేధాంతి
 పలుతెఱంగులిట్టిపాట్లుఁగునె!
 యూరకొదిగియుండు ముత్తమోత్తమమది
 యాత్మయాత్మయంద యాత్మయగును ॥ 231

ఆ॥ వె॥ ధర్మమెఱిగి పట్టుదలమానవేమందు
 నేమిసేయువాడ వెద్దిదిక్కు
 వాసనాబలంబు వై రాగ్యమునఁదగ్గుఁ
 దపమువలనవస్తుతత్త్వమమరు ॥ 232

క॥ పశ్చాత్తాపముగల్గిన
 నిశ్చయముగజ్ఞానమబ్బు నియతాత్ముండై
 దుశ్చింతమానిహరినెద
 నిశ్చింతనిల్ప భక్తిసేరుపుజీవా ॥ 233

క॥ తుదిమొదలుతెలియరానిది
 గద యీజన్మంబు దీనికావిభ్రాంతిఁ
 రొదసేయుటాత్మనాత్మఁ
 వదలకదర్శించి ముక్తిఁబడయుముజీవా ॥ 234

క॥ తనపైఁదనకుంగలదయ

జనుఁడెఱుగఁడు పూర్ణముసహజమునగుటఁగదా

జననంబొదిగ నాత్మ

గనుపిదపఁ భక్తవరులఁగనుచట్టిదయన్ ॥

23౬

క॥ ఉన్నదిలేనిదితెలియమి

నున్నదిజీవంబు దానికున్నిది మోహం

బన్నాయెన్నట్టికై నన్

దన్నెదిరింగాంచకునికి భవ్యతెగాదే ॥

237

క॥ ఉన్నాఁడా! లేఁడా! యను

కొన్నాఁడా! లేకచదువుకొన్నాఁడా! వే

విన్నాఁడా! గురుపదములఁ

గన్నాఁడా! యాత్మశాంతికలుగఁగజడుచున్ ॥

23౮

క॥ సాంబుఁడుపరాత్పరుఁడు వి

శ్వంబగుబ్రతిబింబమదియు నదలుచుఁజితై

నంబన్ దేశికునుపదే

శంబునసేవింపసాంబసాయుజ్యమగున్ ॥

239

క॥ జీవత్వశంకవదలక

కావించెడుకర్మమెల్లఁగలుషకరంబౌ

జీవత్వశంకవిడిచినఁ

గావించెడుకర్మమెల్లఁగలుషహరంబౌ ॥

2౪౦

క॥ ప్రియమైనదానియంద

ప్రియముఁజూపంగనలయుఁ బ్రియునికిఁదక్కన్

బ్రియనస్తురరసి నీచులు

భయముంగల్పింతు పరిమపదమునకైన్ ॥

౨౪౧

క॥ ఇది తెలుపఁగాదె శక్తియుఁ

బదపదమున జీవతెతిని భంగపఱచెడున్

సదమలమతిశివనాంబుని

నెడఁదోఁపంగఁజేయదయ్యె నెట్టినరులకున్ ॥

౨౪౨

క॥ సత్యంబగునిదభక్తిని

సత్యముగాఁదోఁపెను సత్యంబిదయే

సత్యమగోచరమగుటన్

గాత్యాయనిచరితఁడెట్లుఁ గవులకునిలలో ॥

౨౪౩

క॥ తోచినదింతయులేనిది

తోచునెత్తవ్వంబు తానుదోచుచునున్నన్

దోచుటమానినఁదానై

తోచునులోకులకుబాందితో నాత్ముండే ॥

౨౪౪

తే. గీ. చెప్పిచూపంగఁదెలియమి సిద్ధియంఘ్ర

నాననుభూత్యేకమానంబ హర్షి శంబుఁ

జెప్పిచూపెనుదానినిఁ దప్పవోతె

నత్తులేకుంటగణియింప రుత్తములిల ॥

౨౪౫

క॥ తెప్పయగుననుభవంబిలఁ
దప్పయగునోటిమాట తప్పేయగుఁగా
యొప్పగుఁగద కనుదిప్పిన
విప్పినదోషంబు బ్రహ్మవేత్తలకెందున్ ॥ 281

క॥ కనఁదగునామమురూపం
బునుగ్రియయుంఁగాక యాత్మముంగనవశమే
తనువునఁగల్గెడువుల్కలు
కనఁదగుభావంబు తెలియఁగల్గునెఱడుఁడున్ ॥ 282

గీ॥ భక్తవరులకుగురులకు బండితులకు
బౌంధవులకును బరులకుఁబామరులకు
భూతములకునుస్వాత్మకు భూరిశాంతి
నిచ్చునేకాంతసేననే మెచ్చవచ్చు ॥ 283

గీ॥ అత్మతాదాత్మ్యమందున నఖిలవిద్య
లడఁగియున్నవి గురుకృప నదియుఁగలుగఁ
దానుదనయందనిల్చి సంతాపముడిగి
విష్ణుమూర్తినిదాల్చెఁడువిత్తముండు ॥ 284

క॥ బోధామృతపోతంబున
సాధులుతరియిం చెదరట సంసారాభిక్ష
గాధలఁగల్పనఁజేయుచు
వేధఁదిట్టెదరుగాదె ప్పెలులుజగతిన్ ॥ 285

క॥ అన్నియుఁ దెలిసిన తెలివికి

వన్నెయిడుక జచ్చినట్లువర్తించుటగా

కొన్నికొనితన్నునితరుల

కన్నకొ ఘనుఁడన్న ముక్తికల్గయచున్నా ॥ ౭౫౦

క॥ సాంబునికృపచేతన్నా

యంబుఖలంబని తెలిసిన నభిమానముతో

డంబడుజీవుఁడు లేనిజ

గంబెట్లైతోచనేమి కైవల్యమగుకొ ॥ ౭౫౧

క॥ తనధర్మమెంత తెలిసిన

విననీయదుపూర్ణబోధ విజ్ఞతగలుగకొ

మననీయదు శాంతిని గురుఁ

గననీయదు దేహమాతృగాఢ్రమముంచుకొ ॥ ౭౫౨

క॥ ఎందఁకవాక్కుమనముకొ

బొందదొ యందఁకపొందుబోధల నట్లుపైఁ

జెందదునిజానుభూతిని

బొందుకొ బ్రహ్మంబుఁ దెలియఁబోలు నెవ్వేతై ॥ ౭౫౩

క॥ ఉనికినినేకంబయ్యుకొ

గనునప్పుడు భేదబుద్ధిగల్పించెడుగా

వినఁబడుబ్రహ్మంబొకఁడుగఁ

గనఁబడుబహురూపధారిగా నైజంబే ॥ ౭౫౪

క॥ వాచాతీతునగోచరు

లోచనములదోషదృష్టిలోఁబడనీకా

లోచనమునదాచినచో

గాచున్ నిజవిమలమూర్తి కర్మమునూచున్ ॥

౭౫౬

క॥ తొయ్యలులుపిల్లలజ్ఞులు

నుయ్యలవలెనూఁగునీచు లుత్తమున కెటుల్

నెయ్యమునకువియ్యమునకుఁ

గయ్యమునకు సమతవలయుఁగాదె కుమారా॥

౭౫౭

క॥ చదువఁగలవిద్యలన్నిటఁ

బాదవినయర్థంబు సర్వమున్ హరియనియే

యదిగతముగబహుముఖముల

నదియిదియన కహమటంచు నాత్మసుఖంచున్ ॥

౭౫౮

గీ॥ విక్రమునిభక్తి జ్ఞానినిర్వక్రగతిని

దిరుగుచుఁడును సిద్ధులఁబరగుచుండుఁ

జింతయేలేదువానికావంతయైన

ముక్తిఁబడయంగ శ్రీరామభక్తిశక్తి॥

౭౫౯

గీ॥ లోను వెలినొక్కరీతి ప్రధానమరయ

జీవలోకంబులోకంబుఁజేర్చునార్పుఁ

గాననిశ్చింతనంటలోఁ గల్పనంబుఁ

జేసిసామగ్రినొనఁగూర్చు సిద్ధియిదియ ॥

౭౬౦

క॥ అంతర్ముఖుడై జగముల

భ్రాంతిందగులకయ యెద్దిప్రాప్తిచినని

శ్చింత భజించినశ్రీ

కాంతుఁడుశ్రీకాంతుఁజేయుఁ గైవల్యంబీ ॥

౭౬౦

క॥ శాంతియెసర్వస్వము నుతి

మంతులకిలదాన ముక్తిమావరియించు

గంతునిబాధహరించు

స్వాంతమున శివుఁడు తాండవమునల్పెడురా ॥

౭౬౧

క॥ తెలియమి తెలియుట తెలియగ

వలచుట తెలివాత్మదనుచువైరాగ్యమున

నిలుచుటయాత్మగ భవమున

బడియుంబడకుంట కిదియుపాయముజీవా ॥

౭౬౩

క॥ చాలునుజాడ్యము బాలుని

లీల శ్రీలోలు వేయులీలల లోలో

లాలింపవలెను భక్తుల

లాలింప వలెను మాటలా? సేవలచే ॥

౭౬౪

క॥ పొరలన్నియుల్లిగడ్డగు

బొరపొరకునునుల్లిగడ్డ పొరపొరవిడనం

తరమున శేపించుమొలక

పరతేజోమయమిధునము భంగిఁజెలంగు ॥

౭౬౫

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమను వి
సర్జింపగబోధఁజేసె సారథిగాఁ దా
నర్జునునకుశ్రీకృష్ణుఁడు
మార్దాలముకాష్టమట్ల మఱచినభంగిన్ ॥ ౭౬౬

క॥ మఱచినదానినిజ్ఞపి కిఁ
దఱచుతరచులోనదానుదజ్ఞులబోధల్
కఱచుచుఁగాస్తాకృతితోఁ
దెఱచునుజ్ఞాననయన ముపదేశంబిదియే ॥ ౭౬౭

గీ॥ ధర్మమాత్మశాంతిదాయకంబని యాచ
రించు నవని బుధుఁడుప్రీతిఁదులున
దానికొఱకటంచు దబ్బరలాడుగా
ధర్మమూర్తిగురుడు దాల్చుచుండ ॥ ౭౬౮

క॥ తలఁపులకెడమీయక లో
నలిదిక్కై ప్రబలుతపసి బయలుపడెడుచో
నడువకదుమి కెడుచ్చుగమటుఁ
గడువేగన్ గడిచి పూర్వగతిశాంతించున్ ॥ ౭౬౯

గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధాన సరణి జగము
నీకునాకునులోలుకుల కేకరీతి
స్వగతిస్వస్థితిద్వంద్వంబు బ్రహ్మమొకఁడ
యాత్మయోగమ్మునందునోమ్మందుఁడు ॥ ౭౭౦

ఆ. వె. బ్రహ్మమొక్కడతని ప్రభయగుసర్వంబు
 ప్రభులు పెక్కులై నగ్రమముగలదె
 సృష్టిజాలమందున స్థాత్ములై పోరె
 సహజమైనయది యసహ్యమగునె ॥

220

ఆ. వె. దీనినరసిగాదె దీనతలేకుంటఁ
 జెడడబ్రహ్మబుద్ధివిడడు బుధుఁడు
 నిత్యమంగళంబు నేర్పుమైసాధించు
 దివ్యశక్తిభక్తి దేశికోక్తి ॥

221

సీ॥ సమయోచితంబుఁగాజరుగరాదనిగాదు
 వేదననీకేలభేదబుద్ధి
 సర్వమాతనియందుసమరసంబునుగాంచు
 శాంతితోవర్తింపుభాంతివలదు
 భేదవర్తనలందుఁ బ్రీతిరామునియందు
 నుంచుటయాత్మసేవించుటరయఁ
 జంతఁబాసిననాఁడుశ్రీరామచంద్రుడై
 సర్వార్థసంసిద్ధిసంగహించు

గీ॥ నావరణమందుఁ బ్రతిబింబమందుబయట
 నొక్కరీతినివెలిగెడు నిక్కమాత్ముఁ
 డొక్కడేగద యూరకపొక్కనేల
 జీవయావాడఘోషము దేవుడౌదు ॥

223

ధర్మాంబనిరంజనుని బెండ్లియాడుమని ప్రోత్సహపఱచుట
క॥ జనకునిబోధల నజ్ఞత

చనియెనిరంజనునకుఁగొనసాగువివాహం

బనియూదిచెప్పఁదొడఁగెన్

జననియునపుడాత్మజునకుసంప్రీతినిటున్ ॥

22౪

సీ॥ కాత్యాయనీపాదకంజంబులర్పించుఁ

జర్పించువేదాంతశబ్దసరణి

నర్పించునజపంబునాయాస్థలంబుల

దర్పించుఁగవిజనఘాటిసూటిఁ

జాలించుఁగర్మంబునాలించునాదంబు

సాలించునిజనాధుసోమనాధుఁ

బాలించుభక్తాల్లిభావించుముక్తాల్లి

ధ్యానించుగురుమూర్తిధర్మవర్తి

గీ॥ నించునానందమెదనుబోషించుఁజెంచు

జ్ఞానయోగంబుయోగంబుఁగాలవశతఁ

బూర్ణభావంబునవరసస్ఫూర్తిఁగాంచు

నట్టిబుద్ధిమతిసతిగఁబుట్టెనీకు ॥

22౫

క॥ శ్రీరామామలభక్తి

బారముముట్టంగఁగల్గుపండితులకుసం

సారంబేసారంబా

ధారంబేజాడఁజూడఁదత్త్వముజీవా ॥

22౬

క॥ విదితాత్మయువిమూత్నయు
ముదితాత్మయుమోక్షలక్ష్మిమునిజననుతత
త్వసమాత్మనిలిపి వెలిగెడు
నదిరానీచాణుతయారాధనకు॥ 222

క॥ ఆమార్దవకాశిన్యముఁ
లామానమునిరభిమానమాయానందం
బామంత్రశక్తిఁగనశ్రీ
రామామయమట్లుదోచురానాతండ్రీ 223

క॥ రంగనిఁగనిలక్ష్మింగని
గంగంగనివిభుననంగుఁగనికుశలంబా
లింగనిలింగశరీరము
భంగముగనుగునికరుఁభగవత్కృపచే॥ 224

క॥ కందంబందముకవితకు
సుందరిహృదయంబుధర్మసూక్ష్మజ్ఞనకు॥
చందుగుండమురాత్రికి
నందతికందంబుశాంతియావేయెల॥ 225

క॥ కుండనమునుగుణమణితో
నందంబుగఁగూర్పమండనాకృతిఁదనర॥
గొందఱుకొనలేమియకా
కందఱుకొనందమిచ్చునాశయపొచ్చు॥ 226

క॥ భగవాహువిగిళాగిటఁ

దగఁజేర్చిసుఖించువేళఁదనచంచలతఁ

దిగనాడితన్మయశ్వుం

బాగిఁదాల్చినకమలనీకునాఁ గుహభింబుక॥

౨౮౨

ఆ. వె. పూర్ణభావమందుబుద్ధిలయించినఁ

గాంతిశాంతిదాంతి కలుగుకరస

నిన్నుజూచుచుంట నీనయైతానుంట

బుద్ధిమతికినా టిపుడమిఁగలఁదె ॥

౨౮౩

క॥ ఆముఖముననపరసములు

నాముఖమునవద్రసములహానాగిన్

బాముఖముననమరిసమిగు

నాముఖమేసారినగుపయ్యెన్దానా ॥

౨౮౪

ఆ. వె. నుచ్చిసర్వమిచ్చుమేలైసభాధింబు

నిచ్చునుననునిచ్చునచ్చరిత

హెచ్చుకీర్తినిచ్చుపిచ్చులవిడిచుచ్చ

జాతిరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥

౨౮౫

అ. వె. తనపుమనుపుహితముద్ధర్మిగుబవిద్యము

ధనముసుఖముగొప్పదనముశుభము

శక్తియుక్తియుక్తిభక్తినినికొగనుఁ

దెలియజాలవొంతచలుసదేల ॥

౨౮౬

ఆ. వె. నమ్మిచేరువారినయమునఁబాలించి

బుద్ధిచెప్పించి త్తశుద్ధినిచ్చి

తత్త్వదృష్టినిచ్చిఁదైర్వ్యంబునీవలె

స్వగురుధర్మనిరతభక్తకామి ||

2౮౭

క॥ ఆనందమొసంగిప్రొచున్

జ్ఞానముసర్వారసారసంగ్రహమదిరా

పానము ముక్తినిధానము

మానితవిద్యద్విభూషమహియోషగదా ||

౭౯౮

ఆ. వె. కమలనేత్రహరికిఁగమలార్చనముసేయు

వేడ్కఁగమలభవునివేడికొనఁగఁ

గన్నతల్లిజేసెఁగమలాంగిగాఁగొల్వఁ

గమలనాభుసహజకమలతతిని ||

౭౯౯

క॥ హృదయంబొసనమక్షులు

వదనముగరపదములాత్మవనజములగుటన్

వదనముహృదయముశ్రీహరి

సదనములగుఁబూజకుసహజకమలతతియకా ||

౭౯౦

క॥ కువలయముకుపలయమ్మని

కవిజనములువిడిచినారుగదసరిమఱుకన్

గువలయములేలకోరికొ

వివరించెదవేడ్కనీకువినముకుమారా||

౭౯౧

క॥ కువలయభర్తలుమర్త్యులు
కువలయనాథుండెయమృతకోశుండనియీ
కువలయమువిడిచికవులా
కువలయములఁజేరినారకుంఠితభక్తి॥

౨౯౨

క॥ తనయుజతరముననుంచుము
జననీజతరంబువలదుశాశ్వతపదముకా
గనఁదగునీజతరంబున
మునిగేయూరామరాయముక్తనికాయా॥

౨౯౩

మాలినీ॥ సరససుగుణశీలా సచ్చిదానంద హేలా
పరశివరతిలోలా బ్రహ్మవిద్యక్తపాలా
జయతుజయతుబాలా శాంతిసాభాగ్యలీలా
కరుణకిరణజాలా కాళశైలాగ్రశాలా ॥

౨౯౪

గద్యము.

ఇదిశ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసుధాభిక్తన్యాధవ
పదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజనితోభయభాషాకవితాభూషా
లంకృతకనకావిర్భూతజీవయాత్రాఖ్యమహాకావ్య
సంగ్రహంబునందుజీవాధికారింబనుబ్రధ

మొల్లా సంబు

సంపూర్ణము

శ్రీరామ.

శ్రీరస్తు జీవయాత్ర.

ద్వితీయోల్లాసము

క॥ శ్రీశేషమహీధరవా
సాశేషక వీంద్రపోషణాంగీకృతవే
సాశ్రీరామానద్భూ
సాశేషశయనసుచరితలాలింపుహరీ ॥

౧

క॥ జననీజనకులబాధల
వినిమాతెనుజీవుడొత్మవిదుడగుట నిరం
జనుడుగ మునినన్నిధిశ్రీ
సూనాజ్ఞజుమిశేషగిరినిశుభలగ్నమునకా ॥

౨

క॥ నిజముగద్విజృంభితనపూ
ర్వజన్మన్మత్తాంతము గృహబ్రకటించినయో
గిజనులకుమొక్కిమదివా
రిజనేత్రుభక్తిబొగడనుకృతకృత్యుంపై ॥

౩

—: నిరంజనుడు గురు స్తవముచేయుట :—

క॥ వింటిందొల్లిటికధలకా
గంటికామిమూర్తులిచటఁ గనుపండువుఁగా
నుంటికా మిపదపద్మము
లంటికాదత్సారమహిమనజ్ఞతగెంటికా ॥

౪

క॥ నగుమొగముముద్దుపలుకులు
సుగుణంబులుతోత్పినిష్ఠజూచినభక్తుం
డగు యుక్తుడగును ముక్తుం
డగునీమూమూర్తిమూర్తి నాత్మభజింతుకా ॥

౫

క॥ అకలంకస్థితినుంటకు
సకలాత్మపునీకుదగును స్వామికినగుగా
వికలాత్ముడనాకెటులో
పికవాణీత త్వనిష్ఠ పెంపుముప్రీతికా ॥

౬

క॥ జీవాల్పై వసదరా
జీవముజేతదమృతముసేవించుటచేఁ
గైవల్యమనితపింపఁగఁ
గేవలకృపఁదద్విముక్తికే?మీసూక్తుల్ ॥

౭

క॥ నిజకృపచేసుజనాళిని
నజపదముననిల్పగలుగునంబన్నిన్నే
భజియింపలేమినాకై
నిజమూర్తిందాచియెదుటనిలిచితితల్లీ ॥

౮

ఉ॥ “లేనిజగంబులేకయగులే”యనులేమపులేమిఁబాపఁగాఁ
బూనితివాదయామయుఁడుబోధలనజ్ఞతగెంటఁబూనెమీ
పూనికలన్నియుకొనఘలముల్దగఁజేయగఁబూనినాఁడుబో
శ్రీనిలయుండుదామనలసిద్ధులఁజేసెడువేడ్కనమ్మరో॥

౯

సీ॥ నీపదాబ్జసుసేవనియతిమైఁజేసిత
తౌముదీలబువిజ్ఞానసుహిమ
వస్తుతత్త్వంబులవరుసగాఁగన్గొని
యంపరంగమునందునాత్మగూడి

సర్వవాసనలవిసర్జించితిని గురు
 మూర్తి నీఋణమెటుదీర్తునె న
 నిర్మలచుతితోడనినుబోలివర్తింపఁ
 గలిగినఁజాలదేయలఘుచరిత

గీ॥ నిన్ను మెప్పించి తీర్పించి నీఋణంబు
 భవముతప్పించి కైవల్యపదమొసంగి
 పూర్ణజేయఁగ నేనొల్లఁబోపరాప్త
 కామమెన్నడు శ్రీరామరామరామ
 రూపుఁడవు నీవు స్వామి నీప్రాపుగోరి
 యడుగఁడుగునకు నీయశ్శలనుసరింతు ॥

౧౦

క॥ తత్త్వయోగభావిత
 సత్తామాత్రాత్మమూర్తినమరససూక్తి
 బత్తిభజించుటసత్యం
 బుత్తమసద్గోష్ఠినిట్టులుంటినిశాంతి ॥

౧౧

క॥ తెలియమిఁబోయినపోకడ
 లలయించెఁమిమ్ముమంత్రినాచార్యునికే
 నలకృపబోధంబొనగిరి
 లలితాకృతినందతోక్కలాగుననాకు ॥

౧౨

క॥ హరిప్రేరేపఁగ వేఱుగఁ
 దరమాచేయంగ నేనుదరియింపంగాఁ
 గరుణించి కూర్చెనన్నిటిఁ
 దిరుమలవరదుండనుచునుతించుచుననియె ॥

౧౩

క॥ జననీ జనకా మునివర
 యనుపుడునిజగేహమునకునాశీర్వాదం
 బొనరిచిమంత్రివరునితో
 జనననతిఁడూతోడుగాఁగి నమకుటుశుభమౌల్ ॥ ౧౪

క॥ అనవినివారట్లానా
 ననిసెలవీయంగఁజనియెనానంగముతో
 ననిశమ్ముజయంతాశ్రమ
 మునఁగలమునిజనులబోధమునువారి నెడన్ ॥ ౧౫

క॥ చింతించుచునిట్లనునిజ
 మంత్రివరుంగూడిభక్తమైశిరమునన
 శ్రాంతంబంజలిఁజేర్చుచు
 శాంతిఁగననచ్చెగువగునచివాగ్రణికిన్ ॥ ౧౬

→ నిరంజనుఁడు గురుబోధమునుస్మరించుట. ←

క॥ నీచుఁడనాకెలుజన్మవి
 మోచనమనననెదయగుమునిసేవమృగీ
 లోచనదయచేసంత
 శ్మోచంబునదేశి కేంద్రసత్యోపాస్తిన్ ॥ ౧౭

ఉ॥ ఎవ్వరునాకుదిక్కుపరమేశ్వరుఁడీవిధిదేశి కేంద్రుఁడై
 యవ్వనితాశిరోమణిపరాంబికయైననువెంటనంటినా
 కెవ్వరిదుష్టవర్తనములేమియుఁజేయకయుండునట్లనిన్
 శివ్వననెత్తినత్పథముఁజేర్చుచునుండినఁగాకచిత్తమా ॥ ౧౮

క॥ యోగీశ్వరసత్కృపచే

నాగమనఃసిద్ధికలిగెనన్మతమునొలఁగెన్

శ్రీగురుకృపగల్గినచోఁ

గాఁగలదెద్దై నవృద్ధికాములకెందున్ ॥

౧౯

చ॥ గురుఁడుగురుండుబాంధవుఁడు కోవిదుఁడబ్జనశాయతాక్షునిన్

నిరతిముఁగొల్పుభక్తుఁడునునిర్మలహృత్పిరసీగుహుండును

సరణమహాబ్ధితారకముస్వామిగిరింతరిమల్మేరాయఁడు

డరమర లేకప్రోచుతిశుభాయతిదృష్టినిమమ్మునిత్యమున్ ॥ ౨౦

క॥ అష్టవిధంబులమూరుల

సృష్టిప్రారంభమంచుఁజిత్రించెనుము

న్నిష్టమునెఱవేర్పన్ మూ

ర్త్యష్టకముందాల్పినాకునాకరువొసఁగెన్ ॥

౨౧

ఆ. వె. భక్తవత్సలుండుబ్రహ్మజ్యోతిఃచ్యుతి

పాదభజనసరుఁడుపాపహరుఁడు

సర్పరాజునాఁగినకలకలాపుండు

విశ్వనుతుఁడుదేశికేశ్వరుండు॥

౨౨

ఆ. వె. గురునిపాదవారిఁగొన్నాళ్లుద్రావిన

భక్తుఁడైనులై నశక్తుఁడయగు

సక్తుఁడౌనువారినిస్మరియింపవరియింప

యుక్తుఁడగునువేగముక్తుఁడయగు॥

౨౩

ఉ॥ నాకేదుతల్లివై పరమసౌఖ్యముఁగూర్చుచుఁదండ్రీవై భువిన్
జేకొనికాచుచున్ సతము సేసుముఁగోరెదుసద్గురుండ్రవై.
ప్రాకటతత్త్వబోధలశుభంకరమాపదమిచ్చిప్రోచుని
న్నేకరణిన్ సుతింపనగునీశ్వరుడీవనుకన్న దేశికా ॥ ౨౪

ఉ॥ ఏనిస్మరించుమాత్రనశుభేచ్ఛజనించునుజీవకోటి కె
వ్యానిసుదర్శనంబువరభక్తులసత్పథమందునుంచు నె
వ్యానియచుగ్రహంబుతడనంబనిలేకవిముక్తుజేయునా
దీనదయాభులోకగురుదేవుభజించిభవంబుఁబుచ్చెదన్ ॥ ౨౫

క॥ ఈనాఁటికిఁదెలిసితి నా
చేనేమియుఁగాదటంచుస్థిరముగ నేడె
పూనెదమానముఁబ్రబోవుము
దానినినిర్భక్తిమొక్కెదనుగురుమూర్తి ॥ ౨౬

క॥ నాకున్ నేనేతోచక
నీకరుణన్ సంచరింపనిజముగనీవే
లోకులకుఁగానవచ్చెదు
నాకాయమునందుముదమునన్ గురుమూర్తి ॥ ౨౭

క॥ నడచుచులోవెలిగాలిన్
విడుచుచుఁబలుకుచుబుధులనువినుచునువినకే
గడిపెడుఁగాలమునీకృప
బుడుతఁడునీభజనమందుబోగురుమూర్తి ॥ ౨౮

క॥ అందఱు యోగ్యులమధ్యకా
మందునినన్ని లిపిపారిమహానీయతచే
ఢేందముఁగల్గిషరహితం
బందంబుగఁజేసినావయాగురుమూర్తి॥ ౨౯

క॥ దేవేచ్ఛచేతసర్వము
గావింపంబడునుదానిఁగానకమూఢుం
డైవికలతనొందెడుఁగద
నీవాక్యమువినక తెలియు నేగురుమూర్తి॥ ౩౦

క॥ పితృముశ్లేష్మమువాతము
విత్తమునకొకకొంబడు నెవిధినగుననితా
మత్తతనుండకనశమా
చిత్తముచిదధీనమగుటచేగురుమూర్తి॥ ౩౧

క॥ లోచూపునీవుదయతోఁ
జూచినఁగదమానముద్రఁజూడఁగలిగితికొ
దోఁచినఁదోఁచగనిమ్ముచ
రాచరమీవనినసర్వహాగురుమూర్తి॥ ౩౨

క॥ చేయుచుఁగర్హంబులఁదాఁ
జేయనియట్లున్నవాఁడుచేసియునైనకొ
మాయనుదాటుచునీపద
మేయనిశముఁగొల్పుచుండఁజేగురుమూర్తి॥ ౩౩

క॥ పంచస్రణవంబులలో
 నంచితగతినుంచుకొనెడుననపాయునినో
 మ్మంచుఁగొలిచిత్వత్కృపని
 ర్వంచనభక్తినిఁదరింతురాగురుమూర్తి ॥ 38

క॥ మనముండుచోటనుండెడు
 మనమదివిశ్రాంతికిఁగొఱకుమనలుచునుఁపన్
 మనమిటునటుఁజెదఱుటచే
 మనమునుదనువుననునిల్పుచున్లుగుమూర్తి ॥ 39

ఆ. వె. మాయమాయచుయ్యెమహనీయుబోధచే
 నిశ్చలాత్మనేననేనయైతి
 భక్తిఁగొల్తుముక్తిపర్యంతమాత్మలో
 బరమహంసభక్తనరునిగురుని ॥ 40

క॥ ఎవ్వనిసంస్మరణంబున
 మువ్వరుమూర్తులనుస్మరణమున్జేయుఫలం
 బివ్వసుధఁగల్గునవ్విభు
 బువ్వలఁబూజింతుజ్ఞానమున్గృహసేయన్ ॥ 41

క॥ అంతశ్శూన్యండునుశ్రీ
 మఁతుఁడుముప్పోకలాఁడుమహనీయుఁపవి
 శ్రాంతిపరాయణుఁడదయా
 న్వాంతుడశినసాంబమూర్తిసద్గురుఁడౌరా ॥ 42

క॥ పారగమైజీవులకిల

ధారకమైప్రాణతతికిధన్యాత్తులకున్

దారకమైకుజనాళికి

మారకమై వెలయుమూర్తి మదిస్మరియింతున్ ॥

౩౯

క॥ భక్తులమోక్షాసక్తుల

యుక్తులముక్తులుగఁ జేయుయోజనయందా

సక్తియుశక్తియుఁగలగురుఁ

బ్రాక్తునసుకృతమునఁగంటిఁబ్రణవమువింటిన్ ॥

౪౦

క॥ ఎయ్యదిగాంచినితరం

బెయ్యదిగాంచండుసర్వమీశ్వరకృతమం

చయ్యెయెడలసుఖంచునొ

యయ్యదియేయాత్మమూర్తియచ్యుతభక్తిన్ ॥

౪౧

గీ॥ తెలిసితెలిసియునునమదికలతఁబొలు

భవభవమహాబ్ధిలంఘనోపాయమైన

తెప్పనీపాదపద్మంబుతేలియాడు

తప్పకదినమ్ముచుమ్మికదాటనిమ్ము ॥

౪౨

క॥ అప్పటికప్పుడుసరియగు

చొప్పునఁజింతించిపలుకుచున్జేయుచునున్

మెప్పించుహరినిఁదపమున

నిప్పించున్ముక్తిపేళికేశుఁడుకరుణన్ ॥

౪౩

క॥ దిక్కున్న లేకయున్నను

దక్కునుబరమార్థమాప్తదర్శనమునఁదా

వృత్తైకదృశ్యముఁదనలో

నొక్కెఁగుధీరునకునకలనుతసర్వంబున్ ॥

౪౪

క॥ నరులమనియుమాకదిదు

మృరమనియుండెలిసిముక్తిగననినుగొలువన్

బరమాపుండవై మమ్మున్

గరుణంగనుకాలమెపుడుగలుగుముకుందా ॥

౪౫

క॥ ఖిన్నులమైనచిత్రబ్ర

చ్చన్నులమైఖలులఁజేరిఁజాలమెఱులనో

పన్నగభూషణధీసం

పన్నులమముఁజేయవలయుభయవిరహితులన్ ॥

౪౬

క॥ నిద్రయనిత్యైవశయము

ముద్రన్సాధించిదృశ్యమున్విడనాడన్

భద్రంబగుమాకెపుషును

భద్రానుజపానపద్యబంభరతతిక్తిన్ ॥

౪౭

ఉ॥ నన్నుఁగృతార్థుఁజేయఁగడనాన్దుండెదిరయిప్రేవ్రాసామున్

బన్నెనుగన్నతండ్రివలెఁబాలనచేసెనుబూర్ణబోధసం

ఘన్నునిఁజేసిశాంతినిదపంబొనరింపఁగశక్తుఁజేసె

శ్వన్నుతిఁజేసెదన్గురునిశాంతివిధాయినీశేషశాయినీన్ ॥

క॥ కీర్తింతుసిన్నురామ! భ

వార్తి భక్తులకుఁబొపునాధ్యుడవనిస

ద్వర్తనముననిలిపెదవని

కీర్తిగదానిలుపుకొనుముకృపఁజూడుమమూ॥

౪౯

గీ॥ సమృతిఁచినమాదాస్యసరణిధరణిఁ

జేయనెంచినమమ్మెల్లొసిద్ధనిరుల

దృక్కుపడనిమ్మనీదక్కునిక్కుముగను

సర్వవిధములఁగరుఁగించిచక్రపాణి॥

౫౦

క॥ మీయాశీర్వాదంబున

ధ్యేయఁబొగురునిపాదతీర్థంబునఁబ్రా

ణాయామబలంబునమో

క్షాయత్తుడనైతిమంత్రియతినికరామా॥

౫౧

క॥ మకరముకిరినింబలెనే

వికలతినొందించెఁగాలవేగమునన్నుక

మకరాంకజనకప్రోవుము

త్రికరణశుద్ధిఁజరింపదీవనలీవే॥

౫౨

క॥ లోపలవెలుపలనొక్కడై

పాపంబులులేనినాడుపాధియునట్లే

లోపంబగుగురుకృపచే

నీపాదముంబల్లుసుమహానీయుండెయగుక॥

౫౩

క॥ ఆకాళికిశ్రీకాంతకు

లోకం బేవలదటంచులోవసియింపన్

నాకేలలోకబాధలు

శ్రీకాంతపదాజ్ఞసేవజేసెదబ్రీతిన్ ॥

౫౪

ఉ॥ కాయమునమ్మియేవిభునిఁగానకమూఁగులు దానిబుద్ధుద

ప్రాయముగా నెఱింగి పడరానియనస్థలఁ గ్రుంగియేనిభ

ద్రాయతమూర్తిఁగొల్పెదరహస్తిశమాహరి సర్వసౌఖ్యసం

ధాయినిశేషశాయినిఁబునర్భవదోషహరున్ భజించెదన్ ॥

క॥ జ్ఞానియగుమాని మానియ

పూనుంజిన్ముద్ర దానఁబూర్ణాత్మహృదౌ

గానంగనుశ్రీనిలయుని

తోనై కృముశక్తిసర్వతోముఖవృత్తిన్ ॥

౫౫

క॥ సామగ్రియెంతగల్గిన

నేమంబుననున్న నెట్టినేర్పరియైనన్

రాముండామోదింపక

యేమియునొనరింప లేడనీశుండగుటన్ ॥

౫౬

క॥ వెనుకఁగనముందుఁగాంచిన

ననంతమగుఁజూడకుం డెనాచింతయలే

దనవిందునట్టులుండియ

కనుఁగొందున్ రామనిత్యకళ్యాణంబున్ ॥

౫౭

క॥ హరిలీలసర్వమనిగను

నరుడేనారాయణుండునమ్ముచునరులన్

బురుషప్రయత్న మొనరుచు

నరుడరయన్నరుడయెన్నినాళ్లకునైనన్ ॥

౧౯

ఆ. వె. ఊరకుందుచున్ననూఁచెదుజీవుల

నూఁగఁదలఁతు రేనిసాగనీవు

కన్నులప్పగించికడ తేరవలెఁగాక

చేయఁగలదిలేదుసిద్ధమొదు ॥

౬౮

క॥ చేయుటమానుటదలపగఁ

జేయమిగాఁదోఁచి తోఁచిజీవత్వంబే

మాయగఁదోఁచునవలనా

కాయంబేదేవళంబుగదనీకుహరీ॥

౬౯

క॥ జీవుఁడుతోఁచుటమృత్యువు

దేవుఁడుతోఁచుటయమందుత్రిపుటిహరింపన్

గైవల్యమద్దిసద్గురు

సేవాఫలమిశ్వరేచ్ఛ సిద్ధమురామా ॥

౭౦

క॥ లక్ష్మీయమాకొసఁగెడుజయ

లక్ష్మీయులక్ష్మీయును మోక్షలక్ష్మీయువిద్యా

లక్ష్మీయును ధర్మసూక్ష్మము

లక్ష్మీవరభక్తసేవలన్దత్తవంబున్ ॥

౭౩

క॥ సకలాధారులు మేనులు
సకలాధారులు చుసర ససద్భక్తులను
సకలాత్ములఁ జేసెడుమా
మకగురుమూర్తులు సకలమంగళకరులున్ ॥ ౬౮

క॥ పలికించిన పలుకులు లో
కుల కేయనుభ్రాంతి తొలఁగుకొఱ కిటు నన్నా
కుల పెట్టిజన నినిజ పద
జలజంబుల భృంగ మట్లు చక్కఁ జేసెన్ ॥ ౬౯

క॥ నేవర మించిన విదపఁ
గావించుచు నుండు సర్వకార్యంబుల నా
కావేశముగల్పించును
వేదిధములఁ బూర్ణఁ జేయు వేడుక నుమయే ॥ ౭౦

క॥ నీసంకల్పంబునఁగా
దేసర్వముఁ గూడి విడెడఁ నిల శైల సుతా
శ్రీసద్గురూక్త విధిని
న్నేసదమలభక్తిగొల్వ నీజగదంబా ॥ ౭౧

క॥ శ్రీవిద్యాసంపత్ప్రద
కేవల చిన్మాత్మగురుని కిఁ జేయందున్
వేదిధముల నీమూర్తిని
సేవించు సుశీల మబ్బఁ జేయఁగదేవీ ॥ ౭౨

క॥ చిత్రంబులుమీలీలలు

పాత్రుంబెట్లగునుదెలియఁబలుకఁగనేత

నాత్రుండుమీసత్కృతుకొ

బాత్రుండుగానున్ననోభవానీవాణీ ॥

౬౯

క॥ శుభసూచనప్రభవిం చెకొ

విభవంబును విష్ణుభక్తివిమలబ్రహ్మ

నుభవంబభయముగురుకృప

నుభయంబుననొసఁగుబాలయుద్యల్లీలకొ ॥

20

క॥ మోహంబుంబెడఁబొపుచు

దేహదులగా చినకదృక్కుగనిలుపకొ

జోహగుచేసెననశ్రీ

కైహికమాముష్మికంబునందెడువేడ్కకొ ॥

20

ఉ॥ భూరివివేకంబులగుపుంజులుసర్వమువీడినీపదాం

భోరుమామునభజింతురెట మ్రొక్కెదనన్నభక్తికోటితో

జేరిభజించునెట్లుకృపజేసిప్రమాదపరంపరాభిక్ష

నారెకుద్రుంచుప్రితిసనునాకుముశ్రీకరచంద్రరేఖరా ॥

21

గీ॥ ఆశ్చర్యభోధంబుమఱనకెయంతరాత్ము

నాత్మనాత్మీయులనుగూడియనవరోము

గొల్చినిల్చుకోభక్తులకొలుపునుండ

నిమ్మరామలింగేశనిన్నమ్మమమ్మ ॥

23

క॥ గురుశిష్యులుజీవాత్మలు
ధరనింగియు స్త్రీపురుషులుదంపతులున్ సం
సరణముతరణముదననము
మరణముకార్యముకరణముమారమణుండే ॥ 2౪

క॥ మనసునువాక్కునుగాయము
సనువుగనొకరీతినుటరానాత్వమునన్
ఘనయోగశక్తికలిమిని
మునులెందున్ జిక్కరైరిమున్ బరమేశా ॥ 2౫

ఆ. వె. ఆత్మభదనమన్నియమరినపిదసనాఁ
గపముగాదుపట్టి నెపముగాని
అయ్యనచ్చునటకునమనసయాఁగునా
రజతిగిరినివాసరామదాస ॥ 2౬

క॥ శాంతియబ్రహ్మంబనిగురుఁ
డెంతయుఁగృపబోధఁజేయ నెఱింగియునరుండ
శ్రాంతిముభ్రాంతిందగిలియ
హంతన్ విడనాడలేడుప్రార్థమునన్ ॥ 2౭

ఉ॥ లోకముఁజూడఁజూడసనులోమవిలోమములేకదాసదా
వాకునువ్యర్థపుచ్చుకొనివారినివీరినిఁజేర్చిలోవెలిన్
గాకనుగుండనేలనుపకారముసేతకునేనెవండనా
పోకడలన్నిమానిపరిపూర్ణభజించెదభక్తకోటితోన్ ॥ 2౮

ఆ. వె. ఊరకుండువాడెయ్య త్తముండనుటకుఁ

గారణంబునేడుగంటిమంటి

నూరకుంట యన్ననొంటినుండుటయన్న

నాత్మయాటయన్ననరియనొకడ ॥

[లక్ష

ఉ॥ మానమువీడియోడి యనుచూనము సెందిగృహంగణంబు

శ్రీనిభజించిపెంచిబహురీతులభంగమునొందిగుంది లో

కానికిమంచివానివలెగానబడంగగృతార్థుడెట్లుచి

మానములేదునీకునభిమానమమానముత్రోసిపుచ్చెదన్ ॥

క॥ తోచినహరినింజూచుచుఁ

దోచుటచూనంగనాత్మతోగలియుచునా

లోచనములన్నిమాని వి

మోచనముంజూచుకొనుముముక్షువుదలఁతున్ ॥

౧౦

క॥ సిద్ధునకన్నియఁబామై

సిద్ధించుకొనంతికలిమిసిద్ధించుగదా

సిద్ధియనఁజిత్తశుద్ధియ

బుద్ధికొహరిజేర్చుకొండెపూర్ణతయొండే ॥

౧౧

క॥ ఆత్మార్పణమొసరిచివి

శాస్త్రమునియంగఁధికభక్తినందితినై కృం

బాత్మానాత్మలఁదెలుపుమ

హత్మునిసద్బోధబలిమిహరికృపకలిమిన్ ॥

౧౩

ఉ॥ కామకళావిలాసముజగమునిజమ్మనినమ్మినెమ్మదిన్
 శ్రీమహిళాధన్యుబరుని జేరిభజించిశివంబుపెంచిని
 ప్కాముడనై చరించిగుహసన్నిధిపెన్నిధినెంచిమించిన
 ద్దేమమణీలనద్భవనతీర్థముస్వార్థముగాసుఖించెదన్ ॥ ౮౪

క॥ తనకేతావులులేమిని
 ఘనయోగమునందుఁ దెలియఁగలుగుట చేతన్
 గనిసైర్యముకై వల్యముఁ
 గనియెడునీదేహమందుఁగనకబుధుండే ॥ ౮౫

క॥ సృష్టిపరంపరలెన్నియొ
 నట్టంబై చనుటవినియు నయపథముననే
 యిట్టమువచ్చినయట్టుల
 కష్టింపకవీరివారిఁగాంచుటమేలా ॥ ౮౬

క॥ ఎందఁకలోకమందున
 నిందలువినిపించుపరులనిందించెదనో
 నందాత్మజకృపసేయుము
 సందడిలేనట్టితావుసరససుజనులన్ ॥ ౮౭

క॥ ఈజ్ఞానమునాకిచ్చిన
 విజ్ఞానునినీదుభక్తువివిధార్చనలన్
 బ్రజ్ఞాయత్తతఁగొల్చిమ
 నోజ్ఞంబగునీదుమూర్తినుతియింతుసదా ॥ ౮౮

క॥ తత్పరులై విహరింఁగ

సత్పురుషుల కేలచిత్రసామగ్రిమదిన్

మత్పతినారాధించివి

యత్పథమున సంచరింతునానందమునన్ ॥

౮౯

ఉ॥ తస్మిలుదిద్దిము క్తుడవుతప్పకుమానిజధర్మసూచుఁదా

జెప్పెనురాజ శేఖరుఁడు శ్రీమతియొప్పును దప్పదిగకమా

కెప్పట్టకై నమోక్షునుదియూశ్వరదత్తిముశంక లేదుమా

యప్పరమేశ్వరాంబులనాత్మవరించుసుఖించునాత్మనిన్ ॥

క॥ తెలివియుగలిఁబుయుబలిమియుఁ

గలిగియునెద్దెనఁజేయఁగలిగియుఁదెలియం

గలఁడాతత్త్వం బొత్తన్

నిలువఁగగీలకము తెలియనేరనిజఁడున్ ॥

౯౦

క॥ స్వశరీరేంద్రియములుతన

వశములుగాకుండమెలఁగవారన్వీరన్

నశిషుచుకన్సఁగియత్నం

బశివముదెచ్చుంగదయరయఁగఁబరమేశ ॥

౯౧

క॥ సంపర్కదోషమేగద

కంపముగల్గించు నాత్మకాంతిహరించున్

సాంపగుజోజేభవముహ

రింపందగునై కృత్యబుద్ధిశ్రీహరికరుణన్ ॥

౯౨

క॥ గొగద్యేసుంబులఁబా

గోగనిష్క్రినవిచారముండు నెయిదిస

ద్యోగిమనోగమనమునకు

‘బొగగుపాథేయమగుటభక్తిభజింతు’ ॥

౯౪

క॥ కర్మాకర్మములందతి

నిర్మలుడగుడస్మయఁడయినిజధర్మమున

శర్మదమగునొంకారిం

బర్మిలిజీవుఁడుభజించియజ్ఞతమించు’ ॥

౯౫

క॥ పేతువది శిరోజాతము

ప్రీతియురోజాతమగుటఁబెద్దలు భక్తి

నీతియని యమృతమని ని

హ్లాతుకమని సహజమహరికృపయనియెడలె’ ॥

౯౬

క॥ సుమనస్స్వాంతవిహారిని

దమోహహరినిసమాధిధర్మజ్ఞులు ఛా

నముఁజేయుచు నెడమియకి

సమోభగవతేసమోయనన్ వినికందు’ ॥

౯౭

క॥ కలదనిజగముంగలియును

వలదనివిడనాడు దాసబాధగలుగఁబె

ద్దలచేతేదనివినువే

శలమించిసుఖించుగన్నులగనిభ్రమించు’ ॥

౯౮

క॥ ఇన్నివిధంబులవలలన్

బన్నుటయోపన్నుకొనుటోపరమాత్మానీ

కన్నన్ వేతేమియులే

దన్నన్ జడుఁడెట్లు తెలిసియానందించున్ |

౯౯

గీ॥ చచ్చిపుట్టిననాఁడుసంసారమేది?

యేది? మనుతావికృతివెరవేదబుధున

కేదిజాడ్యంబు శ్రీరామ! యిహపరసుఖ

సాధనంబేది వేదంబుశాస్త్రమేది?॥

౧౦౦

ఆ. వె. అష్టసిద్ధులమరెనానందముదయించె

నాత్మమహిమ పెంచెనతఁడుపురముఁ

జేరునంతకిట్లుసిద్ధులకరుణకు

మేరదెలియఁదరమె నీరజాక్షి ॥

౧౦౧

—: నిరంజనుని వివాహము :—

ఆ. వె. రాజధానిఁజేరరాజసుతునిఁజూచి

మంత్రినరుఁడు పెండ్లిమాటలాడ

ధర్మబుద్ధినతఁడుతగుయత్నమొనరించ

మనుడురాయబారమతఁడుచేసె॥

౧౦౨

గీ॥ శేషగిరిమీఁదఁ బెండ్లిలిసేయఁదలఁచి

పెండ్లివారెల్ల విడిసిరిప్రీతితోడ

జరిపిరచటవివాహలాంఛనములెల్ల

బుద్ధిమతిపూర్వపుణ్యాభిషాంగెననఁగ ॥

౧౦౩

క॥ విందులతోఁజనిబ్రహ్మ
నందముగాగురులఁగొల్చినరపతిసుతుఁడా
నందపురిఁజేరెనతితో
నందముగాఁబారులెల్లనానందింపన్ ॥

౧౦౪

—: నిరంజనుఁడేకాంతంబునభార్యతో స్త్రీసశంసచేయుట:—

అ. వె. అంతగొన్నిదినములై నంతనేకాంత
ముననుబుద్ధిమతినిగనియొకింత
స్త్రీసశంసఁజేయఁజెంతకురాదీయ
నాపెరాఁగఁబలికెనాతఁడిట్లు॥

౧౦౫

ఉ॥ నీరధిమేరమిరగన నేరమిజీకటిగొందిదూరఁగనం
చారముమానిచోరతతిజారజకోరముదప్పిదీరనీ
హారమునిగ్గుదేర ధరనంతటవెన్నెలప్రీగబారదో
షారమణీమణీహృదయజాలము మక్కువఱ్ఱిక్రైశ్మందుఁడున్ ॥

క॥ నీకృపకు నేపాత్రుఁడ
నోకంజదళాక్షి నన్నునొరుగాఁజూడం
బోకుముపెరపోకడలన్
బోకుములోకంబుఁజూడఁబోకుమునీకన్ ॥

౧౦౬

క॥ పదగతిమందంబనిమది
ముదముననిజూడఁగోరిముందడుగిడఁగన్
బదములచేతనములగుటఁ
గదలవు నేనేమిసేయఁగలుగుదుఁదరుణీ ॥

౧౦౭

క॥ బుద్ధిమతిసతిగఁజేసిన
 బుద్ధిమతిందలఁతుఁబూర్వపుణ్యంబేనా
 కుద్ధర్మిగనిద్ధాత్రి-
 సిద్ధిఁచె॥నిజగృహిణిగశ్రీలక్ష్మణబేంద్రుల॥ ౧౦౯

క॥ శ్రీరామాయణమంతయు
 నారామామణియబాడనొనానందం
 బొరాయెడలెఱుంగకయా
 త్పారాముడగుగదవిన్నయంతనరామా॥ ౧౧౦

ఉ॥ కాంచిననిన్నెకాంచవలెఁగారుణికత్వముఁజూపిమేలుగాఁ
 బెంచిననీవపెంచవలె భీతిజనింపఁగశత్రుకోటులఁ
 ద్రుంచిననీవద్రుంచవలెదోషముఁజూపిమనంబుజ్ఞానముఁ
 నించిననీవనించవలెనిశ్చలభక్తిఘటింపఁగావలె
 సంచితమెల్లద్రుంచవలెశాంతియుముక్తియునీవయీవలె॥

గీ॥ కరుణఁజూచెడుతరుణులుకలరుగాని
 జ్ఞానముండుటకష్టంబుమానినులకు
 రెండుగల్గినవారికిదండమిడుదు
 భవముదాఁటినవారెనదృఢువులిల ॥ ౧౧౧

ఉ॥ తల్లియుఁడండ్రుయుఁగూరుపుదాతయుదైవమునైచరించుసం
 పుల్లసరోజలోచననుబూజలొనర్చెదనిష్ఠసిద్ధికి
 గల్లజగంబుమించఁగృపనస్గనుదేవతలోపఁగొల్పిరం
 జిలెద సద్గురూత్తముఁడుచేసినమేలనిసంస్మరించుచు॥ ౧౧౨

ఉ॥ నారస పత్రనేత్రజలజాతభవుండునతీమణికొసదా
 ధారణజేయువాక్కున సుధాకరశేఖరుడంబకర్థమై
 భారముదాల్చుదేహమున భామమతోక్క తెఘూర్థమందునీ
 వారయలచ్చికిత్తుహృదయంబునయంబుననిట్లుగాంచినం
 సారమసారమ౯జనులుసారసనేత్రలగాంచలేనిని
 స్సారులురామరామ! సువిచారతనీహృదుపాదపద్మముల్
 గోరిభజించువారికనుకూలపువృత్తిజరించుభార్యయే
 సారముతారకంబునరసామృతవృష్టికృపార్ద్రదృషిసే
 భారముఁదోచకుండనను పారము జేప్పుమహానుభావవి
 స్తారపుభక్తిగొల్పెదనుదానిబలంబుననిన్నుగల్పెదన్॥

క॥ దైవాధీనమునద్గురు
 సేవాఫలమాత్మయోగసిద్ధిపదమున్
 శ్రీవిద్యాగూఢమునగు
 నావనితాసంపదమనసారభజింతున్ ॥

౧౧౫

క॥ తలలోఁగలనల విచ్చంగ
 బలమెచ్చగనాదుతపముఫలియించఁగఁగే
 వలమాప్తమూర్తిగానీ
 లలనారత్నంబుఁగూర్చెలలితాకృతిత'న్ ॥

౧౧౬

క॥ అనవినికాంతారత్నము
 మనమునసంతోషవార్ధిమగ్నతఁగనుచోఁ
 గసెశ్రీరామాకృతినాఁ
 గనియెన్ సర్వార్థసిద్ధిగలవిభునంతన్ ॥

౧౧౭

—: నిరంజనుని సన్నిధికి సన్నంభట్టువచ్చుట :—

ఆ. వె. కాంచికాశిమొదలుగాగలక్షేత్రముల్

తీర్థరాజరాజదేవతాళి

భక్తవరులను నిజభార్యతోసేవింప

బుద్ధివౌడమెరాజపుత్రకునకు ॥

౧౧౮

గీ॥ సంఘసంస్కారమునకైనచదువులెల్ల

సంగ్రహింపంగదూరదేశంబునందుఁ

జిక్కియున్నయన్నంభట్టుచెవినిపఱచు

రాజపుత్రుండుజాబాలిరాజయోగ

మభ్యసించుటపెండిలియకాటమొదలు

గాఁగలవిశేషములుతానుఁగలఁగియలుగ ॥

౧౧౯

ఆ. వె. అంతఃబయనమయ్యె నాతురుండై లోన

జీనయెంతపనినిఁజేసి తెట్ట

కేలకిట్టిచెట్టలేలపుట్టెనటంచు

మోసపుచ్చితంచు ముంచితంచు ॥

౧౨౦

ఆ. వె. ఎంచియెంచుకొనుచు నేమియుఁదోచమి

బరుగులిడుచు నెత్తిబాదుకొనుచు

పెట్టివానివోలెవిప్రుండుసంఘసం

స్కారమింకనవనిసాఁగదంచు ॥

౧౨౧

గీ॥ చేకల్యాణపురమునశ్రీలఁబెంచి
రాజ్యభారంబువహించి రమణమించి
కనకసింహాసనంబునజ్ఞానముద్రఁ
దాల్చియున్న నిరంజనధరణిపతినిఁ
గాంచెమోదించెబ్రశ్నించెగలువకంటి ॥

౧౨౨

క॥ అంహతి నెఱుంగకప్రియజన
సంహతిసింహాసనమున స్వామింబలెనే
బృంహితశరీరుడై సర
సింహా! కూర్చున్నయంతఁజేరు నెశుభముల్ ॥

౧౨౩

క॥ అన్నాయిట్టివిచిత్రము
పున్నెము సంఘముమఱచితి పూర్వస్నేహం
బెన్నపుగద మతిమారిన
దున్నట్లుండి యిటుసేయనుచితంబగునే ॥

౧౨౪

క॥ మొన్నగలమాటలన్నియు
నిన్నొమఱచితివి పెండ్లినేడనఁగానే
విన్నంతనమ్మలేదది
కన్నొవేఱెట్లుతలఁపఁగలుగుదుచెపుమా ॥

౧౨౫

క॥ అన్ననిరంజనుడిట్లనె
నన్నంభట్టునకు నింతయాశ్చర్యంబే
యన్నా! యన్నన్నా! హరి
కన్నొవేఱొండుకర్తగలఁడేవలఁపన్ ॥

౧౨౬

క॥ మున్నొనరించినకర్మము

లన్నితొలగె వానితోడనాయోజనలున్

జన్నవిమనముననొక్కం

డున్నదిశ్రీరామతత్త్వమూర్తి యున్నన్ ॥

౧-12

క॥ అదిసీవవలంబించిన

మదిసంశయమడఁగు పరమమానముకుదురున్

గదబ్రహ్మతేజమదితా

నుదయించున్ బెంచునించును త్తమపదవిన్ ॥

౧-13

అ. వె. ముక్తియన్ననొక్కమూలనుడఁగునా

నరకమొక్కమూలనక్కియున్నె ?

జీవునందెయుండుదేవుండులభ్యంబు

తెలియవనగ విప్రుడలిగియనియె ॥

౧-14

అ. వె. ముక్కుమీదనుండుమూడవకన్నండు

చూడఁజూడనాకుఁజోద్యమయ్యె

కన్నుచెదిరెనేని గన్పించుఁజిత్రముల్

జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥

౧30

అ. వె. నన్నుబోలునరుండునాకెట్లుగురుఁడొను

కన్నముక్కుచెవులునన్నియొకటె

ఉన్నయట్టులుండియూహించుగాఁబోలు

జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ॥

౧3౧

ఆ. వె. చక్రపట్కమండ్రుచచ్చినవారలఁ
గోసికోసినమ్మిమోసపోతి
నిజముగాంచలేనినిష్ఠయోగంబౌనె
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ||

౧౩౨

ఆ. వె. మతములాటటండ్రు హానంబువిధియండ్రు
నామతతియువేటు నేమమట్లు
వితదేవుఁడెట్లువేదంబుబల్కెనో
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ||

౧౩౩

ఆ. వె. నిజముబల్కఁజాలునిష్ఠలువలదండ్రు
నిష్ఠనిజములేక నిలువదండ్రు
సులభపదములయ్యుస్వోక్తివిరోధముల్
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ||

౧౩౪

ఆ. వె. పతియదేవుఁడండ్రు పాపంబులేదందు
రతనియాజ్ఞకొలదియాచరింప
నీతినియమరహితమేతీరుగానగు
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ||

౧౩౫

ఆ. వె. గుళ్లగోవురములగోవిందుఁడున్నాఁడె
మొద్దుదేవుఁడెట్లుమోక్షమిచ్చు
మందబుద్ధులందువిందారగించుటె
జీవదీనికేమిచెప్పెదీవు? ||

౧౩౬

క॥ వేదములుపౌరుషేయము

లాదిః-వర్ణములులేనివయ్యనుమిథ్యా

వాదులుకల్పనఁజేయఁగ

వేదముతోఁగూడనవియు వెలసెధరిత్రి ॥

౧౩ :

ఆ॥ పూర్వకాలమందుఁబువ్వఁబోఁడులకెందు

పాఠశాలలేదు పరువులేదు

గానవిద్యలేదు జ్ఞానంబులేదయా

జాతరూపమూర్తిసత్యకీర్తి ॥

౧౩౮

ఆ. వె. నేటికట్టిమాట మోటుగాఁదోఁచదే

పాఠశాలలెందుఁబుబలుచుండ

విద్యఁగాంచెవనిత వెట్టినివదలఁగా

జాతరూపమూర్తిసాధుకీర్తి ॥

౧౩౯

క॥ జ్ఞానంబనదానంబొ

గానమపానంబలేక ఘనమాధనమా

మానంబొలాభంబే

లేనిదిమాకేలచాలులేనృపతియనన్ ॥

౧౪౦

క॥ చిక్కులబొరలెడిభట్టున్

బక్కుననగియిట్లుమిత్రబౌధహరింపన్

నొక్కివచించెనునరపతి

తిక్కనివారింఛిపరమధీరునిఁజేయన్ ॥

౧౪౧

—: నిరంజనుఁ డన్నంభట్టును మందలించుట. —

క॥ భుక్తియుముక్తియునొక్కట
భక్తికేకూరునంచు బ్రాజ్ఞులువలుకకా
యుక్తులఖండింపఁగనా
సక్తియగా క్లుగల్గుశక్తిజడులకుకా ॥ ౧౪౨

ఉ॥ చక్కనిబోధలకావినఁగఁజాలవు చాలవుభాష్యశాంతికా
మక్కునబౌంధవాళి పయిమానవుమానవుదుష్టవాసనల్
పెక్కువిధంబులకదలఁపుఁబెంచెదు పెంచెదుసంచితంబునే
ఫక్కిదరింతువో తెలియవచ్చునెచ్చునెనీకుజ్ఞానము॥ ౧౪౩

క॥ కనిదక్షుండగుదక్షుని
వినియాతనిచరిత మేషవేషముగనియుకా
జనులెట్టి నెఱులోహరి
మనమునధ్యానింపలేరుమాపతిదీక్షుకా ॥ ౧౪౪

క॥ పటమగునుగపటసూచన
నిటలాక్షుండదియు మినిశ్చింతింపడై
కటకటలయించులోకము
పటముకాధరియించిశౌరిపాలనజేయుకా ॥ ౧౪౫

క॥ తనకాసదగల్గినచోఁ
దనతల్లియెతననుజంపుఁదదితరజరులే
మనిచెదరనితమినాలిం
గనమొరరించెశినిఁజడుఁడుగాసఁడుగురునికా ॥ ౧౪౬

క॥ అకలంకస్థితినుంటకు

సకలాత్మలకొఱకుఁగాక చపలాత్మలకుకా

బ్రకటింతురెగురుజనములు

సుకరంబెట్లగును ధర్మసూక్ష్మంబవ్వా ॥

౧౪౭

క॥ కాదన్నదియానానట

కాదటయానానటన్నగలకాలంబుకా

వేదనఁజెందుదురటదు

ర్వాదంబులమరగినేటిబాలకులకటా ॥

౧౪౮

క॥ భయమేనయమైతోచెకా

నిరుమంబులవెట్టిమేలనిష్ఠలవేలా

భయవిరిహితపదమేలా

నమమొక్కటిచేయుజన్మనాశముభళిరే ॥

౧౪౯

క॥ భీతినిసర్వముగలుగకా

భేతాఘండాకండెచాలుఁబెఱవారలతో

భూతలమునఁబనిలేదిక

నేతరుననై నభీతియేసాధించుకా ॥

౧౫౦

క॥ దేవుఁడులేడనిలోలత

వేవిధములసర్వమనుభవించునరునకా

దేవునిసత్త్వముతోఁచినఁ

జావేనిజమగునదెంతసాహసమున్నకా ॥

౧౫౧

క॥ దేవుడుకలడని తెలిసియు

నావంతయుసంశయంబుచందకసకలం

బేవిధినిపేధముగనక

దేవేచ్ఛగననుభవింపధీరుడుగాడే ।

౧౫౨

ఆ. వె. మంచివారిజూచిమహనీయులాయంచు

నెంచునీచుపాపమెంచనేల

నీచతికునుదుష్టనీతిగోబంధువు

పట్టుదలనుగుణముపుట్టుటెట్లు ।

౧౫౩

గీ॥ కోరినావారలంచునుజేరివారి

సేవచేగొంతికాలంబుచేటుగాంచి

సరుడుహరిపదద్వయిజేరివిరతిగాంచు

భక్తిహరిగన్నసద్గతిబడయుదన్న ॥

౧౫౪

ఆ. వె. ఐతీపల్కుచుండువృక్షంబుమీదన

పుట్టనుండుబాముగుట్టుగగద

కంటబడినయంతగాతన్యమునుదాల్చు

గలియవలయుజెలిమి తెలియవలయు ॥

౧౫౫

ఆ. వె. పాలమీదబ్రీతిబాలురికిలలోన

ఫలరసంబునందుభక్తులకును

గాఢనిద్రయందుమూఢాత్ములకుబ్రీతి

ధన్యులకునుబ్రీతితత్త్వమందు ॥

౧౫౬

ఆ. వె. పనులుచేయలేనిబనిముట్లదట్టుగా
 బుద్ధిలేనివాడుబుధులదట్టు
 ధనములేనివాడుధర్మాత్ముదట్టుగా
 జన్మరోగమందుకూంతిమందు ॥

౧౫౭

ఆ. వె. ధర్మబుద్ధిలేదుదయయుసత్యములేకు
 దేవునెట్లుగాంచుచీనుడకట
 పండ్లులేకచెఱకుబట్టిపీడిన యట్లు
 ముక్తిబడయగురునిసూక్తిశక్తి ॥

౧౫౮

ఆ. వె. గురునిగొల్వవచ్చుగోవిందుగనవచ్చు
 బ్రాహ్మణమైననిచ్చినబలవచ్చు
 మర్మమిచ్చుసపుడుమహిమిందబడిచచ్చు
 భక్తవరులగొలిచిబ్రదుకవచ్చు ॥

౧౫౯

ఆ. వె. దేవుడనగవేతదేశమందున్నాడె
 మాయయనగవేజమహిమగలదె
 తననుగాంచుచోటదగులునురెండిలట
 గరుడగమనుగొలిచికడచుబుధుడు ॥

౧౬౦

క. అన్యాయపుజీవనమున
 ధన్యత్వముగాంచడలచుదార్పిద్రవ్యమునక
 సన్యాసముచేబన్యము
 ధన్యత్వమునున్నపప్పుదప్పళమెన్నక ॥

౧౬౧

క॥ పారముముట్టందలచిన
 ధీరుండేయైన నేలతిండికి బాధలో
 బేరము సేయునుముందుగ
 గారెలకై జన్మమెంతకష్టంబకటా॥ ౧౨౨

క॥ బ్రతికెడుకాలంబల్పము
 మెతుకులకై పాటుపడుచు మెక్కెడుచోస
 ద్దతిగోరరుమతిలేమిది
 మృతిమాటయమఱచిహద్దుమీరినశుంతలో ॥ ౧౨౩

క॥ ఏదైనవాగవచ్చున్
 వేదంబునుదిట్టవచ్చువిజ్ఞానులతో
 వాదంబుఁ జేయవచ్చున్
 మోదంబొక యింతలేక మురుగఁగవచ్చున్ ॥ ౧౨౪

క॥ కలిరాజుకృపనుగాకిలఁ
 దులువలురచ్చలనునలగఁగ్రదొక్కంబడలే
 నెలయాలియాజ్ఞ చెల్లుట
 పలు తెఱఁగులనృపతికృపనుబడయుటఁగాదే॥ ౧౨౫

క॥ కటకటదుష్టులసంగతి
 యటవీస్థలమునకు నెక్కుడయ్యెన్ భయమం
 దటనుండున్ మృగజాతం
 బిటలేకయయట్టి బాధయేగలుగుఁగదా ॥ ౧౨౬

అ. వె. కానరానిబాధకంటిలోనినలుసు

కన్ను తెలుప రాదు కానరాదు
తనకునితరులకునుతచ్చాంతిశోకంబు
భట్టయేమి సేయవచ్చునరుడు ॥

౧౬౭

క॥ మతిమంతుడుభయమునకై
వేతజెందుచుదిరుగ నేల వేటింబలెనే
సతతముహరిపదపద్మము
లతులితగురుభక్తిగొల్వనొవిప్రవరా ॥

౧౬౮

క॥ జ్ఞానికానినాడుకాననంబులమెచ్చు
మానిగానినాడుమాటమెచ్చు
గొప్పబుద్ధినిజముగురుమూర్తిమెచ్చగా
దలనుబుట్టుబట్టుదలనుగాదు ॥

౧౬౯

క॥ కనగలగర్భంబున్నది
కనియెదశిశువులనునేన కావలయు నెవే
ఱనియొచుకొనువనితఁజూ
చినవ్వరెయిల నెవ ర్థి నసిగ్గుగాదే ॥

౧౭౦

క॥ కానకానీచులకిలలో
జోనియగుకథర్మసూక్ష్మమార్జింతుటసీ
ధ్యానంబునగానందగు
దానికేవేలొండుగ్రంథతఱిగూడదుసూ ॥

౧౭౧

క॥ కానకగురుకృపకై వి
జ్ఞానులుభజియించుచుండ్రుగదభువిమిథ్యా
జ్ఞానులుశక్తికొలదినభి
మానముతోవాడములనుమరుగుదురెందుక॥ ౧౭౨

క॥ జ్ఞానంబనగాఁదెలియక
గానసభకజూడఁబోవుగతిఁబరుగిడుచుక
దానకస్వేచ్ఛకగానక
మానవునికసేవచేయమాధ్యుబనురా ॥ ౧౭౩

గీ॥ పోషణార్థంబుసహజమారోషమడఁచి
పరులసేవించివిత్తమ్మువడయుకన్న
మృత్యునదిమేలుబుధులకుసత్యముభుజి
వాసనాబలమెంతదుర్వారమికట ॥ ౧౭౪

ఆ. వె. రసములేనివారిరాగమెట్లుఫలించు
సానమీదజలముచల్లకుండఁ
జెక్కపట్టికొక్కచిక్కునాగంధంబు
మధ్యవర్తి లేనిమనుషుడెట్లు ॥ ౧౭౫

ఆ. వె. కూళలఱచుచున్నగురుకురాదెందు
మంచిమాటనిద్రమబ్బుఁదెచ్చు
బూర్వకర్మఫలముపురుషునేమనవచ్చు
వాసనయడఁగుగురువునునికరుణ ॥ ౧౭౬

క॥ నిష్ఠరయూర్జైశకోరెను

నిష్ఠరముచికుందు డట్లనేర్పుగఁగోరెన్

ఇద్దఱుపత్తికై కోరిరి

మొద్దులునిడింతువిభునిముందరనన్నా ॥

౧౭౭

ఆ. వె. పూయూపనుయ్యెమర్యాదలేదయ్యె

విదైలేదుదొడ్డబుద్ధిలేదు

గురునిభక్తిలేదుగుణమేమిలేదింక

భవముదాటరాదుభ్రాంతిపోదు ॥

౧౭౮

ఆ. వె. ప్రకృతివాదులంటప్రార్థవాదులు

భేదవాదులంటభీరులంట

వాదమేలభక్తివైరాగ్యమబ్బిన

మాధవార్చకులకుమతములేల ॥

౧౭౯

ఆ॥ వె॥ సులభశైలినారస్వాక్తివిరోధముల్

బలుకుచుంటగొప్పప్రజ్ఞయండ్రు

తెలివిమాలినట్టిదీనులబ్రదుక్కిట్లు

భవముదాటరాదుభ్రాంతిపోదు॥

౧౮౦

ఆ॥ వె॥ ఉత్తచదువుచదువును తీర్ణతకుఁగాదె

నీతినిష్ఠజూడనేతిబీర

భక్తిశక్తియుక్తిప్రబలెవిద్యలయందుఁ

దెలియకూరకిటుఁ బలుకదగునె ॥

౧౮౧

ఆ. వే. ఇలనునత్యమరయ హేతు హేత్వాభాన
 రీతిఁ దెలియుచుండురీతి రెండు
 మార్గములనుజూడ మనలనిట్లునృజించు
 శేషగిరివిభుండు శ్రీధరుండు ॥

౧౮౨

ఆ. వే. కన్నువినట యెట్లుకనుటెట్లుచెవియును
 కొయ్యకరుగుటెట్లుకొలిమినూద
 దొడ్డయత్నముననుదొలుగునానై జంబు
 పట్టుదలనుగుణములుట్టిపడునె ॥

౧౮౩

క॥ అంగారముదిద్దెడిచో
 శృంగారముభంగమైనసిగ్గుననొరులకొ
 దొంగికనుదొంగవలెవా
 రింగనివంకరయినదన రెడుమదినౌరా ॥

౧౮౪

క॥ తనవలెలోపముగలనరుఁ
 గనిసంతస మొందుఁగానికనఁడుగుణంబుకొ
 గనినకొదూఁఖంబెచ్చెడు
 ననుభయముననోర్వలేమినవ్విధిఖలుఁడుకొ ॥

౧౮౫

క॥ లోకములోఁగలహంబున
 కేకారణమేలనరులకీర్వయచాలుకొ
 లోకమునదుష్టజనముల
 శ్రీకృష్ణుఁడుభంగపఱచెఁజిత్రముదీనకొ ॥

౧౮౬

క॥ భారతకథలంజదివిన
సారంబిన్నిధినిఁ దేలుసాధులు తెలుపన్
లేరెను యోధనునకువిన
నేరమి యేయట్లుఁ జేసెనిజముగనతనిన్ ॥ ౧౮౭

క॥ తెలిసి ముమూఘులవలెవా
రలసిరియుద్ధంపురంగమందునదానన్
దెలిసెనుహరికర్తృత్వము
జలజాతభవాండమతని జాలంబన్నా॥ ౧౮౮

క॥ కేవలము క్తిధరలోఁ
గావలసి పజ్ఞానముండఁగాఁజాలుననన్
నేవినినప్పెదనేతిని
నేవింపఁగ నేలకంపుసిద్ధించిన చో॥ ౧౮౯

క॥ నరుడులతాంతములకయికు
దురునని పునునీరుభ్రాంతితోనిడనగునే
ధరనులతాంతమ్మునహరి
చరణమువిడిస్వకృపి నమ్ముజడునింబలెనే ॥ ౧౯౦

క॥ వేదముమూలంబనిత
చోచ్చదితకర్మంబుము క్తిశోభనమీయన్
లేదనివేదాంతంబుల
నిూదన్ బడికొట్టుకొంటమిథ్యాదృష్టిన్ ॥ ౧౯౧

క॥ తపమున్ యోగముకర్మము
 నెపముకన్డదూరుకన్డ్రోయనేర్చినయంతన్
 జపలాత్మఁడౌనుగాకటు
 సుపథంబుననిలుపు గురునిజాడంగలఁడే॥

౧౯౨

గీ॥ దేవిసత్కృపనమ్మినధీరుడగును
 దీనులను వేడిబ్రదికినదే బెయగును
 గానతత్ పాదపద్మముల్ ఘనుఁడుగొలుచు
 భక్తిగలిగినంగల్గునబ్రతుకుఁదెరువు॥

౧౯౩

క॥ ప్రారబ్ధంబేనంసృతి
 కారణమని లోకులంట కలషంబుంటన్
 ప్రారబ్ధజెవ్వరిదో
 కారణమన్నిటికి హరియగాదే విప్రా॥

౧౯౪

క॥ తనసంగతి తానెఱుంగఁడు
 విననెంచు గనఁగనెంచు వీరివారిన్
 ఘనమైనకొలుపుదొరకెన్
 మనవానికిఁ జెడఁగవేఱు మార్గంబేలా॥

౧౯౫

క॥ తనతప్పుతనకుఁదెలియదు
 వినయముగానుండివెదకు వేత్తలతప్పుల్
 ఘనమైనగురునిసన్నిధిఁ
 దనతప్పేతానుగాంచు దత్తజ్ఞుడై॥

౧౯౬

క॥ యోగబోధికలేమిని

భోగము రోగభయముమదిఁబొందుటబలమున్

రాగముమిత్రుఁడునంపద

త్యాగమునిర్భయములేమిఁడ త్వములేమిన్ ॥ ౧౯౭

క॥ గానముశ్రుతిరహితంబయి

జ్ఞానముగురుభక్తిలేమిగౌరవమెందున్

మానములేమిని ధ్యానము

మౌనములేమినిఁగుదురవుమందులకెందున్ ॥ ౧౯౮

క॥ భరియింతురువరియింతురు

చరియింతురుశిష్యులట్లశాంతముతోడన్

బరికింతురులోపములన్

దరియింపఁగ నెట్లుఁదెలియుఁడ త్వంబన్నా ॥ ౧౯౯

క॥ నతిఁజేసెడుమతిమంతుల

గతిమాలినపురుషపశువు గాసిలఁజేయున్

మతియెట్టులొ స్థితియట్టులఁ

గుతుకములేనట్టివారి కూటములేలా ॥ ౨౦౦

క॥ అగ్రజులగుటకులేదుకు

శాగ్రమునుంబోలుబుద్ధిన తేవయులే

దాగ్రహమునఁగుగ్రహములు

సుగ్రీవులుపలుకులందుశూన్యులుక్రియలన్ ॥ ౨౦౧

క॥ ఓపిక లేమిన్ లోపము
 లోపమునన్ దాప మంతిలోఁగోపంబున్
 గోపమువలనన్ బాపము
 పాపము బాపండుచెడ నుపాయంబన్నా ॥ ౨౦౨

క॥ చనవునమనమునలాఘవ
 మనయము నాచార్యజూచిహాస్యము నిత్యం
 బునులోపమాచరించుట
 వినునదిమఱచుటయుఁ దెలుపవే ముక్తిచ్చన్ ॥ ౨౦౩

క॥ తెలిసినది తెలియకున్నది
 మలయఁడుభేదింప భక్తినిలయఁడునుమనో
 విలయముగమృతస్థానం
 బలవడినదిబుద్ధిలేమి పోయితనికిన్ ॥ ౨౦౪

క॥ లోపములేకచరింపఁగ
 నోపిక లేదయ్యె దానినొప్పుకొనెడుచో
 లోపము పాపము వీనికిఁ
 దాపముకర్తవ్యమండ్రు తథ్యమువిబుధుల్ ॥ ౨౦౫

క॥ అందఱనెంచుట దనకే
 యందములేకుంట పుణ్యలానందింపన్
 డెందముగుందుటతనకు
 శ్మందెలియకజగముమెచ్చలోలోఁబుచ్చన్ ॥ ౨౦౬

క॥ ఎద్దాని నైజమవ్విధి
ముద్దుగఁగాపాడలేవె మొండివినీవే
దిద్దుగఁబెద్దవైప్రజలన్
సుద్దులచే మోసవుచ్చుచున్ మహనీయా॥ ౨౦౭

క॥ నీతికిఁదప్పినవారల
కేతీరున నై నదుఃఖ మేప్రాప్తించున్
నీతికిలోవెల్లినై కన్యం
బేతగు వేషంబుదోషమేమహనీయా ॥ ౨౦౮

ఆ. వె. మూఁడుదృష్టిజేయమొదలుశాస్త్రముపుట్టె
మూఁడుఁడెంతచదువమూఁడుఁడయగుఁ
దృష్టిలేదుభవముతీరమ్ముఁజేరుట
లేదుబుద్ధిలేదు లేదుశాంతి ॥ ౨౦౯

క॥ తలగొరుగుటజలజాక్షుల
విడిపించుటభాష్యశాంతివిధియునిపేధం
బులులేమియుబుధదూషణ
ములుచిత్రముముక్తబంధములుకలిసౌరా ॥ ౨౧౦

క॥ కేసరులుగర్జనమునన
దాసనములఁగోరమినినుదాసీనులున
స్వాసులుగద బూదిని దు
ర్వాసులుతొమసమునగురువంచకులుజడుల్ ॥ ౨౧౧

క॥ ఇంతయసాధ్యపుఁగార్యము
పంతంబునఁజేయ నెంచిభగవంతుఁడుమా
కొంతుఁడు కలి సకలకళా
వంతునిస్వాంశమునఁదైర్యవంతునిఁజేసెన్॥ ౨౧౨

క॥ అందఱు చెప్పఁగన గివ
మందులువినువార లెవరుమహనీయులనేఁ
డిందఱుఁజేసినకలికిన్
వందనములుచేసి తెలియవలెదత్వంబున్ ॥ ౨౧౩

క॥ కలికాలంబునమనుజుల
కలవియెస తేవచదుపులబ్ధినమాత్రన్
జలికాలంబునవలువలు
కలవానికిఁబూర్ణ రక్షకలదెమహాత్మా ॥ ౨౧౪

క॥ సత్యాసత్యముదెలియక
జాత్యంధులఁజేయ నెంచిజాత్యంధతచే
నిత్యముశ్రమలన్బొందుచు
భృత్యుడవై సంచరించి తేమహానీయా॥ ౨౧౫

క॥ జాతివ్యక్తులకల్పన
చేతన్దత్త్వంబు తెలియఁజేయుటచేతన్
జాతివ్యక్తులకై కన్యము
నీతియెసత్ఫలమనఁదగు నేమహానీయా ॥ ౨౧౬

క॥ అందఱనొక్కడఁజేర్పఁగ
 సుందరమై ముండుఁజూడఁజూడవివేకం
 బెందున లేకుండువిజయ
 మందెడుమార్గంబు తెలియ రామహనీయా ॥ ౨౧౭

క॥ రూపంబున భేదముత
 ల్లోపంబున నై కృముండులోకమునంతఁ
 బౌపంబొక్కటిచేయఁగ
 నీపాలంబడెనుమెచ్చు నేనినుజగమున్ ॥ ౨౧౮

క॥ మూఘసివై రాగ్యంబతి
 గాఢంబుగనుండుఁగవ్వకాలమున నెయా
 రూఢజ్ఞానములేఱుని
 గూఢంబుగలోనఁ బాదుకొనుమాధ్యంబున్ ॥ ౨౧౯

క॥ వంచించెదలోకంబని
 యెంచున్ మూఘుండు కానియెంతయుఁదనుదా
 వంచించుకొనుచుదానన్
 పంచితముం బెంచుఁ బెంచుసంసారంబున్ ॥ ౨౨౦

క॥ నిజమెఱిగిగురునిపదములు
 భజియిగపంగల్గినరుండుపండితుడైనన్
 విజనస్థలములమెచ్చక
 కుజనాళిన్ రచ్చలందుఁగూడుఁపనున్నే ॥ ౨౨౧

క॥ ఆర్జింపఁబడినపూర్ణత

నాన్జించుటయెట్లుమఱియాయీగతివి

తాదనమునకోకిరిస్తో

ధుర్జనులినూత్నపద్ధతులుకల్పితో॥

..౨౨౨

క॥ సృష్టిపరంపరలెంచిన

నష్టాంత్యంజాను దేహినానాగతులన్

శిష్టజనసేవలన్సం

తుష్టింగను మంత్రమూర్తితోగనుహరినిన్॥

౨౨౩

క॥ అభయంబొసఁగెడు ఔత్రము

విభుఁడును విత్తంబుఁ దత్త్వవేత్తలు గలుగన్

శుభమై పరఁగెడు స్వస్తి

న్నిభమగుసభసభయగుఁగద నిందకుసభయే॥

౨౨౪

ఉ॥ మోసముఁజేయవచ్చు ధనముఁ గడియింపఁగవచ్చు దానిచే

దోసముచేయవచ్చు బుధదూషణమౌననవచ్చు నిష్టమా

వేసమువేయవచ్చును నవీన సుతంబులబోధఁజేయుచున్

గాసులకై సహూదరులఁగల్పనఁజేయుచుముంచిమున్గుచున్॥

ఉ॥ బోటివరించిమీకుఁ బరిపూర్ణసుఖంబుల సీయఁబోదు నా

పాటునులేదు కర్మపరిపాకములేదది మున్నె జ్ఞానమా

సూటివినానచించుటలు సూన్యతమన్న హుళిక్కి విద్యము

మూటికిలోటునూటికిసుమారుగుణంబులుచాలునండ్రయో

యేటికి సర్వతోముఖుని సీశుభజించెడురిక్తవాంఛ మీ

బోటులకేమిచెప్పినను భూడిదఁబోసిననేతిరీతినా॥ ౨౨౬

ఉ॥ ఈతకులోతులేదు జగదీశ్వరునాజ్ఞకు లాతిలేదుస
ఖ్యాతికిరోతలేదు పరమార్థపుదృష్టికి జాతిలేదుసం
ప్రీతికిభీతిలేదవనిబ్రేతకుఁబూతయులేదు లేదఁవా
నానికిబ్రీతికాయజునినారికినారికి నీతిలేదు ని
ష్ఠోతుకమీశునత్కృపకురీతులుసేతలులేవుభూసురా॥ ౨౨౭

చ॥ తెలియమిగప్పివుచ్చి కొన దేశికులై చరియింతురక్కటా
శలియుగమందుమూఢు లదికాననియన్నలుచిన్నలైసదా
కొలుతురుభక్తశేఖరులకుఁదులఁదూఁగెడువేడ్కముక్తికా?
పలలనుదూరిదూర్చుటకువారికివీరికినైక్యమబ్బెడు॥ ౨౨౮

క॥ నిజమెఱుంగరు సుజనాళిని
భజియింపరు దుష్టవార్తఁ బ్రకటింతురుసా
మజవరదుఁడు వారికెపుడ!
సజనుము సమకూర్చు జ్ఞానవహ్నిని నార్చు॥ ౨౨౯

క॥ ఏమహిమలేనినరులకుఁ
బ్రాముఖ్యింబొసఁగు నూత్నపద్ధతులిట్ల
ప్రామాణికులైకల్పిం
త్రిమహి మహనీయులెన్నియే॥ నిశ్చింత॥ ౨౩౦

క॥ దేనిదర్శించినదన
కొనందముగల్గు మనము నాత్మయుఁగలియు॥
దానిఁగనుమాప్తమూర్తిఁగ
మానవ! జన్మంబులేదు మరగినదాని॥ ౨౩౧

క॥ దూరపుగొండలునునుపని
యూరకయొంచెదరు చేరి యొడుచుడుకులలో
జారుచుబడుచుకొ లేచుచు
జేరరు మఱివాని మదినిజేర్పరుగాదే॥

౨౩౨

ఆ. వె. ఇంక నైనబరులనెన్నుట మానము
నిన్నునెంచుకొనకు నీచగతిని
సర్వముహరిగీల సంశయించినగోల
ముక్తి బుధులుధర్మమూలమండ్రు॥

౨౩౩

ఆ. వె. భ్రాంతిహెచ్చుకొలది భక్తి తగ్గును దాన
బలము తగ్గు మొగ్గుబాపమునకు
సిగ్గుబలములేమి సిద్ధించుకొనగామి
లేమియేమి సేయలేదునామి॥

౨౩౪

క॥ డీయనడీయనుజందం
బాయెను బరమార్థమబ్బదాయెనులోలో
మాయకొ బాయగ లేకిటు
లాయెను మర్యాద గోరుటాయెనునాచే॥

౨౩౫

క॥ ప్రారబ్ధమనుభవింపక
పోరాడిన లాభ మేమి బుధుడేయైనకొ
దారాపత్యాదులభ్రమ
జేరక శ్రీహరిహరగురుసేవల నుండుకొ॥

౨౩౬

ఆ. వె. అన్ని కామములకు సజ్జఁడై యునికియే

కారణంబుగానజ్ఞానవహ్ని

గామదహన మార్యకర్తవ్య మందురు

కానిదానిఁగూడఁ గామమనరొ॥

౨౩౭

క॥ కోపాగ్నిదగ్ధమానస

మోషదు తపమునకుఁశాంతి నుత్సాహమును

జేపఁగఁగానసతతమా

కోపముపుట్టించెడుఁ జెడుగుబడుగులేలా॥

౨౩౮

క॥ ఇదమిద్ధమృనువాఁడే

యదిగాదని మఱియునొకటియకానని యదియు

మదిదృష్టి కరము గాదను

గద మద మో ముద మొగురునిఁగాంచమియొ కట॥౨౩-

ఆ. వె. మంచిచెడ్డ లెంత యెంచుచుండినయేని

నంచనంబుగాని వన్నెగాదు

స్థైర్యచుబ్బఁదెందు సమరసంబేమందు

స్వాశ్చర్యమూర్తితోడ నైక్యంపుండు॥

౨౪౦

ఆ. వె. మిత్రవిముఖుఁడైనఁ జిత్రంబుతననీడ

తనకుఁజిక్కదయ్యెదన్నుకొనినఁ

దననువెంబడించుఁ దనయత్నమేలేక

హాసికభిముఖుఁడైన యంతఁజూవె॥

౨౪౧

ఆ. వె. ఫలముఁబడయఁగోరి పలుపాట్లుపడుచున్నఁ
గర్భముఫలియింపఁగలదె యకట
ఫలముఁగోరకుండ భగవంతు సేవించి
ధర్మమాచరింపఁ దానెతగులు॥

౨౪౨

ఆ. వె. ఎంతదూరమైన నెగిరిపోవును సృష్టి
నొక్కదానికన్న నొకటిమెఱుఁగు
కాలునిల్వదెందు గణించుచుండినఁ
జింతఁ బాసి ఎరునిఁజెందకున్న॥

౨౪౩

—: అన్నంభట్టారకుని పశ్చాత్తాపము. :—

క॥ నావినియన్నంభట్టపు
డీవిధిఁజింతించె నొర యెంతయుఁగృహి
నీవసుధాధిపుఁడొసఁగెన్
గేవలబోధంబు కీర్తికే? యనితనలో॥

౨౪౪

క॥ లోహముననా యజుఁడుసం
దేహమునన స్వేచ్ఛఁదనదు నేర్పుననాహ
సాహసముననా చేసెను
నాహృదయము మందిఁజెఱచనా చెడిపోనా॥

౨౪౫

క॥ రెపరెపలాడెడు దీప
మ్ముపగిది నునికియును లేమి బోధపడదుగా
కపటాత్మనివైదుష్యము
చపలత నన్నింటనుండఁ సంశయముండున్॥

౨౪౬

క॥ లోకముననుండుపురుగుల

నేకంబులు వారిలోన నెవడవునీవీ

కాక శోకింపకుమో

కాకీ! నీత్రోవనీవ కనుగొన శుభమా॥

౨౪౭

క॥ హితమెఱిగించెడువారల

గతిఁబట్టచు నెప్పుడు తమకార్యముకొఱకై

నుతియించుచు భ్రమముంచెడు

నుతచరితులవలన మనసునొచ్చినకతనన్॥

౨౪౮

క॥ పుస్తకభాండాగారము

నిస్తులచుగు శాంతినీయనేర్చుననెడి లో

కస్తవముల నమ్మచునే

వాస్తవముగ మోసపోయి వదలితినానన్॥

౨౪౯

క॥ నినుగొల్వనినాస్తికులన్

ఘనతమమునద్రోసి నీచగతిఁద్రప్పెడుగా

నినుభక్తిఁగొల్పువారిని

ననయము నుచ్చైఃపదంబునందింతు శనీ॥

౨౫౦

క॥ నీచర్యలద్భుతంబులు

నీచునిఘనుఁజేయ ఘనునినీచునిఁజేయన్

గోచైనలేకత్రిప్పన్

భూచక్రంబంతకు నధిపునిఁజేయ శనీ॥

౨౫౧

క॥ హితమెఱుంగమి మతిచెడుటన్

గతిలేమినిఁ దుచ్చబుద్ధి గర్వితమతి నే

నుతికొఱకు నెట్టులేనియు

బ్రతుకుటకున్ బడ్డపాట్లు పతితునిఁజేయన్॥

౨౫౨

క॥ ఏద్రానియందు ద్వేషం

బద్దానిని నాశ్రయించి యడఁగిమెలఁగఁగా

గ్రుద్దెననదైవ మద్దిర

బ్రద్దలుగావించి మెదడు భంగించెననున్॥

౨౫౩

క॥ తలలోనిక్రొవ్వువదలెన్

బలువిధముల మోసమయ్యె బాధలుపెచ్చెన్

వలలన్ ద్రోయక నీసద

తలమును జేర్పుము తనయుని దయతో రామా॥

౨౫౪

మాలిని॥ వలదువలదు రామావారినిన్ వీరినింకన్

గలఁచుటదియుమేలా కర్మమున్ బెంచనేలా

కిలిమిబలిమి కల్గన్ గల్గునా సౌఖ్యమెచ్చోన్

బుడుతబడితచేతన్ బుద్ధిమెమెల్లఁడొక్కోన్॥

౨౫౫

గీ॥ పూర్వపద్ధతులన్నియుఁబోవిడుచుట

రూపమొక్కటినిలిచెను రూఢిగాఁగ

మనుజుపతి మాత్రుఁడే యితఁడనుచుభక్తి

వేఁడెగురుభావమున నిట్లువీడెభ్రాంతి॥

౨౫౬

క॥ కపటమువిడిచివచ్చెద

నౌసములనరయకయ నన్ను నిజకింకరుగాఁ

గృహజూచిన జీవించెద

నపకీర్తింబొందకుండ పటుజేయవలె॥

౨౫౭

క॥ శృవజూడుము చపలాత్మనిఁ

గపటాత్మని దుష్టుభ్రష్టుఁ గఠినాత్మనినక

దపమునకుఁ సామగ్రిని

గృహసేయుము బుద్ధిసిద్ధికృపసేయు సఖా॥

౨౫౮

ఉ॥ చేసినదోసముల్ తెలియఁజేసినసిగ్గుఁదెల్పకున్ననా

యాసముమోసముఁ గలుగునంచుఁగూడినలాభమేమివి

శ్వాసములేనినాఁడ నసచారశతంబులు సేసియైననీ

దాసుఁడనొటనాయెడనుదారితచూపుముపాపుపాపముల్॥

ఉ॥ చేసినవెల్లపాపములు చెప్పినవెల్లనుగల్గెటనా

యాసముగల్గెనింకపరిహాసపు జీవనమేలయాత్మన

న్యాసమునందు నిచ్చగలదన్నియు గూడుటనీపడంబనా

యాసముగాలభించె బరమాప్తసుధీమణి రాజచంద్రమా॥

ఉ॥ కాలముపోవుచుండె శృధగాభవదీయకృపావిహీనతక

జాలముదాటలేదు సరసంపద స్వేచ్ఛజరింపలేదువా

చాలతనూనలేదునరిసాధులఁగొల్పుట మున్నె లేదున

న్నేలకయాద్యసృష్టిదరియింపగఁజూడవుమిత్రత్నమా॥

క॥ దానముఁ జేయుముజ్ఞానము
సానముహరియందుఁబూపుసమరసద్భక్తి
మానుము మాయలు నాయెడ
మూనమునాశీర్వాదింపు' మహిపతి కరుణా ॥ ౨౬౨

గీ॥ గుణముకుదురలేదు గోవిందు సేవించు
భక్తగణములేదు శక్తిలేదు
ముక్తికొఱకునిన్ను ముమ్మాఱువేడెద
భక్తపాదపద్మబంభరంబ ॥ ౨౬౩

గీ॥ ఆత్మదమనంబుకూడదిహంసరములకు
కీర్తికొఱకయప్పనికినగ్గీలుకొలుపు
వేషధారులనాలించిదోషినైతిఁ
జాలుఁజాలువేషంబిక సత్యనిరతి
జ్ఞానయోగంబుయోగంబుఁ బూనిగురుని
పాదపద్మార్చనంబునఁ బాపమెల్లఁ
భావుకొననున్న నాపెనుప్రాపు నీవె
శివుఁడుగురురూపమునవచ్చిచెప్పనంట॥ ౨౬౪

క॥ లోపములెన్నఁగ నెంచినఁ
బాపఁడుతాళంగ లేడుభవదావాగ్ని
బాపము ద్రోయకుమితని
నీపజ్జానిల్పువిడుచునే? రాజసుతా॥ ౨౬౫

క॥ నాకంటెజడుండుదుష్టుడు

లోకంబున లేడు సంఘలోలతనిటు నీ

జేకదచేసితి నన్నిచ

నీకృపకుఁబాత్రునిగ గణింపుమునృపతీ ॥

౨౬౬

ఉ॥ పూటయుగంబుగాఁగఁబరిపూర్ణ సుఖంబులు లేములట్లనా

నాటికిదోచహంసహరినాగఁగడుంగడుఁబ్రజ్వలించఁబా

పాటపులందహింసగలప్రాజ్ఞతలేమిఁజరించుచుంటనా

పాటుకృపాకరామిగిలెఁబాపఁడ నైజననంబుఁగాంచుట॥౨౬౭

ఉ॥ పుట్టినదాదిగాబలముపోకడగానిసుఖంబు లేదుచే

పట్టుమునేటికై ననిజభక్తునిశక్తునిజేయుమీకృప

జెట్టలఁద్రోచిపుచ్చుమికశ్రేయముగూర్పునమాధిసీన్వరు

గట్టిగనిల్పెడుఁహృదయకంజమునందునరాజచంద్రమా ॥

క॥ శంకలువదలెనునీకృప

జంకఁబనిలేదులేదుసంసారబా

తంకములేదు భజనమే

వంకఁజేయంగఁగలుఁగుపాత్రత గల్గె॥

౨౬౯

క॥ ధనమంటికఁబాల్యంబున

ననమంటిన్దొన్నినాల్గువైరాగ్యమున

జనమంటి నాకుసంజీ

ఘనమామూఁటికఁసుఖంపవచ్చితిసీలో॥

౨౭౦

క॥ అన్నంభట్టారికుమొర
 విన్ననిరంజనుమనంబు వేగమకరంకె
 వెన్నవలెననగ నప్పుడు
 చిన్నగబోధామృతంబుజేషగదనలోక ॥ ౨౨౦

—: నిరంజనుండన్నంభట్టననుగ్రహించుట :—

క॥ దీపాపళితమమిటునలు
 బావుంబ్రలిదీమునకుబారంబర్యం
 బాపిదిగానదానిని
 గాపాడుటకుభక్తరంబుగదయొకయొకడు ॥ ౨౨౧

క॥ కానకభూసురునకువి
 జ్ఞానమునాచేనిపుడుప్రకాశముజేయం
 బూనెనుదైవంబతడుం
 బూనెనుభక్తియును సర్వముందెలియంగ ॥ ౨౨౨

క॥ అనుకొనుచునిట్టులనియె
 మనుజేశ్వరుడపుడువిప్రమాణవకునితో
 ననఘా పెద్దల గొలువమి
 వినుమా యజ్ఞతకుబాదు వినయముగనుమా ॥ ౨౨౩

ఉ॥ చెల్లెనుదీర్ఘకాలమెటాచెల్లిరనేకులుమిత్రబాంధవుల్
 చెల్లునెదుప్రవర్తనముచెల్లునెదేహముగ్రుడ్డిగవ్వకు
 గల్లజగమ్మనమ్మిడిగావుగనుండుటయేటిన్యాయమా
 పుల్లసరోజనేత్రుబరిపూర్ణభజంపుముమేలుమేలగు ॥ ౨౨౪

ఉ॥ చేసినదోసముల్ మదినిఁ జేర్చక చేర్చుముమామహేశువి
శ్వాసముమీఱమీరకుము స్వాములయాజ్ఞనుధర్మమార్గమం
దాసవహించియెంచకుమహాయనిదాసులదోషులన్నిజా
వాసమువీడి వేడకునువస్తువనాథుల నన్యనాథులన్ ॥ ౨౭౬

క॥ అపవర్గమొందఁగోఁనఁ
బివీలికపథంబుగాదు వెఱపేదవిహం
గపథంబుఁబట్టి శాంతిభ
వపయోధిందాటఁగలవు పరమాత్ముఁడవై ॥ ౨౭౭

క॥ శివశక్తిలిద్దఱొకఁడుగ
నవనిజీవుండనంగసమఁనకతనన్
శివకళబ్రహ్మనందము
భువిసంపదతలఁపశక్తిపూర్ణపుఁగళయై ॥ ౨౭౮

క॥ తనరుచునుండఁగ మానవు
లనయము పరసంగతియెటులాశించెదరో
కనులుండిగుడ్డియన్న
ట్లననయ్యెను దీనిజూడనన్నంభట్టా ॥ ౨౭౯

క॥ ఎప్పుడుతనకై తానే
చప్పుడుచేయంగనెంచు జూపల్యముతోఁ
నప్పుడెచప్పుగుజీవము
ముప్పేసిద్ధాంతమగును మూఁడునకప్పా ॥ ౨౮౦

క॥ చప్పడుచేయమి లోలోఁ
దప్పక గురుమూర్తిపాద దాస్యము చేయన్
జెప్పకవశమే యాతం
డెప్పుడు హరితోడనై క్యమేగనుభట్టా॥ ౨౮౧

క॥ ఐక్యబేసిద్ధించిన
లొక్యపుబాధలు హరించు లలితాకృతిఁ దై
లోక్యము హరిఁగఁగను మహా
వాక్యార్థములన్ భజించు వాక్కుఁఫలించున్॥ ౨౮౨

క॥ వాక్కుంగలిగినవాఁడే
చక్కినివచియింప నాత్మసారంబేవే
ఫక్కుల దక్కునునోటం
జక్కునుపదములనునొక్క జెలువుఁడచక్కన్॥ ౨౮౩

క॥ తనబుద్ధితనకుమేలగుఁ
దనదేశికుబుద్ధిమేలు తనకేలాయ్
ధనములు నరునకునిల బం
ధనములు పరబోధలకట తనుఁగాల్పుటకే॥ ౨౮౪

క॥ ధ్యానమునన్ సాన్నిధ్యము
దానజ్ఞానంబు భక్తి దానభక్తి
ధ్యానించుమూర్తిబలమున్
దాన మౌనంబుఁదత్త్వదర్శనమబ్బున్॥ ౨౮౫

క॥ తత్త్వంబేదర్పించిన

సత్త్వముచే వెలయునతఁడు సామాన్యఁడే బ్ర

హ్మత్త్వముసిద్ధించును బా

లత్త్వముఁగననగు నతనివిలాసమునఁజుమా॥

—౨౮౬

క॥ భ్రమరహితము సుజ్ఞానము

సమరసము విదేహముక్తి సంశయరహితం

బమలము శూన్యహృదయము శు

భమభయము సదాశివంబు బ్రహ్మపదమగున్॥

—౨౮౭

గీ॥ తనువుతోచిన మంత్రంబుఁదలఁచుచుండు

మైక్యసాధనమది పరమార్థమరయఁ

దోచకుండిన గిర్మంబుతోడనైక్య

మొందిస్వస్వరూపము దాల్చియుండు మనఁగు॥

—౨౮౮

క॥ సందియములఁబొరలక నీ

డెందమునానందమందు తీవినిలిపినత్

బృందము మెచ్చఁగ శ్రీగురు

వందనమే గతిగ నెఱుఁగవలయున్ భట్టా॥

—౨౮౯

క॥ నిజముగఁదెలిసినవాఁడే

భజించుచుఁ గాచియుండు భగవత్కృపకై

విజనస్థలి గురుపదముల

సుజనావనమాసముద్రసుఖ మల్పంబే॥

—౨౯౦

క॥ ఆముద్రను సూచించిన

శ్రీమంతునిగురుని మదిని సేవించుచుఁగా

శీమార్గంబుంబట్టుట

క్షేసుము హరిహరులపొందు క్షేత్రం బందు॥ ౨౯౧

చ॥ అరమర లేనిశిష్యునకు నాశయెఱుంగనిసద్గురుండుతాఁ

బరముసుఖంబుఁగల్గు సదుపాయముదెల్పెడునంతరంగము॥

గరుగఁగఁజేయు బోధలనుగర్మముద్రుంచి భరించు నాత్మలో

నిరతముడైవయోగమున నిల్పుసమాధిని సత్ప్రబోధము॥

క॥ తానన్నదిలేకుంట

నేనన్నది సుఖముఁనుంట నిజముగ నెవఁడీ

దీనుఁడు భవభారంబు

బూనెడు హరిలీల తెలియముగదా భట్ట॥ ౨౯౩

క॥ పరిపూర్ణమైన యాత్మ

బరిపూర్ణంబగుట ఁదాను బలుచుఁ గాంచు

బరిపూర్ణుడనుఁగాంచఁగ

వరశిష్యులు ముక్తులెపుడవశ్యంబన్నా॥ ౨౯౪

సీ॥ నిజధర్మమెంతఁగా నిర్వహించునుపర

ధర్మపోషణమంతదగిలినడువుఁ

దనకెంతస్వాతంత్ర్యమునుగోరునితరుల

కంతస్వాతంత్ర్యంబునబ్బఁజేయుఁ

దానెంత సత్యనర్తనముననుండును
 బరులనడవడినంతపాటిచేయు
 మనుజులందఱికిట్టిమర్యాదయేగాని
 సమయమైనయపుడు సంశయించి

గీ॥ దోషముల నెంచియితరులవేషధారు
 లనుటసహజంబు ఖలులకు నట్లుగాక
 తనచనితరులనొకరీతిఁ దలచుచుండు
 నిండువేడుకయోగీశ్వరుండొకండు॥ ౨౯౧

—నిరంజనుండన్నం భట్టునకు మంత్రిపదం బొసంగుట ;—

గీ॥ తీర్థముల నెల్ల సేవించి తిరిగిరాఁగ
 బుద్ధిపుట్టెనునాకు నీబోఁటహితుండు
 బుద్ధిమతియును వెంటరాఁబోలునయ్య
 యనఁగసమ్మతించెను భట్టు నంతనృపతి॥ ౨౯౨

ఆ. వె. మూత్రిబిలువఁబంచి మర్యాదఁగావించి
 పెద్దకాలమింపువేర్చితోడ
 మూత్రిపదముఁదాల్చి మముఁగొల్చిప్రజకెల్ల
 శాంతిపెంచితంచు సంస్తుతించి॥ ౨౯౩

క॥ వానప్రస్థమునడుపం
 బూనిననిక్కొచ్చెల్లుఁబో శీఘ్రమునకా
 నేనీభట్టును మంత్రి
 స్థానంబుననిల్పితినికధన్యుడవుగదా॥ ౨౯౪

గీ॥ ఐనసకుటుంబముగ నిష్పడతనితోడఁ
దీర్ఘరాజముల్ సేవించితిరిగిరాఁగఁ
బయనమయ్యెద నెల్లి ప్రహసమందుఁ
ఞితలేదీవప్రజల శాసించెదేని॥

౨౯౯

ఆ.వె. నా సుదర్శనుండు నయమొప్పనొనన
భట్టుఁజూచిపలికె బార్ధివుండు
నెల్లిపయనమయ్యె మెల్లరహస్యముల్
బోధపడును క్షేత్రములఁజరింప॥

300

ఆ. వె. అందఱొక్కరీతి నంగీకరింపంగఁ
బయనమయ్యెనపుడు పార్ధివుండు
బుద్ధిమతియుభట్టుముదమునఁదోతేర
మంచలగ్నమునస్మరించిగురుల॥

301

—శారదజయంతాశ్రమముఁజేరుట.—

గీ॥వనజనేత్ర, వారుజయంతమునకు వేగ
రాఁగలరుసీవుఁగనియెదురమ్మటంచు
వేడనాశ్రమవాసుల జూడఁగోరి
హంసవెంబడిఁజనియె జ్ఞానాంబతోడ
భక్తవరుల కన్యోన్య విశ్వాసమకద ॥

302

గీ॥ దేవతాజవంబునవారు తెల్లవాలు
నప్పటికినాశ్రమముఁజేరిరంతలోఁబ్ర
భాతకాలోచితంబుగ భక్తినచటి
వారుశ్రీహరిగీతఘట పాడిరిట్లు॥

303

శ్లో॥ శాంతాయసాధువరదాయ పరాత్పరాయ
గోపాంగనాహృదయపంకజభాస్కరాయ
యోగీంద్రవేద్యనటనాయ భవప్రియాయ
ధర్మాయ ధర్మనియమాయ నమోనమస్తే॥

30౪

శ్లో॥ నందాత్మజాయ నళినాయతలోచనాయ
దుర్యోధనాదివరవైరికృతాంతకాయ
రామానుజాయ పరితోషితదేశికాయ
ధర్మవలంబనధియౌ మహాసేనమస్తే॥

30౫

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశాస్త్రియుగశ్రితానా
మస్మాకమానందభుజాంగుహాణామ్
సత్సేనకానాం భవతారకాణామ్
కిందీయతే దీనబసేన కామ్యమ్॥

30౬

గీ॥ ఆలకించుచుఁ దాదాత్ప్రమంది పిదపఁ
గలయుఁజూచెన హంసయుఁగానరామి
మిత్రుఁడుదయించుచుండనమ్మిననయన
పొంగితద్ధానముననుడి నింగిఁజూచి
హరిని లోకబాంధవునిటు లభివృత్తిచె॥

30౭

క॥ వేదిధములఁదలచూపెడు
జీవుల తమముఖ హరించి సిద్ధులఁజేయ
గావలయువేయిచేతుల
తోవచ్చెదు నిత్యమీవు తోయజమిత్రా॥

30౮

క॥ ఆలోనశ్రీఘృగతితో

బాలుంఁహికడరుగుదెంచి ప్రణమిల్లుచునా
సీలాలకలంగొనిచనె
వేలోనికి గురునియాజ్ఞబ్రయమొప్పహరీ॥

30౯

క॥ మునివరునిఁ బరమభక్తులఁ

గనిపెన్నిధిఁగన్నయట్లు కాంతయనెభవా
భీనిఁదరియింఁగవిధియిటు
పనిచేనుమముమిమ్ముఁగొలిచిపరముభజింపన్॥

310

క॥ మీకృపకై వేచుచుఁబలు

పోకలుడిగి పూనిధర్మమును జీవదశా
రాకానిశి జరుపఁగనెటా
వేకువజామయ్యె నన వివేకోదయమా॥

311

క॥ అనఁదల్లిశారద! ర

మ్మని ముని రక్కుశల మరసి యవనిపుతోని
ట్లనియెను నీ స్మరణశంసిం
చినవనితామణి యిది శ్రితచింతామణిసూ॥

312

క॥ అనిశారదవృత్తాంతం

టును సర్వముఁదెలిసియుంట మునివరుఁడొకఁ
గనిగొరవమున నిట్లని
యెను మనముననిముడకునికి నంతయుఁబ్రీతిన్॥

313

క॥ నీనిర్మలచరితంబే

జ్ఞానము యోగంబు నిత్యకల్యాణంబున్
దానిడఁజేయునుమాపతి

మానినిదేవుడగుదోడమాయికులకనన్ 308

గీ॥ కాంచియానందభరితులై కమలనయనఁ

బ్రస్తుతించిరి వారెల్లఁబరమభక్తి

స్వస్వరూపాను సంధానసరణిఁదెలిపె

రాజయోగీశ్వరుఁడు మంత్రరాజిఁగఱపె ॥ 309

క॥ అంతఃగాంతామణియును

శాంతియు నిజపూర్వకాంతి సందడిల్క వి

శ్రాంతిఁ భజించుచుశ్రీ

కాంతునినెరనమ్మియుండె ఘనయోగమునన్ ॥ 310

గీ॥ అవలజ్ఞానాంబ యొకరాత్రినధికభక్తిఁ

జేరిశారదాదేవి సంసారజలధి

తారక్తంబైన సదుపాయమారయుచిలు

సంస్తుతించెను సద్భక్తి శార్ఙ్గపాణి॥ 311

ఆ. వె. పద్మమధ్యమందు భ్రమరంబు కదలక

నిలిచిలోనిముఠువు వలచిత్రాగి

జగముమఱవఁగాంచుజన్మముసఫలతఁ

పద్మనేత్రవగుట ఫలమునీతె ॥ 312

గీ॥ వేచియుంటినే నిన్నాళ్లువాచియుంటి

శాంతినీకెప్పుడాయని శారదాంబ ?

పరమహంసమునీంద్రుని కరుణవలనఁ

గలిగెనదినీకునీకృపఁగలుగునాకు

ననఁగనాలించి వీక్షించి యాదరమున॥

3౧౯

గీ॥ చిత్తమున నెంచి ప్రీతినాశీర్వదించి

తత్త్వణంబామెఁదరిఁజేర్చితాపమార్చి

గురునిస్మరియించి చిత్తంబుగురుపటచి

బోధసుధనించెనిట్లు సంపూర్ణవృష్టి

శారదాదేవికెంత విశ్వాసమీశ॥

3౨౦

—శారద జ్ఞానాంబకుఁదత్తోపదేశముఁజేయుట.—

క॥ తెలియమి తెలియుట తెలియఁగ

వలచుట తెలివాత్మదనుచువైరాగ్యమునఁ

నిలుచుట యాత్మగ భవమునఁ

బడియుం బడకుంటకిది యుపాయముతనీ॥

3౨౧

గీ॥ దీనిభావంబుఁడెలియసంజేహమేల

నిత్యమాత్మనునాత్మలో నిల్పినిల్పి

తపముఁజేయుటయు త్తమోత్తమముతల్లి

సకలశుభములనిచ్చు విశ్వంబుమెచ్చు॥

3౨౨

ఆ. పె. సంశయంబుఁబాసి సర్వకాలంబులి

బోధమరసి యితరగాధలడఁచి

ముక్తిబడయుమమ్మ ముమ్మాటికినిగొమ్మ

కనకలలితగాత్ర కంఠనేత్ర॥

3౨3

క॥ కదలినకదలకయుండుట

గద యదిహరియాజ్ఞచేతఁగదలినయేనిన్

గదలకయున్నను గదలుట

గద తనకైతానునిలువఁగల్గుటతల్లి॥

3_20

క॥ ఆత్మీయేతరసంగం

బాల్మటజాడ్యంబుఁబెచ్చునది హేతువుగా

నాన్యానానోపసము ధ

న్యాన్యానానోపసము నిజాన్యాన్యాదరుణ॥

3_21

క॥ శాంతించి స్వస్థులముగా

గాంతింగని విష్ణుసానకంజంబులన

శ్రాంతిముఖ క్తి భవితము

స్వాంతిముఖ క్తి దిశికోక్తనరణిభవచ్ఛన్

3_22

క॥ తెలిసితి ననుటయెదప్పుట

తెలియుచు స్వయంబుఁదన్నుఁదెలియఁడుగానన్

వలచుటయనుకృతిముహరి

గలియుటకున్ మార్గమగ్రహుగాఁబెత్తుణి॥

3_23

ఆ. వె. సత్త్వమాత్మితాదాత్మ్యంబు శంకరంబు

సకలసులభంబు సర్వార్థసాధనంబు

తెలియమిగదా యితరుల నర్థించుచుంట్

ముక్తిబడయుగసద్గురుసూక్తిముక్తి॥

3_24

క॥ తపమొనరింపుము శ్రీగురు

కృపనెంచుము రామచంద్రుగీర్తింపుమి కే

నెనములనై నజొఱకుకా

నివనికినద్భక్తగోష్ఠి నెట్టుచుఘంటుల్॥

౩౨౯

గీ॥ శోధితుండైన జీవుడు శోకరహితుఁ

డాత్ముఁడౌ దుష్టమయుఁడు బ్రహ్మమునిజంబు

ఎవ్వడితనకి నెందు నెపుడుశుభము

జ్ఞాన యోగంబుము క్తికి నాధనంబు॥

౩౩౦

క॥ సునల్పరహితుండైన

ప్రపంచనాథుఁడు నాఁగఁబరతత్త్వంబున్

గొంకరులకుబోధింపన్

శంకారహితుఁడనయోగి బసమాత్రుండే॥

౩౩౧

క॥ కృష్ణకృత్యుండైనయోగి

సతతసమాధి పరమాత్మసన్నిధి గుఱిస

న్నతి శాంతి నిర్విచారత

రతివిరతులయందు సహజరాగము తనీవ్వి॥

౩౩౨

గీ॥ జీవుఁడు పశువు, హంభోక్త, పాపకుండు

జ్ఞాన, మాత్మంతు కర్త, సంశయము సమిధ,

సోమిదన్మునునము, సదస్యవిబుధులు,

సోమపానంబు దేశికస్వామిపాద

తీర్థపానంబు, పరమార్థమర్థ, మాతృ
 తర్పణంబగు భూతనంతర్పణంబు,
 సమరసంబౌజ్యము, ఫలముశాంతి, విష్ణు
 కృపధనంబు, సాధనము, నిష్కలపటవృత్తి
 శక్తి, దీక్షకాలమహర్నిశంబు, విషయ
 నిరసనంబుపవాసము, గురువరుండు
 తలపనధ్వర్యుడండ్రు, మంత్రంబు ప్రణవ,
 మంతరంగంబు శాలయకా, నాత్మయజ్ఞ
 మునకు నవబృథము సమాధి ముక్తిసిద్ధి,
 దయము సత్యంబుశౌచంబు యత్నవృద్ధి
 యోగమూతైన తపసికియ్యాగమార
 వవిత ! వేయేనిరుపాధికునకు ముక్తి!

౩౩౩

గీ॥ ఆత్మశక్తుల కైక్యమనాదిగాఁగఁ
 గూడివిడుచుండు పద్ధతిఁ గొరతపడదు
 తదతిరిక్తమౌనాలంబతతివలదన
 సహజమాత్మీయమునకు విసర్జనంబె॥

౩౩౪

క॥ తపమాల్పార్పణమేయగుఁ
 దపమనఁగావిష్ణుభక్తి తత్త్వంబేయాఁ
 దపమునిరాలంబముగురు
 కృపతపముహితము హితులకు నీశ్వరకృతము॥

౩౩౫

క॥ ద్వైతా ద్వైతవిశిష్టా
ద్వైతముగఁ ద్రివిధముభక్తి తనకేసర్వం
బాతనికిఁ దనకు సమముగ
నాతనికంతయును దనకునదియ యతనికే॥

331

ఆ. జె. పంచదారపొట్టనుంచుటొక్కటినీరు
ఘాటుకలుపుటొకటి పంచదార
నీటనుంచుటొకటి నీటినిసుకనుంచు
టొకటికాలునిను మునుంచుటొకటి॥

332

క॥ ఎండయుసూర్యుండు దలపఁగ
రెండని సూర్యుండు నిజమకీచులలోఁదా
నుండునని యతనిరూపమె
రెండగునని యెంతురీధరిత్రిక బహుధా॥

333

గీ॥ శాంతితపముపెంచుఁ దపముశాంతినిజెంచు
జ్ఞానముతపమును దపము జ్ఞానమొసఁగుఁ
గృహనుదపమగుఁ దపమునఁ గృపయుఁగల్గు
ముక్తిఁబడయంగ సద్గురుసూక్తి శక్తి॥

334

క॥ గురువరులు భక్తవరులుకే
హరిహరులును నా శ్లోమూర్తులొకఁగదనుధీ
వరులంతర్ముఖులైగం
దురు సర్వంబాత్మశాంతిఁదొలిపున్నెమున॥

335

క॥ అభిమానియైనజీవుం

దుధయుమునకుఁ జెడుచుగాదెయూహింపంగ

సభిమానమె ప్రథమెఱచుని

రభిమానుండాత్మమూర్తి యచ్యుతభక్తి॥ 380

క॥ అహమహమను సభిమానం

బహమహమున్ బెంచుచుండు నఘములుమోహం

బహహా ! సంతతతపమే

బహువిధముల దీనిభంగపఱచును దన్వీ॥ 381

క॥ నైరస్యమడచరసమిల

ధీరులు గ్రోలవలెనని ప్రతినిమిషమారా

ఆరూఢమునైవాలము

పారముముట్టంగ ద్రోయుపద్ధతిగనమే॥ 383

క॥ దాహము తీరెడుపరకీ

దేహమువంచుకొని పరమదీర్ఘసునేవన్

సాహసమున నెడమీయక

సోహమ్మని యీహబౌవుచుందురుధీరు ॥ 384

క॥ ధీరులు సజ్జీవనమున్

గోరినవిత్పదీప్తి గప్పికొనునర్వంబున్

సారెకుఁగాల్గఁజేతులఁ

జీచుఁద త్వాప్తిసంతసింతురు తరుణీ॥ 385

గీ॥ నియమవృద్ధికి హేతువనేకమగుట
నైక్యసిద్ధికి నియమంబులరయలేవు
నోటిపాటకు సుతిసూటియేటికమ్మ
తల్లి! చిన్నద్రయేసుమి తారకంబు॥ 38౬

క॥ నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదుండు సంతసించుఁగర్తముత్రుండున్
గుజనులమదమడఁగించున్
సుజనాళిన్ జేర్చుఁబరమశుభములఁగూర్చున్॥ ౩౮౭

గీ॥ స్వాభిమానుల సంసర్గమరసిచూడ
దుఃఖభూజంబునకుఁ దల్లిదుంపసుమ్మ
స్వస్వరూపాను సంధానశక్తి ముక్తి
మానినీమణిపూనుము మానముద్ర॥ ౩౮౮

గీ॥ తెలిసి తెలియఁడు తెలియక తెలియుచుండుఁ
జిత్రవైఖరి జీవుఁడపాత్రుఁడగుట
నాత్మభజనముకర్తవ్యమందఱకగుఁ
దల్లిచిన్నద్రయేసుమి తారకంబు॥ 38౯

॥క॥ ఈచిత్రసృష్టినింగల
యాచితిపరికింపఁధైర్యమబ్బెడుఁగదయే
నీచున్నికైనను నరుండటు
చూచు తెలివి గను హరికృపచూచినగాదే॥ ౩౯౦

క॥ పరులను రక్షించెదనని

పరిపరివిధములను దానుబరితాపముతోఁ

బరిచర్యసేయసాగినఁ

బరులకుఁదనకిచ్చునదియభాగ్యమునుదతీ॥

3౫౦

క॥ స్వాభిప్రాయముమార్చని

లోభిజనులమైత్రితమకులొజ్జనిధీరుల్

శ్రీభగవద్భక్తులసే

వాభిరతిన్ నిత్యసుఖము నందుదురుగదా॥

3౫౧

గీ॥ భయమువర్జించి సర్వంబుబ్రహ్మమయము

గాఁగమది నెంచి కర్మంబు కడకుఁద్రుంచి

మించుద్వంద్వంబు సుఖయించుమేలుగాంచు

వనితవేయేలనిరుపాధికునకుముక్తి॥

3౫2

క॥ యోజనమానిసభక్తుఁడు

రాజీవదళాక్షపాదరాజీవములన్

వేజీననంబుగనికసఁ

డేజాడన్ దదితరమునహించున్మించున్॥

3౫౪

గీ॥ పరులఁగూర్చికదా సదా ప్రబంధించుడు

సంశయజ్ఞానములులేవు న్వవిషయమునఁ

బరులఁ జూడని యాత్మవిద్వరులకేల

సచ్చిదాత్మకము జగత్తున్వామిసాత్తు॥

3౫౫

క॥ తెలియనివారెవరిలోఁ

దెలిసినయట్లాచరించుధీరత లేమిన్

జడులంబలెదడఁబడుటయు

నడియాసన్ మోసపోవుటభవునిమాయన్॥

౩౫౬

ఆ. వె. అన్నయట్టులుండునాచార మేయున్నఁ

గన్నవారిఁ బోలెకన్నవారు

తన్నుపోషణంబు దిన్నగాఁజేయరో

కనకలలితగాత్ర కంజనేత్ర॥

౩౫౭

క॥ తోచునువేతై స్రుతిమగ

దోచును గన్గవనుమూయఁదోచును దానై

లోచనములఁ ద్రిప్పినచోఁ

జూచుటతోచుటయు మానుఁజువ్వాత్తునకున్॥

౩౫౮

ఆ. వె. పామరుండుదృష్టిఫలమందునిడిచెడు

ధీరుఁడునిజధర్మదీక్షనుండు

నిత్యమంగళంబు నేర్పుమైనాధించు

శిష్టమోక్షదాయశేషశాయి॥

౩౫౯

ఆ. వె. కామమెద్దియైన లేమిగావునదాని

లేమి యెక్కుసిద్ధి వినామితోడఁ

గానమిన్నకున్నఘనుడన్ననిజమెన్న

ధీరుఁడైనస్వధర్మదీక్షనున్న॥

౩౬౦

ఆ. వె. పూర్ణభావమందు బుధుషుండురాముడై
యోగియైన నేమి భోగియైన
నేమికామియైన నేమియేకాంగియై
మోక్షకామియైన ముక్తుడైన ||

3౬౦

ఆ. వె. చింతబాయుటన్న జీవతవిడుటన్న
భ్రాంతిలేకుయన్న శాంతియన్న
గామమువిడుటన్న గైవల్యమేయన్న
నీశ్వరేచ్ఛయన్న నెఱుకయన్న ||

3౬౧

ఆ. వె. గురునికరుణయన్న గోవిందుకృపయన్న
శరణమన్న యోగశక్తియన్న
గర్హనిష్ఠయన్న గైవల్యమేయన్న
నూరకున్న జాలునుత్తమంబు ||

3౬౩

ఆ. వె. సాధుసేవయన్న సమరసంబేయన్న
సకలశుభములన్న జదువులన్న
శక్తిముక్తి భుక్తిసాయుజ్యమేయన్న
ముక్తిబడయరామభక్తి శక్తి ||

3౬౪

క॥ దృక్పైనిలిచినయోగికి
దిక్కెవ్వరువలదు స్వాత్మదిక్కైయుంటా
బొక్కడుచిక్కడునుక్కడు
చిక్కడుహరిమాయనలని జేరినకతనక ||

3౬౫

ఆ. వె. జేనతార్చనమునధీసాక్షితర్పణ
 ధర్మదీక్షఁగర్తమర్తమరయఁ
 గప్పురంబువోలెకర్తముహరియించు
 విష్ణుభక్తితానవిస్తరిల్లు॥

౩౬౬

ఆ. వె. స్వామిరూపమైన జగముజీవునికెందు
 దుర్భరంబుదానిదూరెనేని
 దానిచానిజేరఁ దనరూపమేయది
 సహజమైనయెడ నసహ్యమానె॥

౩౬౭

గీ॥ పూర్వపుణ్యంబు గురుగూఢమున ఫలించుఁ
 బాపకర్తంబు బంధులపగిదిఁదగులు
 దీనిమర్తంబు దెలియమి దీనుఁడగుచుఁ
 బరులనర్థించిసేవించిపాపనమితి
 కిట్టుకొనుగాని తుదముట్టఁజెట్టిఁడైన
 నితరసకల్పములుమానియూశ్వరేచ్ఛ
 హరినిభక్తులగురువులనాశ్రయించి
 నిత్యము స్వధర్మమందున నిలిచి నిలిచి
 ప్రణవమంత్రజపంబునఁ బండితుండు
 గ్రహగణంబును దేవతాగణము సకల
 జంతుగణమును సంశయమింత లేక
 బ్రహ్మమయమని సర్వంబుభక్తిఁ గొలిచి

ముక్తుడై నించు విహరించుఁ బూర్ణశాంతి
నాశ్రేతులకిచ్చు శరణంబు నన్వయము ప
విత్ర మొనరించు సర్వశ్ర వినుతిగాంచు॥

369

క॥ తానొనరించుకొనినయెడ

దానికైనైష్కర్మ్యమందు తత్త్వవిదులిలక
దాననగా జీవాత్మలు

జ్ఞానికి జీనతయుపాధి స్వాత్మయైయతఁడౌ॥

370

గీ॥ పశువులకు దేహధర్మంబు శిశువుల కటు

రసికులకును నశిస్తీతి నీతి సకలాత్ము

లైనభక్తుల కిలఁదన్మయత్వ మొందు

సహజధర్మంబు పూర్ణంబు శాంతికరము

తెలియరాదు స్వానుభవమునలనఁగాని

యార దేశిక స్వారిక్యపార్వీ దృష్టి

యెట్టి శాస్త్రంబు సాధించు హితముపెంచు

సంచితార్థంబులెల్లను ద్రుంచివైచు॥

320

గీ॥ ఎఱిగిచే సెడు కర్మమదెట్టిదేని

దూష్యమందును సుకవులుతోచకునికి

జరగుచుండెడుదానిని సాత్త్వికంబు

గాఁగగణియైతు పూర్ణసుఖంబునఁగ॥

321

క॥ పరుల నొగిఁచెల్పఁబూనుట
 సూరికింద్రోహంబుఁజేయుటంఱియగాకీ
 సూరిమయమగు విశ్వంబునఁ
 బరుఁడెవ్వఁడు మానమగ్న పాటింపుమింక॥ 322

క॥ మానము శ్రేయస్కరమున్
 జ్ఞానోదయకారణంబు కలుషహరంబున్
 సానంద మాప్తపదముభ
 వానీగురు సేవఫలముభవహరముకదా॥ 323

క॥ ఆపూనయోగరాజము
 గామించి భజించుచుండు జ్ఞానులు సతమున్
 గామేశ్వరిపదయుగళము
 నేమంబున నిప్పువేక్కనిజముగ నెదలొన్॥ 324

క॥ వినిసంతుష్టింగనిశాం
 తినిగనికనె శక్తి భక్తితేజంబున్ దాఁ
 గనె గనె యదమమనరింపఁగ
 ననుకూలంబైన నెలపునానందంబున్॥ 325

క॥ జ్ఞానాంబువుణ్యమేనా
 జ్ఞానంబుదయించెనర్వకాలంబులనీ
 ధ్యానంబునయోగంబున
 సూనంబున సర్వమచరె మాధవ ! వేగన్॥ 326

—నిరంజనుండు తీర్థయాత్రలకు వెడలుట.—

గీ॥ తీర్థయాత్రలకుబయలుదేటివారు

శాంచి జేరి కామాక్షి నర్పించిరచట

నున్న శ్రీచక్రమును మది నెన్నుకొనుచు

భక్తిబాగడిరిదేవిని బద్దనాభ॥

322

ఆ. వె. వారిలోనిరంజనుండు నిర్వాణ సిద్ధి

మిత్రవరునకు నిజసత్కళిత్రమునకుఁ

గలుగునట్లులఁ దత్త్వంబు దెలియునట్లు

స్తోత్రమొనరించె నివ్వధిశుభముపెంచె॥

323

శ్లో॥ పరాంబికాపాదసరోజసేవామ్

నిరంతరంసత్కృతిభిఃప్రపూర్ణామ్

కరోతుమత్పూర్వసుకర్మ సర్వమ్

గుహ్యతమాంఘ్రిద్వయ రూపమాశు॥

324

క॥ అంబాసీరూపేమాం

యంబా కుటిలాత్మగుంకన్యాయంబేమా

యంబైతోచుట సుగుణక

దంబా సేవకపరమందంబ మదంబా॥

325

క॥ బాలా నీ లీలయొశివ

లీలయొలోకంబులెల్ల లేవాకలవా

హేలాగతినిటులేలా

చాలఁగఁ జిత్తించుచుంట చలిమలబాలా॥

326

క॥ కాళీ ! నీకీలోకము

కేలియొ నిన్నీశు నఱుంగఁ గీలకమో నీ

జాలమొ నిక్కంబెఱుంగం

జాలము నీలీలలింకఁజాలింపుకృపన్॥

35-౨

క॥ మాతా మన్నింపుముకృప

నీతనయుఁడు చేయుతప్పనిసంకల్పం

బేతప్ప వేఁటెఱులులో

కత్రయినిఱుచుఁగద సాక్షిగ శివ్రుడిదిగ నన్

35-3

క॥ కాళీ పాలితనిబధ

క్తాళీ శినశంకరసుగుణాళీ లీలా

కేళీసమ్మోహితలో

కాళీ నిర్జితమదాసురాళీ కాళీ॥

35-4

క॥ అనంద మానందన

మానందమ్రాణ్య స్వర్గమందఱుభువిలో

నేనందును నీపదమే

యానందమనుచు నిజమెయ్యక జగదంబన్॥

35-5

క॥ నీపదముంబట్టినవాఁ

డాపదలంబొరలుచున్న నాశ్చర్యంబౌ

నాపాత్రను దొలిరంగం

బాపగిదింజేసె దానినాపఁగనశమే॥

35-6

క॥ బాలుండేమియుఁజేయక

చాలఁగభక్షించుచుండు సరసాన్నంబుల్

బాలుడఁగద నేనట్టుల

లీలన్ నీకృపనుగాంతులే సర్వముమా॥

3౮౭

క॥ నీపద సంగతి బీజము

లోపికతోడేనెఁదెచ్చుచు పెడు నోటన్

ఆపానకమక్షరమై

తాపంబడగించు రామదాసులకంబె॥

3౮౮

క॥ నీదాస్యముకష్టము మ

ర్యాదాభంగంబు గురునియూరాధనమున్

మోదంబీయదు నిజకాం

తాదాస్యంబిట్టి బ్రదుకు దబ్బరగాదే॥

3౮౯

క॥ నినుస్మరియింపఁగ మంత్రము

వినుతింపంగల్గు ఘణితి వేదార్థంబున్

ఘనయోగబలముకి లిమినిఁ

గనిసాంగోపాంగముఁగను ఘనగురుకృపచేన్॥

3౯౦

క॥ పశుపతికింజీవుండే

పశువగు పశువునకు శిశువు పశువుగదా యీ

శిశుపశువే యంబాయనఁ

బశువున పశుభంగి నై నఁబలుక కయంబా॥

3౯౧

క॥ పశువుంబలెనో కాకిటు
 శిశువుంబలెనో జగతివనించును సిద్ధి
 డశనము వననము దలపడు
 పశుపతి మార్గంబుంబట్టుభళి రేయంబా॥

౩ - ౨

క॥ నీతి నెఱవనకునిఁబోలుట
 కేతఁడనఁయుండు ధర్మ మేకపియింప
 వాతని శృంగుంబొల్లని
 నేతరుంఁజేయవలెనొ యెఱుంగునువలంబా॥

౩ - ౩

క॥ సుప్తిగాంచినవానిఁ
 దృష్టియగుఁబుసర్పవంబుఁబట్టులఁ గలుగు
 సుప్తియెనిశ్యశ్చ శయము
 సుప్తియుమేల్కొనుట నీదుసూచనలంబా॥

౩ - ౪

క॥ సంకల్పము జన్మంబు
 శంకయుఁగపటంబు వివిధసంచారంబు
 జంకును నీతిత్వమునక
 లంకతగాంచిన బుధునకు లలితాస్మనకు॥

౩ - ౫

క॥ బాలా ! నీవేప్రౌఢవు
 చాలఁగనీలీలలోకజాలముఁజేయ
 బాలనఁజేయక మూఁచు
 ఫాలాక్షిని దేహమర్థభాగముఁజేయ॥

౩ - ౬

క॥ ఎన్నివిధఁ బులఁ జదివిన

నెన్నాళ్లకునైన బుద్ధిహెచ్చదుభక్తి

నిన్నుంజూచిన సత్పథ

మున్నదిసీపాదమందు నొప్పుగదేవీ॥

31 ౬

క॥ నీచిత్తును శివసత్తు

నీచిత్తుమువచ్చినట్లు నేర్పుగఁజేర్ప

దోచును సర్వముఁదోచదు

నీచందము దెలియుటెట్లు నీచుఁడుదేవీ ! ॥

32 ౮

క॥ దేవార్శినుజనియించె

జీవుండన లాభ మేమి సిద్ధంబసల

ప్రావిహృత కణంబు

నేవై నకదగులఁబడునెయిలలో నంబా॥

33 ౯

క॥ నీమంబున యోగంబునఁ

గామంబునఁ గామరహితకర్మంబుననా

రామంబున నామంబునఁ

గామేశ్వరి ! నిన్నుగాంచగల్గిరిధీరుల్॥

౪౦౦

క॥ నిలిచెదపదకమంబు

గొలిచెద గురుభక్తి వానిగోష్ఠిలో

బలి సెదబంధరవృత్తి

గలిసెద బ్రహ్మంబునీదు కరుణా జననీ॥

౪౦౧

క॥ కామము దహనముచేసిన

నేనుము బాధింపుచుండు నీకృపచేను

ద్వామధ్యానము గల్గిన

శ్రీమంతుడు దాటు ద్వంద్వసీనునుబాలా॥

౪౦౨

క॥ ఏకంబై సకలగుణా

నీకంబై ప్రోచు నెడన నేకంబైల

క్షీకంబై నాకంబై

సాకౌబరమిధునమాత్మశాంతిభజింతు॥

౪౦౩

క॥ సర్వోపకారకంబున్

శర్వారాధనము సకలనాథుహితంబున్

గుర్వాజ్ఞానిర్వహణము

సర్వముమాప్రణవజపము సాయుజ్యమునౌ॥

౪౦౪

క॥ లోకకుటుంబిని నీపద

మేకమతిన్ గొలుచువారి కేలాభాధల్

సాకెదొ కేకలువేయుదొ

ప్రాకెద నీపాదద్వ పంజరమందు॥

౪౦౫

క॥ నీకంటె జిన్నవాడగు

నీకంటె బెద్దయగును నీయంతగులో

కైకగురుడివయగునట

నీకల్పనమయిదిశివుని నేర్పాదేవీ॥

౪౦౬

గీ॥ ఛాయకంటె వస్తువదివిస్తారమగును
దానికంటెను జిన్నపైచిన సమంశు
దానియంతగ నొక్కటఁదభ్యమమరు
దానివభిజ్ఞునఁ దనలోదాచుననగ
నారచిచ్చుక్తి దేవునినాశ్రయించు
దీనితత్త్వంబు బునులచే నీనెనరునఁ
దెలిసికొనినట్టి విధమునఁబలికినాడఁ
బాలితాఘలలోకాభిభద్రకాః॥

౪౦౭

క॥ కమలద్వంద్వముద్వంద్వము
సమరసమందుగి కాంచునదృశ్యమరంభే
భ్రమణంబున భ్రమజెందదు
సుమములునీపాదయుగి ము సుప్త్యమదంభా॥

౪౦౮

క॥ బాలేందుశ్చేరుండే
బాలుంబలె బాలయిగి స్రభవిం చెననన్
బాలురమప్పు బ్రోవఁగఁ
జాలవె జగదంబ శక్తిచాలదెనికున్॥

౪౦౯

క॥ వేద్యాము నీయగ్ధము
వేదమునీహృథగాంగ వెలసెన్ దేవీ
సూదరముసమాత్మాము
లేనయచేయంగనొయు నెప్పుడుకృపతోన్॥

౪౧౦

క॥ త్రిపురాసురి సంహారము
కపటాకృతిఁజేయనిన్నుఁ గలియుటచే నీ
కృపకుఁ ద్రిమూర్తులు పాత్రులు
విపులఁ యత్నింతు నేవ్చ నెఱులుదేవీ ॥ ౪౧౧

క॥ రసమన్నను బ్రహ్మాంబుట
రసములు తొమ్మిది దలఁపఁగరసఁగలవటన
ద్రసమన్నను శాంతముసం
తిసమనువారి రసము ఘనతిమమగు దేవీ ॥ ౪౧౨

క॥ నీ లీలాతి త్వముఁగన
ఘాలాక్షుండయ్యె శివుఁడు భక్తుండయ్యె
గేహ్లోలతి సగమై
చాలెన్ నీకృపకుఁ దెలియఁజాలునెడమఁడు ॥ ౪౧౩

క॥ శ్వాసావరోధనం బౌ
ఘాసము వేసములగుఁగద యాసనములు న
న్యాసము దోసము గురువి
శ్వాసము భక్తియునులేదు శాంతియెటులుమా ॥ ౪౧౪

క॥ అసహాయతెలోకంబులఁ
గ్రసియించెడుకాంతలుండఁ గాళీ! విలయ
వ్యసనం బలసతయన్ నీ
కనమంజస మట్టులగుట నందితివభవున్ ॥ ౪౧౫

క॥ తిరియింపఁగ గురుకృప నీ

నరిజేరితి భవములొల్ల దగ్గినమిమ్మా

దరమున దోషమునేటికి

సరి వరమగు నీపదాబ్జసారం బంబా ॥

౪౦౬

క॥ ముక్తికి నాత్మజ్ఞానము

భుక్తికి నానంద మొసంగుము క్త్యంగనవై

సక్తి భవుఁడు నటించఁగ

శక్తివీరముననుండు నమరనభంగి ॥

౪౦౭

క॥ పాత్రులజేసెనపాత్రుల

శత్రుల మిత్రులను జేయఁజాలుదు నీకై

చిత్రింతు జగమొరులు లో

కత్రియమున వేయఁజేయఁగలరె మదంబా ॥

౪౦౮

క॥ లోకము దైత్యానీకము

నాకింకా ఎలదుదానినానుట నఘముల్

సోఁకును భవముల్ దాఁక్షి

నీకృపలోమాపు నాకునిలువుము దేవీ ॥

౪౦౯

క॥ భండాసురవధఁ జేయఁగ

గండిమగండెందులేమిదారుణగతినా

త్తుంఁదాఁడెఁజిదగ్నినిబ్ర

హ్మండమునటఁగాంచితి లలితాకృతిచండి ॥

౪౧౦

క॥ జ్ఞానము శాస్త్రస్తుంబులచే
గానందగ నంచుఁదెలుఁగఁబోలు భవ
ద్భాసముఁజేయని ఖలుల భ
వానీ ! నృసింహుఁచెడు చదువగుల ధరిత్రి॥ ర ౨౧

క॥ ముక్తిబడయఁగ నీకృప
శక్తియెయని తెలియఁబలుక సాధులఁబూజా
సక్తులఁజేసితి చిత్రము
శక్తినిచ్చుగడలసారము తెలియన్॥ ర ౨౨

క॥ ఈ రెండు మార్గములచే
నీరేడుజగంబులందు హితమతి నీచి
త్సారము తెలియఁజేసితి
గారీ తెలియఁగ నెవండుగలఁడొరుఁడెందున్॥ ర ౨౩

క॥ సంకల్పరూపిణీ నీ
కింకరుడన్ గురునిఁ గూర్చి కేవలకృపతో
సంకముఁజేర్పుము తనయుని
బొంకంబగు జ్ఞానముద్రఁబూర్ణత నీవే॥ ర ౨౪

క॥ ఏవేళనొయెచ్చోటనొ
యేవిధినోమృతిని బొందుఁజెప్పఁజెలుంగున్
జీవుం డస్వాధీనుఁడు
దేవుండుగుఱుండు స్వేచ్ఛఁదిరిగెదవీవున్॥ ర ౨౫

శా॥ ఈకాలంబని యిట్టి హేతువనిలేకెట్లైన నాత్మార్థమే
పాకంబుంబొనఁచిమించినియమాభావంబుగాఁ జేసిస్వో
లోకాదుల్ తలక్రిందుఁజేయఁగలుగఁగూఢాఢీ స్వతంత్రాఖ్యవై
లోకైకావనదక్షతఁదనరుసీలోనఁగురుండుండశాం
తాకాంక్షఁమదిలోకులందనను నేలానమ్ముభక్తుండుమా॥

క॥ ఉత్తమపద మొసఁగెద వీ

జెత్తెటి శివభక్తవరులకెందును గిరుణా

యత్తత దోషాకరునిఁ

నెత్తిని నిల్పుటయ దెల్పు నిజముగనంబు॥

౪౨౭

క॥ ఊరకవాదంబులచేఁ

బారము ముట్టంగలేరు పశువులువిశ్వం

బారాధించినచోసీ

యూరాధన మగునుగాదెయదియ మదంబు॥

౪౨౮

క॥ నీ కృపఫలించుసర్వము

లోకమునఁ జంతువులకులోలతయేలా

చీకాకుఁబొందనీయక

నీకైమరలింపు దృష్టి నిత్యముదేవీ॥

౪౨౯

శా॥ సాకల్యంబుగఁ జిత్తసింపు మననిఁ సత్సంఘమేలేదుము

న్నేకర్మంబు నశించెసాధుజనులఁ నిర్భాగ్యులిష్టటునఁ

బైకొన్నంగనియూరకుండఁదగవా పాపాత్ములంద్రుంచివే

నీప్రేక్షాపుము నీదు భక్తివరులఁ నిక్కంబుగాఁ గాళికా॥

క॥ మంగళకరమగు సచ్చి

త్సంగంబున శివుఁడుహరుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు ని

స్సంగుఁడు భోగియునగు స

న్మంగళముభయులకు సర్వమంగళసాంబా॥

౪౩౧

క॥ సహజంబై భయదంబై

యిహపరకల్పనలయందనే కంబొనా

యహనుచు పశువుంబట్టంగ

సహనీకాఠిన్యమెన్ననౌ జగదంబా॥

౪౩౨

క॥ పెంచిన దానిని దానై

త్రుంచుట యన్యాయమనిబుధుల్ పలుకుటయీ

కించిద్దుల విషయముని

ర్వంచనగతినిమెలఁగెడు శివకునీకగునే॥

౪౩౩

క॥ హేతువు సృష్టికిఁదెలియఁగ

మాతరమా ! విమల భక్తి మాతరమాకా

దోహల్లీ నీ సత్కృప

చేతక గురుమూర్తికరుణచేతక దక్కక॥

౪౩౪

క॥ మనమున జీవుఁడననుకొని

ఘనతిమిరమునందు నుండుగతి నేమార్గం

బునుగనఁడు శాంతికంబా

నినుజూచుక ద్మతణంబునీయతాత్పర్యం॥

౪౩౫

క॥ ఆర్యోస్తులచేగల్గిన

శైర్యంబే శక్తిహువుదాల్చెనునాలో

నిర్యాణము పర్యంతము

కార్యమునీసేవ బాగుగాదే వాడే॥

౪౩౩

క॥ జీవేశ్వరభేదంబుల

నావీశము కలుగఁగా నహంతనుబెంపన్

నీవేకారణమయ్యన్

దేవీక్రీడింతువు జగతిన్లయమందున్॥

౪౩౪

క॥ అబా నీకృపనాయట

లంబలైడఁ దనువు పులకలంబడయఁగన

త్యంబుంబలుకుటనాలో

నింబలుకుటనా నిజముగ నీపలుకుటనా॥

౪౩౫

క॥ అనియంబొస్తాత్రముఁజే

సెనుమంత్రియు బుద్ధిమతియుఁజెవియొగ్గినన్

జనపతి తీర్థాదులఁదా

గొని కొనుమనిసనిచే వారిఁ గోవెలభక్తిన్॥

౪౩౬

క॥ వరదుని కోవెలకవ్వల

నరుగుచునేకామనాథునర్పించిరివే

తిరువన్నామలయుఁజదం

బరమును దర్శించిరను వైష్ణవభక్తిన్॥

౪౩౭

—శ్రీరంగయాత్ర :—

- క॥ శ్రీరంగంబే రంగము
సారంగధరుండు రంగసన్నిధిలోఁగా
వేరీతీర్థంబును సఁ
సారోత్తారకములు మనసాయటుచనుమా॥ రరం
- క॥ అనిప్రస్తుతించినరపతి
చనియెనుదక్షేత్రమునకు సతియునుభట్టు
దనవెంట రాఁగఁగావే
రిని గ్రుంకెను రంగనాథుఁబ్రీతి భజింప॥ రర౨
- క॥ చనుచుండ నొక్కవైష్ణవుఁ
డనఁబుల మువ్వరను నాపియడ్డముగా ని
లైచదావరంబున దర్శన
మునకుఁ గాసులనుఁ గోరిమూఁడుండంత॥ రర౩
- క॥ అన్నంభట్టాగ్రహమునఁ
గన్నెఱ్ఱగఁజేసి యిట్లు కఠివోక్తులఁ ది
ట్టెన్నంబిని నొడలెఱుంగక
యన్నంబెరుమాళ్లఁ జూచునాస॥ శ్రీశా॥ రర౪
- ఉ॥ దేవళమంతసీదియని దేవుఁడునిన్నెక్కతాఁడుఁజేయఁగా
సీవిధిమూర్తిదాలెచ్చనని యేలభ్రమించెదు వెఱ్ఱికుఱ్ఱఁడా
జీవనమెట్టులోయ నెఱు చింతమఱంతకలంత పెట్టఁగా
సేవకుజీతగాఁడవయిసిద్దులదూరకు మోసమాసదా

యావలమూర్తి నింగనుచు నైక్యమునొందెడు వారుధీరులీ
 పావనభక్తకోటికిటు పాపమునేయుట నీవురోయుట
 గోవులు క్రుచ్చునెంచినను గోవిదుడెంతయు నాగ్రహించినకా
 దైవము తప్పజూచినను దాళగనేరికి శక్యమా సహా
 కావుననికనైన నుపకారమునేయుము భక్తపాళికి
 వేవురు తిట్టిపోయెదగ వేయిటు మోహముదాహసుక్కటా
 యూనికి నీకులేదు సరి యీశ్వరదర్శన మాపగఁజూచి
 చేవగలాడితండనుచు జెప్పకొనన్మది నెట్లుగుందెదో
 భావిదలంపుమాయసురభావము మానుచు శాంతిఁ బూనుమా
 తావులులేవు జీవులకుఁ దద్బలఁగొల్పుమునీకు మేలగుక
 దేవుఁడు వేంకటేశ్వరుఁడు దిద్దెడు బుద్ధినిసిద్ధుఁజేసెడుక
 గేవల సత్కృపన్నిలువు నిన్నెదనీయెడ నిల్చునిచ్చులు ॥

గీ॥ అంతనానంబి తొలగఁభూకాంతుడంత

రంగమునఁ బొంగినేమించె రంగనాథు

బుద్ధిచుతియును భట్టును ముందునిలువ

స్వామిగీర్తించె నృపుఁడిటు సరసఫణితి॥

౪౪౩

శ్లో॥ మిత్రంతృదీయ శివసార్వభౌమః

సత్రంచసర్వం జగదంతరాత్మక

చిత్రంకళత్రంచలనాత్మకశ్రీః

భుత్రస్తు సర్వోవ్యశరీరప॥

౪౪౪

క॥ దేవా ! నీ సేవయమా

దేవా ! భక్తాల్నిబోధి యిహపరములనీ

తేవా ! నవరసమూర్తివి

కావా భావముననిల్పఁగావలరావా !

౪౪౪

క॥ మంచికిఁ జెడ్డకుభేదం

బించుకయును నాకు దోచదీవిటుస్వేచ్ఛ

వంచించెదు లోకముక

ల్పించెదు భేదంబు తమము పెంచెదు రంగా॥

౪౪౫

క॥ అపదలఁగాంచునప్పుడె

నీ పదముల్ గాంచుచున్న నిశ్చలభక్తి

శ్రీసతి ! భక్తులకెప్పుడు

నాపదలఁగల్గజేసెదదిహేతువుగా॥

౪౪౬

క॥ ఆలించెద నీనాదము

మేలెంచెద భక్తతతికి మిథ్యావాక్కుల్

చాలించెద సంసారపు

గీలెంచెదఁబూర్ణుడనయి కీర్తించె నిన్॥

౪౪౭

క॥ ఆ కీర్తన నీతోనే

నేకంబై యాడుచుండనేకాంతమునన్

నీకృపచే నాకెందున్

భోకంబులు దోచవాత్మలోశ్రీ రంగా॥

౪౪౮

క॥ శ్రీపతిహంబనిగా

కీపాపముఁ జూచిబ్రదుకు నెన్నఁడు ధరలోఁ

బాపాత్ములుఁ బుణ్యాత్ములు

నీపాత్రలెవారియందు నేరములేలా॥

ర౪౩

క॥ మాయలఁబన్నుట నీకే

న్యాయంబా మాకుసట్టులా లోకంబ

న్యాయముగా బాధించుట

శ్రేయమయద్యయుడవగుటఁ జిత్తమ్మ! రంగా॥

ర౪౪

క॥ కమలాపతి ! నినుజేరఁగ

విమలాత్ముండైనఁ జాలువిజ్ఞతయేలా

భ్రమఁజెంద రె నినుగానక

కుమతులు విద్వాంసులయ్యుఁ గోర్కెలఁడగుల॥ ర౪౫

క॥ కరుణారసభరణా భవ

హరణా త్వచ్చరణకమలజామృతపానా

చరణకు, తూహలమతియగు

శరణాగతునకు శుభంబుశాంతియు రంగా॥

ర౪౬

క॥ సాంబుఁడు నీమోహినిరూ

పంబుగని ప్రాకృతుఁబలె భ్రాంతికలుగఁగా

నంబయని వెంబడింపఁగ

సాంబుఁడు సర్వజ్ఞుడంట సత్యమె రంగా॥

ర౪౭

క॥ వరముల కొట్టకై యజ్ఞాలు
వరియింతురు సరియనిన్ను వైరాగ్యమునఁ
వరియింతురు గదప్రాజ్ఞులు
వరుడవు చిత్రంబు పురుషవరుడవు రంగా॥ ౪౫౮

క॥ లోకంబంతయు నీవై
వై కుంఠములోననునికి వలచినగతిసే
నీకంటె వేఱులేదని
యేకమర్తిఁ దెలిసివలతునేకాంతంబు॥ ౪౫౯

క॥ వైకుంఠముననుండియు
లోకములన్నిటిని నీవులోనడచిన య
ట్లేకాంతంబుననుండియు
నీకళగాఁగొంచుచుందు నే విశ్వంబు॥ ౪౬౦

గీ॥ కాలచక్రంబు తిరుగును గరుణమాలి
యదియు నీచేతిలోనున్న నాఁపవైతి
కారణంబెంచ స్వేచ్ఛనాక్రాంతుడవట
రమహృదబ్జాత భృంగ శ్రీరంగ రంగ ౪౬౧

గీ॥ తప్పఁజేయుట మాపనితత్వబుద్ధి
నిచ్చిప్రోచుట నీపనిఁబచ్చిమగడ !
కాకమూఁడు నిన్నెట్లుగాంచగల్గు
సోధుజన కల్పభూజ విస్తారతేజః ౪౬౨

గీ॥ బ్రహ్మమైతివి హరిహర బ్రహ్మమై
లోకమైతివి దేవతానీకమైతి
పురుషుడైతివి స్త్రీయునపుంసకుడవు
దేవతా సార్వభౌమదైతేయ భీమ॥

౪౬౩

గీ॥ స్వామియద్వైతయగు నీదుశక్తి నీవ
దానినెఱుంగకమూఢుండు ద్వైతవనముఁ
జొచ్చినీదివ్యతత్వంబుఁ జూడఁడయ్యె
తానహృదయ సళిసపతంగ రంగ॥

౪౬౪

క॥ కరుణాకర నారాయణ

పరమాత్మా యదుకులేశ భక్తాధ్యక్షా
శరణాగతకులశేఖర
పరదా మముఁ బ్రోవుగరుడవాహనరంగా॥

౪౬౫

క॥ మాయాపాశము జీవుల

నాయాసముపెట్టికట్ట నంతర్ముఖుడై
గాయత్రీ ధ్యానించినఁ
బాము భవబంధమార్తబాంధవ రంగా॥

౪౬౬

క॥ పావనియంతటివాడే

పావనుడగుటకునోయేమొ భక్తిగొల్పె
గైవల్యము మాకెటునికొ
భోవంబున నిల్వకొత్త బాంధవరంగా॥

౪౬౭

క॥ సారములేమి బుధులు సం

సారముదిగనాడినిన్ను సారెక్కఁగొలువన్

ధీరిత సర్వజ్ఞులుగా

సారముముట్టెదరు సకల బౌంధవరంగా॥

౪౭౮

ఉ॥ సారసపత్రనేత్రబుధసన్నతిపాత్ర శుభాంగరంగ సం

సారభవాభితారకమస్వామి మహాత్మ త్వదీయపాదముల్

సారెక్కుమొక్కి వేడెదను శాంతిని నింపుము నామనంబునే

భారముదోచకుండనిను భక్తినిగాల్పెడు భాగ్యమబ్బగన్॥

క॥ ఉన్నట్లుండియు నీవో

యన్నా! నీరూపు నీవయాలోకింపన్

భిన్నంబై స్వేచ్ఛా సం

పన్నంబగు విశ్వమగుదు ప్రబలతఁ దండ్రీ॥

౪౭౯

క॥ నెపమెద్దయెనఁ గానీ

తపమునకున్ భంగమెపుడు దద్దయుఁగలుగున్

దపసులకు నదియతోచెడు

నపమృత్యువుగాఁగదాని హరియింపుహఠీ॥

౪౮౦

క॥ తపమనఁగ నీదురూపము

తపమనఁగా నీవు ధర్మతత్త్వము తపమా

తపమనఁగా నమృతత్వము

గుంధము శ్రీరంగనిన్ను జొచ్చుకదియే॥

౪౮౧

క॥ గతులెన్నియైనఁగానీ

స్థితియొక్కటి యకాటఁదపము సిద్ధించుట శ్రీ

పతి నీదుకరుణఁగాదే

పతితులఁ బావనులఁజేయు వ్రతమదినీదే॥

౪౨౩

క॥ కలవలె జగముచుజూడం

గలవాఁడే తత్త్వబుద్ధికలవాఁడుకనఁ

గలవాఁడు సర్వమీవని

కలవాఁడగు నీదుకరుణగలవాఁడు హరీ ! ॥

౪౨౪

క॥ తపియింపఁ గృపనుపెంచెదు

కపటంబున్ విడువశాంతి కాపాడెదవే

నెపమున నైనను బ్రోచెదు

చపలతలేకుండఁ గొల్వఁజాలినరంగా॥

౪౨౫

—మధురయాత్ర :—

తే॥ గీ॥ రంగవిభునిట్లు భక్తిమీఱంగఁబొగడి

జంబుకేశ్వరు దర్శింప సాగిరవల

మధురకేగిరి మీనాక్షీ మహిమఁగాంచి

సంచితార్థంబులెల్లను ద్రుంచివైచి

ముక్తివడసినయోగులు మునులుపొగడఁ

దెలిసి యద్దేవికృపఁగడతేఱఁదలంచి

భక్తిసేవింపఁ జనిరిప్రభాతమందు

బుద్ధమతివేడ దేవిని బొగడఁదొడఁగ

సుంద్రవిదుఁడు నిరంజనమహావిభుఁడు॥

౪౨౬

శ్లో॥ త్యక్త్వాదృశ్యమతీంద్రియేశ్రుతివచస్సారాత్మనైకాక్షరీ
మంత్రేణాత్మనివేదనందృఢతరంకుర్వాన్ స్వధర్మైరతిష్ఠ
స్వచ్ఛందంచరతీహభక్తవరదోభూత్వానితాంతంముదమ్
ప్రాప్నోత్యేవగుహాత్తమాంఘ్రియుగళధ్యానైకపారీణకః॥

క॥ మనముననితరముదలఁచక

నినుఁగొనియాడెదను మంత్రనిచయస్మరణ

ననుగురుభక్తులవుఁగాము

జననీ నీపాదపద్మపట్పద తతిని॥

౪౭౮

క॥ తాపత్రయమునఁ బొరలుచుఁ

గాపాడు విభుండుతేనిగతి శంకలచే

నీప్రాపుఁజేరరు గదా

పాపంబవ్వారిబోధపఱచుము దేవీ॥

౪౭౯

క॥ కాంతారమనాబలమగు

శాంతిఁ బ్రహ్మస్త్రిమంత్ర జపమున సంపా

దింతుఁ నీపదములమో

దింతుఁ గురుభక్తి భగవతీ త్వత్కృపచే॥

౪౮౦

క॥ నీచిక్కులు వేఢక్కులు

నీచందంబంద మెఱుంగనేర్తునె నాకా

లోచనమిమ్మికమిమ్ములఁ

జూచెద సంశయమువిడఁగజూచెదనంబా॥

౪౮౧

క॥ నినునమ్ము వానిజననము

ఘననోషసమన్వితంబుగానున్ననువే

కనుసఫలత్వము నత్వం

బనితెలిసితి నర్వవివాహుని తెలిసితింగా॥

౪౫౨

క॥ ఎన్నివిధంబుల పెదకిన

నున్నదిమాఱొక్క తల్లియుగ్గంబెట్టె

గన్నదిమమ్మందఱుదా '

నున్నదిమాక్రీడఁ జూడను తాహముతో॥

౪౫౩

క॥ కుక్కలఁబందులఁగనుగతిఁ

జిక్కులలోఁ బొరలుచుండుజీవునిగనునాఁ

డెక్కునుభవముఁ జిక్కక

చక్కని నీచక్కికనలసాయుజ్యంబే॥

౪౫౪

క॥ తనతపమున సర్వంబగు

ననునాస్తికుఁజేరరాదహర్నిశమునా దా

ననుచుదముడిగి భజించినఁ

గనుఁద్రవ్యశృంగార్యసిద్ధి ఘనుఁడు మదంబా॥

౪౫౫

క॥ అంబానీ సత్కృతచే

తంబరమార్గంబుదెలియఁదగు ననుఁడిల మా

నంబుంభజియించుచు సుల

భంబుగనకలంబుఁ జాచుబ్రహ్మంబుగనే॥

౪౫౬

క॥ ధననీదయజ్ఞాడమునీ

సేవయుండనే జేయుతున్న తల్లిపతుమెవరలో

జ్ఞానము మరణంబెఱుంగని

ఘనపదమున నిల్చినన్న గావుము వేగ॥

౪౮౭

క॥ సరికల్పరూపమున హృ

త్వంకమున నిల్చిన బహుభంగులనా

శంకల బాపెదుజన్మం

మింక రాబోదు తల్లి యాయాభాంతి॥

౪౮౮

ఉ॥ నారపిహిన సంసరణ సాగరమీదంగనేరిశక్య మం

బాగోదనేసి బంధరమనై భవదీయపదాబ్జమందు సం

చారముజేసి మొక్కెదచు శంకరతత్వవిశారదత్వమే

తీరున నెనఁ గల్గునటుదీ వెనలిచ్చుచు జేర్చుపారము॥

క॥ బ్రహ్మ ప్రయాపిణీసు

బ్రహ్మ్యాంతః కరణనివాసిని యన

బ్రహ్మనివినుత బగళా

బ్రహ్మనంబిచ్చినన్న బాలింపంగదే॥

౪౯౦

క॥ పరమాపుల భజియింపని

నరపశుపుణ్యాచి తల్లి నవ్వకుమమ్మా

నరపశుపుంగ దనుంగనంగొను

పురుషుడు శ్రీసాంబశివునిపుత్రుడు కొమ్మా॥

౪౯౧

క॥ సేతువు సంసారాబ్ధికిఁ

బాతకహర మార్యమతము భగవద్భక్త

ప్రీతికరమగుట సాధులు

నీ తత్త్వంబరసి ముక్తినిరసెనురుమా॥

౪౯౨

క॥ లీలఁమూర్తులఁ దాల్చెదు

నీలోనీ విట్టులాడనేర్చెదు నీవే

పాలించెదు చాలించెదు

కీలెఱుంగని జీవులు పరికింపరుభ్రాంతి॥

౪౯౩

క॥ తనమార్గము తాఁబట్టుచుఁ

గనుదెఱచియు మూసియైనఁ గల్లజగంబుల్

కనకుండు ధీరుడంబౌ

నినుఁగను నీలోననుండు నీవైయుండు॥

౪౯౪

క॥ అమృతంబులు సమమయ్యె

విమలతపంబునను గాచివేయఁగవేతై

యమృతముఁబోలుట జడమగు

నమృతంబమృతంబయగు నుమానీకృపచే॥

౪౯౫

క॥ పొగరెక్కిన జీవులనిలఁ

దగుదువువంచింపఁ బిదపధన్యులఁజేయఁ

నగుబాటుఁజేయకుమునా

దగు జీవనము నగరాజతనయా సునయా॥

౪౯౬

క॥ నినుగొలుతు శివునిఁగెలుతున్
 ననునీకళగాఁగఁజూతు నావనొనర్తున్
 ఘనగురుని, దేవి, భక్తుల
 నిచునునమునఁ గట్టివైతు నీవై నిలుతున్॥

౪౯౭

క॥ జీవత్వశంకఁదగిలినఁ
 గేవల సద్భక్తిఁ బ్రణవకీర్తన నీతోఁ
 వైవల్యమబ్బు నవ్వల
 జీవుండేగాఁడు భక్తశేఖరుడంబ॥

౪౯౮

క॥ ఓంకార రూపిణీ హృ
 త్పంకజమున నిల్చి పరచుభక్తులఁ బ్రోవన్
 శంకలఁబాపంగని నిను
 శంకరియని పిల్చు గొల్చు శశ్వద్భక్తి॥

౪౯౯

క॥ పుల్లియగాలికి నిటునటు
 నల్లాడెడురీతి జీవుడల్లాడుఁగదా
 పెల్లగునిజకర్మంబునఁ
 దల్లనీకృపనునిలిచి తరియించుఁగదా॥

౫౦౦

క॥ నీలీలలోక జాలం
 పొలేయని భక్తిశాంతి నానందింపన్
 దాలేమిఁ దన్మయుండై
 క్రిడించుఁ యోగి ముక్తికీలఁజిగించున్॥

౫౦౧

క॥ ఎద్దేనిఁజేయఁగలనీ

యొద్దికగనుఁ గొనుచుజేవులుత్సాహముతో

నెద్దలవలె సంసారము

దిద్దెదరేచుందు వారి తెలివి మదంబా॥

౫౦౨

క॥ అమ్మాయనియెడ నీలో

కమ్మినియెడ మనియెడ కనకాంబకునీ

పిమ్మనియెడుగదముక్తిని

నీమ్మనియెడ శాంతినాత్మ నుత్తమగోష్ఠి॥

౫౦౩

గీ॥ పినుతిగావించి మింనాక్షి వేవిధముల

సేతువునఁగ్రుంకి కాశికిఁజేరఁదలంచి

దర్శనయపంబు గడిచిరి దారిలోన

క్షేత్రమహిమలు నెప్పుడు సేతువర్ణ

నము పకుఁగడఁగెను స్వప్నఁడంతటయసంత ! ॥

౫౦౪

క॥ సేతుస్నానము జనులకుఁ

బౌతిక హారమంచుఁ దెల్పుబడుగదస్మృతులఁ

సీతారాముని దరిజ

మాతీర్థమునఁద వెలయనామహిమంబుల్ ॥

౫౦౫

క॥ అనియందుఁ గ్రుంకులిడిరట

జనపతిబోధలఁగఱపుచు సంతర్పణముం

బొనరిచి దక్షిణాలను బె

ట్టెను ద్విజులకువారలు పొగడిరిస్వప్ననటున్దే॥

౫౦౬

క॥ సేతున్నానంబయ్యెన్

బ్రీతిన్ శ్రీరామలింగ విభుగని కాశీ

క్షేత్రంబు జేరవలయున్

యాత్రాక్రమమిదియయనుచు నటు జేసిరొగిన్ ॥ ౫౦౭

—కాశీయాత్ర:—

క॥ ఆనందకౌసలంబున

గానందిగు ముక్తిపుడొచ్చెపల్కబీ

ద్వాపైతారకమాత్రం

బీనున్నాడచుచుబలికి హితముగ నృపుడొన్ ॥ ౫౦౮

శ్లో॥ గంగత్రే సకలశుభదే కాశయా యుక్తిమీశం

నిత్యంధ్యాత్వా పరమపదప్రాప్తునంతోమహంతః

త్యక్తావారా బుధజననతాస్సిద్ధ సంకల్పయుక్తాః

మోదంతే తేశివగురు పృథాపాంగ దృష్టిప్రసాదే ॥ ౫౦౯

ఆ. వె ఇంసుశేషిరుండు బిందుమాధవుడిందు

నూదు రొకనొకరుపొంది సర్వ

జాతువులకు రామమంత్ర మీముక్తి నీ

సంత్యకాలమందు నైక్యమంచు ॥ ౫౧౦

క॥ కాశీ ! సకల శుభోదయ

గాశీ ! భవలతలగోసి రయమునంహిం

మృశంభుపదంబులంగను

సాశీర్వాదంబు జేసి యభయ బిమ్మా ॥ ౫౧౧

౪॥ ఈకోవెలలో భక్తులఁ

కాఁకలిదీర్పఁగ సాదమంబయెచ్చున్

గాకులవలెఁ బరపిండం

బీక స్థాత్ములు భుజింపనేలన్ జాలిన్॥

౫౧౨

౫॥ పొట్టకుఁ బట్టెడు ముద్దం

బెట్టెడు నా స్తికులనెపుడు ప్రీతింబదముల్

పట్టి భుజించెడువారికిఁ

జెట్టయెగాకెట్లు మేలుచేకురు గాశీ॥

౫౧౩

౬॥ పొట్టంగొట్టకయన్నము

పెట్టుచుఁజీవాట్లు లెస్సఁబెట్టుచు మనమున్

గట్టుచుఁ బుట్టువుఁగడవం

బెట్టెడు పట్టెల్లఁ బ్రోచిపెంచెడు కాశీ॥

౫౧౪

౭॥ మాటలు ధనకోటులుభువి

బూటకములు మోసపుచ్చుబోటులు లలినా

నాఁటికిదాఁటెడు నీటులు

కోటలు సుఖముండు నేటికో శివకాశీ॥

౫౧౫

౮॥ నేఁటికిఁగంటిని ముక్తిక

పాటము దీయంగ మేలుపాటము జగమున్

దాఁటెడు బాటయువెలిలో

నోటికి తాళంబు వేయునుతచరిత్రులనున్॥

౫౧౬

క॥ బహిరం తరములఁజూడక

యహఁయింక నెటేమి నేయనౌనను శంకఁ

దహతహపడకుముజీవా

యహిశయనునితోడ నైక్యమందెదుర్చుకై॥

౫౧౭

క॥ లింగనిఁగని లింగనియా

లింగని యాలింగని గురులింగనిఁ గనిలీ

లంగనె లింగశరీరము

భంగము జీవాత్మయొగభంగిని లింగా॥

౫౧౮

క॥ త్రిపథగవై భక్తులను భ

నపయోనిధిఁద్రోయక హరిపదమొసంగంగా

సుపథముననిల్పిప్రోవ శి

వపదముఁజేర్చెదపు పొగడవశమాగంగా॥

౫౧౯

క॥ శ్రీశుండును శ్రీశుండున్

గాశిని వసియించుచుంట గంగయునుంటన్

గాశీవాసంబొసఁగెను

నాశములేనట్టిపదవి నరులకుననుచున్॥

౫౨౦

క॥ రంగత్తరంగలేఖా

భంగీకృతరాగతాళ భావజ్ఞాంగన్

మంగళకరనిజకరనిక

రాంగీకృతసహృదయాంగనాడిరింగన్॥

౫౨౧

క॥ గంగానానముఁజేసిరి

గంగాధమఁబూససేయఁ గదలిరి వేదికా

సంగీతకళావిమలము మా

రుంగని నృపపుంగవుఁడు మాధిగఁబొగడె॥

గీ. ౨౨

శ్లో॥ దివకతాబ్జపతాకాశసలోచనమ్

రసమయోగి హృదబ్జసింహాసనమ్

సరిసిజాసన కేశనసేనితమ్

సురగురుమ్ గిరిజేశమహమ్భజే॥

గీ. ౨౩

శ్లో॥ భజామినిత్యం భగవంశమాచార్యమ్

స్మరామమద్దేశికమంత్రరాజమ్

కరోమి భక్తప్రియహేతు సర్వమ్

శివార్చనంచాత్మనివేదనంతత్॥

గీ. ౨౪

శ్లో॥ అపరాధశతం మయాశృణమ్

కృపయాశంకర పాలితం త్వయా

సతతం తనదాస్యమిమ్హిం

మమసత్యంకురు తస్మిన్నాత్మనః॥

గీ. ౨౫

ఆ. వె అయ్యశక్తి శక్తి మారామమారామ

మాబరంబు జూడనంబరంబ

రేకుమారుఁడెంచ నీకుమారుండయ్య

శబ్దశాస్త్రసూత్ర బాలరచన॥

గీ. ౨౬

క॥ సాంబా ! సరసంబా ! నే
మంబా ! సుగుణంబ ! రామమంత్రంబా ! జ్ఞా
నంబా ! సత్యంబా ! మా
యంబయ ! స్వబలంబ ! నీకు ! నానందంబీ॥ గీ२

క॥ నీపదములను సరింపక
యాపదంగడవంగ శిశ్యమా ! తెలియమి
పాఁడు చేసిన పాఁము
లోపిక మన్నించి యేలుకో పరమేశా॥ గీ२

క॥ సకలము నీవశవ య్యుక్
సకలాత్ముల మమ్మఁజేయ సంసారార్థి
సుకరముగ దాటఁజేయఁగ
సకలము వర్జించినావు సకలకిలాపా॥ గీ२

క॥ భక్తులఁగూడుచు నిన్ను
భక్తుల హృదయాబుఁడెలయఁ బ్రేరదనుయథా
శక్తిగ నీవేరణనా
సక్తివాహనఁగు భిక్షుచాలునుమేశా॥ గీ३

క॥ పతితుడనై వెతలంబడి
గతినివని నన్ని ముక్తికాంక్షజమ్మి
యితరముమఱచి భజించెద
సతతము నిశపదమునొసఁగు స్వామివిగ్రహే॥ గీ३

క॥ తెలుపకయుండుట తెలుపుట

తెలియుటదేవేచ్చ పరులుతెల్పఁగ తెలియఁ

వలచుట కలచుట మనమని

తెలిసితి బోధాత్మతినను ధీరశరణ్యా॥

౫౩౨

క॥ కమలాహితచూడామణి

కమలాహృదయేశ మోక్షకమలాధీశా

కమలభవయోగివరహృత్

కమలనివాస సుమనఃప్రకాశ మహేశా॥

౫౩౩

క॥ తెలిసినపిదపఁజలనము

పలుచననిఁ విడిచియుంట పరమాత్మానిఁ

గలిసిన పిదపఁజలనము

తెలియమినీభజనమండ్రు ధీరశరణ్యా॥

౫౩౪

గీ॥ అజ్ఞతాలాంఛనండు వృధాభిమాని

తన్నఁగాపాడుకొనఁగ దాదల్లడిల్లు

నంగరక్షలలక్షల నమరిచికొను

జక్కితాఁబన్నవలలఁ దాఁజిక్కుచుండు

మ్రుక్కుచుండుదేవతలను మూఢభక్తి

భయముసర్వులయందు సంశయము నయము

కలిగికల్పించుకొను సర్వకాలమందు

భేనిసంసారభారంబు దీనగతిని

మాటిమాటికి దిగ్గునమరలుఁదఱలు
 జీవుఁడివ్విధినజ్ఞత దేవులాడు
 సర్వమీవను గురుబోధ శాంతినొందు
 నీవురక్షింపఁ దలఁచిననిముసమందుఁ
 దనదుయత్నంబులన్నియు దబ్బరనుచుఁ
 దెలిసిన ద్రించు నీపాదజలజభక్తి
 ముక్తుఁడయ్యెను సంసారమునఁజరించు
 నీదుభక్తులచరితముల్ నిఘలలోక
 పావనంబులగును నీకృపాపశమున
 నుండిలేకుండి నీలోననుండి యిట్లు
 పండితుండగు బరమభక్తుండొకండు
 కనకదుర్గామ హేళయూకాశ కేశ॥

౫౩౫

గీ॥ నీకు వేతైన వస్తువులేకయునికి
 నీవు నీలోనఁ గ్రీడింపజీవుఁడెవఁడు
 పుణ్యపాపంబులనుఁజేయఁ బూనుకొనఁగఁ
 సుఖములను దుఃఖముల లెక్కచూచుకొనఁగ
 బక్షపాతివిగానెన్నిపలుకుకొనఁగ
 నిచ్చవచ్చినయట్లు చేయించిచేయు
 నీకునియమముల్ కల్పించు నేర్పుకొలఁది
 శారపుట్టు దరిద్రమనోరథంబు

దేశికోత్తమ పుత్రుఁడీయాశలేమి
నాశరహితపదమున ననారతంబు
నుండు నీపాదజలజమందూరకెట్లా
కనకదుర్గామహేశ భక్తప్రకాశ|

౫౩౬

ఉ॥ ఉండినయట్టులుండు యనువుండిననుండునుగాకదానిచే
నుండు నెయ్యితిబాధ లవియూదుచులోకముజ్ఞానవహ్నిలో
మొండుగ వేల్పుధీరునకు మేటితపస్వికిఁ బూర్ణబోధధ
గ్నుండుసదాప్తమూర్తికిఁ బూర్ణనకాత్మునకంబికేశ్వరా॥

క॥ ధర్మాధర్మజ్ఞానము

ధర్మము జీవునకు జీవదశితొలఁగినని

హర్మ్యం తద్దవ్వందవ్వము

నిర్మలహృదయమునఁ గెలుచునీవై నిలుచున్॥

౫౩౭

గీ॥ సర్వభా సదా సర్వత్ర సమరసంబు

శాంతి త్వత్పాదభక్తసుసర్గమిమ్ము

ముక్తిగాఁతుము నీపాదములను హేశ

సచ్చిదానందరూప విశ్వప్రదీప॥

౫౩౮

గీ॥ ధర్మభేదంబుచేత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి

కలుగుననిభాంతి జీవులగలతెట్టు

ధర్మభేదాన నిందియతతికి నెందు

దేశిస్వాతంత్ర్యమున్న సుధీశరణ్య॥

౫౪౦

గీ॥ మైకమును గప్పునేర్పదినీకెచ్చెల్లుఁ
గాకయివ్విధిలోకులు కాకులట్ల
లేకిపోకడల్ పోదురే కేకలిడుచుఁ
గనకదుగ్ధాను హేళయాకాశకేశ॥

౫౪౦

క॥ కాలంబేళూలంబై
జాలియ లేకుండబ్రజలఁ జంపఁగఁజొచ్చెన్
శూలీశూలంబేలా
మేలూ భక్తాల్లిభోవమికళయె సాంబా॥

౫౪౧

క॥ యోగవియోగంబులలో
రాగవిరాగంబులుచతురత్వముతోబా
గోగుల్ మఱచుచువలచెడు
రోగికిఁదగునీచరణసరోజమధువిలక॥

౫౪౨

క॥ కలఁడోలేఁడో తెలియఁడు
తెలియఁగు తన్నితరు లట్టిధీరునకుచు నీ
కిలసామ్యంబమరంగాఁ
గలదా పరమార్థమొండు పైలానఁజే॥

౫౪౩

క॥ ఎయ్యదికర్తవ్యంబని
యుయ్యదిలో నూఁగుగతినినుండునుమనుజుం
డయ్యో ! తెలియమినా కా
డయ్యో ! నీకరుణలేమి నవ్విధియభవా॥

౫౪౪

గీ॥ ఐక్యసిద్ధినిఁ బూర్ణత్వమందుఁదలఁచ
విధినిపేధంబులేలేవు బుధులకునిల
జ్ఞానికజ్ఞానికొకభంగి జరుగుచుండు
జ్ఞానమునశాంతి భ్రాంతి యజ్ఞానకలన
జ్ఞానులను కర్మతంత్రులఁగలుగఁజేసి
యన్వయవ్యతిరేకములందు స్వస్వ
రూపదర్శన ప్రాప్తసద్రూపుఁడైన
దేవుఁడవు నీకెగాక యీదేహిదేహ
ములు పరులకగునె శరణముగురుపదము
గాఁగనమ్మిన సాధులఁగాచుతల్లి
మమ్ముఁబాలించుచున్నద్రమాసముద్ర
నిన్నఁగూర్చెడు వేడుక నిజముసాంబ॥

గీ॥౪౩

ఆ. వె. ఉల్లమన్యదేవు నొల్లదేమందుదా
నూరకుండునొకట నూరునొకట
రోటరెంటనిల్చు రోకలిచందాన
రజతగిరినివాస రామదాస॥

గీ॥౪౪

గీ॥ నిముసమేనియు నెడమీకనిర్మయిండు
ప్రణవమంత్రజపముననీపజ్జనిలిచి
తనకునితరులకేకత్రతారకంబు
కల్పనముఁజేయు మహిమంబు కలిగిమొలఁగు
నీదుకరుణను గురుమూర్తి యాదరమునఁ
గనకదుర్గామ హేళ యాకాశకేశే॥

గీ॥౪౫

గీ॥ వేదసారంబు ప్రణవమై వెలుగుచుంధ
లంక వేయించు జీవాత్మలకుగురుండు
దాని వెలుగున బలమున ధర్మబుద్ధి
ద్రిపుటి సంతత మేకాకృతిగ నొనర్చు
భక్తనరుడెందు నీపాదపద్మమందు
భక్తపాలనదక్ష కృపాకటాక్ష॥

గీర్వాణ

క॥ తెలియనుగద బాల్యంబునఁ
దెలిసియునీ బాలుడైతిఁ దెలియఁవలెనా
తెలియఁగలనా వేతె
తెలియఁవేఱొందుగలదె త్రిపుటియునీవే॥

గీర్వాణ

క॥ రజతాద్రి వసియించుట
గజగమనశక్తి భార్యగవరించుటయు
గజవరదుని భజియించుట
భుజగాభరణంబు భిక్షముంగోరుటనా !॥

గీర్వాణ

క॥ ఉన్నదినీవనిదృఢముగ
కన్నవేఱొండుకోర్కెకలుగునెతానే
మన్నవిన్ననునెట్టులఁ
న్మున్నను నీవనుచుముక్తుడుండును మేళా॥

గీర్వాణ

శా॥ నీకై చూపులు నిల్పఁగా జరచిన న్నైవ్యహమ బృహదో
 జ్ఞైకల్పంబు జనించెలోకమున నావాచేరి సర్వంబు మీ
 శ్రేకారే కృతజ్ఞులమీతనయునికై శ్రీశా యమాభక్తులకై
 నీ కన్నకొడుకుఁజేన్వడంబుకొఱకై నీతత్వము దెల్పఁగక॥

క॥ స్వాతంత్ర్యంబధికారికి
 నీతంత్రంబెట్లాయట్లనీచునికినిచ
 స్వాతంత్ర్యమదియ యీయఁగ
 నోతండ్రి వెట్టియేల నుభయము నీవే॥ గిగిర

క॥ డై నంబని పౌరుషమని
 జీవుడిలభేదబుద్ధి జేంతించి చెడుక
 దేవుడీ ఘటమునఁదా
 జీవుడై నాఁడటంచుఁజిక్కుహరించుక॥ గిగిగి

ఉ॥ ఎన్నటికై న నీపదములే భజియింపఁగ వేడ్కలోనమా
 కున్నదినిక్కువంబయలులున్నది నీదయదానిఁ బ్రోవఁగా
 నున్నది నీహాకండనను నూరకత్రిప్పకుచున్నభక్తి సం
 పన్నునఁజేయుచున్న యచుమానమునీడిభజింతునిన్నునో
 పన్నగభూషణాపరమ వాచనపానసభక్తజీవనా॥ గిగిఁ

గీ॥ చేరె శ్రద్ధానదీశుద్ధచిత్తజలము
 లందుచభిషేక మొసరించి యధికభక్తి
 దినము నూ నూపురీహృన్నశినసునిష్ఠ
 మణినిభాత్మలింగంబు సమాధికుసుమ
 ములను బూజితు మరుచ్యుములనుమ్రుతు॥ గిగిః

క॥ శంకరమూర్తివిహారక

హింశానశరీరమీశముజ్వలభయనమ్

లంకాదిమిత్రమర్థశ

శాంతధరమహంభజామిసాంబరణతపస్వమ్ ॥

గీ ౧౮

క॥ ఈశమనీశంపూర్ణమ్

దేశికమాస్తాభజామిదీనార్దహరమ్

శ్రీశాస్త్రకమాధ్యభవ

నాశంకరమఖిలభక్తినిదనమనిశమ్ ॥

గీ ౧౯

క॥ అంగుళేశమహేశిది

గంగారకుందర్పగర్వహరసయనాకా

మాంబాలక్ష్మతదేహా

లూకాదనననకమూలబాంధవదేవా ॥

గీ ౨౦

క॥ శ్రీవిశ్వేశ్వరునిష్ఠ

సేవించిభయబుద్ధివృద్ధాసనముగ

గానీధుడుయోగమునశివ

దేవుణ్ నిజహృదయసీమనీకననిరూపకా ॥

గీ ౨౧

క॥ శ్రీశంకరమహామధవ

నాశింకరమభయసంబునానాకమున

బాళునతనవపాయిని

శేషమితమగునైవముర్ధ్రింత సదా ॥

గీ ౨౨

[నిరంజనాదు లయోధ్య దర్శించుట]

క॥ గయము హరిద్వారంబు
నియతికొనేవించి గంగనీరముబట్టకొ
రయమునబ్రయాగఁజేరిరి
యయోధ్యరామపురినిగని యానందింపకొ॥ గీ॥ ౩

క॥ చనిరాముని సేనంగని
కనిరానందంబు భక్తిగనిరౌరా ! ము
క్తినిగని రచ్చెరువందిరి
కనదుర్లభమిట్టిభక్తి కలిలోననుచుకొ॥ గీ॥ ౪

శా॥ ఏడీరాముఁడుచూతమన్నదరమా! యీరేడులోకంబులకొ
బాడిందప్పకసర్వమూర్తులొక్కడై పాలింపుచున్నాఁడు లో
వాడకొమోహము వర్ధిలంగఁదపముకొవైరాగ్యసంపన్నుడై
తాడక్కుల్ విడువంగమెచ్చుకొనుచుకొదాదా త్త్విమిచ్చుంగదా

క॥ చనియెనురామవిభూషణి
మనమునసంశయముమాని మాధవభక్తికొ
వనచరులయ్య సయోధ్యకొ
గనిపాలించెద రికేమికావలయునిలకొ॥ గీ॥ ౫

క॥ అనితద్భక్తినిమెచ్చుచు
వినుతించెను రామచంద్రు వేవిధములన
మృనుజపతిభక్తిరసమది
తథతనువుకొదాల్చినట్లు తద్దయుబ్రీతికొ॥ గీ॥ ౬

ఉ॥ రాముడు సద్గురుండు రఘురాముడు తండ్రిభవాబ్ధిదాటువో
రాముడు కర్ణధారుడు విరామమునిచ్చును రాముడాత్మకు
రాముడు సర్వకామదుండు రాజులు సర్వముదానయాపరం
ధాముడు నిత్యరతుని సధర్మముబాయనిభక్తికోటికి॥

శ్లో శ్రీరఘుకుల సోమంసి

తారాసుం జీవ! దశరథాత్మజమాద్యమ్

సారాకారం సకలా

ధారం వాయువాత్మజవరదం భజనప్రసమ్॥

౫౬౯

క॥ రామా ! భామయ ! సామా !

తామా ! సత్త్విము వివేకధామా ! అటవీ

సీమయ ! ప్రేమను ! మేమా

వేమాకుం దెలియఁజెప్పవే ! శ్రీరామా॥

౫౭౦

క॥ శ్రీరామునిపాదంబే

సారము సకలేస్సితార్థ సంగ్రహ మఖిలా

ధారము గతభారము సం

సారము శిరఃంబు సాధుసరసాళికిల॥

౫౭౧

క॥ నీకొఱకై నీవేవే

ప్రాకటభయభక్తులొదవఁబాలించెదవం

చీకొంటెయూరకుండె॥

జేకొనుమీసుతునిబ్రోవజేకాకేలా॥

౫౭౨

క॥ నాతప్పా నీతప్పా
 నీతమ్మదిగాని దీనిచిత్రంబప్పా
 కొతుకముననిక జేర్పంగ
 నీతమ్మకుఁదెలియఁజెప్ప శ్రేయంబొప్ప॥

౫౭౩

క॥ ఏదయస్వామీ నీదయ
 రావయనామీన రామరామా యింక
 బోదయనామనమెందుక
 లేదయవేటొక్కదము లేదయరామా॥

౫౭౪

ఆ. వె. ఒక్కఁడయ్యునీవు పెక్కుచూర్తులుగాంచ
 శక్తిగల్గె దేనయ్యగల్గె
 నట్టిదానికొసఁగుచుంబ్రసాదంబు
 రఘుకులసదీప రామభూష॥

౫౭౫

క॥ శివశక్తుల నెవఁడేనియు
 నవినయముగ భేదబుద్ధి నర్పించినచో
 భవముకదాటంజెన్విధి !
 శివకేశవభేదబుద్ధిచెఱచును గాడే॥

౫౭౬

క॥ భయమేధక్తిహేతువ
 భయమిచ్చుట నీదుసుస్వభావముగాడే
 నింకలింగొల్పినయంత నె
 దలయే మనముండకున్న ధన్యతరామా॥

౫౭౭

క॥ వేదాంతసారమది నీ

పాదాబ్జమునందునిల్చె బంభరమైయా

న్వాదనఁజేసెడనేనిఁక

నీదయ శ్రీరామరామ నిర్మలనామా॥

౫౭౮

క॥ తాళంజాలము జాలము

మేలా గోపాలబాల మిథ్యావాదం

బేలాచాలింపుము నీ

జాలముదయనేలుము మనజాలముకృష్ణా॥

౫౭౯

క॥ రాముండని కృష్ణుండని

నీమహిమలు తెలియలేకునీ నామములక

గామింతురువేర్వేలుగ

రామా ! శివరామ కృష్ణ రామారామా॥

౫౮౦

క॥ నామ బేకుంయెన ర్చెక

నీమహిమలు నిన్నుఁగూడి నిలుచునుగాదే

ప్రేమించిన ప్రహ్లాదుక

భీమాకారంబు బాధపెట్టెనే రామా॥

౫౮౧

క॥ కోతులుపోరెనునీకై

సాతియెవలపించెనిన్ను నయముగ దానక

నీతిజనిరిఁగఁగట్టితి

సేతువుకవినరునిఁగూడి చీత్రమురామా॥

౫౮౨

క॥ నీకార్యము సాధించెగ
 లోకైకగురుడు హరుడు లోకములోనక
 నీకుక భక్తునిబలెదా
 నాకారముదాల్చెగాదె హనుమంతుండై॥ ౫౮౩

క॥ మీకిరువురకు భేదము
 లేకుండుటదెలుప నిట్టిలీలలు చేయక
 మీకేతగు శివరామా
 కాకున్నక మిమ్ముడెలియగల రే లోకుల్॥ ౫౮౪

క॥ పంచాక్షరి జపించెను
 పంచాక్షరము రామమంత్రపఠనముజేయుక
 సంచితములు ప్రసాదనో
 పంచుట చుంత్రద్వయాబు ప్రభువులు రామా॥ ౫౮౫

క॥ నీలీలదృశ్యములు
 ఫాలాక్షుడుపద్మజుడు భక్తుండెఱుంగు
 శ్రీలలనారిన్నిమెఱుంగు
 బాలుండేమెఱుంగు దెలియబలుకు ముకుందా॥ ౫౮౬

ఆ. వె. నిన్ను నమ్ముచుంట నీపాదపద్మముల్
 గొలుచుచుంట దేవిదలచుచుంట
 మాయపఱచునంట మాకేమిరాతంట
 రఘుకులప్రదీప రామభూప॥ ౫౮౭

కె. గానుచంద్ర గురుండ రాజీననేత్రుండ

శ్రీకరుండవిబుధశేఖరుండ

శంకరునినిఖుండ సత్యస్వరూపుండ

భక్తబాంధవుండ పార్థివుండ॥

౫౮౮

ఆ. వె. చిక్కులేనియట్టి జీవనమొక్కటి

చక్కచైన ప్రాపుదిక్కుఁజూపి

ఇతరలోకమరయనీ వెంతకృపనీ కు

రివికులద్రవరామభూష॥

౫౮౯

గీ॥ నిన్నుఁగాంచిన దాసుండునన్నుతిను

లోకమంతయు నీవంచునాకళించు

కానినొడమలోఁబడి కష్టమొందు

దేవతానాథునిమై జేయగీమ॥

౫౯౦

ఆ. వె. రామచంద్రపాదరాజీవమకరండ

పానమత్తభక్తబంధరంబు

సదముసముదమండే బరిమండమునందె

రివికులద్రవ రామభూష॥

౫౯౧

ఆ. వె నిన్నుజేరిగోరి మిన్నకుండినవారి

సంశయంబు పానంచయంబు

నాశమొదుగాక యాశతోజీవతా

ధ్రువారిది గురుస్వరూపమునున్న॥

౫౯౨

౪౩. వి. నిన్నుమఱవదోదు నిక్కబువిశ్వంబు
దానిమఱవదోచెదవుర మేళ
నన్ను నేనుమఱచియున్న నంతయునీవు
దేశి కేశ శకలధీప్రకాశ॥

౫౯౩

౪౪. ఆసకుమీరలేదు తమవాక్షణభంగురముదు సౌఖ్యమా
వీసముగానరాదుతగవే దయలేదనధాతకాతడుకా
జేసెనటీశ్వరేచ్ఛ నలచెకగురుడట్లున్వితంతుడౌటవి
శ్వాసములేమిడ త్తరిము సర్వమునీదయ రామనీదయా॥

౪౫. రామార్చన రామార్చన
కామేశ్వరియర్చనల్లు కామార్చనయా
సామీప్యము సాగోక్తియు
సావమీ సాహస్యమట్లు సాయుజ్యంబౌ॥

౫౯౪

౪౬. శ్రీరామాంతస్సంచా
రారాముడు భక్తుడజ్ఞాన హరి యాత్మగుగు
డారామాంతస్సంచా
రారాముడుకునకలకదభిరాముఁజిలక॥

౫౯౫

౪౭. తాదోచుటయే బీజము
భేదముమూలము కిర్మపేరుము పువ్వు
వేదన ఫలమగుభవము ప్ర
ణావమునకుఁబెందకలయ సుమానంబౌరా॥

౫౯౬

క॥ నీదటయూకల్పన మప

నాదముమాకంట భ్రాంతివాడిన జన్మం

బేదియులేదట విజమిది.

నీదయ శ్రీరామరామ నిఖలాత్మహరీ ॥

౧౯౨

క॥ తెలియుటలేదది సరియే

తెలియమియును తెలియదయ్యె దిద్దుటవనిగా

వలచినజడులకు నూరక

కలిలోవాగుటయె భుక్తికారణమయ్యె ॥

౧౯౩

క॥ ఇటుచేసిను నినుఁగాంచినఁ

దటుకునగాయత్రిమంత్రతాత్పర్యంబ

బృటయరుదా కరివరదా

యెటుచేసినఁజేయఁగలవుహితముగస్వామీ ॥

౨౦౦

క॥ అనియెదవనుకొనియెదు జీ

వునిక్రియఁబన్నదపు లోనవ్యూహములకా భ్రాం

తినిశాంతి నీయసర్వము

కనితుది సమకూర్తుపీవకా వెముకుందా ॥

౨౦౧

క॥ నీయందు మనసునిల్పఁగ

నేయిట్టులఁజేయుచుందు వీవెనిజముగా

నోయీ పన్నగశాయీ

నీయంశటివాడవీవె నిఖలంబీవే ॥

౨౦౨

అ. వె॥ బద్ధమైననము శుద్ధమయినభంగి
 బద్ధుఁజేసినను బ్రబుద్ధుశుద్ధు
 సిద్ధుఁజేసితయ్య శ్రీరామనీపాద
 పద్మములను నిలుతుభక్తిఁగొలుతు ॥

౬౦౩

క॥ లింగరహితుండవగుట ని
 నుంగనరా దట్లుమాయనుంగనరా ద
 య్యంగనకు నీకు వేఱగు
 రంగుబెయ్యెకలఁగాన రాదు మురాన్ ॥

౬౦౪

క॥ వేరబు నిప్పుఁదెలియ
 న్లేవనిచెప్పంగవిందు నేఁదెలియుదునే
 నీదయయిదిసీదయదా
 మోదర! యీవే భజింతును త్తనుపదవిన్ ॥

౬౦౫

క॥ సహజంబగు నీక్రీడకు
 నిహవరములు పెండ్లిత్రుంచి యెంతయునీలో
 రహిమీరసంతసించెన
 విహితయనానిన్ను బొగడనొనెట్లుచెపుమా ॥

౬౦౬

క॥ నీకన్న వేఱులేదని
 యేకలిముననైనబురుషుఁడెఱిగినచోనీ
 లోకంబారాధించున్
 జేకొనుఁగై వల్యపదము సిద్ధమనంతా ॥

౬౦౭

క॥ ఉన్నదియున్నట్లుండట

కన్న దత్త్వంబువేతెకలుగు నెసేవే
యున్నదని నియుజేపుడు

పన్ను దానే మొజన్మబంధమురామా ॥

౬౦౧

క॥ పలుభంగుల యోజించుచు

గలవరము జెందుమనము కాంచునిన్ను
బలుభంగుల జరియించుచు

దలపుననిన్నిల్పఁగాంచుదధ్యమురామా ॥

౬౦౨

క॥ చచ్చినటులుండి నీలో

జొచ్చినపురుషునకులేవునూ బాగోగుల్
నిచ్చలులోలోనానక

బుచ్చెడజేవునకు దప్పవుగదముకుందా ॥

౬౦౩

క॥ చుపెనునటు కనిపించుచు

గంపముగల్గిం బుద్ధిగల్గెడుననినొ
ప్రింపఁదొడంగెద వదిమా

కిపుగభవబాధఁబాపునేగదరామా ॥

౬౦౪

క॥ కొట్టుట నివలెదొపుచు

బెట్టండన్నంబు ప్రియముపెంపడుగద తా
బట్టినపట్టదిచదునట

పట్టియుఁదెలియండు తెలియఁబల్కుడుతానక ॥ ౬౦౫

క॥ కృతకృత్యుడై నబాలుడు

— శృతికృత్యుఁ జనకుఁగాంచి కీర్తించును స
ద్గతినిచ్చితనను సద్గురు
సుతుఁడేసినదీరుని పురుషునిఘచునిన్నుఁ ॥

౬౧౩

క॥ వీడుట ద్వంద్వములుగవే

కూడుటధర్మమగునీకుఁగూడఁగవిడగాఁ
గ్రీడకుఁడేసినజగములఁ
బీడించుట పెంచుటయును బ్రయములగుహరీ ।

౬౧౪

క॥ తనకర్తృత్వముతానే

కనినఁ మునివృత్తినిల్వఁగాలేడుహరీ
మనమదిచలియింపఁగనా
గునుబిడపఁ నీదుకరుణకొఱకుఁద్రపించుఁ ।

౬౧౫

క॥ నీకీర్తన నెవఁడేనియు

లోకోత్తరరీతిఁడేసి లోలతవిడుచుఁ
గాఘత్సత్తిలక వానికి
నీకరుణఁ గల్గుము క్తినిజముగనిందే ।

౧౬౬

క॥ తానస్వతంత్రుడటమే

నేనస్థిరమటత్వదీయమేసంకల్పం
జానఁటచేయఁ జెఱుపఁ
బూనునువాగ్ధానమునకుఁబూనునటహరీ ।

౬౧౭

క॥ పూనినఁబూనెనుదెలియక

మానుటయింక నైనమేలు మసానీయతయున్

ధ్యానముకుదురుటనీపై

జ్ఞానోదయకారణంబుకలుషహరంబున్ ॥

౬౦౮

క॥ అహమను పశువుంబట్టెద

విహపరములశాంతిఁగూర్చు మేతయుఁగ్రీతిఁ

వహియింతు భారమంతయు

నహిశయనా నిన్నునమ్మియర్థించినచోన్ ॥

౬౦౯

క॥ కింకరహృదయము హ్రదమగు

సంకల్పముపంకమందు సమరసమురసం

బోంకారము సుమమహిష

ర్యంకా నినుఁజేరుధ్యాన మదివాసనయై ॥

౬౧౦

క॥ మలినప్రకృతింగెలువన్

వలె శుద్ధప్రకృతిచే నవల రెంటిలో

పలనడఁపన్ బురుషుండై

చేలయున్నీ పేరుఫలము వేముక్తురై ॥

౬౧౧

క॥ హృదయమున నిల్పుకొనినిన్

వదలకయితరంబునందువై రాగ్యమునన్

బదపదమునకున్ మాతెడు

గదనీభక్తుండు తెలియకచపలునివలెన్ ॥

౬౧౨

క॥ నిజధర్మమరసినడుపుట

గజబిజలేకుంట సర్వకాలంబులనీ

భజనము సేయుట తపమగు

గజవరదా గురుసపర్యక్తై నల్పంబున్ ॥

౬౨౩

గీ॥ ఎంత చెట్టునకంతియయ్యెంచగాలి

యనెడనామెతనిజమురామయ్య శృంగడి

పెక్కు లిడుమలుకష్టముల్ నిక్కవముగఁ

బెంచి మొదలంటఁద్రుంచెడు పేర్నిభవము ॥

౬౨౪

ఉ॥ ఏటికిసృష్టి భేదమదియేటికి నేటికిరాక్షపోకిలున్

మాటికిమాటికిన్ గ్రమము మాటుటయేటికిరిక్తవాంఛలన్

బోటదియేటికో తెలియబా హరినీకలూ శ్రీనధసూటికో

వాటమెటుంగనీ త్వరకవాటముదీసి భవంబుదాఁబెదన్ ॥

ఆ. ప॥ నీనికేతనంబు నీశంఖచక్రముల్

వాహనంబు భక్తవరునిసిద్ధ

పఱచి ముందునిల్పి పాలింపనున్నావొ

భక్తవసులభవమువలనరామ ॥

౬౨౬

క॥ నిజసామర్థ్యంబుననిన్

భజియింపఁగ నెంచువాని బయసార్చెదవం

గజబాధల దుర్బేధల

గజబిజగల్పించి భ్రాంతుఁగాఁజేసి హరి ॥

౬౨౭

క॥ నానావస్థలనీయెడ
 ధ్యానమునిలుపంగ వానిదరిజేర్చెదవా
 ధ్యానమునిలుపంగవలసిన
 జ్ఞానముగలుగంగ మాయకల్పనరామా । ౬౨౮

క॥ నీకెట్టులొనుష్టంబటు
 పోకున్నక జీవుభంగముక జేసెదు తాఁ
 దాఁకకయెద్దియుసాక్షిగఁ
 నొకడశుద్ధుఁడగు వానిబోషింతువాడీ ॥ ౬౨౯

క॥ పరమేశ్వరసారథి
 యరయఁగ విశ్వంబుదానినాడింపంగా
 మరనీవఁటనీదఁటవే
 చరమార్థంబిచ్చి మమ్ముసాకుముకరుణా ॥ ౬౩౦

క॥ ఏమేమో రొదచేయుక
 లోమనమదిదానిమాటలో బడనీకో
 రామానిరతమునీపద
 మేమరగెడునట్లు బుద్ధినేలుము కరుణా ॥ ౬౩౧

క॥ నినుఁగదియునాత్మజః మునఁ
 దనువది కదలుభవదాజ్ఞదనుపరులూఁపక
 మనమింక శాంతినిఁ బొందున
 మనస్క మనఁగనిదియొడు మాపతిభక్తుల్ ॥ ౬౩౨

క॥ ఆఁగవలెనన్నకొలఁదిని

రేఁగును సంకల్పవితతి రేభగవంథా

రాగము మానెను నీకృప

సాగును దళమిడను మాకుసాధుశరణ్యా ॥

౬౩౩

క॥ శాంతిన్నీ పదములన

శ్రాంతము నన్భక్తిగొల్పు సాధులకిలనే

శాంతంబుననీచెంతన

హంతక విడనాడి నిల్వనౌ శ్రీకాంతా ॥

౬౩౪

క॥ మానుటసర్వము భజనము

బూనుట సీయాజ్ఞదలనుబూనుట నొకకా

లానకగల్గును సీతా

జానీ నీకృపను బరమసాధులకెందుక ॥

౬౩౫

క॥ శాంతింగల్గించితివ

త్యంతము సత్కృపనునాకుదానినిస్థిరగా

వింతువనినమౌదనుమా

కాంతా సర్వత్ర నీవకాపాడవలెక ॥

౬౩౬

గీ॥ తానుదోచిన తన్మయశ్శృంబులేదు

తన్మయుండైనయప్పుడు తానులేదు

దీనితత్త్వంబు నీకృపదెలియఁగలుగు

ధీరవరులకు నైక్యమిదేశికుడవు

క్షేవతాసార్వభౌమ దైతేయభీమ ॥

౬౩౭

గీ॥ తాను శేషించిచేయ నెంతైన నేమి

తెన్నయత్వంబునకులొజ్జానభ్రమ - యి

నీకటాక్షుంపు కలిమి సందేహ మెడల

భక్తుడై నట్టివానికి బరమపదము

జేవ తా సార్వభౌమస్వతేయ భీమ ॥

౬౨౪

కం॥ భీరుడై గురుపదములఁ

గోరుచులోకాళింగూడఁగోరనివాడై

యూరకనిల్చిన జీవుఁడు

నీహృదదాల్చు భక్తి నేర్పిది రామా ॥

౬౨౫

గీ॥ నైష్కర్మ్యసిద్ధి నీయఁగఁ

బుష్కళముగఁగలను బంధువులు స్నేహితులున్

నిష్కల్మషహృదయుడనై

కిష్కంధపతీతభక్తి కీర్తన నుండున్ ॥

౬౨౬

కం॥ ఏమందు! నేమియందున్

నేమందుడ! నన్ను బ్రోవనేర్పెదనీ వే

యేమయ్య రామయ్య

నా మొరిలాలింపు వయ్య సమ్మితి నయ్య ॥

౬౨౭

కం॥ చూచినకొలదిని మోహము

లేచున కనుగొననిచోహార్ ! జగమెటులో

మోచనమునిన్ను గొల్పుట

సేచిల్లముపద్వింశతి సుముఁ ధీమతున్ ॥

౬౨౮

క॥ జీవముతో నెందు టకున్

జాపునకును భేదగురముజాలము గామా

నీమోకి డెడవుక్రీడింపగఁ

నాపులుజీవులకులేమి ద్వంద్వముభేదీ ॥

౬౪5

౧౩. వె. మంచిచేయుచుందు ముంచివేయుచునుందు

మంచిచెడ్డలీప్రపంచమందు

నీదులీలలగుట నిత్యమొకటదన్నఁ

బోల్పియెంచ నేలపుకుపసింహ ॥

౬౪౬

గీ॥ నీవుచేసినచేతయే జిహ్వాడెందుఁ

జేయుచుండును నిక్కంబు మాయగాదు

కంఠమునెడగొనలగుటదలఁచి

నీకునాసదముదయించుదాఁకరామ ॥

౬౪౭

౧౪. వె. నిన్నునీవుచూడనిక్కంబుశ్రీరామ

చిత్రకుండస్థిత చిత్రమైతి

నిఖిలమందునిన్న నీయందునిఖిలంబు

చూచిచూచిశాంతి బ్రోచుచుంటి ॥

౬౪౮

క॥ ఈదాసులబ్రోవుమునీ

పాదంబులఁబడిపవారు బాలురెఱుంగఁ

గాదే నీదాసులబ్రోవుమునీ

రాదే నీదాసులబ్రోవుమునీ ॥

౬౪౯

క॥ ఎప్పుటికప్పుడుకొత్తంగ
గప్పుకొదనుమూరి యెంతకష్టము రామా
చెప్పంగవలెనా! నీకృప
తప్పులేదొండు తెప్పనరిజేర్పంగ ॥ ౬౪౮

క॥ జీవులకెవ్విధముక్తిస్వ
భావోదురతిక్రమయనిప్రాజ్ఞులపల్క
శ్రీవల్లభనీకృపయే
గావలెవేయొండుత్రిప్పంగలదామము ॥ ౬౪౯

గీ॥ రామనీక్రీడకేయగురాజ్యమందు
నియమమేలేదొకండువెన్నెట్టుకొనట
బట్టుదలతోడనర్థించిపశువులైరి
తెలివిమాలినజీవులు తెలియనీవే ॥ ౬౫౦

గీ॥ మరణమనుమాటమఱపించిమనుజుపశువు
లకువృథాశ్రమభ్రమణము విగలఱియును
కల్పనముజేసి క్రీడింతుగాదెరామ
తనదుకర్మంబటంచు నెంచునుజహండు ॥ ౬౫౧

ఆ. పే. పరులవలనదనకుం బరులకుండనవల
నభయముండరాదు నతియునలదు
నిన్నుగోరువాడు మిన్నకుండినజాలు
బన్నగేద్రళాయి భవ్యదాయి ॥ ౬౫౨

క॥ వలచుటమానినబుధుఁడిల

నిలుచున్ నీచాదభక్తినియతాత్ముండు

నిలుచునుస్వాత్మైక్యగుహస్థిప

నిలుచుంగద ప్రణవమత్రనిష్ఠముకుందా ॥

౬౫౩

క॥ కించిజ్జులమోరామా

వంచనమొనరింపకొక వాత్సల్యమునన్

నించుముఁజూచుమనినైది

సందితనద్యక్షిణిల్లు మోనగడి మూతన్ ॥

౬౫౪

క॥ అపరాధనిశముచేసెను

కపటాత్ములనుచ్చు గొనంగలవాఁడవునీ

పుపరాత్మనిమమునూరి

తపోవిధిఁగ్రహింపానిధిఁబుణ్యగర్భింబుమీరన్ ॥

౬౫౫

క॥ కంపింపకంబెయ్యను

తింపంగలఁడెట్లు సురనదీసుతుఁడీవే

నింపనిచోడనహృదయము

సంపూర్ణకృపార్ద్రదృష్టి శాంతిన్ రామా ॥

౬౫౬

క॥ వలదికవాదమునీతో

గలసినయందాక భక్తికలిగినజాలున్

బలుచేదనరబగునితరము

వలచుట గొలుచుటయు వలదువలదు ముకుందా ॥ ౬౫౭

క॥ ఎమ్మెయిగురుపదములనే

సమ్మతిహృత్స్యమనిల్పి శాంతిదాంతి

నెమ్మదిగొల్పుచుశ్రీహరి

నోమ్మనిశాంతింతు నిజమహిమాన్నతపదవి॥

౬౫౨

గీ॥ శ్రీజగన్నాథుసేవించి శివముపెంచి

పాండురంగనియర్పించి భవముద్రుంచి

కోరికొల్పాపురంబున గొడువతీర

లక్ష్మీభరియించి యాత్రసులక్ష్యముంచి

క్రమముమీఱంగ సేతువుగంగగలుప

జనుచుసద్భక్తివిడిసిరి స్వామి పేర

భద్రగిరిసేపదర్శించి భద్రముగని

వేదసుహృత్ సురకాతీ వేద్యమీఱ

జేరియాత్రను సంపూర్తిజేసిశేష

గిరికిగిట్టునదిరిగిరి కేవలనకు

భక్తి నాత్మార్పణముజేయభాగవతులు

తత్పరత్వంబువర్ణింప దరమెశ్రీశ॥

౬౫౩

ఆ. వె. శ్రీశ్రీ వేంకటాద్రికేశవ పరమాత్మ

భాసమానమూర్తి భవ్యకీర్తి

సాధుహృదయవర్తి స్వాత్మానుసంభాస

చక్రవర్తి రామచంద్రమూర్తి॥

౬౫౦

శ॥ శంకరతాండవతోషిత

పంకజనేత్రాకటాక్షపరిపాలితస

త్కింకరసమూహభవనా

శంకరచరణాబ్జయుగళసరసిజనాభా ॥

౩౩౦

మాలినీ॥ హరిహరవిధిరూపం హ్యర్థరక్షాప్రతాపమ్

కలిమలహరదక్షం కామజత్సత్కటాక్షమ్

సరససుజనశేయం సాత్వతాంభాగధేయమ్

పరమపురుషమీశం భావయేవేంకటేశమ్ ॥ ౩౩౧

గద్యము

ఇది శ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబోధసు

ధాభి కన్యాధవపదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజని

తోభయభామాకవితాధూషాలంకృత

కనకావిర్భూతజీవయాత్రాఖ్య మహా

కావ్యసంగ్రహంబునందు దేవాధి

కారంబనుద్వితీయోల్లాసంబు

సంపూర్ణము

శ్రీరామ

శ్రీరస్తు
తృతీయోల్లాసము
[వేంకటాచలయాత్ర]

క॥ శ్రీశ!వరప్రద!కేశవ

శ్రీశంకర! శేషభూష! శ్రీతపోమక! న
ద్దేశిక! యాలింపుముకృప
నీశుభచరితంబుభక్తి నేవివరింతు॥

౧

క॥ ఆశ్రితనచ్చరణంబగు

నీశేషమహిధరంబునృపతినిఁ జేర్చెన్
శ్రీశివకేశవభేదము
లేశములేనట్టిభక్తి లే పూర్ణంబై ॥

౨

క॥ తిరుమలతిరుమలనిజముగఁ

దిరుపతిచేక్షేత్రమయ్యెదీర్థంబులచేఁ
బరగును వేంకటగిరియై
పరమార్థముఁగోరుభక్తవరులువసింప॥

౩

క॥ నీసానముఁ జేరినృపుఁడు

స్వస్థానముఁ జేరినట్లు శాంతింగనియా
త్మసితివేంకటనాథా
సుస్థిసద్భక్తకేంబగడచున్నిన్ననియె॥

౪

శ్లో॥ శ్రీ వేంకటేశం శ్రితదాసపోషమ్
యోగీశ్వరేశంనుతపార్వతీశమ్
సూర్యాబ్జనేత్రంసురిలోకమిత్రమ్
వందేసుకీర్తిం పరమాత్మమూర్తిమ్ ॥

౫

శ్లో॥ నిరాలంబమాంగం హరిపదశివానందలహరీ
ప్రసాదాజ్ఞానాతిస్వయమపినశకొన్నేతిగమితుమ్
సదాకర్తాసక్తస్సకలనిగమాలంకృతసుధీః
వృథాయత్నంకుర్వృగురుజనపదాభోజవిముఖః ॥

౬

క॥ శ్రీధరశంకరనీలప
యోధరవర్ణాంగమత్రయోగపతంగా
నాధుహృదయానుషంగా
బోధామృతగంగసకలభువనశుభాంగా ॥

౭

క॥ శంకరసేవితచరణా
వేంకటరమణానుతగుణవిశ్వసుశరణా
పంకజనయనాభరణా
సంకటహరణాసఃకుణసజ్జనతరణా ॥

౮

క॥ పోషితరమానుగుణమణి
భూషితపకలాంగదాసప్రణ్యవిశేషా
ఋషన్మోషాసహనా
శేషాచలవాసశుద్ధనసేవితవేషా ॥

౯

క॥ రోమారుణలోచనదృక్

శోషితదోషాచరదృగగోచర యూష

ద్దోషాసహనాశ్రీమణి

భూషితహృదయారవిందబుధనుతవేషా ॥

౧౦

ఆ, వె. భక్తులొకమగుదు మౌకటయులొకంబు

జూదుచిత్రమూర్తి హృదయవార

నిన్నుఁజెలియ నెసఁగునీవసీవాడవు

శేషగిరినివాసశ్రీనివాస ॥

౧౧

గీ॥ కాధతొలగించినీప్రాపుపదిలపఱచి

ముక్తుగావించినీపాదభక్తిపెంచి

యెట్లుపాలించెదో వేంకటేశనన్ను

నిన్ను నమ్మినభక్తులనిజమునిజము

వ్యక్తిభేదంబులెంచఁబ్రసక్తిలేదు

సక్తియునులేదు లేదహోముక్తిదాన

ద్వైతవాసనకొచ్చు ముదంబుచచ్చు

గానసర్వంబునీరూపుగాభజించు

భక్తిసరునకునిందందుఁబరమపదము ॥

౧

క॥ జౌదాసీన్యమువ్యక్తివి

భేదములనహించు నేర్పువేదాంతరసా

న్యాయమునపోహహించుయు

నీదగుగురుకృపాగుల్లునిల్చునంతా ॥

౧౩

క॥ నీసాజన్యపుకలిమియు

నాసామర్థ్యంపులేమినామదికిఁరాఁ

జేసితిశమతోనైనన్

దాసునిధన్యనిగండే ముదగునికశ్రీశా ॥

౧౪

క॥ హరిహరులసఖ్యమారా

పరమాస్థానికరుణలేకభావమునందున్

బరికింపనేరిశక్యము

చరపుత్రునిఁజంపిపట్టివాఁడుహితుగడే ॥

౧౫

క॥ ఆకారంబేలేదట

సాకారతనముననుభవనాశ్మకమటనీ

వేకంబయ్యునుభేదం

బేకల్పనఁజేయ నెద్ది హేతువుస్వామీ ॥

౧౬

క॥ పాకారిషములులకున్

నీకపటముఁదెలియనీవునీకృపలేకో

నీకల్పనలోఁబాత్రల

కాకలుషపురూపుగతియొహరిహరనాథా ॥

౧౭

గీ॥ న్నాత్మతనియంగఁదనియు నాత్మాధినాథు

నియమింపఁగలఁడు నీయొద్దఁ న్నితనియుఁ

గానియిప్పుర్నిత్యైత్యసంఘటనముచకు

లేదునాథసాక్షియుఁగాదుభువిని

స్వానుభూత్యేకమానమార్యాళిశరణ
ముండిలేకుండుమార్గమేయుత్తమంబు
నిరతమాత్మావలోకననియతిదప్ప
కుండజీవుండుతపమునమండివెలుగ
దేహనౌకభవాంబుధిపీఠమునకుఁ
జేరనడిపించుచుండుబోశ్రీగురుండు
మధ్యదోచినదోచునుమాయజగము
దానిహింసించుచుంటనీధర్మమకద
భక్తజనులకుసంసిద్ధిప్రబలునట్లు
కాలరూపంబుదాల్చినిష్ఠారణముగ
లీలఁజేయించిచేసేదీరేడుజగము
లాత్మత్వపికితక్తికినంతరాత్మ
వేదవేదాంతవేద్యసద్విబుధసాధ్య ॥

౧౮

క॥ నగుమొగముసహజమయ్యున్
నగపతినీవిట్లువీరనారాయణుడై
యగపడుటకలియుగంబున
నొగిమప్పులశీష్టవృత్తినుంపుటకైకదా ॥

౧౯

క॥ చూపిననందుకొనఁగలుగు
బాపలుమున్నున్నెగలరుప్రకృతములేరీ
పాపలఁబథముననిల్పగఁ
గోపింబలెఁగొండమీదఁగూర్చుంటిబళ్ళి ॥

౨౦

క॥ నామస్మరణముకంటె
 తేమంబుగఁగొల్చినిన్నఁజేరెడుమార్గం
 బేమియునితరములేదట
 కామేశాశ్రీనివాసకలుషవినాశా ॥ ౨౦

క॥ శరణార్థులరక్షించెడు
 బిరుదమునీదౌటశుభముపెంపుముమాకు
 సురవినుతభుజగభూషణ
 పరమేశాశ్రీనివాసభవభయనాశా ॥ ౨౧

క॥ సంకల్పమునీదనియు
 జంకెడుమందునకువిడువెసంశయముహరీ
 గొంకకనిత్యమునీకు
 గింకరుడైయొడలుమఱచికిర్తింపనిచో ॥ ౨౨

క॥ యోగికిహౌసముఁబూనిన
 సాగునుసద్వ్రతముబ్రహ్మనాయుజ్యంబే
 తాఁగల్గునన్నినీకృప
 పేగమనమకూరుమాకువేంకటనాథా ॥ ౨౩

క॥ చేయుటచేఁగాదెద్దియు
 మూయుటచేసర్వమగునుమునియిదిగనిని
 డొయునుబంధేంద్రియముల
 మూయునునిర్మమతశాంతిబూర్ణుడగుహరీ ॥ ౨౪

క॥ చేయించునీదుమాయయ

చేయున్ జేయించుకొనునుజీవుండిటులౌ

నామాయవస్థదగుగతి

నాయమెమెప్పింపమెచ్చనరులకునృహణీ ॥

౨౬

క॥ నీకృపమాపైరావలె

నోకేశవసర్వశక్తియుతునకునీకే

సాకణభారంబైనన్

మాకెవ్వరుదిక్కుధర్మమార్గముఁ దెలుపన్ ॥

౨౭

క॥ అనుసస్కంబనంగసతత

సమాధితాదనకులేమిజనులకునికియున్

సమరసమైక్యమునీతోఁ

జుమిశేషాచలనివాసశోభనవేషా ॥

౨౮

క॥ ఏమియుఁజేయఁగలేనిక

నేమైననొనర్తుగాక యెటానీపదముల్

కామింఁచెదఁగామింఁచెద

సేమంబుననిలుపునన్నుశ్రితమందారా ॥

౨౯

క॥ తపమనంగబ్రహ్మచర్యము

తపమనశాంతియునుదాంతితత్వజ్ఞాన

మృత్యుసకృతినర్వంబునునీ

కృపయేశ్చి వేంకటేశశ్రితజనభూషా ॥

30

క॥ తపముననినునేవించుకొ

దపముననఘమడచునర్వతంత్రములందుకొ

దపమునస్వాతంత్ర్యముగను

దపముననీరూపునీవుదనుజవిదారీ ॥

30

క॥ పిల్లలపోషణతల్లిది

యల్లరిబాపంగమంత్రమాచార్యునిదే

పిల్లనిదగుజనకుడురిం

జిల్లంగకృషి సేతసిద్ధిశ్రీహరినీదే ॥

31

క॥ శివశక్తులిద్దఱొకడని

కవిజనములుపొగడుచుండ్రుగదచిత్రంబే

భువినేడామూర్తిత్రయ

మవిరళగతిదిరుమల నిటులైక్యంబుండకొ ॥

33

ఉ॥ భ్రాంతినశించెగర్భమువిపాకముగాంచెశివంబుపెంచెస

చ్చాగితిఘటించెసంతతముస్వాంతముముక్తికినినన్వరించెదా

నంతయువేంకటేశభజియించితరించెనుమేలుమేలువ

ర్ణింతుఁడవ్వదీయభక్తులదృఢకృతయుక్తులనిత్యముక్తులకొ॥34

క॥ భోశంకరమృత్యుంజయ

కాశీపతిసేవితాంఘ్రికమలాస్పహరీ

శ్రీకాపన్నగభూషా

శ్రీశేషాచలనివాసశ్రీతజనపోషా ॥

35

గీ॥ మామకభ్రాంతిబాపుముమధువిదారి
బ్రహ్మమయుడనని వినివిరక్తిలేమి
వాసనాబలముగదయెవ్వారికైన
వాసనహరించుదేవతాబలముకలిమి
శ్రీమగిరివాసనతదానశ్రీనివాస ॥

3౬

క॥ జీవత్వము హరియింపఁగఁ
గైవల్యంబీగసర్వగతులఁగరుణా
గావలయునుబాలాజీ
కేవలసూన్యనిగఁజేసి క్రీడించుననుట ॥

32

క॥ శంకరపదంకజ మన
శంకతఁగొల్పెడుమహాత్ము లలితాకారుఁ
బంకజనాభుని నినుఁగని
శంకలుహరియించు రంగ! సద్గురురులింగా ॥

3౮

క॥ కాలాధీనులుజీవులు
చాలుదురెటు నీదుచిత్రజాలంబెఱుంగఁ
గేలెత్తిమొక్కులిడునీ
బాలుంగాపాడుకొనుము భక్తునశక్తు ॥

3౯

క॥ జీవభ్రాంతినివిడఁగా
నీవాడఁక జేసినాడ నేటికిఁగొలఁత
నీవాడనాడు ముందు
నీవాడఁక భ్రావనలయు నిఁముఱుగార్ ॥

౪౦

క॥ అప్పా సంసారాబ్ధికి

దెప్పా సుగుణములకుప్ప దీనునిజేయక

గొప్పా తెలియంగజెప్పక

దప్పా నుతిజేయమెప్ప దాసునితప్పా ॥

౪౧

క॥ నీలీలాకేళులకి

బాలుగు తను వెలివిచేత బహిరంగైక్యం

బేలా యత్నించెదరది

గోలయగాకెందు శాంతినిొకగునె యజా ॥

౪౨

క॥ సేవింపలేమి నిన్నెద

భావింపంగలేమి నెట్లొవాణోదొదుల్

దేవా కామించెవరట

నీవేకామజనకుండ వనిరికేమి హరి ॥

౪౩

క॥ నీనుత్రరాజజపమున

గామముచేకూరు దుదకుగామమడంగుక

గామముబెంపగద్రుంపగ

స్వామీ హరిహరుడవీవు సకలాత్ములకుక ॥

౪౪

క॥ తారకము మనశ్శోధన

కాగక ములొప్పుహరికము సంసారో

ద్రివి మాధిపవాసి

మైక లునీదు కమలనిగుసరా ॥

౪౫

గీ॥ ఎంచి యెంతసిద్ధాంతికరించుకొవిశ
నిల్వఁడెందేని నీయందునిలుచుభంగిఁ
జ్యోతములన్నియునీవయచ్యుతుఁడవగుట
ధీరులాత్మాభిముఖులైరి దేహయాత్ర
నంతరంగంబు శాంతించునంతదనుక
నర్వధానదానర్వత్ర సమరనంబు
కలిగిమెలఁగిరి సిద్ధనంకల్పులైరి
శేషగిరివాస నతదాన శ్రీనివాస ॥

౪౬

ఉ॥ నీచరణాబ్జదర్శనము నీచులకబ్బునె? లోకమేమియుం
దోచకపూర్ణభావమున నొక్కిమనంబునున్గ్రహించిధ
ర్మాచరణంబుఁ జేయుచునిరంతరభక్తి శివంబుపెంచిశే
షాచలగహ్వరంబులనుధ్యానముసేయక వేంకటేశ్వరా॥ ౪౭

గీ॥ క్రొత్తబిచ్చగానిపగిదిఁగూఢనాది
వేదవేదాంతతత్త్వసంపాదనమను
నట్టిభ్రాంతినశించినయంతవింతఁ
స్వస్వభావంబదిబయలుపడునుగాదె
యెత్తుతొలఁగించితానెంత మొత్తుకొనిన
గుండుతేలునెమునుఁగొనేజెలమనదిని
ధీరులిట్లాటఁగదచేరనీరుదీన
జనులజమలనియెంచివిశ్వప్రదీప ॥

౪౮

క॥ అనివేసి తుపతినతియిం

చినపిమ్మటభక్తవగులజేతుచువిడుచుక

దనసతియుమంత్రవరుడుక

మనమున ప్రతమునము క్రిమాదర్శింపక ॥

౪౯

—; నిరంజనాదులు జయంతమునకు బోవుట. :—

క॥ జానాలిందీర్ఘమాడంగ

బాబుల దర్శింపమనము వలచెడుననియా

జీవతవిడిచినజీవుడు

కేవలసంప్రీతివెడలె గీతెడలింపక ॥

౫౦

గీ॥ పరగుసాంసారమాముజేరభక్తులరిగి

యెడల నులలవెడలెముల గూర్చుకొని

జేసి నది గనుమొనలొకటి ద్వాని

పొంది పోయియున్నటు మీయనుమతికిని

తెలుమునిపినివారి లోపలికిబలువ

బస పనామువ్వుగునువచ్చి ప్రణతజేయ

గూరుచుండంగ నియమించి కుశలమరసె

నంతరింగంబుపొంగ ననంతరిముని

రంజనునిజూచిపలికె ధర్మాంబ తండ్రి

యెన్నినాళ్లయ్యెజూచి మీరెచటనుండి

వచ్చుచున్నారువే తెల్పవలయుమువ్వు

రనంగదానాశమము విడిచినదిమొదలు

పిండ్లియాదిగాఁగల సర్వవిషయము లొగి
జెప్పెయూత్రాగమమునుజెప్పెనవల
బుద్ధిమతిసట్లు భట్టను బుజ్జగించి
యాత్మమోదించె ధర్మాంబయందటచట
శాంతినుండఁగ శారదాకాంతఁజూచి
భక్తిదళులొత్తినెవ్వరీ పడతియనుచు
లోనయోజించుచుండె నిడుగిడుగునకు
సడుగఁదలఁచియు సడుగకయకరభట్టు ॥

౫౦

క॥ నిజపుత్రాగమమునుబుస
స్వజనులసద్గోష్ఠిరాజచంద్రుడఁగిలోన
గజవరదుఁగూర్చి మొక్కెన్
నిజాంతురింగంబువొంగ నెసరుసనిటులన్ ॥

౫౧

క॥ అంతరికరణములముఖము
లంతేవాసులునలుపురహంబ్రహ్మస్థై
త్యంతర్వాక్కునిహంసం
వీరితియ పురుషోత్తమ గురుడేననుభంతన్ ॥

౫౨

క॥ నీపాదహరిశీవునకుఁ
దాపా హమన్ననింకఁదత్వాదులమై
నీపాదముబట్టినమా
కాపదలన్నియును శమనమందవెరొమా ॥

౫౩

అ. పె॥ కనకదుర్గనేవ ఘనవిజృంభకుమూల
మనెదనట్లనాకు మనుటకునిలఁ
దద్వయంబుఁగొల్చి ద్వంద్వంబుదాటితి
ననుచుఁజింతసేయునవసరమున ॥

౫౫

—: నారదాగమనము. :—

క॥ శ్రీరామనామకీర్తన
చేరేయింబవలుగఁజెప్పిసిద్ధుండునె
సారాల్గినీడనేర్చిన
నారదమునిముఖ్యుడటకునాఁడగుచుండెన్ ॥

౫౬

క॥ నిత్యంబౌశ్రుతిఁగృత
కృత్యులై సంచరించు కేశవపూత్రుం
బ్రత్యుత్థానముఁజేసిరి
యత్యంతముభక్తితోడ నాశ్రమవాసుల్ ॥

౫౭

గీ॥ చేసియుచితాననమున నాసీనుఁజేసి
స్తోత్రమొనరింప నబ్జజనుతుఁడుపరమ
హంసరాజశ్శేఖరులబ్రశంసఁజేసి
కృపఁగటాక్షింఁచెధర్మార్థులఁగీరపాణి
శౌరదాదేవిఁజూచెనుగౌరవమునఁ
బెరలసొకీర్వదించుచుఁ బ్రీతిఁబలికె ॥

౫౮

క॥ మిమ్ముఁజూడఁగనానం

సమ్మయ్యెనునాకుఁ దాత దయఁబనుపంగఁ

జుమ్మిటునేనరుదెంచిని

జమ్మిగోష్ఠినిగనుట రసనఁదెల్లన్నన్ ॥

౫౯

క॥ సంచారము చాలించివి

రించిన్ దర్శించి చిశ్రోతినిజగముల్

ముంచెడుసజ్జనులున్

వంచించునువాఁయమెఱుంగ వలెననివేడ్కన్ !

౬౦

క॥ కలియుగమునఁగలవిగళలు

నలుక కువిన్నపముఁజేయ నస్పృశువినికాఁ

గలకార్యముశిష్టునిసంగ

నలవియె హరిహరులక్తన ననుచున్నాత్మన్ ॥

౬౧

క॥ అనధారుభక్తి నారద

భువినిజయంతాశ్రమంబు ముక్తిదముకలిన్

బ్రవిమలభక్తుఁడుశేషుం

డనతారముదాల్చుఁబరమహంసగనందున్ ॥

౬౨

క॥ ఆయాశ్రమమును గృహనా

రాయణదేవుండుపేంకటాద్రీశుండై

పౌరుకప్రోచుచునుండున్

శ్రీయుతుండై భక్తవరులశ్రేయంబునకై ॥

౬౩

అ. వె॥ పరమహంసశిష్య వరుణాకంఠ గలుగుడు

రాజశేఖరుడను రాజశేఖ

రుండురాజశేఖరుండోయనంగనాఁ

గొతుకంబుమిమ్ముగనగంగలిగె ॥

౬౪

క॥ అనవినిమునివర ధన్యుం

డనుబొంపర్యవర్ణనము నీచేనే

వినుటనని మ్రొక్కెనునిరం

జనుడతనికొ భట్టుచూడనా గెనుపెక్కొ ॥

౬౫

క॥ నారదుడదిగనిసర్వవి

శారదుడగుటకొ ద్వదీయసంశయమునునేఁ

దీరిచెదసంచుజెప్పగఁ

బ్రూరంభముజేసెనిట్లు పరమప్రీతికొ ॥

౬౬

—: శారదపూర్వవృత్తాంతము. :—

క॥ ఈశారదచరితము విన

నాశించెదవీపు భట్ట యదీయెఱుంగుదునీ

యాశయము సర్వమెఱుంగకొ

జేసెదఁజెవిపండువిప్రుడు చేసెదవినుమా ॥

౬౭

అ. వె॥ ఈమెచరితఁదెలియ నేరికిశక్యంబు

మునికి రాజశేఖరునకుఁదక్క

నీదుప్రశ్నమునకు నేర్పుమైప్రత్యుత్త

రంబునీయఁ గొతుకంబునాకు ॥

౬౮

౪. వె॥ పాడమె నేడె బ్రహ్మముఖమునఁదెలిసిన
వాడనగుటఁ దెలియఁబలుకవలతుఁ
దృష్టినీకునాకుఁ బ్రాప్తించునద్దాన
ననమహాప్రసాదమనియెభట్టు ॥

౪౪౦

౫॥ విను శారదపూర్వభవం
బునశ్రీ సీమంతమందుముదమునధరియిం
చినజీవమణియటంచున్
వినిచెను దచ్చరితతాత వివరింతునొగిన్ ॥

20

౬॥ క్రీడార్థముకమలజుఁడొక
నాఁడాశ్రీదేవిజూడ నయగతిఁజనఁగన్
నీలాలకతనశిరమునఁ
దాలిచెనొకధవునినంచుఁడహతహపడుచున్ ॥

21

౭॥ పరిపుష్పసింహాసనముననున్న
తరుణీమతే శౌంభమీమీన దగ్ధప్రసాదహా
తిరమాభయింపఁగనీ
కరణిన్ నిజభార్యచేయఁగాఁబుష్పనగున్ ॥

22

౮॥ అనిచింతించుచు సంశయ
మునువెల్లడిపుచ్చె నజుడుముదితయు వేయి
ట్లనియెను భయవిరహితయై
నిసయుమునన్ బ్రహ్మమనమువెన్నగఁగరుఁగన్ ॥

23

క॥ స్వామీ మీప్రతిమయే చూ
డామణిగని యిట్లుపల్కుటతగునె? యనగాఁ
దామరసభవుడుసిగ్గున
నామణినింగాంచికాంచి యకారాయుచును ॥ ౭౪

క॥ నాకిట్టిభ్రాంతిదోషము
నీకుచుగల్పించుచుణికినిజమొకనిముసం
బోకాంతజడతగలుగఁగ
నాకెంతయుఁజూడఁగోర్కెనా హంసనగెన్ ॥ ౭౫

క॥ నగుటకుఁగారణమేమన
ఖగరాజంబనియెనిట్లు కమలజుతోడన్
దగుదురుజీవులుభ్రాంతికిఁ
దగునే? మీవంటివారుతగులం దానన్ ॥ ౭౬

క॥ అనుటయునాహంసంగని
వనజభవుండొర యింతవదరెదునాతోఁ
గనుశాంతినమ్మి యింకభ్రాం
తినిబాధలగు ది యగుఁదెలియుదువుకదా ॥ ౭౭

క॥ తేజముతగుటభ్రాంతియు
నోజగలిగెడినినొక్కయోజజుమ్మా
యాజీవమణికినీకని
రాజీనభవుడన హంసరాజంబనియెన్ ॥ ౭౮

క॥ కపిలుండై గురుడయ్యెన్

గవటాకృతితోడ మోసగాడయ్యెనుకుం

డుపచారంబపచారము

విపరీతపుచర్యచేసి వేడుకనించెన్ ॥

౪౯

ఆ. వె॥ మన్నుదినుచునోరుకన్నతల్లిఁబొంది

లోకజాలమందులోనకలము

జూపియైనదన్నజూడనీడబడని

మోసగాడు కృష్ణమూర్తియగునె ॥

౫౦

క॥ నాతల్లి నేనట్టుల

నేతీరుననైన సుతుడనేకదిహితుకొ

జేతొమోదంగీయంగ

నీతికనటసంబుఁజేయనేర్తునుభక్తిన్ ॥

౫౧

క॥ వినయమున నెపుడు సేవిం

చునుగదయ్యుకొంటెజగముఁజూపకయోగం

బురముక్తిగాంచువేడుక

జననీ మిమ్మ తనికరుణసాకుమువీకెన్ ॥

౫౨

క॥ అనవినివాణియుబ్రహ్మం

గని పరిహాసమునకైనగాంతామిరి

ట్లనఁజెల్లునె నిక్కువమై

జనుగదమినోటమాటజాఠినయేనిన్ ॥

౫౩

ఆ. వె॥ ఎప్పుడాశ్రయించు నీజీవమణినన్ను
నిన్నుమోయుచుండు నిజముహంస
బడతధృతితలఁపఁజనునెట్లువీరికి
భక్తరసలఁగోవఁబ్రభుఁడవిన ॥

౧౪

క॥ కానకావేదీనికి సె
ల్లెనకాబరిహారవిప్పు డారయఁదగునా
లోనకాలోనకా శాంతం
బే? నాథా! మనకనంగ నెంతయుఁగఁగుణక ॥

౧౫

క॥ ఏకాంశభక్తక్షణ
మోంజదళాక్షి! యింతయొప్పునె! నీకుకా
నాతంబడుటకొమనచే
బోకడలైవైవనవారిఁబొందు నెయఁగుము ॥

౧౬

గీ॥ నీశిరంబునుండి నిముసంబులోమణి
జారితిరిగినిన్నుఁజేరఁగలదు
ఒక్కనిముసమయ్యుఁ బెక్కువత్సరములు
మనుజులతికిదేస మానమూట ॥

౧౭

ఆ. వె॥ ఆంధ్రదేశముందు నాపినాకినితీర
మందుసోమశిలకు ననతిదూర
మందుఁజ్యోతముగాఁగ నాఁడురూపునుదాల్చి
జీవయాత్రనడుపుఁజిత్రగతిని ॥

౧౮

క॥ చ్యుతమైనజీవమాయ

చ్యుతభక్తిశారదాభ్యాశుభమాలాదయన్

నుతీకెక్కునయోనిజగాఁ

బతితులవలెఁగామిబ్రహ్మవాసనలలిమిన్ ॥

౮౯

ఆ. వె॥ గుగులవెదికికొనుచున్నది కాలమునాఁడు

శిలనెఱిఁగితమండలమహాజ

హాసముకడతెనెనయింతానైమమునకుఁ

దోడితెచ్చుభక్తితోడనంప ॥

౯౦

ఆ. వె॥ పరిమహానమునియుభక్తిగుండగు

రాజశేఖరుండు రమణమహాజ

స్వస్వరూపమెఱుంగఁబలుకెనచటశాంతిఁ

దనముచేయుబరులతామూర్పు ॥

౯౧

తే. గీ॥ స్వస్వరూపంబుఁదెలియుటజడతలేమి

శ్రీశిరంబునఁబ్రీతినిఁజేర్చుదయక

శ్రీశిరంబునఁబ్రీతినిఁజేర్చుచుండు

దనకునితరులకొకరీతిఁదారికంబు ॥

౯౨

ఆ. శే॥ రాజశేఖరునకురసంబుఁబ్రుఁతైస్సృష్టి

స్వస్వరూపమతనివలననేని

రంజనాఖ్యుఁడెలిసిగాఁబల్లనీహంస

రాజమఖిలసిద్ధులోఁజలబొంది ॥

౯౩

ఆ. వె॥ సర్వత్రైరమాలము సర్వక్తి సేవించు
సమరినారముగను సాధ్యునినును
యంతని కృతాంశు హంసయైశ రద
భక్తి దెచ్చిగురుని పదము జేర్చు ॥

F ౪

ఆ. వె॥ కామరూపుడగుట గలహంస గామాలు
గొగినునుజరూపుఁ బెచ్చుకొనెడు
యాత్రినూర్తి జేసి యాత్రములును దాసి
చూడంగునుబ్రీతి యతికయిల్ల ॥

F ౫

ఆ. వె॥ హృత్రివరంశ సర్వత్రంత్రంగులందున
భాగమునహిమించిప్రబలుచుండ
సహనధర్మను దు సరసనీలనిరంజ
నుండునాంగనుండునుతగుణండు ॥

F ౬

ఆ. వె॥ సన్నజేరుదనుక నారాయణభ్యాస
ముచనురాజధర్మమునజరించు
రాజతపసియనంగఁ బ్రజలశాసించుచు
రాజధానినుండు రమణతోడ ॥

F ౭

గీ॥ శ్రుతికింగటువులయ్య సుదతిశుభకరములు
సువ్వెయిజడత్వ భ్రాంతులివ్విధమున
సద్యశముగూర్చిల జజ్ఞసువులకు
ముక్తి నీజాలుటనుశాంతి మూలములగు ॥

F ౮

గీ॥ పరమహంసమునీంద్రుండు కరుణజూడ
సకలసకలకలానిస్తార్గరిమ
నాంసనార్థమునకునై భూమిలోన
శారదాపీఠమును నిల్పు శారదాంబ ॥

౪౯౯

గీ॥ అనుటయునువాణి సంతోషననధిదేతె
భక్తవగులకుశాంతిని భద్రమొనఁగు
దేవిశారదాదేవి సందేహమేల
ఈచరిత్రంబుపూట్టించు నేరికైన
విసగఁగడువితనాకు నన్నిధినిగలుగఁ
జేరితాపకీటుమనవిఁ జేసికొంటి ॥

౧౦౦

గీ॥ ఘనులగునారలసంక
ర్మనమెట్టుఁగల్గునాకు జనకా?యననక
గనిమునియురాజశేఖరుఁ
డునుగలరాశ్రమమున నిపుడునిరంజనుఁడుక ॥

౧౦౧

గీ॥ తనయాత్రపూర్తికాఁగఁ
జనుదెంచెను భార్యతోడ సచివ్వాగ్నితో
మునినిక గురువులజూడగఁ
దనయా! యెల్లరనుజూడఁదగునటచనినక ॥

౧౦౨

గీ॥ అనవినుటయె తడవుగనే
జనుదెంచితినిటకుఁబరమసాంఘలమిష్టుక

గనిఁగులకువిందొనరిచి

తిని భట్టాయనుచు బయలుదేలుచుమునినిన్ ॥ ౧౦౩

క॥ జనవిభునిరాజశేఖరు

వనితామణిశారదాంబ వరుసగ్రభీతిన్

గనిపోయివచ్చెదను న

న్ననుపుడనుచువీణెమీటి హరిస్మరియిగచెన్ ॥ ౧౦౪

క॥ నారాయణ నారాయణ

నారాయణ యదుకులేశ సఖినాక్షహరీ

గౌరీజానిపరాయణ

శ్రీరామారామరామ శ్రితజనకామా ॥ ౧౦౫

క॥ ఆరావముచెవిజొచ్చిన

నోరూరెన్వారికెల్ల నుడువంగన మో

నారాయణాయయనియోం

కారముతోననిరటుమమకారమువీడన్ ॥ ౧౦౬

— అన్నంభట్టు పశ్చాత్తాపము. —

ఆ. పే॥ మునియుఁదాతలోకమున కేగగాభట్టు

పెన్నిధిఁగనుగొన్న పేదవోలె

శారదాంబవలననదుపదేశముఁగోరి

చింతచేసెమట్టిచెంతనిట్లు ॥

౧౦౭

శా॥ కూడుంబెట్టంగుడు^గనీగసురతింగూడక దరింపంగహా
క్రీడాసక్తిగూడివేడితింగదారేలుంబనల్లందఱక
బాడిందప్పకనిన్నుగొల్పుబుధులంబాటింపకీరీతినే
నాడాడకవృధచేసితింజననముహస్యాస్పదుండైతినీ
జూడందెల్పెడుదేశికుహితలనుకొనదృక్తిసేవించిని
బాలుండైవిహరింతుండ్రుంతుభవముబ్రహ్మసినిమ్మాహా॥

క॥ అనుచితకృంబులనిటు
మనువుంజెడంగొట్టబోకు మర్యాదయనీ
కసినకా వినకయనన్నిటు
లనుమానంబులనుముంచ నగునేజగమా ॥ ౧౦౯

క॥ చేయనిదుష్కృతిలేదిల
వేయనివేషంబులేదు వెలయాలికినా
కేయెడభేదములేదుగ
ఛీ! యని నన్నననివాడు ఛీ! లేడుగదా ॥ ౧౧౦

క॥ కోటికిబందెమువేయుట
కూటికిముమ్మాటికాత్మగూడుటకా ఛీ!
యేటికిసంసారంబిక
నాటెడత్త్వంబునఖుండు నాహృదయమునకా ॥ ౧౧౧

క॥ ఎందఱివేడితి గూడితి
నెందఱి నెందఱిమనమునకెక్కంగబోధల్

తొండఱఁబాడితి నడుగక

ముందే నక బోలుచుండు ముందెందుఁగనన్ ॥ ౧౧౨

క॥ ఎన్నివచ్చించిన నేమగుఁ

బున్నెమ పురుషార్థము జగముకొవిష్టుచునుం

బన్నమహాత్ములపల్కడి

విన్నన్ దక్షిణముగఁగన్నవిభుడేయెన్నన్ ॥ ౧౧౩

క॥ వేదంబాశాస్త్రంబా

మోదంబాతమ్మవలచుముదితలక్ష్మపచే

సాదంబాలేదేమియు

సోదరభావంబదయచుయోర్పానేర్పా ॥ ౧౧౪

క॥ ఈవోసంబావోసము

మోదంబునబుధులమీద మోపుచుఁ దనము

ర్యాదకొగొనియాడెనునా

సోదరభావంబదేటికో పరమేశా ॥ ౧౧౫

క॥ దయలేనిక పటమిధునము

నయవిడులనిపించుకొనుచు నలువురిలో లో

భయముననూపిరివిడిచెను

శయనమునందైన బాడుశచములగీతిన్ ॥ ౧౧౬

క॥ ఆదరమెఱుంగనివారల

మాదిరిగని సంశయంబుమానుచు మనమా

జూవరులుపొట్టకూటికి

వాదంబులునేముచుగ్రదు వైరు? హితులా ? ॥ ౧౧౭

క॥ నింబఫలంబునకునుగా
 లఱబుగడభఁ దీపిగల్లులాగునఁగదయో
 యుంబొమ్మూర్నికినినం
 త్యైరిబునఁగూర్చెదవదెట్లా ధర్మలవంబుక॥ ౧౧౨

క॥ మాయూరహితయుయగుటక
 మాయంగడవంగఁజాలుమానపుడిలదుర్
 జ్జేయంబగుబ్రహ్మముఁగను
 నాయమకృపనందినిలైనానరమేశా॥ ౧౧౩

క॥ కనకాచలసాయకపా
 వనకిరచరణాబ్జసేవ వనదుహనాభుక
 గనిముక్తిఁగ నెడుశారద
 గనియొక ద్వంద్వాత్మకంబుగా సర్వంబుక॥ ౧౧౪

క॥ శారదశిరోమణియెయూ
 శారదకరుణింపనాకు సర్వముగాదే
 శ్రీరామతత్త్వమీయఁగ
 నీరానుకంబోలువార లిలఁగలిగలరే॥ ౧౧౫

ఆ. పె. నారదమునిమాట నవరత్నములమూట
 యనుచుభట్టనమ్మి యనియెశార
 దాంబపదముబట్టు చంబప్రోవుమనుచు
 విన్నదానిఫలముఁగన్నయట్లు॥ ౧౧౬

ఆ. వె. తల్లిరాజపుత్రుడయచేతనిన్నాళ్లు
 వింటిబోధలవలఁగంటినిన్ను
 బీజమంత్రములనుబ్రీతినిశ్రీవిద్య
 నొసగిప్రోవసుదతియొప్పునండు ॥

౧౨౩

గీ॥ మఱియుబీజమంత్రములకుమహినిఁజూడ
 రెందుసిద్ధాఠిచక్రంబునందురవల
 విపులకునుపదేశమివిపులండు
 కాననినువేడెదనునన్నుఁగరుణఁగనుము ॥

౧౨౪

—: శారదభట్టునకుఁదత్తోపదేశంబుఁజేయుట :—

క॥ అనవినిరంజనుండొ
 ననె శారదయునుగరుణసుఖాసీనుండే
 సెను దీక్షాతత్పరుఁడే
 సెను దత్తణమందుభట్టు శ్రేయంబొప్ప ॥

౧౨౫

ఆ. వె. ఇచ్చెచుంత్రమవల నీనెంచిబోధంబు
 చెప్పఁదొడఁగెనిట్లుశ్రీవధూటి
 శిరమునందుఁజేర్చుచిట్టిబోటి యహహ
 ఁలుకవశమెయతనిభాగ్య మీశ ॥

౧౨౬

క॥ ఘనసంప్రదాయరీతిన్
 మునిశిష్యుల కట్లవార్చుబుధజనుల్లొగి
 నినిపింప నద్దిగురుముఖ
 నుననేవిన్నట్లునీకు ముదమునవినుతు ॥

౧౨౭

క॥ జలజభవుడల్లసిల్లగ
నిలనదృక్తులకుముక్తినీయన్ రహినాఁ
జలజాక్షుడవతరించున్
ఖలులహరింప నుజనులకుఁగల్యాణంబీన్ ॥ ౧౨౮

క॥ తల్లికిఁదత్త్వముఁదెలుపును
నెల్లప్పుడుతెఱచిదండ నెడ బా^{ష్ట}యనజ్ఞా
నోల్లసమునగురుప్రజ
నెల్లఁగొలిచి దీర్చునుబుణమెల్లరికొక్కఁడై ॥ ౧౨౯

క॥ అందఱుజీవులుహరిలో
నుందురుజీవునివలెనతడుండునులయఁగు
దందఱునాశిష్యుర్రని
నుందుఱతఁడు మొదటియూర్తినిొందుచుఁదనరన్ ॥ ౧౩౦

క॥ కలలోఁగనుమూర్తులలో
పలఁదానొకడయ్యఁ దెలివీఁబడిసినచో నా
కలఁగలయనుభవమంతయుఁ
దలపునకుఁ దనకేనచ్చుఁ దధ్యమీరులకా ॥ ౧౩౧

క॥ ఆరీతిలోకమంతయు
నారాయణలీలయఁముగ నలుపురితోనే
దారినిొయుండియు నుపసం
హారంబొనరించు వేళహరియైనిల్పున్ ॥ ౧౩౨

క॥ రాముఁడుజగతినిచునవలె

నేమేమోచేయుచుండ నేచుతనిఁగిల్

సోమునితోఁజుద్రికనలె

వేముకుమకొనంగఁబూర్వవేషముఁదాల్పు ॥ ౧౩౩

క॥ చంద్రుఁడుగుంకినపిదపన్

జుద్రిక నరుడిలఁగలగనిజాగ్రత్తవన్

బొందినదద్దతజీవులు

నుందురె యెందైన మఱలకు దురె తోడ్పల్ ॥ ౧౩౪

క॥ తనకలలోఁదానొండై

కసునితరుల వారు తానుఁ గలవిరమింపన్

దనతోడలోననుదురు

తనపూర్వపుమూర్తిఁదాల్పుతరిగతిలేమన్ ॥ ౧౩౫

క॥ ఇలమిథ్యయయ్యుఁదద్దత

లలితాద్భుతగురుసుబోధలాభకరమయ్యోఁ

గలబావిఁబడినకొఘరుం

డలశబ్దముసున్నమెలకువదిగుణమెన్నన్ ॥ ౧౩౬

క॥ ఏచేనోగనుచుండిన

నీచేనునఁబఁటపండునే తెలియమియ్యో

యూచేలన్ యాచించుట

నీచుటుచులొత్తులపుటనిజముధోత్తి ॥ ౧౩౭

క॥ తనకై తాజేసినకృషి

తనలో నేఫలముఁగాంచుఁదదితరులందుకొ

దనబలమువ్యర్థపుచ్చిన

మనుజులకాత్మీయమహిమమహి నెటుఁగలుగుకొ ॥

౧౮

గీ॥ దిక్కుతోచకపసులనాధింపుచుంట

లేనియోగ్యుని కల్పింపఁబూనుకొనుట

విద్యలనిచెప్పదురు మూఢవితతికెందు

నూరకుండినవాడెవో యుత్తముఁడిల ॥

౧౯

గీ॥ దిక్కువేయొండుగలదని నిక్కుచుండు

బక్కజీవుండు భవమునఁ జిక్కియుండు

దృక్కుహరిదిక్కుఁద్రిప్పక చిక్కుచుండు

ధరణిచిచ్చునయేనుమి తారకంబు ॥

౧౨౦

గీ॥ మ్రొక్కుచుండునదీనుల కక్కటకట

మనుజులనువిట్లు హరిమాయమహిమఁగాదె

తిరుగుచుండునుజగమునఁ దెలివిమాలి

జ్ఞానసాధనమెందేని మౌనమద్ర ॥

౧౨౧

క॥ పారాయణమొనరించెద

రూరకతెలియంగఁజాలదో యనుకొన్నకొ

పాఠునిధరరుచిఁజూచిన

పాఠికితజ్ఞానమూత్రవచ్చు నెమత్తుకొ ॥

౧౨౨

క॥ శివుడెప్పుడుశివుడేగద
 శివునిశివాశివమయముగఁజేయుట తలఁపన్
 శివశక్తియెశక్తినిజము
 శివుడదిగతముగగదా వశీకృతుడయ్యెన్ ॥ ౧౪౩

క॥ ఎప్పుటికెయ్యదితగునది
 తప్పకమనమునకువచ్చు దైవంబిచ్చున్
 దప్పగుఁజుమ్మాతగులం
 బెప్పుడు క్రీడింపుమాత్మత్వప్తికి శాంతిన్ ॥ ౧౪౪

క॥ కాలమురాకయ తెలియుట
 కాలమురాఁదెలియకునికి కల్లసుమియూ
 కీలెఱుఁగుము లోలత్వము
 జాలింజాలింపు మాత్మశాంతికివిప్రా ॥ ౧౪౫

క॥ సరిగాఁగూర్పగ నేర్పది
 నరుడారయశాంతిలేమి నలిగెడుఁగదత
 త్పరుడైచింతలఁగుదక
 సరిగాఁగూర్చునుమనంబు సరిగాగురిగా ॥ ౧౪౬

క॥ జీవత్వమనగనొరులకు
 గేవలసత్పురుషునట్లాగిన్ గనపడఁగా
 గావలసినయత్నమును
 మ్మేవిధిబరికింపకున్ యిదిలోపంబే ॥ ౧౪౭

క॥ తనకుంగలగుణదోషము

లనునితరులఁదెలియకుండ బాలింపంగఁ

బనిపూనుటజీవత్త్వం

బనఁదగుఁగపటంబువేష మనఁదగుఁదమము॥

౧౪౮

ఆ. తె॥ కొలదియత్నమునను గొప్పఫలంబులఁ

గోరుచుంట జీవకోటికెందు

సహజమాట ముక్తిసాధించుచుందురు

స్నానములనొ శాకదానములనొ॥

౧౪౯

క॥ మృత్యువుతత్త్వముఁదెలియఁడు.

మృత్యువుసమయమునుదెలియఁడికనిజధర్మం

బత్సంతభక్తిసల్పడు

మృత్యువునిత్యంబుసత్యమితనికిఁబ్రదుకే॥

౧౫౦

క॥ నీకెవ్వరుబందుగులిల

నీకెవ్వరుహితులువిప్రనీ వెవడవునీ

వాకుఁజనమాలింపఁగ

లోకములెల్లహరియాజ్ఞలోమొలగంగ॥

౧౫౧

క॥ ఒకనాఁడొకఁడగుమిత్రం

ఒకనాఁడాలంకృతపూరకయగునీ

వికలతమానుమువిప్రా

సకలంబుఁద్రిప్పఁబ్రక్షిణాలునునీదా॥

౧౫౨

క॥ తడబడునుజెడుగుఁజేయగఁ

ఋషిఁబుణ్యత్ముఁ డట్లుపుణ్యముఁజేయఁ
దడఁబడుఁబొపి జడుఁడడు
గడుగునఁబొగడుఁదెగడును బరాధీనులనుఁ ॥

౧౫౩

క॥ రాముఁడుసోమునిమిత్రుఁడు

భీముఁడుకృష్ణునికిహితుఁడు వింటివెయనుచుఁ
దాచునియెదరనఁకొనియెద
రీమహి జడులందఱరయ శ్రీశునిభృత్యుల్ ॥

౧౫౪

క॥ కలయ నెదఁగల్గయనియెద

వలయనియెద వార్ధియనెద వలదనియెద నీ
ఁబులఁగనఁగలవన్నియుజం
చలములునా కీశ్వరునకుశాశ్వతగుణముల్ ॥

౧౫౫

గీ॥ పదపదార్థసంయోగంబు ప్రాణపదము

తద్వీయోగంబుచేఁ బదతత్త్వినిఁగోరఁ
బ్రతిమవలెనుండుఁ బ్రాణరహితముగఁగద
యర్థమెప్పుడుఁ బదమైత్రినమరియుండు
రనఁబదమువేఱుగాగ నిరర్థకంబు
పలుకునర్థంబులేకుండుఁ బలికెనేని
హానిదెలియకజగముల మరగునట్లు
కానహరిభక్తిఁగనినచోఁ గలదుముక్తి ॥

౧౫౬

గీ॥ దేనిరూపంబు దానినిఁబూనుదాని
విడిగననుభవించుటయన్న వింతగాదె
సతిమగల్గినమాత్రానఁ బ్రాణమున్నె
ధరణిప్రాణంబుఁ బ్రాణియే తాల్చుఁగాక
విష్ణుమూర్తిరూపంబ యీవిశ్వమరయు
దానిఁగోరుచుమఱచు నన్వానిజీవుఁ
డట్లుగాననదియగు నిరర్థకంబు
హరికిసహజంబు నిత్యంబుసార్థకంబు ॥

౧౫౭

క॥ ధీరుఁడువైదికజనులకొ
దూరఁడు పామరులతోడదుర్వాదములకొ
బోరఁడు గౌరవమొదే
గోరఁడు విషయముల నెదనుగూరఁడు విప్రా॥

౧౫౮

క॥ ఏరఁడుపరదోషంబుల
జారఁడుధ్యానంబునుండి జగమువొగడఁగా
నూరఁడు సంసారంబుకొ
గోరఁడు తత్త్వనుసివాక్యగుఁడొగమునకొ ॥

౧౫౯

క॥ తారఁడునిట్టటుసిద్ధుల
గోరఁడు నెదైనఁజేయఁగోరఁడు భీతికొ
బారఁడుమృత్యువుఁగనియుకొ
జేరఁడుగర్భం బదేమిచేసియు మరలకొ॥

౧౬౦

క॥ ఈనద్గతిఁగల్పింపఁగ

ధీసాక్షిగఁజేయుఁ బరమధీరునిజేయఁ

శ్రీసద్గురూక్తిబోలునె

యేసాధనమైనఁ దెలియఁరేమందుజడుల్ ॥

౧౬౧

క॥ తెలిసియుఁదెలియరుజడులని

తెలిసియకాఁబోలు బుధులుదెలుపుదురు కృపఁ

బలుమఱునొకఁడేతత్త్వం

బలవడునే జడులకదియుఁ బ్రార్థముఁ ॥

౧౬౨

ఆ. వె॥ మధ్యరాల నర్థమండలాకృతిగోడ

గట్టి పిదపవానినెట్టునట్లు

బాలువాతగుణము వాసిఁజేయగనుల్లి

గడ్డనమిలి నోరుకడుగునట్లు ॥

౧౬౩

ఆ. వె॥ వాసనాత్రయంబువైరాగ్యవహ్నిని

హుతిముఁజేసియైన సతతపరమ

పురుషవాదసేవ బోధామృతంబున

నైసఁ గడిగియైనహతముచేసి ॥

౧౬౪

అ. వె॥ మొదటిమూర్తిచాల్పు ముదముననాత్మండు

జీవశంకఁబాసి చింతఁగోసి

కన్నమూసి తెఱచి కాంచకకాంచియు

గాంచనాంబరుమేదిఁగాంచుచుండు ॥

౧౬౫

క॥ ఎంచమినితరముదేనిని

నుంచునొమసమందునుచి యుడగిన కిలమున్

జూచల్యమయ్య సైర్వం

బంచితధర్మంబు పరిమహాసలకిలలోన్ ॥

౧౬౬

క॥ వివిధార్థములొగిదామై

యవనిన్ లభియింపబొందునానందముతోన్

గవియైన నజ్జడన్నన్

దవలెడునవ్వానిలోలతన్జుమి తానై ॥

౧౬౭

క॥ వినుప్రాయశ్చిత్తంబన

మనస్సమాధానమగు దమముః డిగన్నన్

గనుగొననర్హముబ్రహ్మం

బనువాదంబెన్నగున్నయాత్మస్థితిచేన్ ॥

౧౬౮

క॥ రూపముద్రవ్యమునొక్కెడఁ

బ్రాహ్మించినబ్రాహ్మదము పరమైహంసం

బాపదనొసగును శ్రీహరి

హృపుగఁదెలియనిజనులకు రూఢీగజగమున్

౧౬౯

గీ॥ విష్ణుగొంచిన విశ్వంబువిశేదమయగు

విశ్వముమజూడ విష్ణునివెదకలేడు

నరుగనిన గుఱితించుజిత్తరపు దాని

గనిననరునిగుర్తిమట కల్లగాదె ॥

౧౭౦

క॥ ఊతగుగురుభక్తి స్వకృషి
 యీతన్నేర్వంగలోతు నిచ్చమువలయున్
 భూతలమునభవజలనిధి
 నేతన్మాత్రుడుకడచునే విప్రవరా ॥

౧౭౦

క॥ లోతుగదింపకదిగకయ
 యీతన్నేర్వంగగలడె యిల నెవ్వరికి
 నాతీరుననసహాయుం
 జై తరియించుభవము గుసనాన్లు మనీషి ॥

౧౭౧

క॥ జంకకరామపదముని
 శృంకతదాల్చుబుధమానసము గ్రుంకకతా
 గింకర్తవ్యమృనదోగి
 బంకజమైతేలియాడు బంకముపడన్ ॥

౧౭౩

గీ॥ భూతపంచకమునబుట్టుబొలియుఁజెరుగు
 నొక్కరీతినిభూతము లుండుటెట్లు
 లొక్కరూపంబుతోడను నిక్కనుట్లై
 సహజసంస్కారమదివృద్ధి జరుగుచుండు
 దోహదంబెద్దియైన సందేహమేల

౧౭౪

క॥ దుర్గుణముల సుగుణంబుల
 దుర్గమమగుతత్త్వనిష్ఠుఁడోలుచుశాంతికి
 దుర్గాశిర్వాదంబున
 నిర్గుణుడైకుంచునెవరినేబూజించున్ ॥

౧౭౫

౨. వె॥ గంటగంటకుమడిఁ గట్టనేచ్చినయంతఁ
జిత్తపద్ధగలిగి చెలఁగు నెవఁడు
బల్లెమున్నబంటు బలమేడఁగొనవచ్చుఁ
బూతరొతకాక ప్రీతియగు నె॥

౧౭౬

౩॥ జ్ఞానముక్తియాజనకమే
యనానానందంబుగల్గు ననుభవముననే
కానకమాకింకజాలుక
జ్ఞానంబేయనగరాదుగద నిశ్చయరా॥

౧౭౭

౪॥ జ్ఞానంబుననీడుటకై
తానెంతయుయత్నపడఁగదగునంతియగా
తానన్నదినిదరించుట
కొనాయభ్యాసగరిమనొగాకయొగిన్

౧౭౮

౫॥ సగమందునసగమిందునఁ
దగవాబిగియింపమనము ద్వంద్వాత్మకమీ
జగమదితోచనినిష్క
భగవాహనుడొసఁగుశాంతిఘనయోగమునన్॥

౧౭౯

౬॥ ఆరాధనవలదుదురు
నారామలభక్తిబలుకఁజాలునటబల్లి!
నేరరునిల్వఁగఘణిఁగన
పీరాజగమందునైకవ్రతేత్తులువీసా॥

౧౮౦

క॥ ఐహికమెద్దియుఁగోరక

సామసముచముక్తికాంతనరససుఖించు

దేహముఁదెలియకభక్తుఁడు

సోహమ్మనిజపముచేయుచోవిప్రవరా ॥

౧౮౧

క॥ జలజముఖమయ్యులోనక

జడాశయముపంకముంటనరసులుగనిలో

వెలినుపయోగించుటకు

వలనైనదిగానికతనవలతురుచూడక ॥

౧౮౨

గీ॥ ఆత్మత్వప్రీతిఁగొఱగానియల్పబుద్ధి

చేతఁద్రిప్పంగఁబడెడుదుశ్శీలురకట

మోహవారిధిఁగ్రుంకితమోభివృద్ధిఁ

జేయుచుందురుతమదుష్టచేష్టితములు ॥

౧౮౩

క॥ లోకంబాకులమొందిన

నీకేమిభయంబులేదునీకైనీవే

లేకుంటలోకమేటికి

శ్రీకరుఁడొకరుండెనిఖలచిన్మయుఁడగుటక ॥

౧౮౪

క॥ ఆనందరసముఁగ్రోలెడు

జ్ఞానులకెందేనిపూర్ణశాంతియెసుమివై

శ్వాసరుఁడాజ్ఞాపాలి నె

ఘోనూర్ధ్వముఖుండుగోడయేపున నెందుకొ

౧౮౫

క॥ పాపంబులమది నెంచక

తాపంబుల బాపునట్టిధన్యుని శ్రీవి

ద్యాపారంగతునద్దురు

నాపాతముఁగొల్పుటన్న నాశ్చర్యంబే ॥

౧౮౬

క॥ శ్రీవిద్యానాకల్పం

బేవిధమునఁగల్గఁజేసెనెవ్వఁడుమనలో

నావిధులన్నియుదానికిఁ

గావలసినవగుటవాఁడకావించునొగ్గి ॥

౧౮౭

క॥ తలలోనిచిక్కువిడుటకుఁ

బలుభంగులదువ్విచిక్కుపడవలెనుగదా

తలలోనిచిక్కువిడుటకు

పలుమరుహరిదిక్కుదృక్కుపడవలెవిపా ॥

౧౮౮

క॥ ఎయ్యదియెవ్విధిజరగిన

నుయ్యలలోనూఁగునట్టులుండనివాఁడే

చయ్యనవిధియునిపేధం

బెయ్యెడలఁలేనిపథమునేగనుభక్తి ॥

౧౮౯

క॥ అహహాయహంకృతితొలఁగఁగ

నహమ్మునిశియువిడువకయాత్మధ్యానం

బిహమ్ముబరమ్ముదలఁపక

సహనముతోఁజేయనొనుసమరసదృష్టి ॥

౧౯౦

క॥ స్వాత్మీయాలంబమునుమ
హాత్ములుపల్కె దరుభువినితాలంబముగా
స్వాత్మీయేతరసంగం
బాత్మకాజెఱచుటనిజముపరాలంబంబై ॥ ౧౯౧

క॥ పుట్టుటలో గిట్టుటలో
గుట్టెఱుంగంగలఁడెయెంతకోవిదుఁడైనా
బట్టవలెగురునిపదములు
నెట్టవలెమామాయభక్తినికవిప్రవరా ॥ ౧౯౨

క॥ తనకొకతానుదేహము
తనయాత్మకాగూఢరీతితథ్యములోకం
బనయముహరియాశ్రయముం
గనుచుండుదానునిల్వఁగావిప్రవరా॥ ౧౯౩

క॥ అక్షీణవైభవంబున
సాక్షిగఁదానిలిచిజగముచాయకుఁజనకే
వీక్షింపఁ గలిగియుండిన
మోక్షంబఱచేతనుండుమునివరునకిలక ॥ ౧౯౪

క॥ క్షమకలుగునుభ్రమవదలిన
భ్రమవదలునుభేదమడఁగఁబలువిధములబ్ర
హ్మముదోచెడుననఁదనతోఁ
దసుమునుభేదంబువాంఛతద్దయునడఁగుక ॥ ౧౯౫

క॥ సత్యముశ్రీహరిజగముగ
నిత్యము వెలుగంగనీవు నే నెవరిలలో
కృత్యముదెలియుటతాదన
కృత్యములేదంచునుటకృతకృత్యతకు॥ ౧౯౬

క॥ పరులకుబాధయొనర్పమి
పరబాధనహించు నేర్పుపరతత్త్వంబు
గురుమంత్రముప్రజ్ఞానము
చరమార్థంబీయఁజాలుసమతవహింస॥ ౧౯౭

క॥ దనుజానీకముచక్రా
గ్నినిముఁహరి వేల్చినట్లు నియతాత్ముండై
ప్రణవాగ్ని వేల్పుచుండు
మునియెంతయుఁబూర్వకర్మముచునిశ్చింతకౌ॥ ౧౯౮

క॥ నిజధర్మాచరణంబే
సుజనులమెప్పించునకలశుభములఁబెంచు
నిజతేజోదర్శనము
గజవరదునిభజనమానుగై వల్యమెయ్యా॥ ౧౯౯

౯. పే. ప్రణవమృతమెన్నఁ బ్రాజ్ఞులసొమ్మన్నఁ
గన్నతల్లిఁబోలుఁగాంతఁబోలు
నాత్మమూర్తిఁబోలు నన్నియునీఁజాలు
బీజమ యపవర్గ భూజమునకు॥ ౨౦౦

క॥ విద్యాలతాలవాలం

కాద్యమునర్వాగ్ననంగ్రహంబగుబ్రహ్మం
బుద్యమరహితునకొనగుకా
కద్యస్సాయుజ్యమండ్రు సాధులవిప్రా ॥

౨౦౧

గీ॥ దివ్యమంగళవిగ్రహునశ్యమహిమః

గాంచిసుఖాయంచమేధావికాంచఁడెద్ది
యాత్యనాత్మనునాత్మచేసచులభక్తిఁ
గొల్చిహరిక్రిప్తబూర్ణుడై నిల్చియుండు ॥

౨౦౨

క॥ సజగ్రముభజింపక

సుబచుండనిపించుకొనగఁ జూచుచుజగముం
భజింపచెడు మోహంబున
విసదర్శంబీశ్వరేచ్ఛనేరఁడుతెలియక ॥

౨౦౩

గీ॥ స్యసించినపదప సంసారమందుఁ

గలుగులేములుకలుములు గానరావు
శ్రీనివాసుంపదములఁజేరికొల్పు
స్థిరమగులేవువిధులు విషేధములిల ॥

౨౦౪

క॥ మనమిటుసటుచలియింపక

తనయాత్మగూడుచుండి ధన్యతగాంచుక
దనగురులకు శిష్యులకుక
ఘనశాంతిగూర్చుచుండుగద సతతంబుక ॥

౨౦౫

క॥ కలజగములన్నిహరియని
తెలియుట తెలియుటయకాక ధీచాతురిచే
పలువిధములఁబరజనముల
వలలకొబడద్రోయుటదియువలచెడనదియే ॥ ౨౦౬

క॥ ఎంచనిచోజగములఁదా
గాంచఁడువిశ్వంబుఁదన్న గాంచకయుంటకొ
గంచుకములేకవిభుఁడై
మించుకద్వంద్వానుభూతి మేలుంగాంచుకొ ॥ ౨౦౭

క॥ తననిద్రయమరణంబని
తనకెప్పుడువిదితమగును దత్త్విబుఁపుడే
కనువిరితియుఘనభక్తియు
గనిదానకయోగనిద్రఁగనుగదవిప్రా॥ ౨౦౮

క॥ నీనాభేదములేనిదే
యానందంబందునుండనఖిలజగరిబులే
నానాక్షర సంతానము
లీసంబగుఁబ్రణవమందు లీలకొనినమా ॥ ౨౦౯

క॥ భేదముపెంచుచుదానకొ
మోదించుచుఁగడుపుకొలమునుదుర్మేధకొ
లేదని తెలియఁడుజగముబ్ర
హ్మాదమునకొగోరుదుఁగఱుదుండకలె ॥ ౨౧౦

క॥ మలినాగారముదేహము

నెలవగునజ్జతకుమనము నీచుఁడుతాఁజం

చలములివియనుచుఁ గనుచున్

గొలువఁడుజీవుండదేటికోవిఁ వరా ॥

౨౧౧

గీ॥ సాధుబుధతారకంబు సద్బోధకంబు

సకలశరణంబుప్రణవంబుశంకరంబు

సర్వశబ్దార్థబీజంబు సమరసంబు

మంత్రరాజంబునిత్యంబు మనస్మరింపు ॥

౨౧౨

క॥ లోకాతీతత్వంబున

శ్రీకరమగుపరమపదము చేకురుదానన్

దాఁకఁడువేఱ్ఱకదానిని

లేకుండు హరినిగూడి లీలాశ్రీభిన్ ॥

౨౧౩

క॥ చెప్పించునుగాఁపింబులఁ

దప్పించునుజన్మభరముదారుణభీతిన్

నొప్పించుదుష్టమనముల

మెప్పించుబుధాభిమంత్రమిత్రముఁప్రా ॥

౨౧౪

తి॥ దేవతలుల్లసిల్లఁబరదేవతదర్శనమీగనద్గురుల్

సేవలసంతసిల్లమఱచెన్ గదదాసుఁడుసర్వదృశ్యమున్

'గేవలదృక్కుగానిలిచిక్రియఁబూరినహించిమించితా

నాపలమూర్తితోఁగనుచునైక్యముభక్తులగూడియాడుచున్ ॥

ఉలందఱుబందుగుల్ హితులునందఱుయోగ్యులుభక్తులౌదురే
మందునుభూసురాతలఁపనందఱుస్వార్థపరాయణుల్ సుమీ
యిందఱనమ్ముచుంటతగవేదురదృష్టపుఁగాలమక్కటా
మందునిఁజేయుచుండఁదరమాయొకమాత్రపువానికూరకే
సందియముల్ హరింపబుధసన్నతమూర్తి నిరామమూర్తిగో
విందువరింపుకన్నలకువిందొనరింపుసుఖంపుమింపుమై॥

క॥ శలవాంఛనలనఁగర్చు
బులుసఫలతగాంచవండుముక్తికిసత్వే
వలుచేయుజడఁడుదానిని
నడుగడుగునఁగోరిమఱచుహరిభజనంబున్ ॥ ౨౧౭

క॥ తనునితరముప్రేరేపఁగ
మఱుగడనడుపుటయెత్తఁ ముమహనీయతయో
గనిధానంబగుముక్తియుఁ
దనకై తానడువభవముతగులునువిప్రా ॥ ౨౧౮

క॥ తనమనమునహరిఁజూచుచు
తనునితరముపట్టిత్రోయఁదలయూచుచులే
కునికిఁగనిముక్తుఁడందురు
జనులెంతయునతనిఁబ్రీతిసాక్షుడరవనిన్ ॥ ౨౧౯

క॥ నీచులలోచనములకున్
దోచుటతద్దోషమలినదూషితమైమున్
దోచెనునీలాంగంబని
దాచునుహరిమూర్తిలోనఁదాదాత్మ్యమునన్ ॥ ౨౨౦

క॥ తెలియక తెలియఁగవలెనను

దెలియండితరంబుతనువు తెలియక యున్నక

తెలియునుడ త్వముబ్రహ్మము

గలియునుగురుపాదతీర్థకలనకవిప్రా ॥

౨౨౦

క॥ పట్టుదలమూనిహరినెడ

గుట్టుగఘటియిరిచి తెలిసికొనఁదగుఁగదమె

పట్టుననైననుడ త్వము

పట్టినగురుమూర్తిపదముఁబోయకవిప్రా ॥

౨౨౧

క॥ బ్రదికియుండియుఁజచ్చినపగిదినుండు

నిస్పృహుండైనయోగిసందేహమెడల

బ్రహ్మతాదాత్మ్యబుద్ధిసక్రమముగాఁగఁ

బలుకుభావించుఁజేయుసర్వత్రనొకట

యత్న మేలేదువానిమాహాత్మ్యమేము ॥

౨౨౨

క॥ ధారుణి గురువిడిచిననరు

నారాయణుడేనిఁబోషణ మొనర్పఁడునూ

నీరమువిడిచిననీరజ

మూరవిశోషించుఁగదద యారహితంబై ॥

౨౨౩

క॥ సిద్ధికినిర్వచనంబది

బుద్ధింజర్పింపఁ దెలియఁబోలునెయెందుక

సిద్ధుంగనిదవ్వందవ్వంబుల

బుద్ధిందలచకయారత్త్వముగానటండెగా

౨౨౪

క॥ నానాత్వమందునై కృము

గౌరవ గ్రంథంబులందుఁగలుగునుజ్ఞానం
జున్న
జనియెదవానినియెదవది

జ్ఞానింగనిశాంతి కాంచితనియెదవదలన్ ॥

౨౨౪

క॥ ధైర్యంబునననిజేసెను

కార్యంబులగ్రంథముధఁగనుటావిరుటా
దుర్యోజనలన్ మనుటా

వీర్యముగనుఁగొనుటగాక వీరులనడుమన్ ॥

౨౨౬

క॥ అర్థింపనివృద్ధులనున

మర్థింపుచువారిజెంటమాటికిఁదిరుగన్

స్వార్థమునెఱవేరదటుప

రార్థమును లేదికపరమార్థమెటులనో ॥

౨౨౮

క॥ పులితన్నుమింగరాఁగా

వలదిదిఘోరాఘమనెఱుఁబ్రాప్తానుభంగిన్

దులువలునీసుసితిఁగని

నిలపింతురుగాఁదెనీకుఁజెఱ్ఱియటంచున్ ॥

౨౩౦

క॥ ప్రవిమలమతిగురుపదమే

యవధారణజేయుమొక నై ననువెళుచే

నవయావనమంతయుఁజనె

భవతారకమగుకవనమొననమొనభవిష్యన్ ॥

౨౩౨

క॥ ననితయె? కవిత? యటంచుకా
మనమున సంశయమువలదుమహిసంసారం
బునుజెంతురుకులకాంతలు
ఘనభోధంచిచ్చుననితకవితయెబాలా ॥ ౧౩౧

క॥ ననితాజనములకలిమినిఁ
దనుతాపమునాయురామత త్వముదెలియుకా
వనవాసంబీక్రియనా
కనుకూలంబగు నెయనకుమారామమునకా॥ ౧౩౨

క॥ ఘనులుందురుమునులుందురు
వనమందిరమందులక్ష్మీవస్థియించునురా
తనుతాపమతనుతాపం
బునుబోవునువారి సేవపుణ్యము బాలా ॥ ౧౩౩

క॥ వనమేజీవనమగునీ
వనుకూలతనుండుమచటనారామంబే
ఘనసంసారంబగురా
ముచులందఱుభక్తకోటిముదమగుబాలా ॥ ౧౩౪

క॥ రాకేందువదనదరికికా
రాకుండగమ్రొక్కుచుండురాజీవాత్ముకా
లేకుండుబాధదానకా
జేకొన్నకైవల్యమింకసిద్ధముబాలా ॥ ౧౩౫

క॥ ఇల్లడైకిచ్చితివి నీ

యిల్లాలాపరుగులిడును హితమతిసేపి

యిల్లాలినింటియయ్యను

నెల్లప్పుడుఁగొల్వశాంతిహెచ్చును విప్రా॥

౨౩౬

ఆ. వె॥ ఆత్మశాంతికిఁగొఱఁగానియల్పబుద్ధి

చేతఁద్రుచ్చంగఁబడెడుదుశ్శీలురకట

మోహవారిధిఁగుంకితమోభివృద్ధి

చేయుచుందురుతమదుప్తచేష్టితముల॥

౨౩౭

క॥ ఆత్మత్రయపోషణమది

స్వాత్మత్రయతోషణముననలయక యేధ

న్యాత్ములుచేసెదరటదు

హృత్సులకవ్వారిచరితలారయవశమ్మే॥

౨౩౮

క॥ మరణస్మరణమ్మునగురు

చరణమ్ములవెదకికొనునుశరణంబనిసం

సరణంబుదాఁటుశ్రీపతి

కరుణఁగురుబోధమహిమఁగాంచునువిప్రా॥

౨౩౯

క॥ అనుభవములేనినరులకు

ననుమానముహెచ్చుహెచ్చునభిమానంబు

గనువారి నెల్లవాదం

బునకీడ్పుటవారి నైజముగదధరిత్రి॥

౨౪౦

క॥ తెలియమినితరుల నెంచుట

ఫలముగ జాన్పానుభూతిఁబడసినవారే

న్నఁడుఁగోరుపరవాదం

బుద్ధులైరుమానముఁబ్రబోధింపవకా ॥

అర ౧

తే. గీ॥ దుష్టనంగతిదగఁదెంతశిష్టుఁడైనఁ

గుండరాతినిదగులఁబగులునుగాని

రాయుకుండకునాశ్రయమియ్యఁదాన

లొంగిపోవును వే మేలభంగమొను ॥

అర ౨

గీ॥ ఇతరజనయోగమెఁమొడఁబతితుఁజేయుఁ

జేయునాత్మీయజనయోగమేయనఁఘని

బాగునోగులేమసదసద్యోగకలనఁ

దెలియమెట్టెట్టులోనల్కిచెడుదురుకద ॥

అర 3

క॥ కానకానీలఁమానముఁ

బూనుమునస్థురునిపాదపూజలుపనిగాఁ

బూనుముయోగములోనక

బూనుముజ్ఞానంపుముద్రపూర్ణతగుగుక ॥

అర ౪

క॥ నమ్మినబుధాభికిగురుప

దమ్ములుదమ్ములగుశివపదమ్ములగునద్యం

ద్యమ్ములగునుగవితకుసుప

దమ్ములునుపదేశవిధిపదమ్ములువత్సా ॥

అర 5

క॥ ధ్యేయమునదు పాయమున
 ద్వేయంబభిమానహరముకన్ ద్విదమున్
 గాయత్రీచంద్రార్థం
 బేయగుంబరమార్థదంబుహితకరముగదా ॥ ౨౪౬

క॥ తాలేనని తెలియుటచే
 మేలేమియులేదుగాని మిథ్యాజ్ఞానం
 బీలీలనాశ్రయింతురు
 కాలోచితలొక్కకర్మకాంక్షన్ మూఘుల్ ॥ ౨౪౭

క॥ మనమెపుడు శాంతిచుండున్
 మనచుపుడేగొల్వంగలముమాధిపు దముల్
 మనంగలముమాధవాకృతి
 మనమది శాంతిచుస్మరణమాత్రనఁగాదే ॥ ౨౪౮

క॥ ఒక్కటిరెండుగనుండున్
 ఒక్కఁగనారెండునొకట సామ్యమునొందున్
 నిక్కంబొక్కండయ్యున్
 దక్కినజీవులకుఁబేదదర్శనమొనఁగున్ ॥ ౨౪౯

గీ॥ పుట్టినపుడెచావుమొదలు పెట్టుచునీతి
 జన్మస్మరింబుఁబెంపఁడు నాథుమెనఁ
 దాళిఫలముచెట్టువిడిచిధరిణిఁగూలు
 సంతదనుకనుటచుచుండునంతెంబు

జననిగర్భంబునందుండిజారునరుని

జన్మమాదిగమరణంబుజరుగుచట్లు ॥

౨౫౦

క॥ ఉరగంబునకిలబల్కర

మరయఁగనిజవిషముపరులనదియేచంపు

బరధర్మాచరణంబట్లు

నరులకువిషతుల్యమగుటసచ్చదుఃఖమునీకిన్ ॥

౨౫౧

క॥ ముక్తున కష్టయులేడఁట

యుక్తులనూఁగించువారికుండునెజీవ

స్మృతియొద్దేహముక్తియు

యుక్తుండొకటిఁదెలియునొకటిగవిప్రా॥

౨౫౨

క॥ మనముననరిషడ్వర్గము

లనయముజనియింపకుండునట్టులఁజేయన్

మనుజులయెడతమగాదది

మనమెటునటుఁజెదగనీఁడుమహానీయతకై ॥

౨౫౩

క॥ సంకల్పపరిక జాతక

శంకుఁడుజీవుండుకర్మలాంఛనఁజరె

శ్శంకోపార్జితదేహుండు

దేంకటపతిసర్వమనుచువిశ్వమమొకచున్ ॥

౨౫౪

క॥ అంతయుమిథ్యయగు నవ

సాంతరమున దానికొఱకహావాదమునీ

వెంతయు నభిమానంబున

భ్రాంతి బెంచెదవు విప్రబద్ధకమెందు॥

౨౫౫

క॥ జగదాత్ముడు శ్రీరాముం

డగుటఁగదాభస్యలయ్య నాత్మాలంబుం

డగురాముని నిష్కారణ

ముగఁగొలుతురు దేహమాత్మమునుదగులుగతి॥ ౨౫౬

క॥ వేతనమునకై భృత్యులు

ఖ్యాతీకిఁగలవారు డబ్బుకై నిరుపేదల్

భీతినిఁగ్రూరులుస్వాత్మ

ప్రీతిగధీరులును నీతి బెంచెదరిలలో॥

౨౫౭

ఆ. ప॥ తేలిపోవుచుండుదీర్ఘపైఁగాఢ

మదిప్రవాహవేగమందినట్లు

లాత్మసహజమైనయానందమయ్యయో

మూర్ఖతతికివిషయములనుబొందు॥

౨౫౮

ఆ. ప॥ చేయఁగోరుదానిఁజేసినదానిని

గూర్చిచింతయాత్మకుదురుచెఱచు

నాచరించుకర్మమానందమేయిచ్చు

గవులుబ్రహ్మమరణుఁగర్హమండ్రు॥

౨౫౯

క॥ చేసినదానికిఫలముల

నాసింపమినిముసమైననాలోచింపం

గాసాగమిభావికినా

దాసీనన్యముప్రకృతకృతిని ధన్యనిఁజేయు॥ ౨౬౦

క॥ చూచుటమానుటవెనుకకుఁ

జూచుటసర్వంబునాత్మజూచుటయెట్లుపై

వేచుట హరిపదమునమన

మూచుట సర్వంబుమఱచియుండుటయెట్లులో॥ ౨౬౧

క॥ గురుమిత్రరుచినిదెల్పఁగఁ

బరమార్థమరందమొసఁగభక్తాళికిమో

క్షరమానిలయంబగుటకు

నరవిందంబయ్యెనహృదయహృదయమౌరా॥ ౨౬౨

క॥ గురుమిత్రచరణసేవా

చరణాతురశిష్యహృదయజలజమువిచ్చు॥

బరమాఁజైకపరాయణ

వరభక్తాళియమృతంబుఁబడయుచుమెచ్చు॥ ౨౬౩

ఉ॥ జేహివసించుదేహమునదీనునిభంగిఁగృశించునంతలో

నూహజనించుసద్గురునినుత్తముఁగొల్వఁదదీయబోధచే

నీహసశించుయోగమున నెంతయుశాంతివహించుభక్తితో

శ్రీహరిని నెంచుమించుభవసింధువువేగఁదరించురాముడై

ఉ॥ కోరిభజించుసాధులకుఁగోవిదులుజ్వలపూర్ణతత్త్వముగా
సారపువాక్కులందెలిపిశాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిప్రోచుచుగా
భారముఁజేరునంతకునపారకృపాకరదృష్టిచేసమా
స్రారమునందునిల్పఁగలరాఘవసాటియెవండుధారుణిగా ॥

క॥ హరిహరులసఖ్యమరయఁగఁ
బరమోత్కృష్టంబునిజముబ్రహ్మమయులువా
తిరువురయినఁదచ్చరితలు
పరమాద్భుతభేదభంగిఁబరగుంగాదే ॥ ౨౬౬

క॥ గుణములుగణములుసేవక
గణములురూపములుకృతులుగాధలుశక్తుల్
గణుతించిభేదమైక్యముఁ
బ్రణుతింతున్ న్వాత్మధర్మపరతావిప్రవా ॥ ౨౬౭

ఆ. వె॥ తెలిసినట్టిఁడేనుదెలియఁడువీడన్న
తెలివి తెలివియగునెద్దిజవరేణ్య
బ్రహ్మమయముజగముభ్రాంతియావైకుంఠ
పాలియందుఁబెద్దపామువోలె ॥ ౨౬౮

—: పరమబోధ:—

క॥ దుర్జయమగుదృశ్యమునువి
సర్జింపఁబోధఁజేసె సారథిగాఁదా
నర్జనునకుశ్రీకృష్ణుఁడు
ఘోర్జాలముకాష్ఠమట్లుమఱచినభంగిగా ॥ ౨౬౯

క॥ మఱచినదానినిజ ప్రికిఁ

దఱచుతగుచునోనదాచుదక్షజ్ఞులబోధల్

కఱచుచుఁగాఘాకృతితోఁ

దెఱచుచుజ్ఞాననయనముపదేశంబిదియే ॥

౨౨౦

క॥ అమనస్కమనఁగ సనమది

వినులమగుటవడినినులమువిడుదిగఁబడఁబు

గ్రమమెఱుఁగమిలేకుంటని

కుమతులువచ్చియుతురదియుఁగూడునెవిప్రా ॥

౨౨౧

క॥ తలఁపుల కెడమీయకలో

పలిది కైప్రబలుతపసిబయలుపడెడుచో

నడువక దుమికెడుమృగమటు

కడువేగంగడచిపూర్వగతిశాంతించు ॥

౨౨౨

గీ॥ స్వస్వరూపానుసంధానసరణిజగము

నీకు రాకునులోకులకేకరీతి

స్వగతిస్వస్థితిద్వంద్వంబుబ్రహ్మమొకఁడ

యాత్మయోగమ్మునందునోమ్మందువిందు ॥

౨౨౩

క॥ తెలియమి తెలియుట తెలియఁగ

వలచుట తెలివాత్మదనుచువైరాగ్యమునఁ

నిలుచుట యాత్మగభవమునఁ

బడియుం బడకుంటకిదియపాయమువిప్రా ॥

౨౨౪

క॥ అనుభోనుచుజీవుడండగఁ
దనమార్గముతానుబట్టుదైవముభళిరే
కనికవంపరెంటినాత్ముడు
తనకన్యబొండులేమిదాదాత్మ్యమునకొ॥ ౨౨౪

క॥ చింతయనిశ్చింతయుని
శ్చింతగనేకలుగుచుంటచేనారెంటకొ
సుంతయుస్వాతంత్ర్యములే
దంతయుబరమేశ్వరేచ్ఛనగుటకొవిప్రా॥ ౨౨౫

క॥ కృతకృత్యుడందుఁగాఢా
కృతినిర్విప్రతి నొందుచుండుఁగేవలమాత్మ
స్థితినుండునెందుఁగనడుత
దితరమునిగుఱాధికుడముయిలఁగలినైవకొ॥ ౨౨౬

ఆ. వె॥ కట్టెగృహముత్వప్తకట్టెగృహస్థునా
వార్తపుట్టినట్లువసుధలోనఁ
జేయుజీవుడంచుఁజేయునీశ్వరుడంచు
వార్తతెలిసిమెలఁగవలయుబుధుడు॥ ౨౨౭

క॥ ఈపద్యములాలించినఁ
బాపముశమియించుజన్మభరముహరించుకొ
బ్రాపగుహరిచరణంబునఁ
బ్రాపించుకొభక్తిముక్తిభాగ్యముమించుకొ॥ ౨౨౮

క॥ వినిశారదాంబ నివ్వధి

వినుతించెఁబరమశాంతి విప్రుండమ్మా

నిని తనకై జనియించిన

దని పరమేశ్వరునికరుణయనిసర్వంబుక॥

౨౪౦

—:అన్నంభట్టు శారదాంబనుస్తుతించుట:—

శ్లో॥ శ్రీదేవీంతాం మమహృదిపరాం భావయేబ్రహ్మనిష్ఠామ్

సర్వార్థానాంసర్వనవచసాంసాధులోకస్యదాత్రీమ్

మిత్రాకారాంనిబిడతమసాయోగినీంహంసవేద్యామ్

నిత్యగ్రాహ్యం గురుకరుణయాపద్మనేత్రాంసవిత్తామ్॥

దండకము:—శ్రీమానిసీపాద సేవారతికాసాధుసత్సంగతికబుద్ధి

శ్రీభారతిక నిన్నుభావించెదక, సక్తిసేవించెదక

భక్తిగావించెదక నీదుసంకీర్తనల్ సాధుభక్తుండనై

శక్తియుక్తుండనై పాపముక్తుండనై సిద్ధనాశ్వరీ

భక్తలోకేశ్వరీ యోగిసద్గమ్య మజ్ఞానవిచ్ఛేదకంబా

ర్తిసంహారకంబైనతత్సక్తి నానందవాద్ధిందగన్నిల్ప

నీకుందగుకదల్లి సద్దేమవల్లి సుయోషిన్మతల్లి నమస్తే

నమస్తే నమస్తే నమః

౨౪౧

క॥ నీయండనుండభక్తుండ

జేయుండై సేవకులకుఁజేయుండై స

ద్దేయుండై సిద్ధుండై

చేయుండై హిరమువాంఛసేయుండుజననీ ॥

౨౪౩

క॥ తల్లీ కవిజనకల్పక
వల్లీసాధ్వీమతల్లి పరమపుర మహాత్మ
పుల్లారపిందమందిర
తల్లక్షణలక్ష్మీతాత్మ ధర్మశుభాంగీ ॥ ౨౮౪

క॥ జీవేశ్వరై కృమబ్బంగ
భావాతీతాత్మవయ్యుభ క్తులకొఱ్ఱకై
యీవిధిజనియించుటరయ
నీవేము క్త్యంగనవుగ నిజచుదితల్లీ ॥ ౨౮౫

క॥ ముట్టితిఁ గై వల్యబిలు
పుట్టితివేఱొక్కమాటుపురుషోత్తిముండ
పట్టుగనిల్చెనునాయెడ
నుట్టివడుకొరసములెల్లను త్తమధురతికొ ॥ ౨౮౬

క॥ వందనమొనరించెదనీ
కుందనయుండనగుట భక్తికోయిలతో నా
నందంబుననన నించుము
సుందరపదములనుజూపుచుకొ జగదుబిల్ ॥ ౨౮౭

ఉ॥ కోరితపంబుఁజేయననుకూల పువృత్తినినున్ననిన్ను నే
నారయనెంతవాడఁ బరమాత్మ నీదగుదృష్టి నాపయి
బాఁగెనర్వపాపములఁ బాఁగెదోలితిఁబూర్వపుణ్యవి
స్తారమున కొద్వదీయపదసారముగ్రోలిభవాబ్ధిదాటఁగా
భారముఁగంటిఁగంటి శినపాదముఁదొంటిపలంబునమరో ॥

ఉ॥ నమ్మినపుణ్యపూరుషులు నాశములేనిపదంబున న్నివా
సమ్ముఘటింప సర్వమున సారముగామది నెంచిమించి స
త్యమ్ముస్మరింపుచున్ బరసుభాస్మికవృత్తిజరించుచుంద్విరే
ఫమ్ములువోలెనంతతము భక్తులుగొల్తురునీపదాబ్జముల్ ॥ :

క॥ సర్వముఁదెలిసతి ననినే
గర్వితమతిఁదొల్లికన్నఁగానఁటిటగిన్
బూర్వంపుఁబుణ్యపశమున
నిర్వాణంబొసఁగినాపునీవై కనుటన్ ॥ ౨౯౦

క॥ పొగరెక్కిన దుష్టనములు
నగుదురుఁ సనీపదభజనంబునఁదగుటన్
నగరెక్కిన గాలుఁకున్
దగునాసొగసైనపప్పుదప్పశేమిదున్ ॥ ౨౯౧

క॥ కంటిన్ నీకృపమూఁటిని
గంటిన్ రెంటిన్ గడవఁగఁగంటిన్ మార్గం
బంటిన్ సేనామముచే
కొంటిన్ గై నల్యపదముకుదుఁగుగదట్లే ॥ ౨౯౨

ఉ॥ కౌలమువ్యర్థపుచ్చుట యకౌరిణవైరము దుష్టవాసనా
జాలమునందగుల్కొనుట చించలభాషము రిక్తవాంఛలున్
జాలనినాఁటిభాగ్యమది చాలుఁగనీపదపద్మనారమే
గ్రోలెపభాగ్యమమ్మునిరుగల్వగిన్న మము రాంసత్కృపన్

క॥ జీవేశ్వరై కృమీయన్
 నీవేగదదివ్యశక్తినిజముగనన్నన్
 గావుముయుష్మత్పదరా
 జీనములేసుమ్మనాకుజీవనమంబా ॥ ౨౯౪

క॥ జపవిధివిధివిద్యలగుగు
 కృపసంపాదించినీపుకేలూతయిడన్
 నెపమొకటిగలుగదేశము
 చపలుడనై యొకదిరుగఁజాలనుదల్లి ॥ ౨౯౫

క॥ ఓమ్మనియెడఁదవదాసా
 హమ్మనెదసతతసమాధిసోహమ్మనెదన్
 హమ్మనెదబంధరమనై
 కమ్మనితేనియలఁగ్రోలఁగన్గురుసూక్తిన్ ॥ ౨౯౬

క॥ తఱచుగభవాద్ధి దరిచితి
 వెఱచితిబడబాగ్నిజూచివిజ్ఞతకైవే
 పఱచితిసద్బోధలచే
 మఱచితిసర్వంబునిన్నుమాత్రముచుఱవన్ ॥ ౨౯౭

క॥ కీర్తింపఁగలనెనీస
 ద్వర్తనములఁగల్గుమహిమ వైరాగ్యంబున్
 మూర్తీభవింఁచెవాకని
 చేర్తున్గాకెదనుజ్ఞానసిద్ధికిదేవీ ॥ ౨౯౮

క॥ సన్నిధియేబలమందురు

విన్నపమేనొకఁడొనర్తువినఁదలఁచినచోఁ
గన్నమ్మాకన్నిమ్మా
సన్నిధినిఁ నిలిచితపమునల్పదఁజుమ్మా ॥

౨౯౯

క॥ గంగాయమునావాణీ

సంగంబునజలకమాఁడిసద్గురుమూర్తి
సంగముఁబొయుటకైయు
ప్పొంగుచునేఁగొల్పుచుంటపుణ్యముగాదే ॥

౩౦౦

క॥ తనవారనిపెటవారని

మనమునఁదలపోయరాదుమనవ్వారైసక
మనసిచ్చిమాటలాఁడుట
యనుకూలపువృత్తినుంటయదిసాక్ష్యంబౌ ॥

౩౦౧

క॥ నినుఁజేసెనుమముఁజేసెను

గనుఁగొననొకదేవుఁడన్నజ్ఞానంబున్నక
మనలందఱనొక్కేడనిలు
గనిముదముం గొంచువాఁడుగాఁడేవాఁడే ॥

౩౦౨

క॥ కథలంజెప్పుచుబాలుర

నధముఁజేసెదరుతల్లి యాధ్యాత్మీకుల్
బుధసేవాపరతంత్రుల
కథికారముకొలఁదిధరణి నబ్బడివిగదా ॥

౩౦౩

క॥ వినుతించివణవబీజం

బునునిరుగని మోదమందిముక్తిపదంబున్
గనిభక్తకోటిగొల్వంగ
ననుకూలతబ్రహ్మవిదుడనై విహరింతున్ ॥

30౪

క॥ నీసన్నిధినివసించిన

వాసననశియించునగుడువై రాగ్యమునన్
జేసినతపముఫలించును
దాసీనుడౌనుభక్తుడౌముక్తుడౌ ॥

30౫

క॥ నీసన్నిధిగల్పింపుము

నీసత్వముచేతఁదెలుపునీతత్త్వంబున్
నీసరినీవుచునధురు
కేసరిమిమ్మిరువుర నెదఁగీర్తింతునదా ॥

30౬

క॥ సన్నవనందనవనమా

విన్నపమేనొకఁడొనర్తువినఁదలఁచినచో
నిన్నేనమ్మినగురువు
త్రున్ననుదీవింపుమమ్మిరోనిత్యమ్మున్ ॥

30౭

క॥ తల్లీసీమృదుపదముల

నుల్లంబుననిల్పిభక్తుడుత్సాహమునన్
గల్గజగంబులఁగానక
మెల్లనద్వద్వంబుమించు మేలుంగాంచున్ ॥

30౮

క॥ వర్ణింపలేమినాలుక

పూర్ణంబగుతత్త్వముఁదెలుపుభవద్వాణి

గర్జరసాయనమంచుభ

వార్ణవముకొదాఁటునాధులర్థింతునదా ॥

౩౦౮

క॥ ఐనకొగ్గి ర్తనఁజేయఁగఁ

బూనితినాయందుఁగరుణఁబూనుమునాచే

నైనకొగాకున్ననునీ

వైనంగృహఁబల్కనీయవాజగదంబా ॥

౩౧౦

క॥ తన బాధఁదొలఁగఁజేయఁగఁ

దనయుచకుభక్తికలదుతల్లినిసేవిం

పనుగాదుకాదుకాదది

మనమెఱుఁగనిదొంగతనముచుహిలోఁగలదే ॥

౩౧౧

క॥ అవశంబై మనముండఁగ

శివశివతనకొఱకయనఁగఁజెల్లునెలేదా

శివపరమేయనిదబ్బరఁ

దవిలివచింపంగనగునెదాసునిభక్తి ॥

౩౧౨

క॥ వేదాంతముయోగంబు

వాదములకొవేఱువేఱుభక్తుండైనీ

పాపద్వంద్వంబేయనుఁ

గాదేసేవాఫలంబుగాదెమదంబా ॥

౩౧౩

క॥ అంతయుమిథ్యయనువా
 లైతఁపచించిననబద్ధమేయగుంగలలో
 వింతయబద్ధముమెలఁకువ
 నంతయుశూన్యముసమాధియందుననంబా ॥

308

క॥ దుర్మార్గుఁడనేననినా
 మర్మముఁదెలుపంగవినియుమాతల్లీనా
 కర్మఫలంబెట్టిదొకద
 ధర్మంబెఱిగించితి ననుధన్యునిఁజేయక॥

309

క॥ కొంటకేసినపుణ్యం
 బుంటకగుణమఁబల నెపుడునూహలచేతక
 బంటయనియెంచుచున్న
 మ్మంటకమైనట్టిపథముఁగాంచుటజననీ ॥

310

ఆ. వె॥ పెక్కుబంధములునుబొక్కులుచిక్కులు
 వలనుబోలుసృష్టివలచు నెకఁడు
 పురుగువోలెనొకటఁబురుషోత్తమునిస్మరి
 యించుచుందుభవముఁద్రుంచుచుండు ॥

311

క॥ శక్తికిసృష్టించెడుచో
 శక్తియెలేకుండెభక్తిసారముఁగ్రోలక
 ముక్తంబైయాసారము
 సక్తిశ్రీశారదాంబసరణిజనించెక॥

312

క॥ కోటికినైనా గొడవే

నాటికి లేదమ్మనిన్ను నమ్మినకతనా

నూటిగఁదత్తముఁదెలుపఁగ

నాటానీబోధహృదయనళినముబోటి ॥

398

ఉ॥ శ్రీమాత్రాకృతిబ్రహ్మవిద్యసిరులఁ బ్రేమంబునఁమాకునీ

భామారత్నము శారదాంబసృజియింపబడ్డదంచంతరా

రామానీకముమెచ్చుచుండవినిస్వర్గాదిభ్రమలోలేమిశ్రీ

రామారాధనదీక్షఁగాంచిశివముఁబ్రార్థించినేవించెదఁ ॥

క॥ వినుతించి శారదాంబఁ

మునినన్నిధి కేఁగియోగిముఖ్యులుగొలువఁ

గనకాంబరూత తత్త్వముప్రజ

కనపుగబోధించుహంసనతులితభక్తి ॥

399

క॥ కనియన్నంభట్టారకుఁ

డనియెచుపథవాసుప్రీతినొనానసఁగా

మునికృపనాసందపురం

బుసమాకంఠటకుఁగుశలముగదాయనుచుఁ ॥

399

— పరమహంసనన్నంభట్టస్తుతియించుట —

శ్లో॥ అచ్యుతానందయోగీశమదేశి కేశంమునీశ్వరమ్ ।

త్రికూటవాసినంనందేభక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥

393

శ్లో॥ శాంతిస్సదాయస్యకృపాకటాక్షాత్
జ్ఞానంచమేయస్యనచోఽన్యుతత్వాత్
ముక్తిస్తుయద్దర్శనమాశ్రలాభాత్
తప్తేగతింసద్గురుమాశ్రయేఽహమ్ ॥ 3.౨౪

శ్లో॥ జానేనజానే పరమార్థసారమ్
జానేనదానేకిచుప్రిసవీణః
జానేఽభిమానేహమహానిమగ్న
స్థానేఽసమానేత్వయిభక్తిరస్తు॥ 3.౨౫

శ్లో॥ మాతాపితాసర్వకళాసునేతా
దాతామహత్తాబుధసేవితాత్తా
యోమేఽభవత్కారకమంత్రముర్తిః
వందేముకుందప్రియభక్తమార్యమ్ ॥ 3.౨౬

శ్లో॥ వాణీంగీరీశంవనజాతనేత్రమ్
బృందారకారాధితపాదపద్మమ్
వందేగణేశంభవవిఘ్ననాశమ్
సందేహవిచ్ఛేదకదక్షమాస్తమ్ ॥ 3.౨౭

శ్లో॥ ధర్మార్థకామావిసర్తిదృష్ట్యా
సంత్యజ్యముహ్యంతవిముక్తిలోభాత్
లోకేబుధాస్తారకిమాత్మనిష్ఠమ్
జానంతిభక్తాఃపరమార్థదృష్ట్యా ॥ 3.౨౮

శ్లో॥ సంగంపరిత్యజ్యగురూక్తమంత్రమ్
నిత్యంస్మరన్నస్త్రిమంకుదమాద్యమ్
మానంసమాశ్రిత్యగురుప్రసాదాత్
ప్రాప్తస్సదాశంపదమాత్మనిష్ఠమ్॥

3 ౨౯

శ్లో॥ చిన్మూద్రయాభద్రముపార్జయత్వమ్
మానీభవన్వాత్మనివేదన్కామ్
ఇత్యేవయోబాధయతీశ్వరేశో
నఃపాతునిత్యంశిరణార్థినస్సః ॥

330

శ్లో॥ జేశికేశమహామందే
రమ్యంరాజాచక్రమృతమ్
పిబంతంయోభిక్షేయమ్
జ్ఞానముద్రాంకితంసదా ॥

33౧

శ్లో॥ భవసాగరతరణము
భవతుసునోవృత్తిరభవభవ్యామిమలా
తవచరణధ్యానసరా
శివరామబ్రహ్మతత్త్వసిద్ధిసమగ్రా॥

33౨

శ్లో॥ లోకానపిసకలాన
స్తాకానందాః కురుష్వసుజనానన్తాః
స్వీకృతభక్తాః యుక్తాః
శ్రీకృష్ణాంతిచదేహిశివైవల్యమ్ ॥

333

క॥ శ్రీశంకరరూపముభవ

నాశంకరమభయదంబునానాకరమున్

బాశుపతింబనపాయని

కేశవనుతమగుప్రణవముగీర్తింతునదా ॥

33౪

క॥ సీస్తోత్రపఠనమయ్యది

యస్తోకానందదంబహర్నిశమున్ వి

శ్వస్తుత్యభక్తకోటికి

వస్తుజ్ఞానంబునిచ్చువైరాగ్యంబున్ ॥

33౫

క॥ మూర్తిత్రయరూపమున

తీర్థప్రదమూర్తిహరముదివ్యమనఘమున్

మార్తాండకోటి తేజ

సూన్యర్థిదనరారుమూర్తిబుద్ధిజేర్తున్ ॥

33౬

జ॥ జగములునిజలీలంజే

యఁగఁజెంపఁగనంహరింపనౌటజలధినిం

పుగయోగనిద్రఁగనియెడు

ఖగపాహునుడిచ్చునునకుఁగల్యాణంబుల్ ॥

33౭

క॥ ఆస్తికులమగుటనీదుప్ర

శస్త్రంబగుబోధకతనసద్గురుమూర్తి

స్వస్తియెమూకెపుడుభవదు

షాస్తిబ్రహ్మనుభూతిభగవత్ప్రతిక ॥

33౮

క॥ గురుమూర్తిఋణముదీర్పఁగఁ
 దరమానావంతితుచ్చతమునకునతఁడే
 కరుణించిముక్తుఁజేయఁ
 స్థిరకల్యాణంబుమాకుసిద్ధించుఁగదా ॥ 339

క॥ శంకరచరితననుమనుప
 శంకలడఁపబోధమెపుడుజపియింపఁగా
 నోంకారమంత్రమీగురు
 వేంకటపతిమమ్ముఁబ్రోచు వేడుకఁగూర్చె॥ 340

క॥ వరదుఁడునాగాభరణుఁడు
 పరమాప్తుఁడుయోగినుతుఁడుబ్రహ్మంబచలా
 కరుఁడునుబిల్వప్రియుఁడగు
 తిరుమలహరిహరుఁడుమమ్ముఁదీరముఁజేర్చు॥ 341

సీ॥ భాషాబ్ధినిలమహాభాష్యసౌకనమర్చి
 శిష్యులదాఁటించుశేషమూర్తి
 నిర్వాణనాథుండుసర్వజ్ఞుఁడగుటన
 న్మంత్రోపదేశానమంత్రమూర్తి
 శ్రీరామభక్తుండుశ్రీతజనపోషణ
 సచ్యతారాధనసచ్యతుండు
 తేదవిహితధర్మవేదాంతవేద్యుఁడౌ
 నపవర్గమూర్గంబుకృపనాఁజూప

స్వాతంత్ర్యముననొప్పసర్వతంత్రములందు

నుపకారజుద్ధినిశుమకుఁబలియ॥

గీ॥ ఇట్టిసద్గురుపాదంబుఁబట్టిపట్టి
పుట్టులేనిగురునిపట్టిపట్టుపట్టి
యుట్టిపడనవరసముల్పముచితఘటిలిఁ
బల్కునాలించిపాలింపుపద్మనాభ ॥

౩౮౨

గీ॥ పరమభక్తుండుదాసుండుపార్థివుండు
నిన్నుఁగీర్తించుచుంటచేనిర్మలుండు
రసనుబాలించుఁగాతనిరంజనవిభుఁ
డార్యనుతగుణవంత యనంతశాంత ॥

౩౮౩

క॥ వినుతింపమువ్వరాశ్రమ
మునఁగలపెద్దలకుఁమొక్కిముదముసనానం
దనగరికిఁజనిరిశాంతిం
గనియూతాఫలమునపుడుగనిశ్రీనాథా ॥

౩౮౪

గీ॥ దిగువతిరుపతిలోఁగలదేవళములఁ
జేరితద్దేవతాళినర్పించియోజఁ
జనుచుబద్ధసరోవరమునన్మగుంకి
సూర్యనారాయణునిఁగొల్పిసాంపుమీఱ ॥

౩౮౫

క॥ అంగజజననినలర్యేల్

మంగంబభక్తిగొల్పిమాధవ! వారా

డంగపిలత్తీర్థమునఁజని

గంగాధరుఁబూజచేసికదలిరివీర॥

౩౪౧

—: శ్రీకాళహస్తియాత్ర :—

ఆ. వె॥ అధ్యమందుఁగాళహస్తినినాదిదం

పతులఁగాంచగ్రుంకిస్వర్ణముఖని

భక్తిపల్లవింపభట్టువొగఁజెనిట్లు

నూర్నదీక్షగరిమనుంకుఁజేసి ॥

౩౪౨

శ్లో॥ మనసిజకుసుమాస్త్రాత్ మానినీదృష్టిపాతాత్

పశుగృహధనదారాపత్యసంసర్గదోషాత్

పరశివగురుసేవాప్రాప్తవిద్యాభిమానాత్

పటుతరభవపాశాత్ పాతునఃపార్వతీశః ॥

౩౪౩

శా॥ మున్నాకన్నఁడుపండితుండెకవియేపూజావిధానంబునే

గన్నాడేగురుసన్నిధిజనులచీకాకేలచీ! కాకతా

గన్నిచ్చెఁగురుభక్తిసంచుఁగృపతోఁగైవల్యమియంగనే

నన్నీయఁమఱియేమిసేయఁగలవోనారండ్రియూహించితి

జెన్నొముక్తినిగూడఁగామమడఁతోశ్రీకాళహస్తిశ్వరా ॥

ఉ॥ నిత్యమునంధ్యలందురమణీయముగాఁగఁగ్రదిమూర్తులొక్క
 శృత్యము సేయుచుండరమణీమణిసంతసమందునట్లుగా [భా
 సత్యముసీపునీపదమునమ్మతిదేవికొసంగఁబూర్ణమా
 నృత్యపురంగమీభ్రమరనీరజరంగముచంద్రశేఖరా ॥ 3౫౦

జ్ఞ॥ సదాత్వత్పదాంభోరుహయుగగతాభక్తిరమలా
 మమాభీష్టంసర్వంజననిసఫలంసత్యమకరోత్
 మదోన్మత్తోఽహం తేపదకథముపాసా మమ శివే
 సుతత్త్వంహ్యత్రైకోగుణైతిమహానందభరితః ॥ 3౫౧

క॥ దేవీంధ్యాత్వాకాశీం
 భావాతీతాంచసకలభక్తాభయదామ్
 జీవేశ్వరైక్యభావమ్
 కైవల్యంభజతికోపిఘనగురుభక్త్యా ॥ 3౫౨

క॥ శిశువులబలెఁజరియించెడు
 పశువులకుంబలియెనీకుంబలిలోకములకా
 వశపటిచెనునీమాయా
 వశుడై నీయగదునిలిచెబలమునబాలా॥ 3౫3

క॥ గంగాధరసంగంబున
 గంగయొపార్వతియొసుఖముగాంచెదరౌరా
 యంగనలిద్దఱుపోరంగ
 మృగశకరుడయ్యెమాకుమానరుడంబా ॥ 3౫౪

క॥ కనిపర్వమంగళయనః

భుననామముఁదాల్చెన క్తిగంగయువేవే

శశకాంబరుపాదముఁబ

త్తైనుజిత్రమయాఁడువారితీవిమదంబా ॥

371

క॥ హరిహరమూర్తిద్వయముఁ

బరమార్థపుదృష్టిఁజూడఁబరమాత్మయయం

చరసియెకాఁబోలునటు కు

చరిత్రలెగంగయుభనానిశంకరమూర్తుల్ ॥

372

క॥ ఏకద్యమందునైనఁ

నీపదవర్ణనముఁజేయనిజముగనంబా

నీరాదపస్తసారమె

పాపగుఁగఁదహ్మనిఁగొల్పుభక్తాభికిలఁ ॥

373

క॥ ఆసారమంచుఁదెలియక

మాసారమటన్ననోటిమాటలులోటె

వీనముఁదమ తెలివిననగు

నేపయయంబునకుఁదోచదెద్దియుబాలా ॥

374

క॥ పలికినదానినిఁబలుకుచుఁ

బలుకునువేఱొండుపలుకుభక్తులువొగడఁ

పలుకులునీపదనీరజ

గభితసుధాధారలగుటఁగాడేదేవీ ॥

375

క॥ కైలాసగబానిలయము

పాలించెడువేళజగముభక్తిచెడువో

గోలాహలముంజేసెడు

వేళ నీచెందునుందువేళికాళి ॥

౩౬౦

౪॥ లోకముకొలిమియయనగా

లోకమున జీవతతికిలోలతయేలా

తాకినచెలియునువేడిమి

నీకరుణకుమొట్టబెట్టనేర్చునుదేవీ ॥

౩౬౧

౫॥ పండితుడగుబామరుడగు

మొండియగునువాడెయ్యత్తముండగుధరిలో

బండ్లుబచ్చిగనుండు

జండ్లీ నీపన్నుగడలజగములుమెలగ ॥

౩౬౨

౬॥ స్మరణంబెంతయొనర్చిన

మరణముపర్యంతముండుమతిపుటదానికొ

నరుడెప్పుడుమతివకయహరి

చరణంబులుగొల్పేసేసద్గతిబడయు ॥

౩౬౩

౭॥ చారునముంచినగరిటె

నారంబుండియునుచెలియజాలదుగదయి

ధారుణిజెడదిరుగుచుడడు

దారామునితత్త్వమొటంగడరబాయలులే ॥

౩౬౪

క॥ కరుణాకరశంకరనీ

చరణాబ్జచుజహరిసకలసన్నతమంబా
భరణముతదీయసేవా

చరణముకరణమువిముక్తిసంపదవడయన్ ॥

౩౬౫

క॥ బంధురవాగ్ధానీపద

బంధమునన్ జక్కుకొనమిబంధితుడైరా

యంధత్వముగ నెమర్తత

సంధతకున్ మూకతయదీయక పంధమనన్ ॥

౩౬౬

క॥ పదములుగాంచకమూకై

పదములుగాంచుటకుగనులు గొగుగదెలువన్

మదముడిగించుంతయున్ ద్వ

త్పదమునగనిక నెనుబరచుపదముమదంబా ॥

౩౬౭

క॥ దేవీస్తవరాజమువిని

జీవుండిలభయముదక్కిసిద్ధముతుదకున్

నీవాడజేరగలడొ

నీవాడేభవమువాడనిజముగనంబా ॥

౩౬౮

క॥ నీపదహంసకనాదం

బాపట్టికిలోలగాగహంసంబైతా

రూపరులగువనితలగని

భేష్టుడుముక్తికొంతజేరెడులేక్కన్ ॥

౩౬౯

క॥ తనువునునువు సమ్మచు
మనమునఁజిత్రించువిధులమనుజుఁడుధరలోఁ
దనకుందాఁదోచమిచే
ఘనుఁడగునీబలముగలుగుకతనమదంబా ॥ 30

క॥ అన్నియుసాధనములనఁగఁ
గన్నమ్మా! దేనికన్నఁగరుణఁదెలికెనీ
యున్నదిలేకున్నదియను
కొన్నదిసున్నయనియాత్మఁగొల్చెడుకొఱకే ॥ 320

క॥ దెబ్బలుపడుటకుభేదం
బబ్బదుకొట్టుటకుభేదమబ్బదెధరలో
నబ్బునెశమదమములుదా
నబ్బకయైక్యంపుజ్ఞానమదిజగదంబా ॥ 321

క॥ మూర్తిత్రయముగతిబుధులు
కీర్తించుట నెపుడునిన్నుఁగేవలమార్యా
వర్తముశివశక్త్యాత్మక
మూర్తినివారకమునయ్యెనంబాశక్తి ॥ 323

క॥ బాలా! లోకముతోనా
కేలాసద్గురునిపదములేదలోనిలుపకా
మేలాదేహంతముతీ
లేలెప్పునుకాననములులేపామనఁగ ॥ 324

క॥ సాంబోక్తరీతిఁగొమరుఁడు

స్త్రీంబగళామైనమయానియెప్పుడుజపియిం
పంబలముకల్గితారకు

నింబలములతోడఁగూల్చెనీకృపగాదే ॥

32౫

క॥ అంధుండైలోకంబున

గ్రంథివిడిపించుగురునిఁగానకతానే

గ్రంథంబులసేవించుచు

బంధముకల్పించుకొనునుభళిరేబగళా॥

32౬

క॥ లోకోపకారమగునట

నాకైనేమొఱుఁగుచుంటనాప్రీతికినై

నీకొఱకైనీవేయిటు

చేకొనిబల్కుదువనికనిశ్రేయంబుందుక ॥

౩2౭

క॥ నీవుండుదేవశంభీ

జీవుండోపద్మనేత్రచిత్సుఖపాత్రా

నీవిమలంబగుమూర్తిని

సేవింపఁగ హేతువద్దిసిద్ధులకెదలోకా ॥

32౮

క॥ చేసినదోసముమఱవం

జేసెదనికనైనభక్తిజేసెదయోగా

భ్యాసముజేసెదగురుకృప

నీసన్నిధిజపముసేయనిల్చెదబొలా॥

32౯

క॥ పదుగురుసొక్కడనీమృదు
 పదసేవంజేయుచుండభవదీయుండై
 పదములనుతినినుఁదేల్పున్
 గదయభవుండాత్మబోధఁగైవల్యమునన్ ॥ 35౨

క॥ కనుదప్పివిచ్చిచూచిన
 ఘనశంకరమఘకరమునుఖంబుగసగమ
 య్యనుగాంతిగల్గియుండటఁ
 గనిని శంకరియయందుఁగాజ్ఞానాంబా॥ 35౩

క॥ తమమునమునిగిననావా
 క్యములెట్లుప్రమాణమగునుగలదోలేదో
 మమకారబీజమదినీ
 విమలంబగుదృష్టిజూడవేజ్ఞానాంబా॥ 35౪

క॥ తపియించెడుననుజూచినఁ
 గృపరాదాజ్ఞానముద్రకీలెఱిగింపన్
 ద్రిపురాసురసంహరిణి
 జపియింతున్ నీదుమంత్రజాలమునతమున్ ॥ 35౫

క॥ పలుకుటనవరసములొలుక
 నులుకుటదేహంబుభక్తుఁడుత్సాహమునన్
 జలుకుటభవసాగరమున్
 గలుగుటబోధంబునీదుకరుణన్ గాదే॥ 35౬

౪॥ కన్నమ్మపునుముఁగరుణన్

గన్నమ్మపునమ్మతిమముఁగాంచుచులోనన్

విన్నపమానించుటన్

యున్నమ్మపుచూడనీవయొకతవయమ్మా ॥

3౪౫

చ॥ మదచుడఁగెన్ దమంబుడిగెమన్దురునేవలఁబూర్వవాసనల్

వదలెనుశంకరంబగుచుభక్తిజనించెభవాబ్ధిదాటఁగా

ముదముననిన్నఁగాంచునుముముక్షువునాహృదయాబ్జమం

పదములనేభజించెదనపారకృపాకరదృష్టిఁజూడుమా ॥ [దునీ

౬॥ శివశివశివయనసతతము

సివమెక్కినశిష్టజనులసేవించినచో

శివులగుదురుభువిజీవులు

శివశివశివభక్తుఁదిట్టిచెడుదురుగాడే ॥

3౪౭

౭॥ శ్రీరామరామయనుచున్

నారామలభక్తిఁబల్కునత్పురుషులని

త్యారాధనఁజేసినవాఁ

డారాముఁడుస్వాత్మత్వప్తినారాకాశ్య ॥

3౪౮

౮॥ సోహంమంత్రార్థానుభ

వాహృతతిమిరుండగుచుఁడనువారబ్ధాబున్

మోహమువిడిచిభజింపఁగ

సాహసముననిన్నఁజేరుసాధుశరణ్యా ॥

3౪౯

క॥ కొనియాడి శైవమిధునము
దనయాశ్రీచక్రమునకుఁదగురీతినిన
త్సనయొసరిచిచనియెనిరం
జనుఁడునుబుద్ధిమతి వెంటసాఁగఁగఁబురికిన్ ॥

3౯౦

గీ॥ షేరియానందపురమునుశీఘ్రగతిని
న నెనుదర్శనురావించియవనిపతియ
మాత్యపదముభట్టునకిమ్ముమంత్రి! తపము
సేతదగునీకుఁగోరినరీతిఁబూర్వ
మెన్నియోవిధములనాకుహితముగఁజపి
శ్రమలఁజెందితివెఁకనైన శాంతివలదె
యెదికోరిననీనుంటినిధచరిత
వనమునందైన నానందవనమునందు
నైననుజయంతమందైన నాత్మశాంతి
కలుగుననభట్టుఁబిలిపించిగౌరవమున
ముద్రనిచ్చెనుసభలోనముదముతోసు
దర్శనుండంతభట్టందిదానిభక్తి
బ్రజకునివ్యధిఁదెల్పెవిశ్వాసమెసఁగ ॥

3౯౧

సీ॥ గురుపాదపద్మంబుఁగొల్పిమించినవాఁడు
గోవిందుపదభక్తిఁగోరువాఁడు
దుష్టబుద్ధులకుఁదాదూరమైయున్నాఁడు
శిష్యాభిసంగంబుఁజేరువాఁడు

నేదశాస్త్రపురాణవిజ్ఞతగలవాఁడు
 భక్తజనులబోధపఱచువాఁడు
 వింతశాస్త్రబంధుమహిమగాంచినవాఁడు
 నాశారహితుఁడు యోగీశుఁడరయ

ఆ. పే॥ విన్నవాఁడుమున్ను వేదాంతవాక్యముల్

కన్నవాఁడుసిద్ధిగన్నవాఁడు
 భక్తవరులనెందు బాలించుచుండుని
 రంజనుండుశత్రుభంజనుండు ॥

379

ఉకొందఱుయోగియంద్రుమఱికొందఱుభోగియటంద్రువారిలోఁ
 గొందఱుయోగులుటమఱికొందఱుభోగులునుటఁదానువా
 రందఱకన్నితీతులుగనైకనిపించుటదానికేమివే
 గందరియూచునాథనఁముఁగాంచెనుమావరభక్తీదన్నస
 ద్భ్రందముమెచ్చముక్తికయిప్రీతినిఁబూనెనుజ్ఞానయోగమా
 సందముచిచ్చసీమనుజనాథునిఁగొల్చినమీకుమేలగున్ ॥

క॥ హెచ్చగునీతనిబుద్ధి

విచ్ఛేదహృదయాజ్ఞమందు వేడుకమీఱన్
 జూచ్చేనర్థురువరుడట
 నిచ్చెనతనిగుణమెచ్చిహపరసుఖముల్ ॥

380

క॥ విరుడీజననీజనకులు

ననయంబున వేదవేద్యు వేడుకఁగొలువన్

జననంబందినఘనుడంట

కనుడీతనిబరమపదముగనుడీమనుడీ

౩౯౫

అ. వె॥ ఫాలనేత్రుబోలుబద్ధాక్షుబోలెను

నజనిబోలునితడుద్విజనిబోలు

శక్తియుక్తిభక్తిజపతపంబులఁబెందు

రాజమాత్రుడెటునిరంజనగుడు ॥

౩౯౬

తే. గీ॥ తత్త్వమస్యదిసద్వాక్యతత్త్వమెఱిగి

స్వస్వరూపానుసంధానసరణిదిరుగు

నితఁడుజీవాఖ్యుబరగుటయెట్లుదగుని

రంజనుండునిజమ్ముగరాచతపసి ॥

౩౯౭

సీ॥ ఆశ్రమంబులునాల్గునామ్నాయవిధిఁబోవ

హంసయచ్చటరాజహంసయిచట

ధర్మసూక్ష్మముఘోలధర్మంబుగఁగ

హంసయచ్చటరాజహంసయిచట

మణి కాంతిశ్రీశిరోమణి కాంతియిటరాజ

హంసంబుదీపించుహంసయిచట

దంత్రశక్తినిమహామర్తశక్తినిరాజ

హంసయిచ్చటనిల్చుహంసయిచట

గీ॥ పంచకొనినట్టిలుండీ రాయంచమణియు

దత్తదుచితంబుగఁగూర్పధర్మములొగి

నచటనిచటనురాజ్యమందంతెనౌరి

కర్మభూమినిబుట్టుజ్జానువులకు ||

355

సీ॥ శారదోపాస్త్రినిశారదాసూక్తిని

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

సింహాసనంబునసిద్ధాసనంబున

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

ముద్రాధిక్పతినిజన్మద్రాధిక్పతినిమాధిపతి

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

లత్యంతసద్భక్తి నానందమునిచ్చి

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

దానభోగంబులజ్ఞానయోగంబుల

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

ఆజ్యాన్నభుక్తిబ్రహ్మనందభుక్తిని

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

మనుభక్తిసరసోక్తిమనుశక్తిగురుసూక్తి

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి

శీషాద్రిపతికృపశేషభూషణకృప

రాజహంసలకుసర్వత్రశాంతి ||

గీ॥ స్ఫటికమునుపాకృమునులలింపించుగండు

ధరజయంతమ్ముననురాజభాసిలోన

శారదాపీఠమునరాజచక్రమంగు

రాజయోగంబుజరగునిర్వక్తగతిని ||

356

క॥ ధయవిరహితపదవింగని

నయగతినిటులలికెభట్టునలుపురువొగడన్

జయముంగూర్చుచునృపతికి

జయంతమునుబ్రజనునించెశాంతిశ్రీశా ॥

౪౦౦

శ్లో॥ ఆనందరూపాయ మహేశ్వరాయ

వేదాంతవేద్యాయ పరాత్పరాయ

భోగింద్రతల్పాయ సురార్చితాయ

శ్రీవేంకటేశాయనమశ్శివాయ ॥

౪౦౧

క॥ సత్క్రియచేయఁగలేదుఁజ

మత్కృతిని న్నెపుడునేనుమహనీయులతో

మత్కృతినారాధించెదఁ

ద్వత్కృతసకున్ సాక్ష్యమిదియెతథ్యముశ్రీశా ॥

౪౦౨

క॥ శ్రీశావిశ్వేశమహే

శాశేషాఽలనివాసనాధునుపోషా

ఆశీర్వాదించిభవజల

గాశిన్ దాటింపుదాసురాలినిగృహతోన్ ॥

౪౦౩

క॥ కనకముసశ్చిమముఖమై

కనియెన్లోహంపువార్తకనకాంబరయా

కనకంబూర్వోక్తులచే

ఘనతేజఃపుంజమాటఁగనికనశాంతిన్ ॥

౪౦౪

క. కనకాంబరనీపదముల

సనిశముసేవింపఁదృష్టినందుట నెటుఁబో

కనిలిచియుండెనుగదయి

మృతమెంతయుఁబూర్వపుణ్యమహిమఁశాంతిఁ । రంగ

క. వందనమోజగదీశా

వందనముముకుందభక్తవరదాశుభదా

వందనమోశ్రీశానీ

కుందనయనునన్నునేలుకోపరమేశా ।

రంఘ

గ. ముక్తికల్యాణమంటపమునవసించు

రామచంద్రుండుతోడుగారాఁగజేవ

యాత్రసల్పెదమెట్లాసచ్చాత్రవరుల

మమ్మునతఁడైయొనర్చెనిజమ్మునుమ్ము

రంఘ

క. పరమార్థైకపరాయణ

వరభక్తతాతసర్వవస్తుసమేతా

మురళీధరముక్తిప్రద

విరజావరతీర్థపాదపేంకటనాథా ।

రంగ

అ. వె. సకలచక్రమందుసకలచక్రమునందు

మంత్రమందురాజతంత్రమందుఁ

గలినిముక్తిశక్తికళయుఁగొంతయునుంట

శ్రీకృపాపశమునమోహశాంతి ।

రంగ

క॥ భద్రముభద్రార్థులకు
ముద్రాధరులకును యోగిపుంగవులగుచి
న్ముద్రాధికారులకును
భద్రానుజపాదపద్మబంధరవృత్తికా । రం

ఆ, వె॥ పరమహంసవేద్యపదహంసకోజ్వల
హంసయానరాజహంసయాన
నలినభవునికొమ్మనారాయణనికోడ
లమ్మలోకమునకునాత్మమాకు ॥ రం

క॥ తనతల్లిజేరిస్తనన్యం
బనుకూలతద్రాగువేళనటునిటునిజవా
హనమరుగకుండజల్లగఁ
గనుగణపతిషష్ఠ్యుగృహనుగనుజగదంబా । రం

క॥ నిజధర్మాచరణంబున
గజవరదుగొల్పినిత్యకళ్యాణంబుల్
భజియించుపథముదెల్పెడి
నిజవయాల్రనుజనులకువిశ్వలభక్తికా ॥ రం

క॥ ఈమార్గముసూచించిన
శ్రీమంతుడుసద్గురుండుశ్రితజనరక్షా
కాముండాత్మకాముడు
నామదివసియింపుగాతనందాత్మంధై ॥ ర

క॥ దీనిగావినిచినవ్రాసిన

జ్ఞానంబుదయించుజన్మకలుషముసాయుగ్
సానందంబగుపదమే

గానందగుభక్తకోటిగానముసేయగ్ ॥

౪౧౫

ఆ. వి॥ చెట్టుక్రిందపక్షిజీవుండు పైనున్న

పక్షినాత్మజూడఁబైకినగురఁ

దధ్యమాత్మయొకఁడుతానునీడయటంచుఁ

దెల్పుజీవయాత్రకల్పనగము ।

౪౧౬

క॥ ధ్వనిసారమగుటదేనిని

వినిసాధులుమేనుమఱచివీక్షణదనతోఁ

గనిసారూప్యముతరియిం

త్రనిసామెతయట్టికృతినిహరియేప్రోచుగ్ ॥

౪౧౭

క॥ చందీముండితసాధుశి

ఖండిసుబోధితనయపదకాననచారా

ఖండమనస్సంతాపను

దండితసామరజనౌఘదాహాంబుదమా ॥

౪౧౮

మాలినీ॥ గరుడగమనసేవాకామసంలబ్ధయోగాత్

పరమగురుకటాక్షప్రాప్తసంబోధసారాత్

నిఖిలభువనశిక్షానిర్మలానందరక్షా

సకలసకలదోషాసంహరత్యేవముద్రా ।

౪౧౯

మాలిని॥ రజతగిరివిభుశ్రీరాధికావల్లభేశ

స్సహృదయహృదయాబ్జాదిత్యఘాతాంతరాత్మా

హిమగిరితనయాశ్లేషాత్మయోగాభియోగః

పరశివగురుమూర్తిఃపాతునశ్చంద్రచూడః ॥ ర ౨౦

మాలిని॥ కరధృతమురళీనంభూషితాస్యంరమేశమ్

నిజభజనపరాణాంగోపగోపీకలాపమ్

హృదుమధురవచఃపీయూషదాతారమాప్తమ్

పరశివకవితోపంభానయేకృష్ణవేషమ్ ॥ ర ౨౧

శ్లో॥ మంగళంవేంకటేశాయ

కమలాంతరవాసినే

దేశికేంద్రతనూజాయ

రామభక్తాయమంగళమ్ ॥

ర ౨౨

గద్యము

ఇది శ్రీమదమృతానందనాథగురునాథబాధమ

ధాబ్ధికన్యాధవపదాబ్జసేవాలబ్ధమనీషాజని

తోభయభాషాకవితా భూషాలంకృత

కనకావిర్భూతజీవయాత్రాఖ్యమహా

కాన్యసంగ్రహంబునందుబూర్ణాధి

కారింబనుత్పతీయోల్లాసము

సర్వముసంపూర్ణము

శ్రీరామ

ఓమితిశివమ్,

చెన్నపురి.
శ్రీహరి ముద్రాక్షరశాలా
ముద్రితము.

